

พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดนนทบุรี

สินีนุช ม่วงกล้า

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
คณะพัฒนาสังคม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
พ.ศ. 2544

พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี
สินีนุช ม่วงกล้า
คณะพัฒนาสังคม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

รองศาสตราจารย์ ประธานกรรมการ
(ดร. สากล จริยวิทยานนท์)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กรรมการ
(ดร. สุรสิทธิ์ วชิรขจร)

อาจารย์ กรรมการ
(จิระพร บุรณสิน)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณบดี
(ดร. แดงอ่อน มั่นใจตน)

วันที่ 21 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2544

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์ : พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี
ชื่อผู้เขียน : สินีพร ม่วงกล้า
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2544

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการประหยัดพลังงาน
ไฟฟ้า และเพื่อศึกษาปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี จำนวน 739 คน โดยใช้
แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรม
สามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง คือ มีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติ
ทุกครั้งหรือเกือบทุกครั้งที่ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า
2. ปัจจัยทางด้านจิตใจ 3 ตัวแปร คือ ทศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความเชื่อ
อำนาจในตน และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการ
ประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
3. ปัจจัยสภาพแวดล้อม คือ การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ทัศนคติทางสังคม และการ
รับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของ
นักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
4. ปัจจัยที่มีความเหมาะสมในการอธิบายความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการประหยัด
พลังงานไฟฟ้าได้ดีที่สุด คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน และ
การรับรู้ทัศนคติทางสังคมตามลำดับ โดยร่วมกันสามารถอธิบายความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม
การประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้ร้อยละ 22.7 ($R^2 = 0.227$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะ คือ

1. ควรมีการกำหนดนโยบาย และจัดสรรงบประมาณอย่างจริงจัง และต่อเนื่องในการส่งเสริมเพื่อให้ประชาชนมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงขึ้นในทุกกลุ่มประชากร
2. ควรมีการส่งเสริมให้ความรู้ และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนรู้ถึงผลดี ผลเสียของการมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
3. ควรมีการส่งเสริม และพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีความเชื่ออำนาจในตน มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม มีการรับรู้ปทัสถานทางสังคม และมีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรมีการมุ่งเน้นในการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน และการรับรู้ปทัสถานทางสังคม เพราะเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า และจะส่งผลให้มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

ABSTRACT

Thesis Title : Electrical Energy Saving Behavior of the Primary School
Students under The Department of Formal Education,
Nonthaburi Province

Author : Miss Sineenuch Muangklam

Degree : Master of Arts (Social Development)

Academic Year : 2001

The objectives of the study on electrical energy saving behavior of the primary school students under The Department of Formal Education, Nonthaburi province are to investigate electrical energy saving behavior, and to determine factors associated with such behavior of those primary school students. The total of 739 primary school students are included in this study. Questionnaires were used for data collection. This study employed statistical techniques of percentage, mean, standard deviation, Pearson's Coefficient of Correlation and Multiple Regression.

It was found in this study that:

1. In overall the electrical energy saving behavior of the primary school students under The Department of Formal Education, Nonthaburi province was at high level i.e. such behavior were practiced regularly, every or almost every time of using electricity.
2. Psychological factors such as their attitudes toward electricity using, self esteem, future directing and self control had significantly positive correlation ($p = 0.01$) to electrical energy saving behavior of these students.
3. Environmental factors; social support and perception of energy information, had significantly positive relation ($p = 0.01$) to electrical energy saving of these students.
4. Factors most suitably explain changing of electrical energy saving behavior of these students are future directing and self control, perception of energy information,

and perception of social norm respectively. These factors can co-explain the changing of electrical energy saving behavior of the students at 22.7 % ($R^2 = 0.227$) with 0.01 level of significance.

Recommendation was made upon the findings as follows:

1. Relevant policy is formulated and enough budget was allocated to support activities in promotion and increase of electrical energy saving behavior in every population group.
2. Essential information and knowledge are provided to the people in order to create their awareness of advantage and disadvantage of electric energy saving.
3. Students should be motivated to have positive attitudes toward electrical energy saving, and enhanced their self esteem, future directing and self control, perception of social support, perception of social norm and perception on energy information. In particular, focus is made on the development of future directing and self control, perception on energy information and perception of social norm. All of which affect electric energy saving behavior and result in an increase of electric energy saving practice in the future.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี สำเร็จได้เนื่องจากบุคคลหลายท่านได้กรุณาช่วยเหลือด้าน
ข้อมูล ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาแนะนำ ความคิดเห็น และกำลังใจ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. สากล จริยวิทยานนท์ ที่ได้ให้คำแนะนำ
คำปรึกษา และตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทุกขั้นตอน และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. สุรสิทธิ์ วชิรขจร และอาจารย์ จิระพร บุณสิน ที่ได้ให้คำแนะนำและคำปรึกษาการศึกษาพฤติกรรม
การประหยัดพลังงานไฟฟ้าให้สำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านของคณะพัฒนาสังคม ที่ได้ถ่ายทอด สร้างความรู้ และ
จัดระบบการคิดให้กับผู้ศึกษา และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของคณะพัฒนาสังคม เจ้าหน้าที่ห้องสมุด
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือทางด้านการประสานงาน และข้อมูล
เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณกองทุนอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทน สำนักงานคณะกรรมการ
นโยบายพลังงานแห่งชาติ ที่มอบทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน
ประจำปีงบประมาณ 2544

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน และนักเรียนทุกคนจากโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม
โรงเรียนไทรน้อย โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี โรงเรียนบางบัวทอง โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
พัฒนาการ บางใหญ่ และโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บ
รวบรวม และตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้วิทยานิพนธ์ของผู้ศึกษาสำเร็จ
ลุล่วง

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน
และเป็นกำลังใจตลอดมา

สินีนาฏ ม่วงกล้า

ธันวาคม 2544

สารบัญ

		หน้า
<u>บทคัดย่อ</u>	ab	(3)
ABSTRACT		(5)
กิตติกรรมประกาศ		(7)
<u>สารบัญ</u>	co	(8)
สารบัญตาราง		(10)
สารบัญแผนภูมิ		(12)
 <u>บทที่ 1 บทนำ</u>	 c1	 1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา		1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย		4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย		4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ		5
 <u>บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</u>	 c2-1	 6
2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม		6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า		17
2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านจิตใจ	c2-2	23
2.4 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อม		36
2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	c2-3	49
 <u>บทที่ 3 กรอบแนวคิดและวิธีการวิจัย</u>	 c3	 75
3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย		75
3.2 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ		77
3.3 สมมติฐานในการวิจัย		78
3.4 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง		82
3.5 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล		84
3.6 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ		90
3.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล		91
3.8 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล		92

<u>บทที่ 4 ผลการวิจัย</u>	93
4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	93
4.2 ปัจจัยทางด้านจิตใจ	94
4.3 ปัจจัยสภาพแวดล้อม	107
4.4 พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	120
4.5 การทดสอบสมมติฐาน	126
4.6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของกลุ่มตัวอย่าง	131
<u>บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ</u>	135
5.1 สรุป	136
5.2 อภิปรายผล	138
5.3 ข้อเสนอแนะ	148
<u>บรรณานุกรม</u>	150
ภาคผนวก	
<u>ภาคผนวก ก</u>	167
<u>ภาคผนวก ข</u>	170
<u>ภาคผนวก ค</u>	182
<u>ประวัติผู้เขียน</u>	220

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	94
4.2 แสดงระดับของทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่าง	95
4.3 แสดงมาตรวัดทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ด้านการมองเห็น ประโยชน์รายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง	97
4.4 แสดงมาตรวัดทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ด้านความรู้สึก พึงพอใจรายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง	99
4.5 แสดงระดับของความเชื่ออำนาจในตนของกลุ่มตัวอย่าง	100
4.6 แสดงมาตรวัดความเชื่ออำนาจในตนรายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง	102
4.7 แสดงระดับของลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนของกลุ่มตัวอย่าง	103
4.8 แสดงมาตรวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนรายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง	106
4.9 แสดงระดับการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง	108
4.10 แสดงมาตรวัดการสนับสนุนทางสังคมรายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง	110
4.11 แสดงระดับการรับรู้ทัศนสถานทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง	111
4.12 แสดงมาตรวัดการรับรู้ทัศนสถานทางสังคม ด้านการรับรู้บุคคลที่มี ความสำคัญต่อตนรายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง	113
4.13 แสดงมาตรวัดการรับรู้ทัศนสถานทางสังคม ด้านแรงจูงใจที่จะคล้อยตาม รายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง	115
4.14 แสดงมาตรวัดการรับรู้ทัศนสถานทางสังคมรายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง	116
4.15 แสดงระดับของการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานของกลุ่มตัวอย่าง	116
4.16 แสดงมาตรวัดการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานรายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง	118
4.17 แสดงระดับของพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่าง	120
4.18 แสดงมาตรวัดพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ด้านการใช้ เครื่องไฟฟ้ารายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง	123
4.19 แสดงมาตรวัดพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ด้านการดูแลรักษา รายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง	126

4.20	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านจิตใจ และปัจจัย สภาพแวดล้อมกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่าง	129
4.21	แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่าง	131
4.22	แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของกลุ่มตัวอย่าง	132

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
2.1 แสดงชั้นการนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา	12
2.2 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐาน และองค์ประกอบทางจิตใจของพฤติกรรมทางจริยธรรม	25
2.3 แสดงโครงสร้างของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล และองค์ประกอบที่กำเนิดพฤติกรรมของบุคคล	26
2.4 แสดงโมเดลเพื่ออธิบายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมจากการประมวลและสังเคราะห์ผลงานวิจัยของ Hines และคณะ	28
2.5 แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้	48
3.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	76

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พลังงานเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์มาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยเริ่มจากนำไม้มาเป็นเชื้อเพลิงสำหรับปรุงอาหารและให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย ใช้แรงงานจากสัตว์ น้ำ ลม เป็นแหล่งพลังงานสำหรับหมุนเครื่องทอผ้าเพื่อใช้ในการเกษตร ต่อมาจึงรู้จักนำถ่านหินมาใช้แทนฟืน จนกระทั่งปัจจุบันมนุษย์รู้จักนำพลังงานน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติมาใช้โดยตรง ตลอดจนแปรรูปเป็นพลังงานไฟฟ้ามาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ มากมายจนกลายเป็นปัจจัยที่สำคัญของทุกประเทศในโลก การใช้พลังงานในปัจจุบันของทั่วโลกใช้พลังงานในรูปเชื้อเพลิงฟอสซิล หรือ ไฮโดรคาร์บอน ได้แก่ น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และถ่านหิน รวมกันแล้วคิดเป็นร้อยละ 95 อีกร้อยละ 2 มาจากพลังงานนิวเคลียร์ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 3 มาจากพลังงานอื่นๆ เช่น พลังน้ำจากเขื่อน พลังแสงอาทิตย์ พลังลม (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ, 2543: 34-35) สำหรับประเทศไทยใช้พลังงานต่างๆ ประกอบด้วย น้ำมันร้อยละ 42 พลังงานหมุนเวียนร้อยละ 26 ก๊าซธรรมชาติร้อยละ 17 ลิกไนต์ร้อยละ 9 ถ่านหินนำเข้าร้อยละ 3 และซื้อไฟฟ้าจากต่างชาติร้อยละ 3 (ตั้งแผนภูมิที่ 1 ภาคผนวก ก) โดยพลังงานต่างๆ เหล่านี้ถูกใช้ในกิจกรรมต่างๆ คือ ผลิตกระแสไฟฟ้า คมนาคมขนส่ง โรงงานอุตสาหกรรมและในอาคารบ้านเรือน

พลังงานไฟฟ้าเป็นพลังงานที่ต้องอาศัยพลังงานอื่นมาเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตเพื่อให้ได้กระแสไฟฟ้า ซึ่งสามารถที่จะเปลี่ยนสภาพไปเป็นพลังงานอื่นๆ เช่น แสงสว่าง เสียง ความร้อน และพลังงานกล ปัจจุบันการผลิตกระแสไฟฟ้าของประเทศไทยโดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ได้รายงานการผลิตไฟฟ้าแยกตามชนิดเชื้อเพลิง ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติร้อยละ 59.2 ลิกไนต์ร้อยละ 17.7 ดีเซลร้อยละ 0.2 น้ำมันเตาร้อยละ 13.1 น้ำร้อยละ 6.5 และอื่นๆ ร้อยละ 3.3 (ตั้งแผนภูมิที่ 2 ภาคผนวก ก) โดยที่พลังงานเหล่านี้ส่วนหนึ่งต้องนำเข้าจากต่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ, 2543: 139-143) เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่ไม่ได้มีความสมบูรณ์ของทรัพยากรทางด้านพลังงาน แต่ในขณะที่ยังการพัฒนาและการ

เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ทำให้ประเทศมีความเจริญและทันสมัย อีกทั้งการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการดำเนินการพัฒนาตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ตั้งแต่ฉบับที่ 1 เป็นต้นมา) และกระแสการพัฒนาของตะวันตกตามลัทธิทุนนิยมจึงก่อให้เกิดการเจริญเติบโตอย่างก้าวกระโดดของเศรษฐกิจไทยในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2520 – 2540 ส่งผลให้ความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าของประเทศเพิ่มสูงขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 10–15 ต่อปี (ตั้งแผนภูมิที่ 3 ภาคผนวก ก) โดยในปีพุทธศักราช 2540 ความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงสุดของประเทศมีปริมาณ เท่ากับ 14,506 เมกกะวัตต์ (สำนักงานการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า, 2543: 22) แม้ว่าสถานการณ์การใช้ไฟฟ้าของประชาชนจะลดต่ำลงในปีพุทธศักราช 2540-2541 อันเนื่องจากภาวะตกต่ำทางเศรษฐกิจของทุกประเทศทั่วโลก และภาวะเศรษฐกิจฟองสบู่แตกในประเทศไทย แต่เมื่อสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยที่เริ่มฟื้นตัวในปีพุทธศักราช 2542 ก็ทำให้ประเทศไทยมีการใช้ไฟฟ้ารวมทั้งสิ้น 81,450 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง เพิ่มขึ้นจากปีพุทธศักราช 2541 ร้อยละ 1.3 และคาดการณ์ว่าในปีพุทธศักราช 2554 ความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงสุดของประเทศจะสูงถึง 30,587 เมกกะวัตต์ แต่การจะผลิตไฟฟ้าเพิ่มขึ้นให้เพียงพอกับความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นอย่างไม่มีขีดจำกัดนั้นไม่เพียงแต่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในแง่ของการก่อสร้างโรงไฟฟ้า และการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สู่บรรยากาศแล้ว (สำนักงานการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า, 2543: 22) ยังส่งผลกระทบทางสังคมและการเมืองซึ่งก่อให้เกิดการขัดแย้งระหว่างประชาชนในท้องถิ่น และผู้ใช้อำนาจรัฐ อย่างเช่น โครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โครงการก่อสร้างโรงแยกก๊าซและท่อส่งก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย จังหวัดสงขลา โครงการก่อสร้างท่อส่งก๊าซธรรมชาติไทย-พม่า จังหวัดกาญจนบุรี นอกจากนี้ยังทำให้ต้นทุนค่าไฟฟ้าโดยรวมของประเทศสูงขึ้น เนื่องจากแหล่งทรัพยากรพลังงานที่มีอยู่อย่างจำกัดภายในประเทศที่ถูกนำมาใช้จนมีการลดลงอย่างต่อเนื่อง การผลิตไฟฟ้าเพิ่มขึ้นจำเป็นต้องนำเข้าเชื้อเพลิงจากต่างประเทศ ซึ่งมีราคาผันผวนอยู่ตลอดเวลาโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของสภาวะราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา กอปรกับค่าเงินบาทอ่อนค่าลงทำให้ประเทศต้องเสียมูลค่าเงินตราต่างประเทศในการจัดซื้อพลังงานจากต่างประเทศในอัตราราคาที่สูง ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของราคาค่าไฟฟ้าย่อมทำให้ต้นทุนการผลิตไฟฟ้าของประเทศเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดโลกลดลงในขณะที่การดำเนินชีวิตของประชาชนจะต้องมีค่าครองชีพสูงขึ้นตามมา (สำนักงานการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า, 2543: 22)

จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้มีความพยายามขององค์กรผู้รับผิดชอบในเรื่องการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าของประเทศไทย โดยการศึกษาค้นคว้าวิจัยตลอดจนการจัดทำแผนแม่บท และ

โครงการต่างๆ ที่จะทำให้มีการใช้ไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความยั่งยืนทางด้าน พลังงานของประเทศในระยะยาวจึงได้มีการจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดการประหยัดพลังงาน ไฟฟ้าตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2534-2542 ทั้งในภาคที่อยู่อาศัย ภาคธุรกิจ และภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะภาคที่อยู่อาศัยซึ่งมีการใช้พลังงานไฟฟ้าร้อยละ 25 ของประเทศ และคิดเป็นร้อยละ 30 ของการใช้ไฟฟ้าสูงสุด เพราะฉะนั้นการประหยัดการใช้พลังงานไฟฟ้าของภาคที่อยู่อาศัยนี้จึงมีส่วนสำคัญในการใช้ไฟฟ้าของชาติ (สำนักงานการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า, 2543: 27)

อย่างไรก็ตามแม้จะมีการผลิตอุปกรณ์ และการก่อสร้างอาคารประหยัดพลังงานไฟฟ้าแล้ว แต่ประชาชนผู้ใช้พลังงานไฟฟ้ายังไม่มีจิตสำนึกในการที่จะใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด ผลที่ได้รับก็คือประหยัดได้น้อยและไม่ยั่งยืน (สำนักงานการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า, 2541: 6) วิธีการที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จประชาชนในชาติทุกคนจะต้องร่วมมือกันด้วยความสมัครใจ และต้องสร้างเป็นค่านิยมให้แก่สังคม โดยเฉพาะเยาวชนของชาติให้มีค่านิยม และอุปนิสัยประหยัดพลังงานไฟฟ้าเพื่อจะได้ประหยัดในเรื่องอื่นๆ ด้วย ซึ่งการจะเสริมสร้างทัศนคติและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้พลังงานของประชาชนให้เกิดพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าให้เพิ่มสูงขึ้นและเป็นพฤติกรรมที่ยั่งยืนคงอยู่ในบุคคลได้นั้น ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และถูกต้องตามแนวคิดทฤษฎีโดยเฉพาะแนวคิดทางด้านจิตวิทยาสังคม ซึ่งมีขอบเขตที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางด้านจิตใจของตัวบุคคลที่ประกอบด้วยจิตลักษณะต่างๆ บวกกับสภาพแวดล้อมทางสังคมจะเป็นสาเหตุที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมที่ดี ตลอดจนสามารถค้นหาเหตุในการพัฒนาพฤติกรรมที่ดีของบุคคลได้ว่าจะต้องเริ่มต้นจากสาเหตุอะไร การสร้างพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ดีที่ควรส่งเสริมปลูกฝังให้เพิ่มปริมาณสูงขึ้นในทุกๆ กลุ่มประชากร และครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศทั้งกรุงเทพมหานคร และจังหวัดต่างๆ

จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดในเขตนครหลวง ร่วมกับกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสมุทรปราการ มีสถิติการใช้พลังงานไฟฟ้าในปีพุทธศักราช 2542 โดยมีความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้ารวมทั้งสิ้น 29,826.6 ล้านกิโลวัตต์ต่อชั่วโมง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 36.6 ของความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าทั้งประเทศ ในขณะที่เมื่อเปรียบเทียบกับเขตพื้นที่ภูมิภาค คือพื้นที่อีก 73 จังหวัดในประเทศมีความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้ารวมทั้งสิ้น 51,623.6 ล้านกิโลวัตต์ต่อชั่วโมง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 63.4 ของความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าทั้งประเทศ (Department of Energy Development and Promotion: 2001) เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนการใช้พลังงานไฟฟ้าระหว่างจังหวัดนนทบุรี และจังหวัดอื่นที่อยู่ในเขตนครหลวงกับพื้นที่อีก 73 จังหวัดที่เหลือทั่วประเทศ (ดังแผนภูมิที่ 4 ภาคผนวก ก) จะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างของสัดส่วนในการใช้พลังงานไฟฟ้าที่เห็นได้อย่างชัดเจน

ดังนั้นการปลูกฝังพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าจึงควรเริ่มต้นในพื้นที่ที่ผู้ใช้ไฟฟ้ามาก คือ ผู้ใช้ในเขตนครหลวงจึงน่าจะมีความเหมาะสมด้วยการแสวงหาคำตอบจากการศึกษาวิจัยตามหลักวิชาการอย่างมีระเบียบแบบแผนเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับองค์ความรู้ เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมด้านการประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยการศึกษาด้วยการสุ่มจากกลุ่มประชากร คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี จำนวน 21,103 คน เนื่องจากเป็นกลุ่มประชากรที่เป็นเยาวชนที่มีวุฒิภาวะเหมาะสมในการที่จะรับรู้ถึงสภาวะการณ์ของปัญหา ตลอดจนมีความพร้อมที่จะร่วมรับผิดชอบต่อสังคม คาดว่าผลการศึกษาที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการเพื่อปลูกฝังพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า และพฤติกรรมการประหยัดในด้านอื่นๆ ทั้งยังสามารถเชื่อมโยงพฤติกรรมนี้กับประชากรกลุ่มอื่นได้ในอนาคตต่อไป ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจึงทำให้ผู้เขียนสนใจที่จะศึกษา "พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี"

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านสถานที่ การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี

1.3.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า และตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรม

สามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ ปัจจัยทางด้านจิตใจ คือ ทักษะคิดต่อการประหยัดพลังงาน ไฟฟ้า ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และปัจจัยสภาพแวดล้อม คือ การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ทัศนคติทางสังคม การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี

1.4.2 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า เพื่อประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้ในการศึกษา และการทำวิจัยต่อไป

1.4.3 ทำให้ทราบถึงแนวทางในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนแก้ไขปัญหาลพลังงานทางด้านเพิ่มพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าให้กับประชาชนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี” ผู้เขียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐาน และแนวทางในการวิจัยซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม
2. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านจิตใจ
 - 3.1 ทักษะคิดต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
 - 3.2 ความเชื่ออำนาจในตน
 - 3.3 ลักษณะมุ่งอนาคตและความควบคุมตน
4. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อม
 - 4.1 การสนับสนุนทางสังคม
 - 4.2 การรับรู้ทัศนคติทางสังคม
 - 4.3 การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน
5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม

2.1.1 ความหมายของพฤติกรรม

ความหมายของคำว่า “พฤติกรรม” มีนักวิชาการให้ความหมายต่างๆ ไว้ ดังนี้

พจนานุกรม Longman (1984: 130 อ้างถึงใน ประไพศรี วลัยลักษณ์, 2540: 7) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่าพฤติกรรมไว้ว่า เป็นการกระทำหรือการตอบสนองการกระทำทางจิตวิทยาของแต่ละบุคคล และเป็นปฏิสัมพันธ์ในการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นภายในและภายนอก รวมทั้งเป็นกิจกรรมการกระทำต่างๆ ที่เป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายสังเกตเห็นได้ หรือเป็นการกระทำต่างๆ ที่ได้ผ่านการใคร่ครวญมาแล้วหรือเป็นไปอย่างไม่รู้สึกรู้สีกตัว

อรรถิย ชื่นมนุษย์ (2519: 20) ให้ความหมายพฤติกรรมว่าหมายถึง การกระทำใดๆ ของบุคคลทั้งที่สังเกตได้ภายนอก เช่น การเคลื่อนไหว การพูด การแสดงออก ฯลฯ และที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล เช่น การคิด การจำ การตัดสินใจ เป็นต้น ซึ่งรวมทั้งการกระทำที่บุคคลทำโดยที่รู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม

โสภา ชูพิกุลชัย (2521: 2) ให้คำจำกัดความพฤติกรรมไว้ว่า หมายถึง การกระทำกิจกรรมของสิ่งมีชีวิตและบุคคลอื่นสามารถสังเกตได้ และใช้เครื่องมือทดสอบได้ เช่น การหิวระะ การร้องไห้ การนอน การเล่น ฯลฯ

ชูดา จิตพิทักษ์ (2525: 2) กล่าวว่า พฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลนั้นไม่รวมเฉพาะสิ่งที่แสดงออกภายนอกเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสิ่งที่อยู่ภายในใจของบุคคล ซึ่งภายนอกไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น คุณค่า (Value) ที่เรายึดถือเป็นหลักในการประเมินสิ่งต่างๆ ทัศนคติหรือเจตคติ (Attitude) ที่เรามีต่อสิ่งต่างๆ ความคิดเห็น (Opinion) ความเชื่อ (Belief) รสนิยม (Taste) และสภาพจิตใจ ซึ่งถือได้ว่าเป็นลักษณะของบุคลิกภาพของบุคคลเป็นเหตุปัจจัยกำหนดพฤติกรรม

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520: 15) กล่าวว่าพฤติกรรมหมายถึง กิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตได้หรือไม่ได้ เช่น การพูด การเดิน ความสนใจ การรู้สึกโกรธ การคิด การทำงานของหัวใจ การทำงานของกล้ามเนื้อ เป็นต้น

จากคำจำกัดความ และการให้ความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรม การกระทำ หรือการตอบสนองที่มนุษย์แสดงออกต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งกระทำโดยมีจุดมุ่งหมาย และเป็นไปได้อย่างใคร่ครวญมาแล้ว ทั้งที่สังเกตได้และสังเกตไม่ได้ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ให้คำจำกัดความว่า "พฤติกรรม" หมายถึง การปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อเหตุการณ์เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.1.2 องค์ประกอบของพฤติกรรม

Cronbach (1972: 14 อ้างถึงใน สุวิมล ภักดีภิบุลย์, 2535: 12) ได้อธิบายว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ

1. ความมุ่งหมาย (Goal) เป็นความต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่ทำให้เกิดกิจกรรม คนเราต้องทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการที่เกิดขึ้น กิจกรรมบางอย่างก็ให้ความพอใจหรือสนองความต้องการได้ทันที แต่ความต้องการหรือวัตถุประสงค์บางอย่างก็ต้องใช้เวลานานจึงจะสามารถบรรลุผลสมความต้องการได้ คนเราจะมีความต้องการหลายๆ อย่างในเวลาเดียวกัน และมักจะต้องเลือกสนองความต้องการที่รีบด่วนก่อน และสนองความต้องการที่ห่างออกไปในภายหลัง

2. ความพร้อม (Readiness) หมายถึง ระดับวุฒิภาวะ และความสามารถที่จำเป็นในการทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ คนเราไม่สามารถสนองความต้องการได้หมดทุกอย่าง ความต้องการบางอย่างอยู่นอกเหนือความสามารถของเรา

3. สถานการณ์ (Situation) หมายถึง เป็นเหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้เลือกทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ

4. การแปลความหมาย (Interpretation) ก่อนที่คนเราจะทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งลงไป เขาจะต้องพิจารณาสถานการณ์เสียก่อน แล้วตัดสินใจเลือกวิธีการที่คาดว่าจะได้ความพอใจมากที่สุด

5. การตอบสนอง (Response) เป็นการกระทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ โดยวิธีการที่ได้เลือกแล้วในขั้นการแปลความหมาย

6. ผลที่ได้รับหรือผลที่ตามมา (Consequence) เมื่อทำกิจกรรมแล้วย่อมได้รับผลการกระทำนั้น ผลที่ได้รับอาจจะตามที่คาดคิดไว้ (Confirm) หรืออาจตรงกันข้ามกับความคาดหมาย (Contradict) ก็ได้

7. ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Reaction to Thwarting) หากคนเราไม่สามารถสนองความต้องการได้ ก็กล่าวได้ว่าเขาประสบกับความผิดหวัง ในกรณีเช่นนี้เขาอาจย้อนกลับไปแปลความหมายของสถานะเสียใหม่ และเลือกวิธีการตอบสนองใหม่ก็ได้

2.1.3 ประเภทของพฤติกรรม

Bloom (1975: 65-197 อ้างถึงใน สมฤดี ดอกเทียน, 2543: 8-11) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมว่าเป็นกิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำ อาจจะเป็นสิ่งที่สังเกตได้หรือไม่ได้ และพฤติกรรมดังกล่าวนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. พฤติกรรมด้านความรู้ (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านนี้มีขั้นของความสามารถทางด้านความรู้ การให้ความคิด และพัฒนาการทางด้านสติปัญญา จำแนกตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายากได้ ดังนี้

1.1 ความรู้ความจำ (Knowledge) เป็นพฤติกรรมขั้นต้นเกี่ยวกับความจำหรือระลึกได้

1.2 ความเข้าใจ (Comprehensive) เป็นพฤติกรรมที่ต่อเนื่องมาจากความรู้ คือจะต้องมีความรู้มาก่อนจึงจะเข้าใจได้ ความเข้าใจนี้จะแสดงออกมาในรูปของการแปลความตีความ และคาดคะเน

1.3 การนำไปใช้ (Application) เป็นการนำเอาวิธีการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ และแนวคิดต่างๆ ไปใช้

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นขั้นที่บุคคลมีความสามารถ และมีทักษะในการจำแนกเรื่องราวที่สมบูรณ์ใดๆ ออกมาเป็นส่วนย่อย และมองเห็นความสัมพันธ์อย่างแน่ชัดระหว่างส่วนประกอบที่รวมเป็นปัญหา หรือสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถของบุคคลในการ รวบรวมส่วนย่อยต่างๆ เข้าเป็นส่วนรวมที่มีโครงสร้างใหม่ มีความชัดเจน และมีคุณภาพสูงขึ้น

1.6 การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถของบุคคลในการวินิจฉัย ติราคาของสิ่งของต่างๆ โดยมีกฎเกณฑ์ที่ช่วยประเมินค่านี้อาจเป็นกฎเกณฑ์ที่บุคคลสร้างขึ้นมา หรือมีอยู่แล้วก็ตาม

2. พฤติกรรมด้านเจตคติ (Affective Domain) พฤติกรรมด้านนี้ หมายถึง ความสนใจ ความรู้สึก ท่าที ความชอบในการให้คุณค่า หรือปรับปรุงค่านิยมที่ยึดถืออยู่เป็นพฤติกรรมที่ยากแก่การอธิบาย เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในใจของคน ซึ่งจะต้องใช้เครื่องมือพิเศษวัดพฤติกรรมเหล่านี้ เพราะความรู้สึกภายในของคนนั้นยากต่อการที่จะวัดจากพฤติกรรมที่แสดงออกมาภายนอก

3. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain) เป็นพฤติกรรมที่ใช้ความสามารถในการแสดงออกของร่างกาย ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติที่อาจแสดงออกในสถานการณ์หนึ่งๆ หรืออาจเป็นพฤติกรรมที่คาดคะเนว่าอาจจะปฏิบัติในโอกาสต่อไป พฤติกรรมด้านนี้เป็นพฤติกรรมขั้นสุดท้ายซึ่งต้องอาศัยพฤติกรรมด้านพุทธิปัญญา หรือเป็นพฤติกรรมที่สามารถประเมินผลได้ง่าย แต่กระบวนการที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมนี้ต้องอาศัยเวลา และการตัดสินใจหลายขั้นตอน ในทางสุขภาพถือว่าพฤติกรรมด้านการปฏิบัติของบุคคลเป็นเป้าหมายขั้นสุดท้ายที่จะช่วยให้บุคคลมีสุขภาพดี แยกเป็น 5 ขั้น ดังนี้

3.1 การเลียนแบบ (Imitation) เป็นการลอกแบบ หรือตัวอย่างที่สนใจ

3.2 การทำตามแบบ (Manipulation) เป็นการลงมือทำตามแบบที่สนใจ

3.3 การมีความถูกต้อง (Precision) เป็นการตัดสินใจเลือกทำตามแบบที่เห็นว่าถูกต้อง

3.4 การกระทำอย่างต่อเนื่อง (Articulation) เป็นการกระทำที่เห็นว่าถูกต้องนั้นอย่างเป็นเรื่องเป็นราวต่อเนื่อง

3.5 การกระทำโดยธรรมชาติ (Naturalization) เป็นการกระทำจนเกิดทักษะสามารถปฏิบัติได้โดยอัตโนมัติโดยธรรมชาติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520: 10-21) ได้อธิบายถึง พฤติกรรมว่ามีส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ

1. ด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวข้องกับการรู้ การจำข้อเท็จจริงต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาความสามารถและทักษะทางสติปัญญา การใช้ วิจารณ์ญาณเพื่อประกอบการตัดสินใจ พฤติกรรมด้านพุทธิปัญญานี้ประกอบด้วยความสามารถ ระดับต่างๆ ซึ่งเริ่มต้นจากการรู้ในระดับง่าย ๆ และเพิ่มการใช้ความคิด และพัฒนาสติปัญญามากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งขั้นของความสามารถต่างๆ มี ดังนี้

1.1 ความรู้ (Knowledge) เป็นพฤติกรรมขั้นต้นซึ่งเป็นเพียงแต่จำได้อาจจะ โดยการนึกได้ หรือโดยการมองเห็น ได้ยินก็จำได้ ความรู้ในขั้นนี้ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัด ความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ปัญหา มาตรฐาน เป็นต้น จะเห็นว่าการจำได้หรือระลึกได้นี้ไม่ได้ใช้กระบวนการของการใช้ความคิดที่ซับซ้อน

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) เมื่อบุคคลได้มีประสบการณ์กับข่าวสาร หนึ่งๆ อาจจะโดยการได้ฟัง ได้อ่าน หรือได้เขียน เป็นที่คาดว่าบุคคลนั้นจะทำความเข้าใจกับ ข่าวสารนั้นๆ ความเข้าใจนี้อาจแสดงออกในรูปของทักษะหรือความสามารถต่อไปนี้ การแปล (Translation) การให้ความหมาย (Interpretation) การคาดคะเน (Extrapolation)

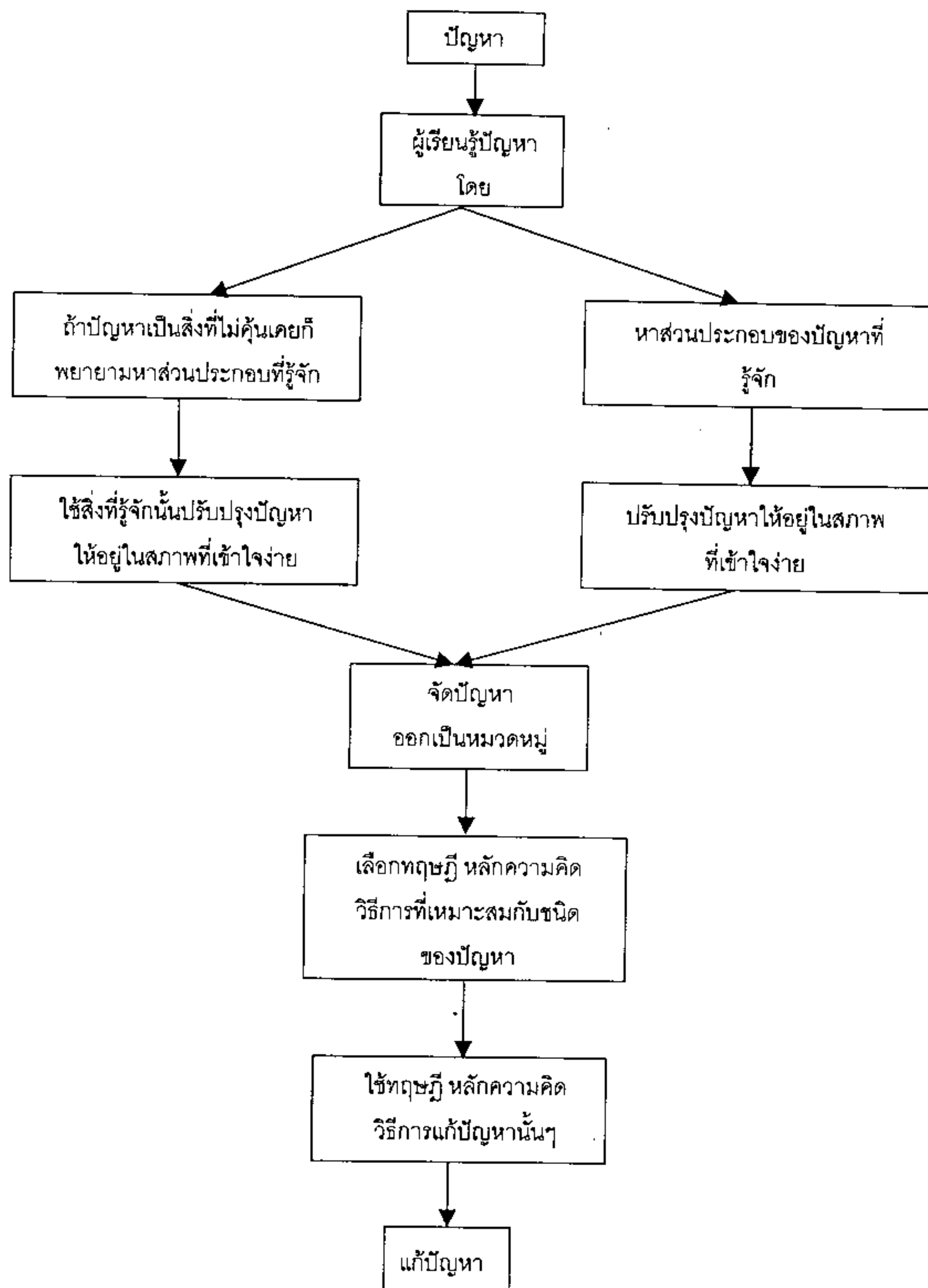
1.3 การประยุกต์ หรือการนำความรู้ไปใช้ (Application) ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้เป็นพฤติกรรมซึ่งจะต้องอาศัยความสามารถ หรือทักษะทางด้านความเข้าใจ ดังกล่าวมาแล้ว การนำความรู้ไปใช้นี้ ก็คือ การแก้ปัญหาที่มีขั้นตอนต่างๆ 6 ขั้นตอนด้วยกัน ซึ่งความ เข้าใจในหลักทฤษฎี วิธีการต่างๆ จะถูกนำมาใช้ในการแก้ปัญหา ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2.1

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) ความสามารถในการวิเคราะห์แบ่งเป็น ขั้น ย่อยๆ ได้ 3 ขั้น คือ ความสามารถขั้นที่ 1 สามารถแยกแยะองค์ประกอบของปัญหา หรือ สภาพการณ์ออกเป็นส่วนๆ เพื่อทำความเข้าใจกับส่วนประกอบต่างๆ ให้ละเอียด ความสามารถ ขั้นที่ 2 สามารถมองเห็นความสัมพันธ์อย่างแน่ชัดระหว่างส่วนประกอบเหล่านั้น และความสามารถขั้นที่ 3 สามารถมองเห็นหลักของการผสมผสานระหว่างส่วนประกอบที่รวมขึ้นเป็นปัญหา หรือสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง จึงสามารถสรุปได้ว่าความสามารถในการวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการแยกส่วนประกอบย่อยๆ ของส่วนรวมออกเป็นส่วนๆ เพื่อให้เข้าใจส่วนรวม อย่างเด่นชัดยิ่งขึ้น

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) ความสามารถในการนำส่วนประกอบย่อย หลายๆ ส่วนมารวมกันเข้าเป็นส่วนรวมที่มีโครงสร้างที่แน่ชัด โดยทั่วไปแล้วความสามารถนี้จะ เกี่ยวข้องกับการนำเอาประสบการณ์เก่ามารวมกับประสบการณ์ใหม่แล้วสร้างเป็นแบบแผนหรือ

หลักสำหรับปฏิบัติ ขบวนการในการรวมกันของส่วนประกอบต่างๆ นั้นเป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผน ความสามารถในการสังเคราะห์เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ หรือความคิดริเริ่ม ความสามารถในการสังเคราะห์นี้จะต้องอาศัยความสามารถขั้นต่างๆ หลายขั้นดังกล่าวมาแล้ว คือ ความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ และความสามารถในการวิเคราะห์

1.6 การประเมินผล (Evaluation) ความสามารถในการประเมินผลนี้ เกี่ยวข้องกับการให้ค่าต่อความรู้ หรือข้อเท็จจริงต่างๆ ซึ่งจะต้องใช้เกณฑ์ หรือมาตรฐานอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นส่วนประกอบในการประเมินผล มาตรฐานนี้อาจออกมาในรูปคุณภาพและปริมาณ และมาตรฐานที่ใช้นี้อาจจะมาจากการที่บุคคลนั้นตั้งขึ้นมาเอง หรือมาจากมาตรฐานที่มีอยู่แล้ว ความสามารถในการประเมินผลนี้เป็นความสามารถขั้นสุดท้ายของพฤติกรรมทางด้านพุทธิปัญญา และยังเป็นตัวเชื่อมที่สำคัญของพฤติกรรมด้านพุทธิปัญญา กับพฤติกรรมทางด้านความรู้ลึก

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงขั้นตอนการนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา

แหล่งที่มา : ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2520: 18

2. พฤติกรรมด้านทัศนคติ (Affective Domain) หมายถึง ความสนใจ ความรู้สึก ท่าที ความชอบ ไม่ชอบ การให้คุณค่า การปรับ การเปลี่ยน หรือปรับปรุงค่านิยมที่ยึดถืออยู่เป็น พฤติกรรมที่ยากต่อการอธิบายเพราะเกิดภายในจิตใจบุคคล ซึ่งจะต้องใช้เครื่องมือพิเศษในการวัด พฤติกรรมเหล่านี้ เพราะความรู้สึกภายในของคนนั้นยากต่อการที่จะวัดจาก พฤติกรรมที่แสดงออกมาภายนอก การเกิดพฤติกรรมด้านทัศนคติ แบ่งออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

2.1 การรับ (Receiving)

2.2 การตอบสนอง (Responding)

2.3 การให้ค่า (Valuing)

2.4 การจัดกลุ่มค่า (Organization)

2.5 การแสดงคุณลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization by a Value or Value Complex)

3. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain) เป็นพฤติกรรมที่ใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกาย ซึ่งรวมทั้งการปฏิบัติ หรือพฤติกรรมที่แสดงออก และสังเกตได้ใน สถานการณ์หนึ่งๆ หรืออาจจะเป็นพฤติกรรมที่ล่าช้า คือ บุคคลไม่ได้ปฏิบัติในทันที แต่คาดคะเนว่า อาจปฏิบัติในโอกาสต่อไป เป็นพฤติกรรมขั้นสุดท้ายซึ่งจะต้องอาศัยพฤติกรรมระดับต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วเป็นส่วนประกอบพฤติกรรมด้านนี้เมื่อแสดงออกมาจะสามารถประเมินผลได้ง่าย แต่ กระบวนการที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมนี้ต้องอาศัยระยะเวลา และการตัดสินใจหลายขั้นตอน

2.1.4 สิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520: 6) ได้กล่าวว่า ทัศนคติ ปทัสถานของสังคม นิสัย และ ผลที่คาดว่าจะได้รับหลังจากพฤติกรรมนั้นๆ แล้ว เป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมหรือการปฏิบัติของมนุษย์

กาญจนา คำสุวรรณ และนิตยา เสาร์มณี (2524: 25) ได้กล่าวว่า วิวัฒนาการและ พฤติกรรมเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนและสัตว์ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยถ้าพฤติกรรมใดที่แสดงออกแล้วสามารถที่จะปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้พฤติกรรมนั้นก็ จะยังคงอยู่ต่อไป แต่ถ้าพฤติกรรมใดที่แสดงออกมาแล้วมีการปรับตัวได้น้อยกว่าพฤติกรรมนั้นก็ จะต้องสูญสลายไป นอกจากนั้นได้กล่าวถึงกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมโดยมีหลักใหญ่ๆ ดังนี้

1. พฤติกรรมทุกอย่างต้องมีเหตุผล เป็นลักษณะความคิดแบบวิทยาศาสตร์ว่าไม่มีปรากฏการณ์ใดเกิดขึ้นโดยปราศจากสาเหตุ อินทรีย์จะแสดงการตอบสนองเป็นพฤติกรรมอะไร ออกมาก็ต้องมีสิ่งเร้ามากระตุ้นอยู่เสมอ สิ่งเร้าที่มากระตุ้นนั้นทำให้เกิดแรงจูงใจ ซึ่งอาจจะเห็นได้ชัดโดยผู้แสดงรู้สึกตัวหรืออาจจะมองเห็นไม่ชัดเจน และแรงจูงใจมี 2 ลักษณะ คือ แรงจูงใจที่เป็นสิ่งเร้าที่สามารถทำให้อินทรีย์แสดงพฤติกรรมออกมาได้ เรียกว่า "แรงจูงใจขับพลัน" (Aroused Motive) เช่น เวลาเราหิวเราก็กินอาหารกิน และแรงจูงใจที่ไม่ทำให้อินทรีย์แสดงพฤติกรรมออกมาทันที เรียกว่า "แรงจูงใจสะสม" (Motivational Disposition) การเก็บสะสมเอาไว้โดยบางครั้งการแสดงพฤติกรรมครั้งหนึ่งๆ นอกจากจะมีแรงจูงใจขับพลันแล้วยังอาจมีแรงจูงใจแอบแฝงปนออกมาด้วย เช่น การทำอะไรไม่สมเหตุผล

2. สาเหตุที่เหมือนกันอาจแสดงพฤติกรรมที่ต่างกันดังคำที่ว่าต่างจิตต่างใจ เช่น ไปดูหนังเรื่องเดียวกันออกมามีทัศนคติไม่เหมือนกัน

3. สาเหตุที่แตกต่างกันอาจแสดงพฤติกรรมที่เหมือนกัน เช่น เวลาเราเห็นคนร้องไห้เรายังบอกไม่ได้ว่าเขาร้องไห้เพราะดีใจ เสียใจ ตกใจ หรือตื่นเต้น

4. พฤติกรรมต่างๆ ที่สะสมกันมานานจนเป็นนิสัยหรือทัศนคติ ถ้าจะทำการเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัยเหล่านี้ก็ใช้เวลานานเกือบจะเท่ากับระยะเวลาของการสร้างสม เช่น ช่วงเวลาในการสะสมนิสัย วัยของบุคคล และถ้าเรามีวิธีการที่ดีในการเปลี่ยนแปลงก็อาจช่วยย่นระยะเวลาให้สั้นลง

ซูด้า จิตพิทักษ์ (2525: 58) กล่าวว่า สิ่งกำหนดพฤติกรรมมนุษย์มีหลายประการ ซึ่งอาจจำแนกได้ 2 ประการ คือ

1. ลักษณะนิสัยส่วนตัว ได้แก่

1.1 ความเชื่อ หมายถึง การที่บุคคลคิดถึงอะไรก็ได้ในแง่ของข้อเท็จจริง ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องถูกหรือผิดเสมอไป ความเชื่ออาจมาจากการเห็น การบอกเล่า การอ่าน รวมทั้งการคิดขึ้นมาเอง

1.2 ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนนิยมยึดถือประจำใจที่ช่วยตัดสินใจในการเลือก

1.3 ทัศนคติหรือเจตคติ มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคล กล่าวคือ ทัศนคติเป็นแนวโน้มหรือขั้นเตรียมพร้อมของพฤติกรรม และถือว่าทัศนคติมีความสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมในสังคม

1.4 บุคลิกภาพ เป็นสิ่งที่กำหนดว่าบุคคลหนึ่งจะทำอะไรถ้าเขาตกอยู่ในสถานการณ์หนึ่งเป็นสิ่งที่บอกว่าบุคคลจะปฏิบัติอย่างไรในสถานการณ์หนึ่งๆ

2. กระบวนการอื่นๆ ทางสังคม ได้แก่

2.1 สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม (Stimulus Object) และความเข้มข้นของสิ่งกระตุ้นพฤติกรรม ลักษณะนิสัยของบุคคล คือ ความเชื่อ ค่านิยม ทักษะคติ บุคลิกภาพ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก็จริง แต่พฤติกรรมจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าไม่มีสิ่งกระตุ้นพฤติกรรม ซึ่งเป็นปัจจัยภายในบุคคล ได้แก่ การสะสมความรู้ ประสบการณ์ในเรื่องต่างๆ ที่เคยได้รับหรืออาจรับจากภายนอก อาทิ จากข่าวสาร คำบอกเล่าของบุคคล เป็นต้น

2.2 สถานการณ์ (Situation) หมายถึง สิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นบุคคลไม่ใช่บุคคลซึ่งอยู่ในสถานะที่บุคคลกำลังจะมีพฤติกรรม

2.1.5 การวัดพฤติกรรม

จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์ (2538: 143-144) กล่าวว่า การสังเกตพฤติกรรมต้องระมัดระวังในเรื่องต่อไปนี้

1. การกระทำ (Action) จะต้องจำกัดลงไปว่าเป็นการกระทำอย่างหนึ่ง หรือชุดของการกระทำ
2. เป้าหมายของพฤติกรรม (Target)
3. เวลา (Time) หมายถึง เวลาของการแสดงพฤติกรรม
4. สถานการณ์ (Context) สภาพแวดล้อมที่บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรม

โดยในการกำหนด 4 เรื่องดังกล่าวข้างต้น จะช่วยให้การสังเกตมีความคลาดเคลื่อนน้อยลง และข้อมูลที่ได้มีความเที่ยงตรงมากขึ้น

พฤติกรรมของบุคคลมีทั้งพฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายใน การที่จะศึกษาพฤติกรรมนั้นสามารถทำได้หลายวิธี ถ้าเป็นพฤติกรรมภายในไม่สามารถสังเกตได้ต้องใช้วิธีการทางอ้อมโดยการสัมภาษณ์ การทดสอบด้วยแบบสอบถาม และการทดลองทั้งในห้องปฏิบัติการและในชุมชน เพราะฉะนั้นเครื่องมือที่ใช้วัดพฤติกรรมอาจจะทำได้โดยการสร้างเป็นแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตประกอบการสัมภาษณ์ หรือใช้เครื่องมืออื่นประกอบ สำหรับวิธีการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์นั้น สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (2526: 131-136 อ้างถึงใน มัทนา กิสสัย, 2543: 51-53) ได้กล่าวว่ามี 2 วิธี คือ

1. การศึกษาพฤติกรรมโดยตรง ทำได้โดย

1.1 การสังเกตแบบให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัว (Direct Observation) การสังเกตแบบนี้บางคนอาจไม่แสดงพฤติกรรมที่แท้จริงออกมาก็ได้

1.2 การสังเกตแบบธรรมชาติ (Naturalistic Observation) คือ การที่บุคคลผู้ต้องการสังเกตพฤติกรรมไม่ได้กระทำตนเป็นที่รบกวนพฤติกรรมของบุคคลผู้ถูกสังเกต และเป็นไปในลักษณะที่ทำให้ผู้ถูกสังเกตไม่ทราบว่าถูกสังเกตพฤติกรรม การสังเกตแบบนี้จะได้พฤติกรรมที่แท้จริงมาก และจะทำให้สามารถนำผลที่ได้ไปอธิบายพฤติกรรมในสถานที่ใกล้เคียงกันหรือเหมือนกัน ข้อจำกัดของวิธีสังเกตแบบธรรมชาติก็คือต้องใช้เวลามากจึงสังเกตพฤติกรรมที่ต้องการได้และการสังเกตต้องทำเป็นเวลาติดต่อกันเป็นจำนวนหลายครั้ง พฤติกรรมบางอย่างอาจต้องใช้เวลาสังเกตถึง 50 ปี หรือ 100 ปีก็ได้

สรุป การสังเกตพฤติกรรมทั้งที่ผู้ถูกสังเกตรู้ตัว หรือไม่รู้ตัวก็ตาม ผู้สังเกตจะต้องมีความละเอียดต้องสังเกตให้เป็นระบบ และมีการบันทึกหรือสังเกตพฤติกรรมได้ นอกจากนี้ผู้สังเกตต้องไม่มีอคติต่อผู้ถูกสังเกต ซึ่งจะทำให้ได้ผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้

2. การศึกษาพฤติกรรมโดยอ้อม แบ่งออกได้หลายวิธี คือ

2.1 การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้ศึกษาต้องการซักถามข้อมูลจากบุคคล หรือกลุ่มของบุคคล ซึ่งทำโดยการซักถามเผชิญหน้าโดยตรง หรือมีคนกลางทำหน้าที่ซักถามให้ก็ได้ การสัมภาษณ์เพื่อต้องการทราบถึงพฤติกรรมของบุคคล แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

2.1.1 การสัมภาษณ์โดยตรง ทำได้โดยผู้ถูกสัมภาษณ์ซักถามผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นเรื่องๆ ตามที่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายเอาไว้

2.1.2 การสัมภาษณ์โดยอ้อมหรือไม่เป็นทางการ ผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่ทราบว่าผู้สัมภาษณ์ต้องการอะไร ผู้สัมภาษณ์จะพูดคุยไปเรื่อยๆ โดยแทรกเรื่องที่สัมภาษณ์เมื่อมีโอกาส ซึ่งผู้ตอบจะไม่ได้ตั้งใจว่าเป็นสิ่งที่ผู้สัมภาษณ์เจาะจงที่จะทราบถึงพฤติกรรม การสัมภาษณ์ทำให้ได้ข้อมูลมากมายแต่ก็มีข้อจำกัด คือบางเรื่องที่ถูกสัมภาษณ์ไม่ต้องการเปิดเผย

2.2 การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลเป็นจำนวนมาก และเป็นผู้ที่อ่านออกเขียนได้หรือสอบถามกับบุคคลที่อยู่ห่างไกลอยู่กระจัดกระจายมาก นอกจากนี้ยังสามารถถามพฤติกรรมในอดีตหรือต้องการทราบแนวโน้มพฤติกรรมในอนาคตได้ ข้อดีอีกประการหนึ่ง คือ ผู้ถูกศึกษาสามารถที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ปกปิดหรือพฤติกรรมต่างๆ ที่ไม่ยอมแสดงให้บุคคลอื่นทราบได้โดยวิธีอื่น ซึ่งผู้ถูกศึกษาแน่ใจว่าเป็นความลับ และเป็นการใช้แบบสอบถามจะใช้ศึกษาเวลาใดก็ได้

2.3 การทดลอง เป็นการศึกษาพฤติกรรมโดยผู้ถูกศึกษาจะอยู่ในสภาพการควบคุมตามที่ผู้ศึกษาต้องการ โดยสภาพแท้จริงแล้วการควบคุมจะทำได้ในห้องทดลอง แต่ในการศึกษาพฤติกรรมของชุมชนโดยควบคุมตัวแปรต่างๆ คงเป็นไปได้น้อยมาก การทดลองในห้องปฏิบัติการให้ข้อมูลที่มีขีดจำกัด ซึ่งบางครั้งอาจนำไปใช้ในสภาพความเป็นจริงได้หรือไม่เสมอไป แต่วิธีนี้มีประโยชน์มากในการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลทางด้านการแพทย์

2.4 การทำบันทึก วิธีทำให้ทราบพฤติกรรมของบุคคล โดยให้บุคคลแต่ละคน ทำบันทึกพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งอาจเป็นบันทึกประจำวันหรือศึกษาพฤติกรรมแต่ละประเภท เช่น พฤติกรรมการกิน พฤติกรรมการทำงาน พฤติกรรมทางสุขภาพ พฤติกรรมทางสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

สำหรับการศึกษาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาพฤติกรรมโดยอ้อม โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาพฤติกรรม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

โครงการฟื้นฟูชีวิต และธรรมชาติ (2534: 180) ได้กล่าวไว้ว่าการอนุรักษ์พลังงานหรือ การประหยัดพลังงานมิใช่การบีบบังคับให้มีการใช้พลังงานน้อยลงหากแต่การอนุรักษ์พลังงาน หมายถึง การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ คือการใช้พลังงานเท่าเดิมแต่ได้ประโยชน์มากขึ้น หรือการได้รับประโยชน์เท่าเดิมแต่ใช้พลังงานน้อยลง ดังนั้นการอนุรักษ์พลังงานจึงมีความจำเป็น อย่างยิ่งในการจัดการใช้พลังงานที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ากับเศรษฐกิจและสังคมออกไป และเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยพิจารณาได้จาก 2 ทาง คือ

2.2.1 ประสิทธิภาพของผู้ผลิต และผู้จัดจำหน่าย

ประสิทธิภาพของผู้ผลิต หมายถึง การใช้เชื้อเพลิงที่มีอยู่เท่าเดิมมาผลิตกระแส- ไฟฟ้าได้มากขึ้น หรือการผลิตพลังงานไฟฟ้าในปริมาณเท่าเดิมแต่ใช้เชื้อเพลิงน้อยลง ส่วน ประสิทธิภาพของผู้จัดจำหน่าย หมายถึง การลดการสูญเสียพลังงานไฟฟ้าในระหว่างการ ส่งกระแสไฟฟ้าจากผู้ผลิตถึงผู้บริโภค ซึ่งก็คือ การลดการสูญเสียในสายส่งนั่นเอง

2.2.2 ประสิทธิภาพของผู้ใช้

ประสิทธิภาพของผู้ใช้ หมายถึง การใช้พลังงานไฟฟ้าที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิด ประโยชน์สูงสุด ซึ่งได้แก่ การลดปริมาณการบริโภคไฟฟ้าในกิจกรรมที่ไม่ก่อประโยชน์ลง และ การใช้พลังงานที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น หรือการใช้ประโยชน์จากพลังงานไฟฟ้าเท่าเดิม แต่ ใช้พลังงานไฟฟ้าน้อยลง ดังนั้นการอนุรักษ์พลังงานในส่วนของผู้ใช้จึงหมายรวมทั้งการประหยัด พลังงาน และการเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้พลังงานนั่นเอง

เลวลักษณะ มากแผ่นทอง (2541: 19) ได้ให้ความหมายของการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ว่าเป็นการกระทำหรือกิริยาอาการที่แสดงออกของบุคคลต่อการใช้พลังงานไฟฟ้าให้เป็นไปอย่าง คุ้มค่า และโดยที่ยังคงได้รับความสะดวกสบายเท่าเดิม หรือไม่ได้ลดประโยชน์จากการใช้พลังงาน

ไฟฟ้าลง ฉะนั้นการประหยัดพลังงานไฟฟ้าจึงไม่ได้หมายถึงการไม่ใช้พลังงานไฟฟ้าเลย แต่ต้องใช้พลังงานไฟฟ้าให้ถูกต้องตามกาลเทศะ รู้จักใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างรู้คุณค่า และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์

วีรวัฒน์ ชลาชนน ได้กล่าวว่า “การประหยัดเป็นสิ่งที่ดีเสมอในทุกสถานการณ์ เพราะความหมายที่แท้จริงของคำว่า ประหยัด คือ ไม่ใช้ในสิ่งที่ไม่ควรใช้” (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2543: 7)

เฉลิมเดช เฉลิมาภัสสร (2543: 2-8) ได้กล่าวถึง วิธีการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดค่าไฟฟ้าภายในบ้านลง และลดปัญหาในเรื่องการใช้พลังงานอย่างถูกวิธีไว้ดังนี้

1. เครื่องทำน้ำอุ่นไฟฟ้า

1.1 การใช้อย่างประหยัดพลังงานและถูกวิธี

1.1.1 ควรพิจารณาเลือกทำน้ำอุ่นให้เหมาะสมกับการใช้เป็นหลัก เช่น ต้องการใช้น้ำอุ่นเพื่ออาบน้ำเท่านั้นก็ควรจะต้องติดตั้งชนิดทำน้ำอุ่นได้จุดเดียว

1.1.2 ควรเลือกใช้หัวฝักบัวชนิดประหยัดน้ำ (Water Efficient Showerhead) เพราะสามารถประหยัดน้ำได้ถึงร้อยละ 25-75

1.1.3 ควรเลือกใช้เครื่องทำน้ำอุ่นที่มีถังน้ำภายในตัวเครื่อง และมีฉนวนหุ้ม เพราะสามารถลดการใช้พลังงานได้ร้อยละ 10-20

1.1.4 ควรหลีกเลี่ยงการใช้เครื่องทำน้ำอุ่นไฟฟ้าชนิดที่ไม่มีถังภายใน เพราะจะทำให้สิ้นเปลืองการใช้พลังงาน

1.1.5 ปิดวาล์วน้ำ และสวิตช์ทันทีเมื่อเลิกใช้งาน

1.2 การดูแลรักษา

ควรหมั่นตรวจสอบการทำงานของเครื่องให้มีสภาพดีอยู่เสมอ ตลอดจนตรวจสอบระบบท่อน้ำ และรอยต่ออย่าให้มีการรั่วซึม และเมื่อเครื่องมีปัญหาควรตรวจสอบ ดังนี้

1.2.1 ถ้าน้ำที่ออกจากเครื่องเป็นน้ำเย็น อันเนื่องจากไม่มีกระแสไฟฟ้าป้อนเข้าสู่ขดลวดความร้อน สาเหตุอาจเกิดจากฟิวส์ขาด อุปกรณ์ควบคุมอุณหภูมิไม่ให้ไฟผ่าน

1.2.2 ถ้าไฟสัญญาณติดแต่ขดลวดความร้อนไม่ทำงาน น้ำไม่อุ่น สาเหตุอาจเกิดจากขดลวดความร้อนขาด อุปกรณ์ควบคุมอุณหภูมิเสีย

1.2.3 ถ้าน้ำจากเครื่องร้อนหรือเย็นเกินไป สาเหตุอาจเกิดจากอุปกรณ์ควบคุมอุณหภูมิทำงานผิดปกติ

2. โทรทัศน์

2.1 การเลือกใช้อย่างประหยัดพลังงานและถูกวิธี

2.1.1 การเลือกใช้โทรทัศน์ควรคำนึงถึงความเหมาะสมของขนาด และการใช้กำลังไฟฟ้า

2.1.2 โทรทัศน์ีระบบเดียวกันแต่ขนาดต่างกันจะใช้พลังงานต่างกันด้วย กล่าวคือ โทรทัศน์ีที่มีขนาดใหญ่และมีราคาแพงกว่า จะใช้กำลังไฟมากกว่าโทรทัศน์ขนาดเล็ก

2.1.3 โทรทัศน์ีที่มีระบบรีโมทคอนโทรลจะใช้ไฟฟ้ามากกว่าโทรทัศน์ระบบทั่วไปที่มีขนาดเดียวกัน

2.1.4 อย่าเสียบปลั๊กทิ้งไว้ เพราะโทรทัศน์จะมีไฟฟ้าหล่อเลี้ยงระบบภายในอยู่ตลอดเวลา นอกจากนั้นอาจก่อให้เกิดอันตรายในขณะที่เกิดฟ้าแลบได้

2.1.5 ปิดเมื่อไม่มีคนดู หรือตั้งเวลาปิดโทรทัศน์โดยอัตโนมัติเพื่อช่วยประหยัดไฟฟ้า

2.1.6 ไม่ควรเสียบปลั๊กเครื่องเล่นวีดีโอในขณะที่ยังไม่ต้องการใช้ เพราะเครื่องเล่นวีดีโอจะทำงานอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้เสียค่าไฟฟ้าโดยไม่จำเป็น

2.1.7 พิจารณาเลือกดูรายการเอาไว้อย่างล่วงหน้า ดูเฉพาะรายการที่เลือกตามช่วงเวลานั้นๆ หากดูรายการเดียวกันควรเปิดโทรทัศน์เพียงเครื่องเดียว

2.2 การดูแลรักษา

การดูแลรักษาและใช้โทรทัศน์ให้ถูกวิธีนอกจากจะช่วยให้อายุการใช้งานยาวขึ้นแล้ว ผลพลอยได้อีกส่วนหนึ่งก็คือประหยัดพลังงาน

2.2.1 ควรเลือกใช้เสาอากาศภายนอกบ้านที่มีคุณภาพดี และติดตั้งถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่น หันเสาไปทางที่ตั้งของสถานีในลักษณะให้ตั้งฉาก เป็นต้น

2.2.2 ควรวางโทรทัศน์ไว้ในจุดที่มีการถ่ายเทอากาศได้ดี และตั้งห่างจากผนังหรือมู่ลี่อย่างน้อยประมาณ 10 เซนติเมตร เพื่อให้เครื่องสามารถระบายความร้อนได้สะดวก

2.2.3 ไม่ควรปรับจอภาพให้สว่างมากเกินไป เพราะจะทำให้หลอดภาพมีอายุสั้น และสิ้นเปลืองพลังงานไฟฟ้าโดยไม่จำเป็น

2.2.4 ใช้ผ้านุ่มเช็ดโทรทัศน์ ส่วนจอภาพควรใช้ผืนผ้าฟอกอย่างอ่อนหรือน้ำยาล้างจานผสมกับน้ำ ชุบทาบางๆ แล้วเช็ดด้วยผ้านุ่มให้แห้งโดยอย่าสัมผัสถอดปลั๊กออกก่อนทำความสะอาด

2.2.5 อย่าถอดด้านหลังของเครื่องด้วยตนเอง เพราะอาจเกิดความเสียหายต่อโทรทัศน์ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทรทัศน์ที่ผลิตกระแสไฟฟ้าแรงสูง (High Voltage) ซึ่งเป็นอันตรายต่อการสัมผัสแม้ว่าปิดไฟแล้วก็ตาม

3. พัฒน

3.1 การใช้อย่างประหยัดพลังงานและถูกวิธี

พัฒมตั้งโต๊ะจะมีราคาต่ำกว่าพัฒมตั้งพื้น และใช้พลังงานไฟฟ้าต่ำกว่า ทั้งนี้ เพราะมีขนาดมอเตอร์และกำลังไฟต่ำกว่า แต่พัฒมตั้งพื้นจะให้ลมมากกว่า ดังนั้นในการเลือกใช้ จึงมีข้อที่ควรพิจารณา ดังนี้

3.1.1 พิจารณาตามความต้องการและสถานที่ที่ใช้ เช่น ถ้าใช้เพียงคนเดียว หรือ ไม่เกิน 2 คน ควรใช้พัฒมตั้งโต๊ะ

3.1.2 อย่าเสียบปลั๊กทิ้งไว้ โดยเฉพาะพัฒมที่มีระบบรีโมทคอนโทรล เพราะจะมี ไฟฟ้าไหลเข้าตลอดเวลา เพื่อหล่อเลี้ยงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

3.1.3 ควรเลือกใช้ความแรงหรือความเร็วของลมให้เหมาะสมกับความต้องการ และ สถานที่เพราะหากความแรงของลมมากขึ้นจะใช้ไฟฟ้ามากขึ้น

3.1.4 เมื่อไม่ต้องการใช้พัฒมก็ควรปิด เพื่อให้มอเตอร์ได้มีการพักและไม่ เสื่อมสภาพเร็วเกินไป

3.1.5 ควรวางพัฒมในที่ที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก เพราะพัฒมใช้หลักการดูด- อากาศจากบริเวณรอบๆ ทางด้านหลังของตัวใบพัด แล้วปล่อยออกสู่ด้านหน้า เช่น ถ้าอากาศ บริเวณรอบพัฒมร้อนอบขึ้นก็จะได้ลมในลักษณะร้อนและอบขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้มอเตอรียัง ระบายความร้อนได้ดีขึ้น ไม่เสื่อมสภาพเร็วเกินไป

3.2 การดูแลรักษา

การดูแลรักษาพัฒมอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้พัฒมทำงานได้เต็มประสิทธิภาพ และยังช่วยยืดอายุการทำงานให้ยาวนานขึ้น โดยมีวิธีการ ดังนี้

3.2.1 หมั่นทำความสะอาดตามจุดต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใบพัด และตะแกรง ครอบใบพัดอย่าให้ฝุ่นละอองเกาะจับ และต้องดูแลให้มีสภาพคืออยู่เสมอยกให้แตกหักหรือชำรุด หรือโค้งงอผิดส่วนจะทำให้ลมที่ออกมามีความแรง หรือความเร็วลดลง

3.2.2 หมั่นทำความสะอาดช่องลมตรงฝาครอบมอเตอร์ของพัฒม ซึ่งเป็น ช่องระบายความร้อนของมอเตอร์ อย่าให้มีคราบน้ำมันหรือฝุ่นละอองเกาะจับ เพราะจะทำให้ ประสิทธิภาพของมอเตอร์ลดลง และสิ้นเปลืองพลังงานไฟฟ้ามากขึ้น

4. กระติกน้ำร้อนไฟฟ้า

4.1 การใช้อย่างประหยัดพลังงานและถูกวิธี

4.1.1 ควรเลือกซื้อรุ่นที่มีฉนวนกันความร้อนที่มีประสิทธิภาพ

4.1.2 ใส่น้ำให้พอเหมาะกับความต้องการหรือไม่สูงกว่าระดับที่กำหนดไว้ เพราะ นอกจากไม่ประหยัดพลังงานยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อกระติก

4.1.3 ระวังอย่าให้น้ำแห้งหรือปล่อยให้ระดับน้ำต่ำกว่าขีดที่กำหนด เพราะเมื่อน้ำแห้งจะทำให้เกิดไฟฟ้าลัดวงจรในกระติกน้ำร้อนเป็นอันตรายอย่างยิ่ง

4.1.4 ถอดปลั๊กเมื่อเลิกใช้น้ำร้อนแล้ว เพื่อลดการสิ้นเปลืองพลังงาน ไม่ควรเสียบปลั๊กตลอดเวลาถ้าไม่ต้องการใช้น้ำร้อนแล้ว แต่ถ้าหากมีความต้องการใช้น้ำร้อนเป็นระยะๆ ติดต่อกัน เช่น ในสถานที่ทำงานบางแห่งที่มีน้ำร้อนไว้สำหรับเตรียมเครื่องดื่มต้อนรับแขกก็ไม่ควรดึงปลั๊กออกบ่อยๆ เพราะทุกครั้งเมื่อดึงปลั๊กออกอุณหภูมิของน้ำจะค่อยๆ ลดลง กระติกน้ำร้อนไม่สามารถเก็บความร้อนได้นาน เมื่อใช้งานใหม่ก็ต้องเสียบปลั๊กและเริ่มทำงานใหม่เป็นการสิ้นเปลืองพลังงาน

4.1.5 ไม่ควรเสียบปลั๊กตลอดเวลา ถ้าไม่ต้องการใช้น้ำร้อนแล้ว

4.1.6 อย่างนำสิ่งใดๆ มาปิดช่องไอน้ำออก

4.1.7 ตรวจสอบการทำงานของอุปกรณ์ควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ในสภาพใช้งาน
ได้เสมอ

4.1.8 ไม่ควรตั้งไว้ในห้องที่มีการปรับอากาศ

4.2 การดูแลรักษา

การดูแลรักษากระติกน้ำร้อนให้มีอายุการใช้งานนานขึ้น และลดการใช้พลังงาน
ลง และป้องกันอุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ มีวิธีการดังนี้

4.2.1 หมั่นตรวจสอบสายไฟฟ้า และขั้วปลั๊ก ซึ่งมักเป็นจุดที่ขัดข้องเสมอ

4.2.2 ควรเติมน้ำที่สะอาดเท่านั้น มิฉะนั้นผิวในกระติกอาจเปลี่ยนสี เกิดคราบ-
สนิม และตะกอน

4.2.3 หมั่นทำความสะอาดตัวกระติกด้านใน อย่าให้มีคราบตะกอน เพราะจะ
เป็นตัวต้านทานการถ่ายเทความร้อนจากขดลวดความร้อนไปสู่ น้ำ เพิ่มเวลาการต้มน้ำและสูญเสีย
พลังงานโดยเปล่าประโยชน์

4.2.4 ก่อนทำความสะอาดด้านในกระติก ควรเทน้ำภายในออกให้หมด รอให้
ตัวกระติกเย็นจึงค่อยทำความสะอาด

4.2.5 ควรทำความสะอาดส่วนต่างๆ ของกระติก ตามคำแนะนำ ต่อไปนี้
ตัวและฝากระติก ใช้ผ้าชุบน้ำบิดให้หมาดแล้วเช็ดอย่างระมัดระวัง

4.2.5.1 ตัวและฝากระติก ใช้ผ้าชุบน้ำบิดให้หมาดแล้วเช็ดอย่างระมัดระวัง

4.2.5.2 ฝาปิดด้านใน ใช้น้ำหรือน้ำยาล้างจานให้สะอาด

4.2.5.3 ตัวกระติกด้านใน ใช้ฟองน้ำชุบเช็ดให้ทั่วล้างให้สะอาดด้วยน้ำเท
น้ำที่ล้างออกให้หมด อย่ารดน้ำลงบนส่วนอื่นของตัวกระติก นอกจากภายในกระติกเท่านั้น
อย่าใช้ของมีคมหรือฝอยขัดหม้อขัดหรือขัดตัวกระติกด้านใน เพราะสารเคลือบหลุดออกได้

5. เครื่องดูดฝุ่น

5.1 การใช้อย่างประหยัดพลังงานและถูกวิธี

5.1.1 ควรเลือกขนาดของเครื่องตามความจำเป็นในการใช้งาน

5.1.2 วัสดุที่เป็นพรมหรือผ้าซึ่งฝุ่นสามารถเกาะอย่างแน่นหนา ควรใช้เครื่องที่มีขนาดกำลังไฟฟ้ามาก (Heavy Duty) ส่วนบ้านเรือนที่เป็นพื้นไม้ พื้นปูน หรือหินอ่อนที่ง่ายต่อการทำความสะอาด เพราะฝุ่นละอองไม่เกาะติดแน่น ก็ควรใช้เครื่องดูดฝุ่นที่มีกำลังไฟฟ้าต่ำ ซึ่งจะไม่เปลืองการใช้ไฟฟ้า

5.1.3 ควรหมั่นถอดตัวกรองหรือตะแกรงดักฝุ่นออกมาทำความสะอาด เพราะถ้าเกิดการอุดตันนอกจากจะทำให้ลดประสิทธิภาพการดูด ฝุ่นไม่เต็มทีและเพิ่มเวลาการดูดฝุ่น เป็นการเพิ่มปริมาณการใช้ไฟฟ้าของมอเตอร์ที่ต้องทำงานหนัก และอาจจะไหม้ได้

5.1.4 ควรใช้ในห้องที่มีอากาศถ่ายเทได้ดี เพื่อเป็นการระบายความร้อนของตัวมอเตอร์

5.1.5 ไม่ควรใช้ดูดวัสดุที่มีส่วนประกอบของน้ำ ความชื้นและของเหลวต่างๆ รวมทั้งสิ่งของที่มีคม และของที่กำลังติดไฟ เช่น ไข่มืด โคม บูหรี่ เป็นต้น เพราะอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อส่วนประกอบต่างๆ

5.1.6 ควรหมั่นถอดถุงผ้าหรือกล่องออกมาทิ้งอย่าให้สะสมจนเต็ม เพราะมอเตอร์ต้องทำงานหนักขึ้นอาจทำให้มอเตอร์ไหม้ และยังทำให้การใช้ไฟฟ้าสิ้นเปลืองขึ้น

5.1.7 ใช้หัวดูดฝุ่นหรือสถานที่ เช่น หัวดูดชนิดปากปลายแหลมจะเหมาะกับบริเวณที่เป็นซอกเล็กๆ หัวดูดที่มีแปรงใช้กับโคมไฟ เพดาน กรอบรูป เป็นต้น ถ้าใช้ผิดประเภทจะทำให้ประสิทธิภาพการดูดลดลง สิ้นเปลืองพลังงานไฟฟ้า

5.1.8 ก่อนดูดฝุ่น ควรตรวจสอบข้อต่อของท่อดูดหรือชิ้นส่วนต่างๆ ให้แน่น มิฉะนั้นอาจเกิดการรั่วของอากาศ ประสิทธิภาพของเครื่องจะลดลง และมอเตอร์อาจทำงานหนักและไหม้ได้

5.2 การดูแลรักษา

5.2.1 หมั่นทำความสะอาดส่วนต่างๆ ของเครื่องให้สะอาด และอย่าให้มีสิ่งสกปรกเข้าไปทำให้อุดตัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวกรอง หรือตะแกรงกันเศษวัสดุมิให้เข้าสู่มอเตอร์ ควรทำความสะอาดโดยใช้แปรงถูเบาๆ และล้างน้ำ จากนั้นนำไปตากในที่ร่มให้แห้งไม่ควรใช้น้ำอุ่นล้าง น้ำควรมีอุณหภูมิต่ำกว่า 45 องศาเซลเซียส

5.2.2 หลังจากใช้งานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรนำไปวางไว้ในสถานที่ที่มีอากาศถ่ายเทได้ดี เพื่อให้มอเตอร์ระบายความร้อนได้อย่างรวดเร็ว

ถ้าหากมีความรู้และความเข้าใจในเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ ดังกล่าว จะทำให้เลือกซื้อได้อย่างถูกต้องตรงกับการใช้งาน และรู้จักใช้งานอย่างถูกวิธี ซึ่งจะสามารถประหยัดเงินที่จะสูญเสียไปกับการใช้พลังงานที่ไม่ถูกวิธี หรือไม่มีประสิทธิภาพได้

สรุป การประหยัดพลังงานไฟฟ้า หมายถึง การกระทำของบุคคลต่อการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างคุ้มค่า ก่อให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างถูกวิธี และการดูแลรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้าให้มีสภาพดีอยู่เสมอ อันเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะวัดพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าจากกิจกรรม การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า คือ โทรทัศน์ วิทยุ เครื่องเล่นวีดีโอ คอมไฟ ตู้เย็น พัดลม กระจกน้ำร้อนไฟฟ้า และการดูแลรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้าให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้เป็นอย่างดี

2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านจิตใจ

พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า เป็นพฤติกรรมของการมีความรับผิดชอบต่อสังคม ส่วนรวมทำหน้าที่พลเมืองดี ซึ่งเป็นลักษณะของคนดีและคนเก่งในสังคม การพัฒนาคนให้เป็นคนดีและคนเก่งนั้น ทฤษฎีดั้งไม้จริยธรรมเป็นทฤษฎีที่แสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมว่ามีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้างโดยการสรุปจากผลการวิจัยคนไทยอายุ 6-60 ปี จำนวนรวมหลายพันคน ดวงเดือน พันธุมนาวัน (2543: 2-3) ได้อธิบายถึงทฤษฎีดั้งไม้จริยธรรมว่ามี 3 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นดอกและผลไม้ของต้นไม้ ส่วนลำต้น และส่วนที่เป็นราก ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2.2 ในส่วนแรกคือดอกและผลไม้บนต้น แสดงถึงพฤติกรรมการทำดีละเว้นชั่วและพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ส่วนแรกนี้เป็นพฤติกรรมประเภทต่างๆ ที่รวมเข้าเป็นพฤติกรรมของพลเมืองดีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ และพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ผลที่ออกมาเป็นพฤติกรรมต่างๆ ที่น่าปรารถนามีสาเหตุอยู่ 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ สาเหตุทางจิตใจที่เป็นส่วนของลำต้นของต้นไม้ อันประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้านคือ 1) เหตุผลเชิงจริยธรรม 2) มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง 3) ความเชื่ออำนาจในตน 4) แรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ และ 5) ทศนคติ คุณธรรม และค่านิยม (ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้นๆ หรือสถานการณ์นั้น) ถ้าต้องการที่จะเข้าใจอธิบายทำนาย และพัฒนาพฤติกรรมชนิดใดจะต้องใช้จิตลักษณะบางด้าน หรือทั้ง 5 ด้านนี้ประกอบกันจึงจะได้ผลดีที่สุด ส่วนที่สามของต้นไม้จริยธรรม คือ รากของต้นไม้ ซึ่งเป็นจิตลักษณะกลุ่มที่สองมี 3 ด้านคือ 1.) สติปัญญา 2.) ประสบการณ์ทางสังคม และ 3.) สุขภาพจิต จิตลักษณะ

ถ้าหากมีความรู้และความเข้าใจในเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ ดังกล่าว จะทำให้เลือกซื้อได้อย่างถูกต้องตรงกับการใช้งาน และรู้จักใช้งานอย่างถูกวิธี ซึ่งจะสามารถประหยัดเงินที่จะสูญเสียไปกับการใช้พลังงานที่ไม่ถูกวิธี หรือไม่มีประสิทธิภาพได้

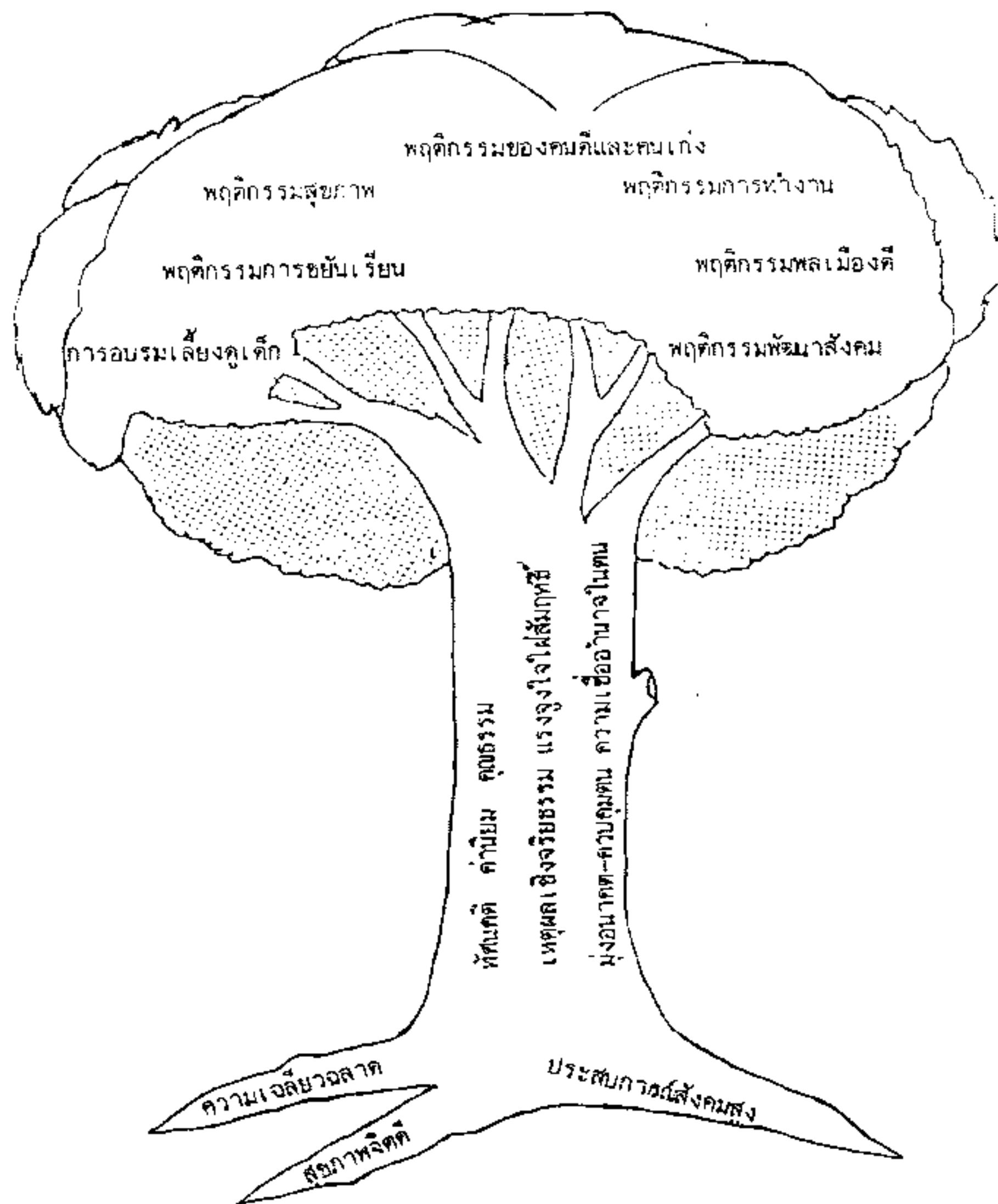
สรุป การประหยัดพลังงานไฟฟ้า หมายถึง การกระทำของบุคคลต่อการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างคุ้มค่า ก่อให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างถูกวิธี และการดูแลรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้าให้มีสภาพดีอยู่เสมอ อันเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะวัดพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าจากกิจกรรม การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า คือ โทรทัศน์ วิทยุ เครื่องเล่นวีดีโอ คอมพิวเตอร์ ตู้เย็น พัดลม กระจกน้ำร้อนไฟฟ้า และการดูแลรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้าให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้เป็นอย่างดี

2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านจิตใจ

พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า เป็นพฤติกรรมของการมีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมทำหน้าที่พลเมืองดี ซึ่งเป็นลักษณะของคนดีและคนเก่งในสังคม การพัฒนาคนให้เป็นคนดีและคนเก่งนั้น ทฤษฎีดั้งไม้จรรยาธรรมเป็นทฤษฎีที่แสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมว่ามีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้างโดยการสรุปจากผลการวิจัยคนไทยอายุ 6-60 ปี จำนวนรวมหลายพันคน ดวงเดือน พันธมนาวิน (2543: 2-3) ได้อธิบายถึงทฤษฎีดั้งไม้จรรยาธรรมว่ามี 3 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นดอกและผลไม้ของต้นไม้ ส่วนลำต้น และส่วนที่เป็นราก ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2.2 ในส่วนแรกคือดอกและผลไม้บนต้น แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานดีละเว้นชั่วและพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ส่วนแรกนี้เป็นพฤติกรรมประเภทต่างๆ ที่รวมเข้าเป็นพฤติกรรมของพลเมืองดีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ และพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ผลที่ออกมาเป็นพฤติกรรมต่างๆ ที่น่าปรารถนานี้มีสาเหตุอยู่ 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ สาเหตุทางจิตใจที่เป็นส่วนของลำต้นของต้นไม้ อันประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้านคือ 1) เหตุผลเชิงจริยธรรม 2) มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง 3) ความเชื่ออำนาจในตน 4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ 5) ทศนครีคุณธรรม และค่านิยม (ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้นๆ หรือสถานการณ์นั้น) ถ้าต้องการที่จะเข้าใจอธิบายทำนาย และพัฒนาพฤติกรรมชนิดใดจะต้องใช้จิตลักษณะบางด้าน หรือทั้ง 5 ด้านนี้ประกอบกันจึงจะได้ผลดีที่สุด ส่วนที่สามของต้นไม้จรรยาธรรม คือ รากของต้นไม้ ซึ่งเป็นจิตลักษณะกลุ่มที่สองมี 3 ด้านคือ 1.) สติปัญญา 2.) ประสบการณ์ทางสังคม และ 3.) สุขภาพจิต จิตลักษณะ

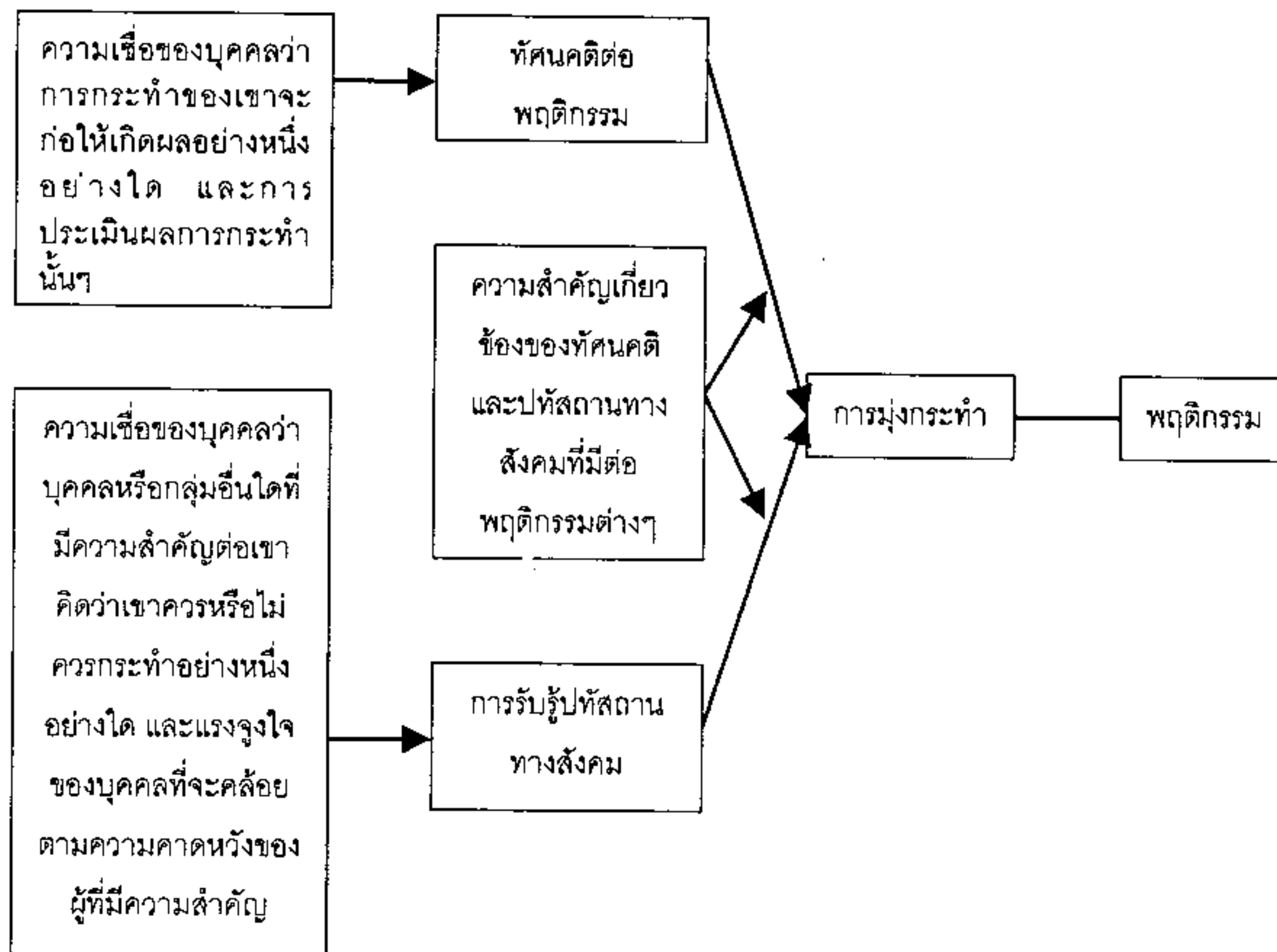
ทั้งสามนี้อาจใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการ ที่ล่าช้าของต้นไม้ก็ได้ กล่าวคือ บุคคลจะต้องมีลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ด้าน ในปริมาณที่สูงเหมาะสมกับอายุจึงจะเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะทั้ง 5 ประการ ที่ล่าช้าของต้นไม้ โดยที่จิตลักษณะทั้ง 5 นี้จะพัฒนาไปเองโดยอัตโนมัติ ถ้าบุคคลมีความพร้อมทางจิตใจ 3 ด้านดังกล่าว และอยู่ในสภาพแวดล้อมทางบ้าน ทางโรงเรียน และทางสังคมที่เหมาะสม นอกจากนั้นบุคคลยังมีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาจิตลักษณะบางประการใน 5 ด้านนี้ โดยวิธีการอื่นๆ ด้วย ฉะนั้นจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการ จึงเป็นสาเหตุของสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีคนเก่งนั่นเอง นอกจากนี้จิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการที่รากลึกนี้อาจเป็นสาเหตุร่วมกับจิตลักษณะ 5 ประการที่ล่าช้า เพื่อใช้อธิบายทำนาย และพัฒนาพฤติกรรมดังกล่าวมาแล้วด้วย

แผนภูมิที่ 2.2 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐาน และองค์ประกอบทางจิตใจ
ของพฤติกรรมทางจริยธรรม

แหล่งที่มา : ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2543: 7

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (The Theory of Reasoned Action) ของ Ajzen and Fishbein (1980 อ้างถึงใน งามตา วณิชานนท์, 2535: 258) เป็นทฤษฎีที่ใช้ในการทำนายพฤติกรรมโดยผ่านการมุ่งกระทำ โดยมีโครงสร้างทางความคิด และองค์ประกอบที่กำเนิดพฤติกรรมของบุคคล ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2.3

แผนภูมิที่ 2.3 แสดงโครงสร้างของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล และองค์ประกอบที่กำหนด พฤติกรรมของบุคคล

แหล่งที่มา : Ajzen and Fishbein, 1980: 8 อ้างถึงใน งามตา วรนิทานนท์, 2535: 259

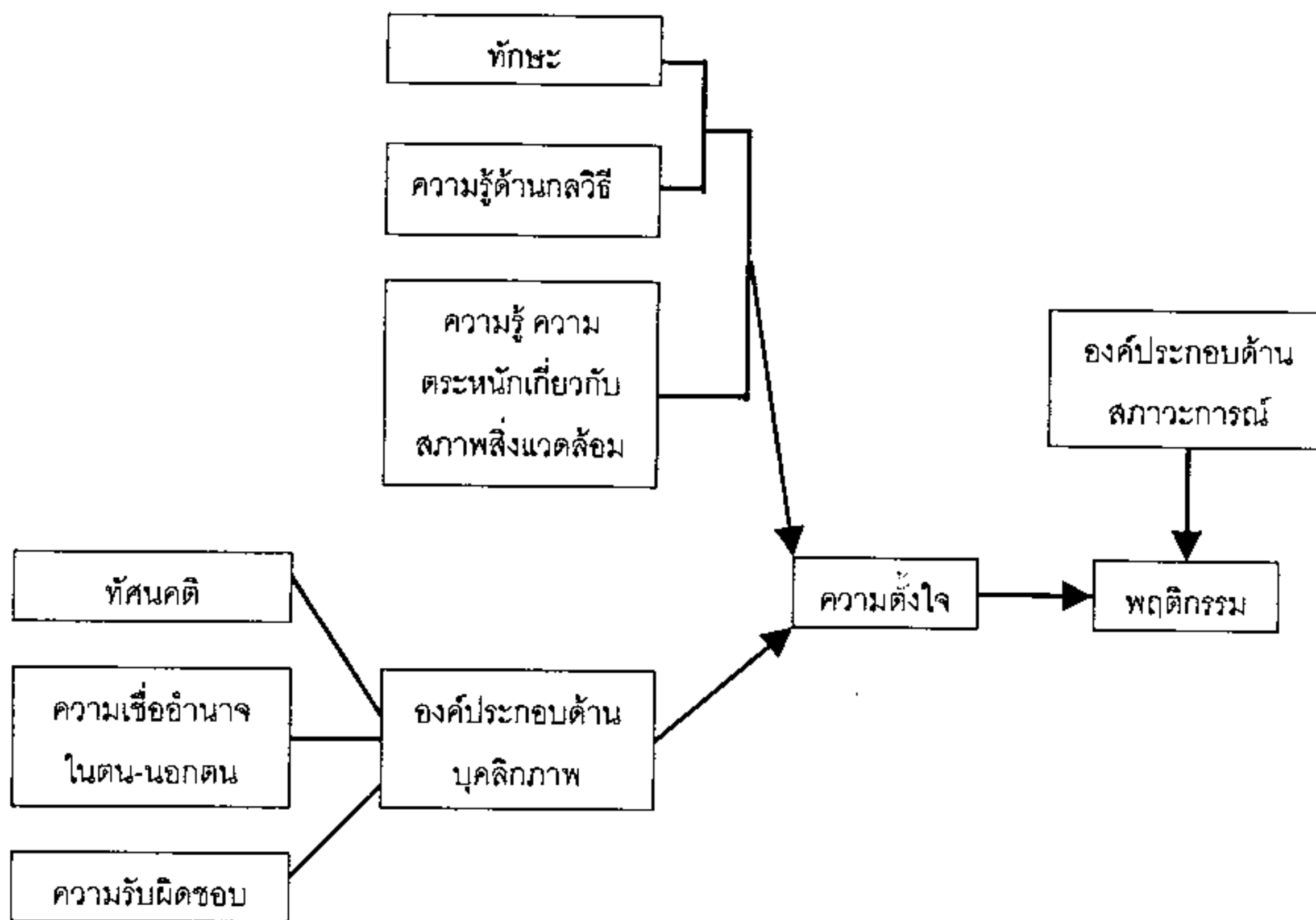
จากโครงสร้างทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล Ajzen and Fishbein (1980 อ้างถึงใน ปิยฉัตร กลิ่นสุวรรณ, 2538: 10-11) ได้ค้นพบจากการวิจัยหลายฉบับจนได้ข้อสรุปว่าตัวแปรที่ใช้ในการทำนาย และอธิบายพฤติกรรม คือ ทัศนคติต่อพฤติกรรมที่จะทำนาย และความเชื่อเกี่ยวกับ ปทัสถานของสังคมในสถานการณ์นั้นว่าพฤติกรรมประเภทนั้นจะเป็นที่ยอมรับในกลุ่มผู้ที่มีความ สำคัญต่อบุคคลที่ถูกศึกษามากน้อยเพียงใด รวมไปถึงแรงจูงใจที่จะคล้อยตามปทัสถานทางสังคม โดยเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$B \sim I = (Ab)w_1 + \left[(NB)(MC) \right]w_2$$

- จากสมการ B = พฤติกรรม
 I = ความมุ่งที่จะกระทำ
 Ab = ทศนคติต่อพฤติกรรม
 NB = ความเชื่อเกี่ยวกับปทัสถานในเรื่องนั้น
 MC = แรงจูงใจที่จะคล้อยตามปทัสถานทางสังคม
 w1,w2 = การให้ความสำคัญหรือน้ำหนักแก่ตัวแปรนั้นๆ ตามลักษณะของ
 ผู้ถูกวัด ว่าจะเป็นตัวของตัวเองมากหรือพึ่งพิงกลุ่มใดมาก

ทศนคติต่อพฤติกรรมมีความสำคัญยิ่งขึ้นในการทำนายความมุ่งมั่นที่จะกระทำ ถ้าบุคคลนั้นมีประสบการณ์ในเรื่องนั้นมาก่อน ในขณะที่เดียวกันความสำคัญของปทัสถานทางสังคมในเรื่องนั้นของบุคคลขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นมีความเป็นตัวของตัวเองกับการคล้อยตามปทัสถานทางสังคม มีความขัดแย้งกันหรือสอดคล้องกันเพียงไร หากมีความสอดคล้องกันมากความเชื่อในปทัสถานทางสังคมในเรื่องนั้นจะเป็นตัวสำคัญที่สามารถทำนายพฤติกรรมได้ดียิ่งขึ้น ตามสูตรข้างต้น

และจากการศึกษาของ Hines และคณะ (1985 อ้างถึงใน ดุษฎี โยเหลา และ ประทีป จีรัง, 2539: 8-9) ซึ่งได้ทำการรวบรวม และสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โดยรวบรวมงานวิจัยที่ทำตั้งแต่ปี ค.ศ. 1971 จำนวน 128 เรื่อง โดยผู้วิจัยแบ่ง ตัวแปรออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มการรู้การคิด (Cognitive Variable) กลุ่มจิต-สังคม (Psycho-Social Variable) หรือตัวแปรด้านบุคลิกภาพ และตัวแปรชีวสังคม (Demographic Variable) พบว่าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม คือ ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาและผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อม ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีการจัดการกับปัญหา ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอก ทศนคติต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อ และการแสดงความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรม และพบว่าตัวแปรด้านชีวสังคม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ มีขนาดอิทธิพลเล็กน้อย จากนั้นได้นำผลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้บวกกับผลการสังเคราะห์งานวิจัยของ Hines และคณะ ในปี 1984 เสนอโมเดลเพื่อการอธิบายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2.4

แผนภูมิที่ 2.4 แสดงโมเดลเพื่ออธิบายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
จากการประมวลและสังเคราะห์ผลงานวิจัยของ Hines และคณะ

แหล่งที่มา : Hines และคณะ, 1985 อ้างถึงใน ดุษฎี โยเหลา และ ประทีป จินนี้, 2539: 8

จากโมเดลสามารถอธิบายได้ดังนี้ บุคคลที่แสดงความตั้งใจว่าจะกระทำพฤติกรรมน่าจะเป็นผู้ที่มีการรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าบุคคลที่ไม่ได้แสดงความตั้งใจ และความตั้งใจของบุคคลเป็นผลมาจากตัวแปรหลายตัว ทั้งที่เป็นบุคลิกภาพและตัวแปรด้านการรู้การคิด ซึ่งอธิบายได้ว่าก่อนที่บุคคลแสดงความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เขาจะต้องมีความรู้และตระหนักถึงสภาพปัญหา มีความรู้และทักษะพอเพียงต่อการแก้ปัญหาบวกกับมีลักษณะทางบุคลิกภาพที่ดี กล่าวคือมีทัศนคติที่ดีต่อสภาพแวดล้อม มีความเชื่ออำนาจภายในตน และมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย เมื่อบุคคลมีความพร้อมด้านความรู้ ทักษะ ประกอบกับมีลักษณะทางบุคลิกภาพที่เหมาะสมแล้ว การที่เขาจะแสดงพฤติกรรมรับผิดชอบต่อ สิ่งแวดล้อมอาจถูกกระตุ้น หรือลบล้างโดยตัวแปรด้านสภาวะแวดล้อม ได้แก่

สภาวะทางเศรษฐกิจ การบีบบังคับจากสังคม และทางเลือกที่จะแสดงพฤติกรรมขึ้น โมเดลที่ได้จากการประมวลผลงานวิจัยในต่างประเทศของ Hines และคณะ นี้มีความสอดคล้องกับตัวแปรในทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม และทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล คือ ความตั้งใจ และความเชื่ออำนาจในตน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยส่วนใหญ่มักจะมุ่งความสำคัญไปที่การศึกษาทัศนคติ ซึ่งไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนาในคนไทยได้ ทั้งนี้เพราะผู้รับการพัฒนาล้วนใหญ่ยังขาดจิตลักษณะสำคัญอื่นๆ ที่เป็นพื้นฐานในการที่จะสร้างทัศนคติที่เหมาะสมให้เกิดขึ้น และดำรงอยู่อย่างถาวรไม่เสื่อมสลายได้ง่าย ดังนั้นการทำวิจัยครั้งนี้จึงได้กำหนดจิตลักษณะที่ควรพัฒนาตามแนวทางของทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม คือ ทัศนคติต่อพฤติกรรม ความเชื่ออำนาจในตน และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ในการศึกษาสาเหตุทางจิตลักษณะต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ซึ่งจะได้กล่าวถึงความหมาย และวิธีการวัดต่อไปตามลำดับ

2.3.1 ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

2.3.1.1 ความหมายของทัศนคติ ความหมายของคำว่า "ทัศนคติ" มีนักวิชาการให้ความหมายต่างๆ ไว้ ดังนี้

Allport (1937 อ้างถึงใน สุวิไล เรียงวัฒนสุข: 180) ได้ให้ความหมายว่า ทัศนคติ หมายถึง สภาวะของความพร้อมทางจิต ซึ่งเกิดขึ้นโดยอาศัยประสบการณ์ และสภาวะของความพร้อมนี้จะเป็นตัวกำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุ สิ่งของหรือสถานการณ์ต่างๆ

Krech and Crutchfield (1962 อ้างถึงใน ถวิล ธราภาโชน, 2532: 45) ได้กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ผลรวมของกระบวนการที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจ อารมณ์ การยอมรับ และการรู้การคิด ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้จะเป็ผลมาจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

ชม ภูมิภาค (2516 อ้างถึงใน สงวน สุขเลิศอรุณ, 2522: 98) ได้ให้ความหมายว่า ทัศนคติ คือ ความพร้อมที่จะคอยสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางนั้น (The State of Readiness to React to Something) โดยให้เหตุผลว่าถ้าเราจะดูว่าบุคคลไหนมีเจตคติอย่างไร ก็ดูได้จากพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกเป็นประจำ และโดยสม่ำเสมอ

ความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่าทัศนคติ หมายถึง ลักษณะทางจิตประการหนึ่งของบุคคลที่เกิดจากการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ

2.3.1.2 ลักษณะของทัศนคติ

จิตยา สุวรรณะขุ (2527: 97) ได้อธิบายถึงลักษณะที่สำคัญของ ทัศนคติ ไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. เป็นสภาวะก่อนที่พฤติกรรมได้ตอบจะเกิดขึ้นต่อเหตุการณ์ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรียกว่าเป็นสภาวะความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมจริง
2. เป็นสิ่งที่มีความคงตัวอยู่ในช่วงระยะเวลา คือ มีความมั่นคงถาวรเปลี่ยนแปลงได้ยาก แต่ไม่ได้หมายความว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง
3. เป็นตัวแปรที่นำไปสู่ความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับความรู้สึก ตลอดจนการที่จะต้องเผชิญ หรือหลีกเลี่ยงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
4. มีคุณสมบัติของแรงจูงใจในอันที่จะทำให้บุคคลประเมิน และเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งหมายความว่าไปถึงการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมจริง

จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์ (2538: 2-5) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของ ทัศนคติ ไว้ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ประสบการณ์มีอิทธิพลอย่างมากต่อทัศนคติ การสะสมประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยผ่านกระบวนการปะทะสังสรรค์กับสิ่งต่างๆ เป็นต้นว่า บุคคล สิ่งของ สถานการณ์แวดล้อม และความผันแปรในสังคม ฯลฯ จะมีผลโดยตรงต่อทัศนคติ
2. ทัศนคติมีคุณลักษณะของการประเมิน (Evaluative Nature) ทัศนคติเกิดจากการประเมินความคิด หรือความเชื่อที่บุคคลมีอยู่เกี่ยวกับสิ่งของบุคคลอื่น หรือเหตุการณ์ ฯลฯ (Attitude Object) ซึ่งจะเป็นสื่อกลางทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนอง การที่บุคคลหนึ่งจะมีทัศนคติอย่างไรต่อสิ่งใดขึ้นอยู่กับผลการประเมินความรู้ ความคิด หรือความเชื่อที่มีเกี่ยวกับสิ่งนั้น ซึ่งจะทำให้ผู้ประเมินเกิดความรู้สึกทางบวกหรือทางลบต่อสิ่งดังกล่าว ผลการประเมินอาจแตกต่างกันตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคล
3. ทัศนคติมีคุณภาพและความเข้ม (Quality and Intensity) คุณภาพและความเข้มของทัศนคติจะเป็นสิ่งที่บอกถึงความแตกต่างของทัศนคติที่แต่ละคนมีต่อสิ่งต่างๆ คุณภาพของทัศนคติเป็นสิ่งที่ได้จากการประเมิน เมื่อบุคคลประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็อาจมีทัศนคติทางบวก (ความรู้สึกชอบ) หรือทัศนคติทางลบ (ความรู้สึกไม่ชอบ) ต่อสิ่งนั้น นั่นคือก่อให้เกิดสภาวะความพร้อมที่จะเข้าหาหรือหลีกเลี่ยงสิ่งดังกล่าว ส่วนความเข้มจะบ่งถึงความมากน้อยของทัศนคติทางบวกหรือลบ หรือบ่งชี้ระดับการประเมิน เช่น ชอบมาก ชอบปานกลาง ชอบน้อย

4. ทศนคติมีความคงทนไม่เปลี่ยนง่าย (Permanence) ทศนคติมีความคงทนและเปลี่ยนได้ไม่ถ้อยนัก (Stable and Enduring) ในกรณีที่มีการสะสมประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้นโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้มานานพอ ในกรณีเช่นนี้การเพิ่มความรู้ใหม่หรือ ประสบการณ์ใหม่ หรือการบังคับให้แสดงพฤติกรรมนั้นๆ อยู่เสมอก็อาจจะไม่มีผลทำให้ทศนคติที่กล่าวข้างต้นเปลี่ยนแปลง

5. ทศนคติต่อสิ่งที่หมายถึง (Attitude Object) ทศนคติจะต้องมีสิ่งที่หมายถึงที่แน่นอน นั่นคือ ทศนคติต่ออะไร ต่อบุคคล ต่อสิ่งของหรือต่อสถานการณ์ จะไม่มีทศนคติลอยๆ ที่ไม่หมายถึงสิ่งใด และบุคคลจะต้องมีความรู้ หรือประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้น

6. ทศนคติมีลักษณะความสัมพันธ์ ทศนคติแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งของของบุคคลอื่น หรือสถานการณ์ และความสัมพันธ์นี้เป็นความรู้สึกงูใจ (Motivation Affect) นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละทศนคติ ทั้งนี้เนื่องจากทศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะประกอบด้วยหลายทศนคติที่มีระดับความสัมพันธ์แตกต่างกัน ในกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันเองสูงก็จะรวมตัวเป็นมิติตามคุณลักษณะ หรือองค์ประกอบของสิ่งนั้น สิ่งที่ทศนคติหมายถึงมิติเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และเมื่อรวมกันก็จะเป็นมิติของความรู้สึก (Affective) หรือทศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น ความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นเกิดจากคุณลักษณะที่คล้ายคลึงกันของส่วนต่างๆ ของสิ่งที่กล่าวถึงความสัมพันธ์นี้ยิ่งสูงมากเท่าใด การรวมตัวของแต่ละทศนคติก็จะยิ่งแน่นแฟ้น จะเป็นตัวชี้ความคงทนไม่เปลี่ยนง่ายของทศนคติ และความแม่นยำในการทำนายพฤติกรรม ทั้งยังเป็นทศนคติที่มีความสำคัญต่อผู้เป็นเจ้าของทศนคติอย่างนี้อาจเกิดขึ้นได้หลายกรณี เป็นต้นว่า เกิดจากสิ่งที่ทศนคติหมายถึงมีลักษณะเฉพาะ หรือสะสมความรู้ ประสบการณ์ และความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งนั้นมีติดต่อกันเป็นเวลานาน

2.3.1.3 องค์ประกอบของทศนคติ

ธงชัย สันติวงษ์ (2517: 159-160) ได้อธิบายถึง องค์ประกอบของ ทศนคติ 3 ส่วนประกอบ ดังนี้

1. ความเข้าใจหรือส่วนของความเชื่อ (Cognitive or Belief Component) จะมีขอบเขตครอบคลุมถึงข่าวสารข้อมูล และความเชื่อที่มีต่อสิ่งของหรือ ปรากฏการณ์ต่างๆ สิ่งเหล่านี้จะเป็นข้อมูลที่ได้เก็บสะสมมา และการมีประสบการณ์มาจากอดีต ความเชื่อนี้จะเป็นความเชื่อที่ได้มาจากการประเมินซึ่งมักจะออกมาเป็นแนวโน้มทางใดทางหนึ่งว่า ดี-ไม่ดี ชอบ-ไม่ชอบ มีคุณค่า-ไม่มีคุณค่า เป็นต้น

2. ความชอบพอหรือส่วนของความรู้สึก (Affection or Feeling Component) จะมีขอบเขตครอบคลุมถึงความรู้สึกต่างๆ รวมตลอดทั้งอารมณ์ด้วย ความรู้สึกเหล่านี้จะเกิดขึ้นจากสาเหตุหลายทาง เช่น บุคลิกท่าทางหรืออุปนิสัย และสิ่งงูใจ เป็นต้น ความรู้สึกอาจแสดงออกเป็น ดี-เลว เกลียด-รัก ทางบวก-ทางลบ ชอบ-ไม่ชอบ

3. พฤติกรรมหรือแนวโน้มการแสดงออก (Behavioral or Action Tendency Component) หมายถึง แนวโน้มของการประพฤติหรือการกระทำ ซึ่งเป็นไปในทางใดทางหนึ่ง และซึ่งจะกลับกลายมาเป็นการเรียนรู้ในสิ่งที่ได้ปฏิบัติตอบต่างๆ (Learned Responses) และเก็บสะสมไว้ในความทรงจำโดยผ่านส่วนของประสบการณ์ที่ได้รับมาในอดีต (Past Experience) ส่วนดังกล่าวจะเป็นส่วนของพฤติกรรม หรือทางโน้มเอียงในทางที่จะปฏิบัติเป็นอย่างไรอย่างหนึ่ง ถ้าหากคนดังกล่าวมีทัศนคติในทางที่ไม่ดีแล้วความพร้อมเพรียงในการปฏิบัติตอบทางพฤติกรรมของเขาก็จะเป็นไปในทางพยายามโจมตี ทำลาย ใส่ไฟ หรือกลั่นแกล้งสิ่งนั้นๆ ในทางตรงกันข้าม ถ้ามีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้นๆ เขาก็จะชมเชย สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ อุดหนุน ช่วยซื้อ ช่วยแนะนำคนอื่นๆ ต่อไป เป็นต้น

ซูซา และ สุรางค์ จันทร์โสม (2520: 107-108) ได้อธิบายว่า ทัศนคติประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. Cognition Component เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้ หรือความเชื่อถือของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากบุคคลมีความรู้หรือเชื่อว่าสิ่งใดดีก็มักจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้นในทางตรงข้าม หากมีความรู้มาก่อนว่าสิ่งใดไม่ดีก็จะมีทัศนคติไปในทิศทางตรงกันข้าม คือมีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งนั้น

2. Feeling Component เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้สึกของบุคคลซึ่งมีอารมณ์เกี่ยวข้องด้วย นั่นคือหากบุคคลมีความรู้สึกรัก หรือชอบพอบุคคล หรือสิ่งใดก็จะช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อบุคคลนั้น หรือสิ่งนั้นไปด้วย แต่ถ้าหากมีความรู้สึกเกลียด หรือโกรธบุคคลใดสิ่งใดก็จะทำให้มีทัศนคติต่อบุคคล หรือสิ่งของนั้นไปในทางตรงกันข้าม

3. Action Tendency Component เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล คือความโน้มเอียงที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตอบโต้อย่างไรอย่างหนึ่งออกมา พฤติกรรมที่เขาแสดงออกมานั้นเกิดจากความรู้ และความรู้สึกที่เขามีอยู่เกี่ยวกับวัตถุ เหตุการณ์ หรือบุคคลนั้นๆ นั่นเอง

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2530:54 อ้างถึงใน งามตา วณิชทานนท์, 2535: 212-214) ได้สรุป 3 องค์ประกอบของทัศนคติ ไว้ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบทางการรู้คิด (Cognitive Component) ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นจะต้องประกอบด้วยความรู้หรือความเชื่อที่บุคคลมีเกี่ยวกับเป้าหมายของทัศนคติ (Attitude Object) ที่อาจเป็นวัตถุบุคคลหรือเหตุการณ์เป็นอันดับแรก และเป็นความรู้หรือความเชื่อที่ไ้ประเมินสิ่งนั้นได้ไม่ได้เป็นเพียงข้อเท็จจริงโดยทั่วไปเท่านั้น เนื้อหาที่สำคัญที่สุดขององค์ประกอบนี้ คือ ความรู้หรือความเชื่อเชิงประเมินค่าว่าสิ่งนั้นดีหรือเลว มีประโยชน์หรือมีโทษอย่างไร ฉะนั้นการวัดองค์ประกอบแรกของทัศนคติอย่างถูกต้องจะต้องวัดความรู้เชิงประเมินค่าของบุคคลเกี่ยวกับวัตถุทั้งหลายของทัศนคตินั้นๆ

2. องค์ประกอบทางความรู้สึก (Affective Component) ทักษะที่มีลักษณะที่สำคัญ คือ อารมณ์ของบุคคลเกี่ยวกับวัตถุทางทัศนคตินั้น เช่นเดียวกับองค์ประกอบแรก ความรู้สึกของบุคคลก็ต้องมีทิศทางด้วย ซึ่งหมายถึงความชอบความไม่ชอบสิ่งนั้น หรือความพอใจไม่พอใจสิ่งนั้น องค์ประกอบนี้ของทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งของบุคคลจะสอดคล้องกับทิศทางขององค์ประกอบของเขาด้วย กล่าวคือถ้าบุคคลเชื่อว่าสิ่งใดมีประโยชน์ บุคคลก็จะชอบและพอใจสิ่งนั้น ในทางตรงข้ามถ้าบุคคลเชื่อว่าสิ่งนั้นเลวหรือมีโทษ บุคคลก็จะไม่ชอบไม่พอใจสิ่งนั้น องค์ประกอบนี้มีเนื้อหาที่อาจวัดได้ไม่หลากหลายเท่าองค์ประกอบแรก แต่ก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของทัศนคติ

3. องค์ประกอบทางการพร้อมกระทำ (Action Tendency Component) เมื่อบุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่า และมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นแล้วสิ่งที่สอดคล้องกันซึ่งติดตามมา คือความพร้อมที่จะกระทำการให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนต่อสิ่งนั้นด้วย

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบทั้งสามของทัศนคติสามารถที่จะนำมาใช้ในการทำนาย และอธิบายพฤติกรรมของบุคคลได้ เพราะหากบุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องใด (ร่วมกับบุคลิกภาพอื่นๆ ที่เหมาะสม) บุคคลก็จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมในเรื่องนั้นมากกว่าบุคคลที่มีทัศนคติไม่ดี ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า จึงหมายถึง การที่บุคคลประเมินค่าว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นสิ่งที่ดี มีประโยชน์ รู้สึกพอใจ และพร้อมที่จะกระทำการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในลักษณะและวิธีการต่างๆ ซึ่งเป็นไปในทิศทางบวก ส่วนผู้ที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า หมายถึง การที่บุคคลประเมินค่าว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ยุ่งยาก ไม่พอใจ และไม่คิดที่จะกระทำการประหยัดพลังงานไฟฟ้า หรือเป็นไปในทิศทางลบ

2.3.2 ความเชื่ออำนาจในตน

ความเชื่ออำนาจในตน เป็นลักษณะทางจิตที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม และได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้ ดังต่อไปนี้

Rotter (1966:1-28 อ้างถึงใน อุบล เลี้ยววาริณ, 2534: 63) ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า ความเชื่ออำนาจภายในตน (Internal Locus of Control) เป็นความคาดหวังทั่วไปของบุคคลว่าสิ่งต่างๆ ที่ตนได้รับนั้นเกิดจากการกระทำของตนไม่ว่าจะเป็นสิ่งดีหรือไม่ดีก็ตาม เป็นต้นว่าทำดีจะได้ดี ทำชั่วได้ชั่วตอบแทน หรือถ้าตนพยายามมากก็จะได้ผลมาก พยายามน้อยก็จะได้ผลน้อย ส่วนความเชื่ออำนาจภายนอกตน (External Locus of Control) เป็นความคาดหวังทั่วไปของบุคคลว่าสิ่งต่างๆ จากภายนอก เช่น โชคชะตา ไสยศาสตร์ ความบังเอิญ อำนาจเหนือธรรมชาติ คนอื่นหรือคุณสมบัติภายในตนไม่อาจจะเปลี่ยนได้ อีกทั้งยังได้ศึกษาพบว่าบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจนอก

ตนมักมีแนวโน้มที่จะมีบุคลิกภาพเฉื่อยชา ขาดความพยายาม ไม่มีความกระตือรือร้น ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต ตรงข้ามกับผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนซึ่งจะเป็นผู้ที่มีความกระฉับกระเฉงว่องไว เห็นคุณค่าของกาลเวลา สามารถปรับตัวได้ทุกสถานการณ์และมีความวิตกกังวลน้อย

Strickland (1977: 219-280 อ้างถึงใน ทศนา ทองภักดี, 2531: 67) กล่าวว่า คนที่มีความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง คนที่มีความเชื่อว่าสิ่งต่างๆ ที่ตนได้รับเกิดจากการกระทำของตนไม่ว่าจะเป็นในด้านดี หรือร้ายก็ตาม

ทศนา ทองภักดี (2531: 68) ได้สรุปความหมายของความเชื่ออำนาจในตนว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนจะเป็นผู้ที่มีความมานะพยายามในการควบคุมสิ่งแวดล้อมที่จะเป็นประโยชน์ต่อพฤติกรรมในอนาคตของเขามากกว่าจะแสดงอาการต่อต้านอิทธิพลของผู้อื่น รวมทั้งไม่ยอมให้ใครมาชักจูงโดยไม่มีเหตุผล นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่ชอบแสวงหาความรู้ มีความเชื่อในความสามารถของตนเอง พึ่งพาตนเองมากกว่าคนอื่น ใช้เวลาไตร่ตรองเกี่ยวกับงานที่ทำมากกว่า ให้ความสำคัญกับความสำเร็จ และรู้จักศึกษาหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานโดยไม่ต้องอาศัยคนอื่น ๆ มีการรักษาสุขภาพอนามัย และป้องกันโรคภัย มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการทำสิ่งต่างๆ ตลอดจนให้ความสำคัญของการให้รางวัล การลงโทษ และชอบที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับการชุมนุมทางสังคม เมื่อเทียบกับคนที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน ซึ่งเป็นจิตลักษณะที่ตรงกันข้าม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536: 38) ได้ให้ความหมาย ความเชื่ออำนาจในตน ว่าหมายถึง ความตระหนักว่าสิ่งต่างๆ ที่เกิดกับตนไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการกระทำของตนเองทั้งสิ้น ตรงข้ามกับผู้ที่มีความเชื่ออำนาจนอกตนซึ่งเป็นผู้ที่คิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนนั้นขึ้นกับโชคเคราะห์ ความบังเอิญ หรือเกิดจากการกระทำของผู้อื่นมากกว่าที่จะเป็นผลจากการกระทำของตนเอง

เกษม จันทร (2541: 48) กล่าวว่า ความเชื่ออำนาจในตนเป็นการคาดหวังทั่วไปของบุคคลว่าสิ่งต่างๆ ที่ตนได้รับนั้นเป็นผลจากการกระทำของตนไม่ว่าจะเป็นด้านดีหรือร้ายก็ตาม โดยเชื่อว่าถ้าทำดีก็จะได้ผลดีถ้าทำชั่วก็จะได้ผลร้ายตอบแทน และตนสามารถทำนายผลที่เกิดขึ้นกับตน และสามารถควบคุมผลนั้นๆ ได้ ซึ่งตรงกันข้ามกับความเชื่ออำนาจภายนอกตนซึ่งหมายถึง การคาดหวังของบุคคลว่าสิ่งต่างๆ ที่ตนได้รับนั้นขึ้นอยู่กับการกระทำของตน แต่ขึ้นอยู่กับสาเหตุภายนอก เช่น โชคชะตา ไสยศาสตร์ คนอื่นๆ หรือคุณสมบัติภายในตนเองที่ไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ ความเชื่ออำนาจในตนเป็นแรงผลักดันให้บุคคลกระทำในสิ่งที่ตนรับผิดชอบให้สัมฤทธิ์ผล เพราะคนที่เชื่อว่าการกระทำของตนจะก่อให้เกิดความต้องการ ความเชื่ออำนาจในตนจึงส่งผลต่อถึงพฤติกรรมที่พึงปรารถนา

จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ได้อธิบายไว้ว่าการคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคต (Expectancy) เกิดจากมีตัวเสริมแรงมาทำให้เชื่อว่าผลของการกระทำหรือเหตุการณ์ในอนาคตจะเป็นเช่นเดียวกับกระบวนการที่เกิดขึ้นของเหตุการณ์ที่เคยเกิดมาแล้ว และผลตอบแทนอันหนึ่งที่ได้มาจากพฤติกรรมของบุคคลย่อมก่อให้เกิดความคาดหวังที่จะได้รับผลตอบแทนเช่นเดียวกันจากพฤติกรรมอันใหม่ การคาดการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นจากพฤติกรรมเดิมพฤติกรรมเดียวแล้วขยายไปสู่พฤติกรรมอื่นๆ จนกลายเป็นทัศนคติหรือบุคลิกภาพที่สำคัญในตัวบุคคล

สรุปได้ว่า ความเชื่ออำนาจในตน คือ ความตระหนักว่าสิ่งที่เกิดกับตนไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการกระทำของตนเองแทบทั้งสิ้น ตรงข้ามกับผู้ที่มีความเชื่ออำนาจนอกตน ซึ่งเป็นผู้คิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนนั้นมาจากโชคเคราะห์ ความบังเอิญ หรือเกิดจากการกระทำของผู้อื่นมากกว่าที่จะเป็นผลมาจากการกระทำของตนเอง

2.3.3 ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

ลักษณะมุ่งอนาคต (Future Orientation) Mischel (1974: 287 อ้างถึงใน อุบล เลี้ยววาริณ, 2534: 68) ให้ความหมายว่าเป็นความสามารถในการคาดการณ์ และเห็นความสำคัญของผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรับผลดีหรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และการควบคุมตน คือ ความสามารถของบุคคลที่จะกระทำหรืองดเว้นพฤติกรรมบางชนิด โดยต้องใช้ความอดทนหรือเสียสละ และสามารถกระทำพฤติกรรมนั้นได้อย่างมีปริมาณ และคุณภาพที่เหมาะสมเป็นเวลานานพอที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543: 92-93) อธิบายถึงลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลว่า การมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะคาดการณ์ไกลไปในอนาคต โดยคิดได้ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นทั้งผลดี และผลเสีย และเห็นความสำคัญของสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนั้นผู้ที่มุ่งอนาคตจะเป็นผู้ที่สามารถกำหนดเป้าหมายในชีวิตของตน โดยมีการกำหนดโครงการระยะสั้น และระยะยาวให้กับตนเองทางด้านต่างๆ เช่น ด้านการทำงาน ด้านครอบครัว ด้านสุขภาพ และด้านจริยธรรม เป็นต้น การมุ่งอนาคต คือ ส่วนต้นของปรากฏการณ์ ส่วนการควบคุมตน หรือวินัยในตนเองจะเป็นส่วนปลาย และเกิดควบคู่กัน คือมีการมุ่งอนาคตในบางเรื่องเกิดนำมาก่อน แล้วบุคคลต้องใช้การควบคุมตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินการไปตามที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้จนประสบความสำเร็จในเวลาที่กำหนดไว้ด้วย ฉะนั้นการควบคุมตนเองก็คือ การมีวินัยในตนเอง ซึ่งหมายถึง การจัดระเบียบพฤติกรรมของตนเองเพื่อให้เกิดผลตามที่ตนต้องการในเวลาที่ต้องการในอนาคต ความสามารถควบคุมตนเองนี้ประกอบด้วยจิตลักษณะทางจิตใจหลายประการคือ การมองเห็นความสำคัญของประโยชน์ที่จะมีมาใน

อนาคตมากกว่าประโยชน์ในปัจจุบัน การเลือกกระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการอดได้รอได้ เพราะเชื่อว่าการกระทำของตนจะส่งผลให้เกิดผลดีตามที่ตนต้องการได้ และนอกจากนั้นความสามารถควบคุมตนยังเกี่ยวกับการไม่หวังผลจากภายนอก แต่บุคคลสามารถให้รางวัลตนเอง และลงโทษตนเองได้โดยรางวัลที่ให้แก่ตนเองอยู่ในรูปของความพอใจในตนเอง ความภาคภูมิใจในตน ส่วนการลงโทษตนเองก็คือการเกิดความไม่สบายใจ วิตกกังวล และละอายใจ ลักษณะความอดได้รอได้ ลักษณะความเชื่อในผลแห่งความพยายามของตน และลักษณะการให้รางวัลและการลงโทษตนเองนั้น จะปรากฏในวัยรุ่นที่ได้รับการพัฒนาทางจิตใจอย่างเหมาะสมมาตั้งแต่เด็กจนถึงปัจจุบัน ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการได้รับรางวัล และการลงโทษอย่างเหมาะสมกับพฤติกรรม โดยผู้ใหญ่ที่มีเหตุมีผลและไม่ใช้อารมณ์ของตนเป็นที่ตั้งลักษณะเหล่านี้โรงเรียนสามารถที่จะช่วยพัฒนาได้เป็นอย่างดีด้วยการจัดสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในปรากฏการณ์เดียวกัน คือ บุคคลมองเห็นถึงอนาคตเล็งเห็นถึงความต้องการของผลในอนาคตมากกว่าผลในปัจจุบัน จึงเลือกและดำเนินการเพื่อให้ได้ผลในอนาคต ซึ่งการเลือกผลในอนาคตนั้นอาจต้องอาศัยความอดทนเพื่อรอรับผลที่จะเกิดขึ้น ซึ่งก็คือการควบคุมตน โดยผู้ที่มุ่งอนาคตควบคุมตนจึงเป็นผู้ที่มองการณ์ไกล มุ่งและเล็งเห็นถึงประโยชน์ที่ดีกว่าในวันข้างหน้า จะเห็นได้ว่าตรงข้ามกับผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำจะเป็นผู้ที่ไม่มีความอดทนในการที่จะรอผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตแน่วแน่มของคนประเภทนี้จึงมีพฤติกรรมในทางลบ ในขณะที่ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงมีแน่วแน่มที่จะมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความเป็นคนดีและคนเก่ง

สรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ และเห็นความสำคัญของผลดี และผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งสามารถละเว้นพฤติกรรมบางชนิดเพื่อรอรับผลที่สำคัญกว่าที่จะมีมาในอนาคต

2.4 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อม หมายถึง การเรียนรู้ของบุคคลเกี่ยวกับบุคคลอื่นและสิ่งต่างๆ ทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ทางสังคมสามารถนำมาปรับใช้ในพฤติกรรมประจำวัน โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสภาพแวดล้อมที่คาดว่าจะส่งผลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียน ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ทัศนคติทางสังคม และการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน เพื่อค้นหานักเรียนในสภาพแวดล้อมแบบใดที่มีจิตลักษณะ และพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้มากกว่า ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.4.1 การสนับสนุนทางสังคม

คำว่า "การสนับสนุนทางสังคม" ได้มีนักวิชาการให้ความหมาย และคำจำกัดความไว้ดังนี้

Cobb (1976: 300-301 อ้างถึงใน จิตรา เจริญภัทรภาสัช, 2537: 46) ให้ความหมายของการสนับสนุนทางสังคมว่า เป็นการที่บุคคลได้รับข้อมูลที่ทำให้ตัวเราเองเชื่อว่ามีบุคคลให้ความรัก ความเอาใจใส่ เห็นคุณค่า และยกย่องในตัวเขา นอกจากนี้ตัวเขายังรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีการติดต่อซึ่งกันและกัน

Pilisuk (1982: 21-29 อ้างถึงใน จิตรา เจริญภัทรภาสัช, 2537: 45) ให้ความหมายว่า การสนับสนุนทางสังคมหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างคนไม่เฉพาะแต่ความช่วยเหลือด้านวัตถุและความมั่นคงทางอารมณ์เท่านั้น ยังรวมไปถึงการแสดงออกในด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ หรือเป็นส่วนหนึ่งของสังคมด้วย

Farber (1983: 5 อ้างใน จิตรา เจริญภัทรภาสัช, 2537: 46) ได้อธิบายไว้ว่า ระบบการสนับสนุนทางสังคม (Social Support) ประกอบด้วยความยึดเหนี่ยวระหว่างบุคคลที่สามารถให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งทางอารมณ์ (Emotion) และทรัพยากรอื่นๆ และลักษณะของการสนับสนุนทางสังคมมี ดังนี้

1. การสนับสนุนทางสังคมและอารมณ์ (Socioemotional Support) หมายถึง การได้รับความสนใจ กำลังใจ การยอมรับและการพบปะสังสรรค์ ความสนิทสนม
2. การสนับสนุนทางสังคมด้านการเงินและสิ่งของเครื่องใช้ (Financial and Instrument Aid) หมายถึง การได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน รวมทั้งสิ่งของเครื่องใช้
3. การได้รับคำแนะนำแก้ไขปัญห (Information Aid) หมายถึง การได้รับคำแนะนำแก้ไขปัญหทั้งทางด้านการงาน และเรื่องสนับสนุน

บุญเยี่ยม ตระกูลวงศ์ (2528: 594) ให้ความหมายของการสนับสนุนทางสังคมว่า หมายถึง สิ่งที่ได้รับแรงสนับสนุนได้รับความช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสาร วัสดุ สิ่งของ หรือการสนับสนุนด้านจิตใจจากผู้ให้การสนับสนุน ซึ่งอาจเป็นบุคคลหรือกลุ่ม ได้แก่ บุคคลในครอบครัว เช่น บิดา มารดา สามีภรรยา ญาติ พี่น้อง เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นต้น

ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532: 37) ได้ให้ความหมายการสนับสนุนทางสังคมไว้ว่า หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าตนเองได้รับความช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น ด้านอารมณ์ ข้อมูลข่าวสาร หรือด้านอื่นๆ เมื่อตนต้องการหรือประสบปัญหาในการทำงานทำให้รู้สึกว่าเป็นคนที่มีคุณค่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือชุมชน

ประภาเพ็ญ สุวรรณ และสวีน สุวรรณ (2532: 148) ได้แบ่งรูปแบบของ พฤติกรรม การให้แรงสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (Emotional Support) เช่น การให้ความพอใจ การยอมรับนับถือ ความห่วงใย การกระตุ้นเตือน เป็นต้น
2. การสนับสนุนโดยการให้การประเมิน (Appraisal Support) เช่น การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) การเห็นพ้อง การให้การรับรอง หรือการยอมรับในสิ่งที่คนอื่นได้แสดงออกมา (Affirmative) รวมถึงแรงสนับสนุนทางสังคม ซึ่งอาจเป็นความช่วยเหลือโดยตรง หรือโดยอ้อมก็ได้
3. การให้ข้อมูลข่าวสาร (Information Support) เช่น การให้คำแนะนำ การตักเตือน การให้คำปรึกษา และการให้ข่าวสาร
4. การให้การสนับสนุนทางด้านเครื่องมือ (Instrumental Support) เช่น แรงงาน เงิน เวลา เป็นต้น

อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533: 36) ได้อธิบายไว้ว่าเป็นความต้องการพื้นฐานทางสังคมของบุคคลในขณะที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ลักษณะนี้ประกอบด้วยความพอใจในการมีปฏิสัมพันธ์ ความตระหนักในคุณค่าของตนเอง การมีส่วนร่วม และเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีความเป็นตัวของตัวเอง และมีความรู้สึกที่ตนเองมีความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิต โดยแยกออกเป็น

1. ความต้องการทางด้านรูปธรรม คือ ความต้องการในสิ่งที่มองเห็นได้ ได้แก่ การได้รับความช่วยเหลือในด้านปัจจัยสี่ เงินทอง คำแนะนำ ข่าวสาร ข้อมูล จากครอบครัว เพื่อนร่วมงานหรือบุคคลอื่นๆ ในสังคม

2. ความต้องการทางด้านนามธรรม คือ ความต้องการทางด้านอารมณ์ จิตใจ ได้แก่ ความพอใจ ความเข้าใจ การได้รับการยอมรับ และการที่บุคคลอื่นเห็นในคุณค่าของตนเอง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น จึงสามารถสรุปได้ว่า การสนับสนุนทางสังคม (Social Support) หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ลักษณะและปริมาณของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคลอื่นที่อยู่รอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นในด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านอารมณ์ หรือความช่วยเหลืออื่นๆ ที่อาจจะมีความสำคัญ มีบทบาทต่อการตัดสินใจกระทำพฤติกรรมของบุคคลนั้น และมีส่วนทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

2.4.2 การรับรู้ปทัสถานทางสังคม

2.4.2.1 ความหมายของปทัสถานทางสังคม ปทัสถานทางสังคม หรือ บรรทัดฐานทางสังคม มีนักวิชาการให้ความหมายไว้ดังนี้

Ajzen and Fishbein (1980:57 อ้างถึงใน ลินดา สุวรรณดี, 2543: 33) การรับรู้ปทัสถานทางสังคม หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่าผู้ที่มีความสำคัญต่อเขาคิดว่าเขาควรกระทำหรือไม่ควรกระทำพฤติกรรมนั้น หากบุคคลรับรู้ว่าเขาให้ความสำคัญคิดว่าเขาไม่ควรกระทำพฤติกรรมนั้นก็จะกดดันให้เขาหลีกเลี่ยงที่จะทำพฤติกรรมนั้น

Zanden (1990: 32-34 อ้างถึงใน สุพิศวง ธรรมพันทา, 2540: 68) อธิบายไว้ว่าคือ แนวทางหรือวิถีทาง กรอบหรือขอบเขต มาตรฐาน แบบแผนหรือระบบระเบียบของสัมพันธภาพทางสังคมระหว่างผู้คนที่เกิดผลให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันในด้านต่างๆ เพื่อชีวิตทางสังคมอันพึงปรารถนาในทางสังคมบุคคลที่เกี่ยวข้องติดต่อกันโดยอาศัยแนวความสัมพันธ์ดังที่กำหนดไว้ในบรรทัดฐาน ซึ่งจะบอกให้ทราบว่าแสดงบทบาทที่สัมพันธ์กันตาม สถานภาพนั้นๆ ได้อย่างไร เพียงใด แก่ใคร และในกาลเทศะใด บุคคลต้องเรียนรู้บรรทัดฐานทางสังคมเพื่อให้เข้าใจ และสามารถปรับพฤติกรรมสัมพันธ์ให้สอดคล้องเป็นแนวทางเดียวกับบรรทัดฐานของสังคมเพื่อชีวิตทางสังคมที่สอดคล้องกันกับผู้อื่นแล้วทำให้บรรลุผลที่ปรารถนานั้นๆ ได้

ประเสริฐ แยมกลินฟุง (2510: 3 อ้างถึงใน อานนท์ อาภาภิรม, 2518: 78-79) ได้อธิบายว่า “ปทัสถาน” หมายถึง ระเบียบ กฎเกณฑ์ แบบพฤติกรรม หรือคตินิยมที่สังคมวางไว้ เพื่อกำหนดสำหรับบุคคลยึดถือปฏิบัติตามปทัสถานซึ่งทุกคนเข้าใจร่วมกัน ทำให้เกิดความแน่นอนและความเป็นระเบียบในชีวิตสังคม

ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2513: 62 อ้างถึงใน สากล จริยวิทยานนท์, 2528: 48) ได้อธิบายความหมายของบรรทัดฐานทางสังคมว่า คือ ตัวกำหนดความประพฤติหรือกิจการในชีวิตประจำวันของบุคคลในสังคมหมายความว่า บรรทัดฐานจะเป็นตัวแสดงมาตรฐานหรือบ่งออกมาเลยว่าในสถานการณ์ หรือเหตุการณ์เฉพาะอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคลนั้นเขาควรปฏิบัติ หรือมีกิจการเช่นใดบ้าง

งามพิศ สัตย์สงวน (2535: 61) อธิบายว่าบรรทัดฐานทางสังคม คือ แบบแผนพฤติกรรมที่เป็นที่คาดหวังของสังคม เป็นมาตรฐานที่สมาชิกของสังคมถูกคาดหวังให้ปฏิบัติตามจึงเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป

จำนง อติวัฒนสิทธิ์ และคณะ (2540: 33) ได้ให้ความหมายปทัสถานไว้ว่าเป็นวัฒนธรรมประเพณีนามธรรมที่มนุษย์ในแต่ละสังคมยึดถือเป็นมาตรฐานกำหนดการกระทำใดถูกหรือผิด ควรและไม่ควรยอมรับได้หรือรับไม่ได้ ปทัสถานเป็นสิ่งที่อยู่ในความรู้สึก

นึกคิดของบุคคล เราสามารถตระหนักถึงการมีอยู่ของปทัสถานได้ จากความรู้ของเราที่รู้สึกว่ามีพลังอำนาจบางอย่างคอยควบคุมบังคับให้เราทำสิ่งที่ถูกที่ควร และรู้สึกไม่สบายใจหรือกลัวถูกลงโทษเมื่อเราทำสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร ปทัสถานจึงเป็นระบบสัญลักษณ์ชนิดหนึ่งที่คนในสังคมกำหนดขึ้นและรับรู้ร่วมกัน เมื่อใดที่เราสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่าในสถานการณ์หนึ่งๆ บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร นั้นหมายความว่าปทัสถานสำหรับสถานการณ์นั้นแล้ว

กล่าวโดยสรุป ปทัสถานทางสังคม คือ แบบแผนสำหรับพฤติกรรมที่มีมาตรฐานที่สังคมให้สมาชิกในสังคมประพฤติปฏิบัติ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

2.4.2.2 ความสำคัญของปทัสถานทางสังคม

อานนท์ อาภาภิรม (2518: 79) ได้อธิบายถึงความสำคัญของปทัสถานทางสังคม ว่าปทัสถานมีบทบาทสำคัญต่อการควบคุมสัมพันธภาพของบุคคลในสังคม ช่วยทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมของบุคคลให้เป็นไปตามที่สังคมปรารถนา ทำให้เกิดระเบียบแบบแผนอันดีงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วยกำกับให้มนุษย์ในสังคมหนึ่งสามารถประพฤติได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องโดยไม่ต้องเสียเวลาไตร่ตรองนึกคิดในสถานการณ์เช่นนั้นตนควรจะทำอะไรหรือทำอย่างไร

สุพิศวง ธรรมนันทา (2540: 68-69) กล่าวถึงความสำคัญของปทัสถานทางสังคม ไว้ดังนี้

1. แนวทางประพฤติปฏิบัติของบุคคล เพื่อความเป็นกลุ่มพวกเดียวกัน และได้รับผลต่างๆ ทางสังคมตามแนวทางนั้น เมื่อบุคคลต้องการสังคมอย่างสัตวิสังคม ก็จะต้องปฏิบัติตามอย่างผู้อื่นในสังคมเพื่อเป็นเช่นกลุ่มนั้นจึงจะเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม นอกจากนี้บุคคลจะยังได้รับประโยชน์ดังที่ตั้งใจ เพราะผลการปฏิบัติตามแนวทางนั้นๆ จะเกิดผลดังความคาดหวัง บุคคลจึงพอใจที่จะปฏิบัติตามบรรทัดฐานเสมอ ดังนี้โดยปกติบุคคลจึงปฏิบัติตามแบบแผนทางสังคมมากกว่าจะฝ่าฝืนหลีกเลี่ยง เพราะผลโดยส่วนรวมนั้นบังเกิดเป็นสิ่งดีงาม และถูกต้อง

2. ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความสุขของชีวิตทางสังคมร่วมกัน ในหมู่มนุษย์บรรทัดฐานเป็นกรอบ หรือขอบเขตของการปฏิบัติที่บุคคลพึงปฏิบัติแล้วจะไม่เกิดการละเมิดบทบาทต่อกัน และหรือไม่เกิดการล่วงล้ำสิทธิและผลประโยชน์ของผู้อื่น เพราะเหตุที่บรรทัดฐานนั้นเป็นมาตรฐานกลางของระเบียบปฏิบัติในสังคมที่ธำรงรักษาความยุติธรรม ภาวะสภาพสุนทรียภาพ จริยธรรม และความเป็นระเบียบเรียบร้อยทางสังคม ฯลฯ แก่บุคคลและสังคมให้บรรลุความสุขสงบในการดำรงอยู่โดยส่วนรวม ดังนี้บางครั้งบุคคลที่ปฏิบัติตาม บรรทัดฐานอาจไม่สะดวกสบาย หรืออาจเสียประโยชน์บางส่วนไปบ้าง แต่เมื่อพิจารณาผลต่อส่วนรวมจะเกิดผลดีต่อทุกๆ คน บุคคลต้องยินยอมหรือลดผลประโยชน์ส่วนนั้น เพื่อประโยชน์ต่อสังคมจึงจะได้ชื่อ หรือได้รับการสรรเสริญจากสังคม

3. บรรทัดฐานแต่ละสังคมแสดงความเหมือน หรือความแตกต่างกันของ สังคมมนุษย์ ลักษณะทางชีวภาพของมนุษย์แต่ละเผ่าพันธุ์ สภาพธรรมชาติแวดล้อม การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ฯลฯ มีอิทธิพลในการสร้างบรรทัดฐานทางสังคม อย่างไรก็ตามบรรทัดฐานแต่ละสังคมเมื่อเทียบเคียงกันมักเหมือนกันในระดับกว้าง เพราะเหตุที่ทุกสังคมมีเป้าหมายเกี่ยวกับชีวิตเช่นเดียวกัน แต่จะต่างกันในเรื่องละเอียดมนุษย์จะมีบรรทัดฐานเกี่ยวกับความต้องการในชีวิตที่เกิดเป็นสถาบันทางสังคม ระบบความเชื่อ ระบบค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งมีระเบียบปฏิบัติบางประการที่แตกต่างกันไปแต่ละสังคม

2.4.2.3 ปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมตามปทัสถานทางสังคม

งามพิศ ลัดยศสงวน (2535: 69) ได้อธิบายว่า ทุกสังคมใช้วิธีการต่างๆ เพื่อผลักดันให้สมาชิกของสังคมปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม โดยเฉพาะกฎหมายเพราะมีบทลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตาม แต่การหวังจะได้รับรางวัล หรือการลงโทษไม่ใช่เป็นเหตุผลเดียวที่ทำให้เกิดพฤติกรรมตามบรรทัดฐาน แต่ยังคงมีปัจจัยอื่นๆ อีก ดังนี้

1. การถูกอบรมสั่งสอนมาตั้งแต่เล็กด้วยกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ให้ปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม สิ่งนี้และวัฒนธรรมส่วนอื่นๆ มีมาก่อนที่เราจะเกิดเมื่อเราเกิดขึ้นมาถูกอบรมให้ทำตามให้ยอมรับแบบแผนพฤติกรรมนั้นๆ

2. การทำตามความเคยชินจนกลายเป็นนิสัย เพราะเมื่อเราเกิดการเรียนรู้สิ่งต่างๆ และทำอะไรซ้ำๆ จะกลายเป็นนิสัย และทำได้อย่างอัตโนมัติโดยไม่ต้องอาศัยความพยายามใดๆ จากนั้นจะยากในการที่จะทำผิดกฎ ความเคยชินหรือนิสัยจะทำให้เราทำตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับอย่างสม่ำเสมอ

3. การทำตามเพราะเกิดประโยชน์ เราจะระลึกถึงประสิทธิภาพของมันเมื่อเราไม่ปฏิบัติตาม

4. การทำตามบรรทัดฐาน เพราะต้องการได้ชื่อว่าเป็นพวกเดียวกับกลุ่มที่เราเป็นสมาชิกอยู่

บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญจะทำให้บุคคลคล้อยตามได้ อาจเป็นคนในครอบครัวหรือเพื่อน ซึ่งก็อาจเปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรมแต่ละอย่าง การรับรู้ของบุคคลจึงแตกต่างกัน การจะทำนายหรืออธิบายปทัสถานทางสังคมได้ จึงไม่สามารถทำเพียงแค่การวัดความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับกลุ่มที่มีความสำคัญที่คิดว่าบุคคลควรกระทำ หรือไม่ควรกระทำพฤติกรรมเท่านั้น แต่จะต้องวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มที่มีความสำคัญในพฤติกรรมนั้นๆ ด้วย ดังนั้นการวัดการรับรู้ปทัสถานทางสังคม Ajzen and Fishbein (1980 อ้างถึงใน งามตา วานิชานนท์, 2535: 260) ได้สร้างสมการเพื่อใช้ในการคำนวณ ดังนี้

$$SN = \sum_{i=1}^n b_i \cdot m_i$$

โดย SN = การรับรู้ทัศนสถานทางสังคม

b_i = ความเชื่อเกี่ยวกับการที่คนใกล้เคียงจะยอมรับ สนับสนุนสิ่งที่ตนกระทำ

m_i = แรงจูงใจที่จะคล้อยตามบุคคลใกล้เคียง แต่ละประเภท

n = จำนวนบุคคลที่อยู่ใกล้เคียง

ซึ่งตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลนั้น ปทัสถานทางสังคมนับว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมร่วมกับทัศนคติต่อพฤติกรรม ทั้งนี้ Fishbein and Ajzen (1975: 310 อ้างถึงใน งามตา วรินทร์านนท์, 2535: 261) ได้ประมวลผลการวิจัยที่ใช้หลักเกณฑ์ตามทฤษฎีนี้ 13 เรื่อง พบผลที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การใช้ทัศนคติกับปทัสถานทางสังคม เพื่อทำนายพฤติกรรมที่จะประกอบพฤติกรรมที่มีความแม่นยำสูง กล่าวคือ มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณโดยเฉลี่ยถึง 0.746 ซึ่งทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลนี้มีผู้นำมาใช้ในการอธิบายพฤติกรรมต่างๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งพฤติกรรมที่พึงปรารถนาและพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

จากความหมาย และความสำคัญของปทัสถานทางสังคม ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การรับรู้ปทัสถานทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลประเมินถึงบุคคลอื่นที่อยู่รอบข้าง เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อน ครูอาจารย์ ว่ามีความสำคัญมีอิทธิพลกระตุ้น และสนับสนุนให้ตนเองแสดงพฤติกรรมต่างๆ และบุคคลเหล่านั้นสามารถสร้างแรงจูงใจให้ตนคล้อยตามและมีพฤติกรรมนั้นๆ

2.4.3 การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน

2.4.3.1 ความหมายของการสื่อสาร การสื่อสาร หรือ Communication มีผู้ให้ความหมายไว้ต่างๆ กัน ดังนี้

Sapir (1930: 79 อ้างถึงใน ปรมะ สตะเวทิน, 2533: 28) การสื่อสาร คือ การตีความหมายโดยสัญลักษณ์ต่อท่าทางที่แสดงเป็นสัญลักษณ์โดยไม่รู้ตัวต่อความคิด และต่อพฤติกรรมของวัฒนธรรมของบุคคล

Miller (1951: 6 อ้างถึงใน ปรมะ สตะเวทิน, 2533: 29) กล่าวว่า การสื่อสาร หมายถึง การถ่ายทอดข่าวสารจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง

Hovland, Janis และ Kelly (1953: 12 อ้างถึงใน ปรมะ สตะเวทิน, 2533: 29) กล่าวว่า การสื่อสารคือกระบวนการที่บุคคลหนึ่ง (ผู้ส่งสาร) ส่งสิ่งเร้า (โดยปกติเป็น ภาษาพูดหรือภาษาเขียน) เพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมความรู้ และทัศนคติของบุคคลอื่นๆ (ผู้ส่งสาร)

Gerbner (1966: 102 อ้างถึงใน ปรมะ สตะเวทิน, 2533: 29) อธิบายว่า การสื่อสาร คือ การแสดงกิริยาสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) โดยใช้สัญลักษณ์ และระบบสาร (Message Systems)

Agree, Ault และ Emery (1976: 4 อ้างใน จงจิต ศรีพรรณ, 2524: 1) กล่าวว่า การสื่อสารเป็นการถ่ายทอดข่าวสาร (Information) แนวความคิด ทัศนคติ จากบุคคลหนึ่งหรือหลายคนไปยังอีกบุคคลหนึ่ง หรือหลายคนนั่นเอง

อรุณีประภา หอมเศรษฐี (2520: 1) กล่าวว่า การสื่อสาร คือ การสื่อ-ความหมาย หรือการส่งสารให้ผู้อื่นเข้าใจ

สวณิต ยมาภัย (2526: 12) อธิบายว่า การสื่อสาร หมายถึง การติดต่อกันระหว่างมนุษย์ เพื่อให้รับรู้เรื่องราวอันมีความหมายร่วมกัน และเกิดการตอบสนองต่อกัน

ปรมะ สตะเวทิน (2533: 30) กล่าวว่า การสื่อสาร คือ กระบวนการของการถ่ายทอดสาร (Message) จากบุคคลฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเรียกว่าผู้ส่งสาร (Source) ไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเรียกว่าผู้รับสาร (Receiver) โดยผ่านสื่อ (Channel)

2.4.3.2 องค์ประกอบของการสื่อสาร

อรุณีประภา หอมเศรษฐี (2520: 2-3) อธิบายถึงกระบวนการสื่อสารว่า ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1. ผู้ส่งสาร (Sender)
2. สาร (Message)
3. ผู้รับสาร (Receiver)
4. ช่องทางในการส่งสาร (Channel)

ปรมะ สตะเวทิน (2533: 55-73) ได้อธิบายถึงกระบวนการสื่อสารมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ

1. ผู้ส่งสาร (Source) คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ต้องการจะทำการสื่อสารความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ข่าวสาร และวัตถุประสงค์ของตนที่ปรากฏออกมา

2. สาร (Message) คือ ผลผลิตของผู้ส่งสารที่ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ข่าวสาร และวัตถุประสงค์ของตนที่ปรากฏออกมา (Actual Physical Product of the Source) ในรูปของรหัส (Code)

3. สื่อ (Channel) คือ สิ่งที่ขนส่งสาร (A Carrier of Messages) หรือเป็น พาหนะของสาร หรือก็คือสิ่งที่นำหรือถ่ายทอดสารของผู้ส่งสารให้ปรากฏ

4. ผู้รับสาร (Receiver) คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่รับสารของผู้ส่งสาร ซึ่งเมื่อผู้รับสารได้รับสารแล้วนั้นก็จะมี การสื่อสารกลับ (Feedback) คือ มีการโต้ตอบกันระหว่าง ผู้ส่งสารกับผู้รับสาร

ซึ่งกระบวนการสื่อสารในการสื่อความหมายต่างๆ นั้นจะเกิดประสิทธิผล มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบนี้เป็นสำคัญ หากทั้ง 4 องค์ประกอบ มีประสิทธิภาพก็จะส่งผลให้การสื่อสาร หรือสื่อความหมายนั้นๆ ประสบผลสำเร็จ และปัจจัยต่างๆ ที่ส่งเสริม หรือจะลดประสิทธิภาพขององค์ประกอบ ซึ่งนำไปสู่การเพิ่ม หรือลดประสิทธิผลของการ สื่อสาร ดังนี้

1. ปัจจัยของผู้ส่งสาร มีปัจจัยอยู่ 4 ประการ ในส่วนของผู้ส่งสารที่จะมี ผลต่อการเพิ่มหรือลดประสิทธิผลของการสื่อสาร ปัจจัยดังกล่าว ได้แก่

1.1 ทักษะในการสื่อสาร (Communication Skills) หมายความว่า ความสามารถ ความชำนาญในการสื่อสาร ทักษะในการสื่อสารเชิงวัจนะ (Verbal Communication Skills) แบ่งออกเป็น 5 ประการ คือ ทักษะในการเขียนและพูด (Writing and Speaking Skills) ซึ่งเป็นทักษะในการเข้ารหัส (Encoding Skills) ทักษะอีก 2 ชนิด คือ การอ่านและการฟัง (Reading and Listening) ซึ่งเป็นทักษะในการถอดรหัส (Decoding Skills) ทักษะชนิดที่ 5 คือ ความคิด หรือการใช้เหตุผล (Thought or Reasoning) ส่วนทักษะในการสื่อสารเชิงอวัจนะ (Nonverbal Communication Skills) ได้แก่ อากัปกิริยา (Gesturing) การเขียนภาพ (Drawing) การวาดภาพ (Painting) ซึ่งเป็นทักษะในการเข้ารหัส (Encoding Skills) การดู (Seeing) ซึ่งเป็นทักษะในการ ถอดรหัส (Decoding Skills) เป็นต้น

1.2 ทศคติ (Attitudes) คือ ความมีใจโน้มเอียงที่จะมีปฏิกิริยาอย่าง ใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือก็คือ ท่าที ความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่งที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในการสื่อสารของมนุษย์นั้นทัศนคติของผู้ส่งสารเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถเพิ่มหรือลดประสิทธิผล ของการสื่อสารสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประการ คือ ทัศนคติต่อตนเอง (Attitude Toward Self) เป็นการประเมินตนเองก่อนทำการสื่อสาร หากมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง เชื่อมั่น ว่าตนมีความสามารถ โอกาสที่ผู้ส่งสารจะประสบความสำเร็จจะมีมาก ทัศนคติต่อเรื่องที่จะสื่อสาร

(Attitude Toward Subject Matter) หากผู้ส่งสารมีความเชื่อ เลื่อมใส พอใจ มีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องที่ตนจะทำการสื่อสาร ผู้ส่งสารก็必将มีความมั่นใจ อยากทำการสื่อสารทำให้การสื่อสารออกมาได้ดี ทัศนคติต่อผู้รับสาร (Attitude Toward Receiver) เป็นทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการสื่อสารของผู้ส่งสาร ต่อสารของผู้ส่งสารและต่อปฏิกิริยาของผู้รับสาร

1.3 ความรู้ (Knowledge) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ความรู้เรื่องที่จะสื่อสาร (Knowledge of the Subject Matter) หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของเรื่องที่จะทำการสื่อสาร หากผู้ส่งสารมีความรู้เรื่องที่จะสื่อสารดีโอกาสที่การสื่อสารจะประสบผลสำเร็จก็มีมาก ความรู้เรื่องกระบวนการสื่อสาร (Knowledge of the Communication Process) เพราะในกระบวนการสื่อสารนั้นมีองค์ประกอบหลายองค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และแต่ละองค์ประกอบล้วนแต่มีความสำคัญต่อผลของการสื่อสารทั้งสิ้น ดังนั้นผู้ส่งสารที่มีประสิทธิภาพจึงต้องมีทั้งความรู้ความเข้าใจที่จะพูดเป็นอย่างดีและมีความรู้ความสามารถในการที่จะวิเคราะห์ตัวเอง สาร สื่อ และผู้รับสารเป็นอย่างดีด้วย

1.4 สถานภาพในสังคม และวัฒนธรรม (Position within a Social-Cultural System) สถานภาพต่างๆ ของผู้ส่งสารมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมในการสื่อสารของผู้ส่งสาร ตำแหน่ง บทบาท หน้าที่ ศักดิ์ศรี ความเชื่อ และค่านิยมทางวัฒนธรรม ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อความคิด และพฤติกรรมในการสื่อสารของผู้ส่งสาร และเป็นสิ่งที่คนอื่นในสังคมคาดหวังว่าผู้ส่งสารควรจะปฏิบัติอย่างไรในการสื่อสาร

2. ปัจจัยของผู้รับสาร มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของผู้รับสาร ประกอบด้วยปัจจัยเช่นเดียวกับผู้ส่งสาร เพราะในกระบวนการสื่อสารนั้นคนสามารถเป็นได้ทั้งผู้ส่งสาร และผู้รับสารจึงประกอบไปด้วย

2.1 ทักษะในการสื่อสาร (Communication Skills) ในการรับสาร ผู้รับสารจะต้องมีความสามารถในการอ่าน ฟัง และคิด มิฉะนั้นก็จะไม่สามารถรับและถอดรหัสสารของผู้ส่งสารได้ ดังนั้นทักษะในการสื่อสารมีอิทธิพลต่อผู้รับสาร 2 ประการ คือ (1) มีอิทธิพลต่อความคิดของผู้รับสาร ทักษะด้านภาษาเป็นทักษะที่มีอิทธิพลต่อความคิดของผู้รับสาร (2) มีอิทธิพลต่อความสามารถของผู้รับสารในการถอดรหัส ซึ่งแสดงเจตนาหรือความคิดของผู้ส่งสาร ตลอดจนมีอิทธิพลต่อความสามารถในการตีความหมายสาร

2.2 ทัศนคติ (Attitudes) สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประการ คือ ทัศนคติต่อตนเอง (Attitude Toward Self) หากมีความเชื่อมั่นในตนเองโอกาสที่ผู้รับสารจะเข้าใจสารของผู้ส่งสารก็มีมาก ทัศนคติต่อสาร (Attitude Toward Subject Matter) หากคิดว่าสารที่ได้รับเข้าใจได้ง่าย น่าสนใจ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โอกาสที่จะประสบผลสำเร็จก็มีมาก และทัศนคติต่อ

ผู้ส่งสาร (Attitude Toward Source) หากผู้รับสารมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ส่งสารมีความเชื่อถือเลื่อมใส ความรู้ความสามารถ ความจริงใจของผู้ส่งสาร มีความชอบมีความประทับใจในบุคลิกของผู้ส่งสาร โอกาสที่การสื่อสารจะประสบผลสำเร็จก็มีมาก

2.3 ความรู้ (Knowledge) ผู้รับสารที่ไม่มีความรู้ย่อมไม่สามารถอ่าน และฟังได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิผล ความรู้ของผู้รับสารแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ความรู้เกี่ยวกับ เนื้อหาของสาร (Knowledge of the Content of the Message) ผู้รับสาร จำเป็นต้องมีความรู้ เกี่ยวกับเรื่องราวของสาร เพราะไม่เช่นนั้นจะไม่สามารถเข้าใจเรื่องราวของสารนั้นได้ความรู้เรื่อง กระบวนการสื่อสาร (Knowledge of the Communication Process) เป็นความรู้ที่จะส่งผลให้การ สื่อสารมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เพราะหากผู้รับสารไม่มีความรู้เรื่องกระบวนการสื่อสารผู้รับสารก็อาจ เข้าใจสารผิด ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารรับสารได้ไม่ชัดเจน ตลอดจนตีความหมายของสาร ผิดพลาด

2.4 สถานภาพในสังคม และวัฒนธรรม (Position within a Social-Cultural System) เช่นเดียวกับผู้ส่งสาร ผู้รับสารก็เป็นสมาชิกของสังคมและมีวัฒนธรรมของตน ผู้รับสารจึงมีตำแหน่ง บทบาท ค่านิยม ความเชื่อ พฤติกรรมที่พึงปฏิบัติ ค่านิยม ฯลฯ ของตน สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อการรับสาร และการตีความหมายของผู้รับสารซึ่งมี ผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการสื่อสารด้วย

3. ปัจจัยของสาร ปัจจัยที่มีส่วนกำหนดประสิทธิภาพของสาร ซึ่งส่งผล ต่อประสิทธิภาพของการสื่อสารมีอยู่ 3 ประการ คือ รหัสสาร (Message Code) เนื้อหาสาร (Message Content) การจัดสาร (Message Treatment) โดยทั้ง 3 ประการ มีสิ่งที่ประกอบอยู่ 2 ส่วน คือ ส่วนประกอบ (Elements) และโครงสร้าง (Structure) ซึ่งทั้ง 2 ส่วน มีความเกี่ยวเนื่องกันมีสิ่งหนึ่ง ก็ต้องมีอีกสิ่งหนึ่งสิ่งใด ๆ ก็ย่อมประกอบไปด้วยส่วนประกอบต่างๆ และส่วนประกอบต่างๆ เหล่านี้ ถูกรวมกันเข้าเป็นโครงสร้างใดโครงสร้างหนึ่งสิ่งนั้นจึงจะเกิดขึ้นได้

3.1 รหัสสาร (Message Code) สารที่ผู้ส่งสารส่งออกไปเพื่อถ่ายทอด ความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ข่าวสารและวัตถุประสงค์ของตนนั้นจะต้องอาศัยรหัส (Code) เป็นเครื่องมือถ่ายทอดให้ปรากฏ รหัสคือกลุ่มของสัญลักษณ์ที่ถูกสร้างขึ้นในลักษณะที่มีความหมาย ต่อคน สิ่งที่เป็นรหัสได้จะต้องมีส่วนประกอบ (Group of Elements) ทำหน้าที่เป็นคำศัพท์ (Vocabularies) และมีกระบวนการ (Set of Procedures) หรือโครงสร้าง (Structure) ที่รวม ส่วนประกอบเข้าด้วยกันอย่างได้ความหมายเป็นการสร้างความสัมพันธ์ (Syntax)

3.2 เนื้อหาสาร (Message Content) หมายความว่า สิ่งที่เป็นสาระ เรื่องราวของสารซึ่งถ่ายทอดความคิด เจตนารมณ์ และวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร ส่วนประกอบของ เนื้อหาสารก็คือสาระ หรือประเด็นต่างๆ เมื่อนำเอาสาระหรือประเด็นต่างๆ เหล่านี้มารวมเป็นโครง สร้างก็จะได้อาสาสารทั้งหมด

3.3 การจัดสาร (Message Treatment) คือ การตัดสินใจของผู้ส่งสาร ในการเลือก เรียบเรียงรหัส และเนื้อหาสาร ส่วนประกอบของการจัดสารก็คือ รหัสและเนื้อหาสาร โครงสร้างของการจัดสาร ก็คือการเรียบเรียงรหัสและเนื้อหาสารเป็นรูปแบบที่เรากำหนดเพื่อส่ง ออกไปยังผู้รับสาร

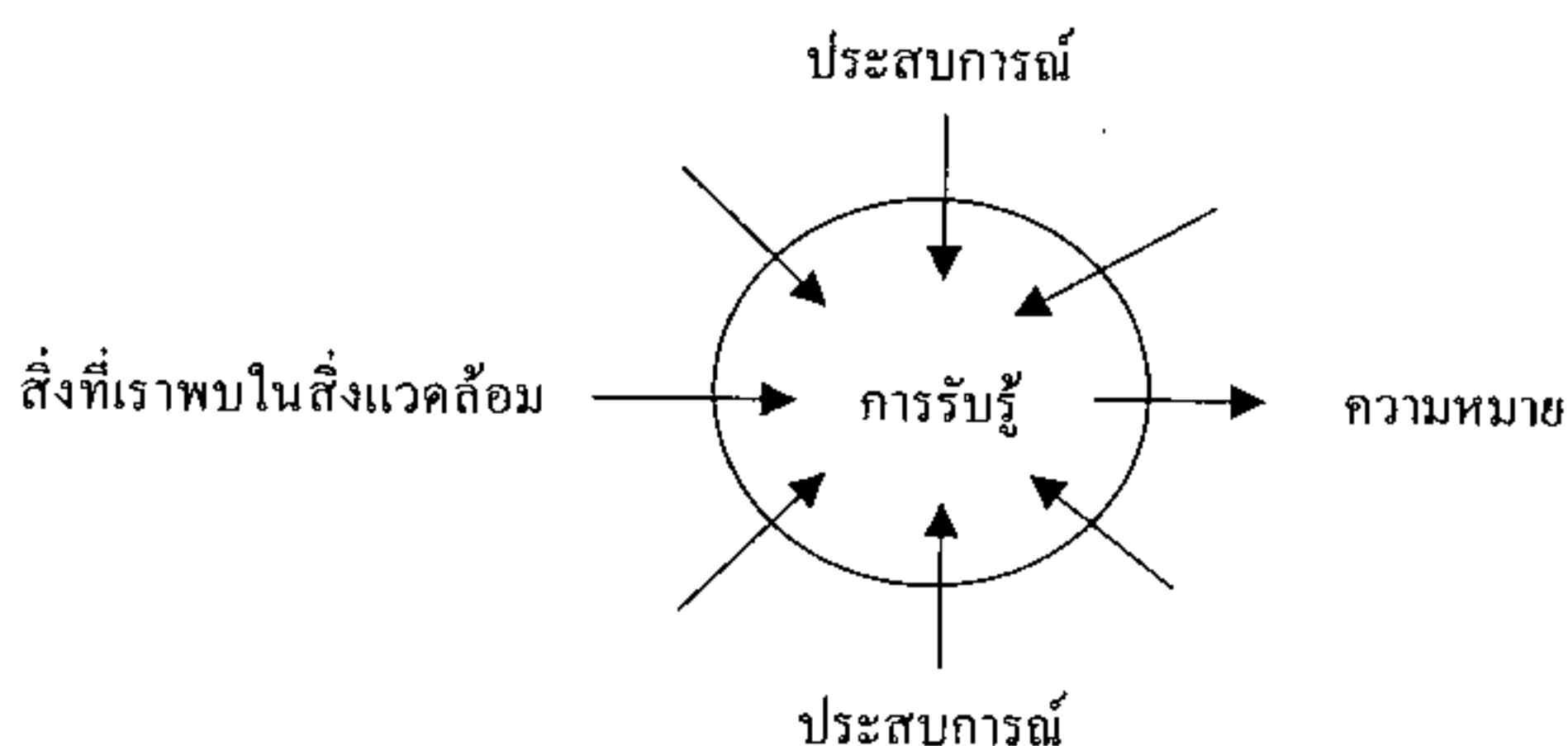
4. ปัจจัยของสื่อ สื่อเป็นตัวเชื่อมผู้ส่งสารกับผู้รับสารเข้าด้วยกัน ทำให้ ผู้ส่งสารทำการสื่อสารไปยังผู้รับสารได้ในการสื่อสารนั้นผู้ส่งสารต้องมีสื่อ และเลือกใช้สื่อเพื่อนำ สารไปสู่ผู้รับสาร ประสิทธิภาพของสื่อย่อมมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการสื่อสารเช่นเดียวกับ องค์ประกอบอื่นๆ การเลือกใช้สื่อย่อมสามารถจะเพิ่มหรือลดประสิทธิผลของการสื่อสารได้ หาก ผู้ส่งสารเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับสถานการณ์การสื่อสาร (Communication Situation) ประสิทธิผล ของการสื่อสารก็จะมาก

2.4.3.3 การรับรู้ข่าวสาร

ปรมะ สตะเวทิน (2533: 74-78) ได้อธิบายว่า หัวใจของการสื่อสาร คือ ความหมาย (Meaning) เป้าหมายของการสื่อสาร ก็คือ ความเข้าใจต่อ สารตรงกัน (Common Understanding) หรือการที่มีความหมายต่อสารร่วมกัน (Common Meaning) ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร หากทั้งสองฝ่ายมีความเข้าใจต่อสารตรงกันมีความหมาย ต่อสารร่วมกัน ทั้งสองฝ่ายก็ทำการสื่อสารกันไม่ได้การสื่อสารก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้ ประสิทธิผลของ การสื่อสารจะมีหรือไม่ จะมีมากหรือน้อยเพียงใดจึงขึ้นอยู่กับว่าผู้ส่งสารและผู้รับสารมีความเข้าใจ ตรงกัน หรือมีความหมายร่วมกันต่อสารหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด

การรับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรานั้น เรามองจากสายตาของ เราเป็นหลัก เป็นการมองจากประสบการณ์ของตัวเรา และตีความหมายสิ่งที่เราประสบโดยอาศัย ประสบการณ์ของตัวเราเป็นเกณฑ์

การรับรู้ (Perception) เป็นกระบวนการตีความหมายสิ่งที่เราพบเห็นใน สิ่งแวดล้อม ส่วนความหมาย (Meaning) คือสิ่งที่เกิดจากกระบวนการตีความหมาย หรือการรับรู้ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เราจะมีมีความหมายต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับการที่เรารับรู้ หรือ ตีความหมาย (Interpret) สิ่งนั้นอย่างไร ในการรับรู้และตีความหมายสิ่งที่เราได้พบนั้นเรากระทำ โดยอาศัยประสบการณ์ของเรา ประสบการณ์ของเรามีอิทธิพลต่อการรับรู้ และความหมายของเรา ต่อสิ่งที่เราพบ ซึ่งสามารถเขียนเป็นภาพได้ ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2.5

แผนภูมิที่ 2.5 แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

แหล่งที่มา : ประมะ สตะเวทิน, 2533: 76

ประสบการณ์ คือ สิ่งที่เรารับรู้ พบเห็น มีความหมายและจดจำไว้ใช้ ซึ่งได้แก่ ความเชื่อ ค่านิยม ภาษา ความรู้ สถานะทางสังคม ทักษะคติ บุคลิกลักษณะ ศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี อาชีพ ความต้องการ อารมณ์ เป็นต้น เรารับรู้และตีความหมายสิ่งที่เราประสบโดยอาศัยความหมายจากประสบการณ์ที่เรามีอยู่ หากสิ่งที่เราพบเห็นเป็น สิ่งที่เราไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนเราก็ทำให้สิ่งนั้นมีความหมายได้ด้วยการเลือก (Select) เพิ่มเติม (Add) บิดเบือน (Distort) หรือโยง (Relate) สิ่งนั้นให้เข้ากับประสบการณ์ของเรา และดังได้กล่าวแล้วว่าประสบการณ์ (Experience) มีอิทธิพลต่อการรับรู้ (Perception) และความหมาย (Meaning) ของคน แต่เนื่องจากคนแต่ละคนมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ไม่มีใครที่จะมีประสบการณ์เหมือนกันทั้งหมด ดังนั้นคนแต่ละคนจึงมีการรับรู้และความหมายต่อสิ่งที่พบเห็นแตกต่างกัน

การได้รับข่าวสารด้านพลังงานจึงหมายความว่าถึง กระบวนการส่งข่าวสาร ข้อมูลด้านพลังงานโดยผ่านทางสื่อมวลชน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมในผู้รับสาร ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าความเจริญทางเทคโนโลยีการสื่อสารมีอยู่สูงมาก สื่อมวลชนสามารถเข้าถึงผู้รับสารได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน จึงได้ใช้สื่อมวลชนในการเผยแพร่ความรู้ และรณรงค์ด้านการประหยัดพลังงานอย่างมาก มาสำหรับในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะสื่อประเภทโทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์เท่านั้น เนื่องจากงานวิจัยของ อารัญญา รักชิตานนท์ (2538: 86-97) ที่ศึกษาพฤติกรรมการประหยัด

พลังงานไฟฟ้าในที่อยู่อาศัยของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 280 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารในเรื่องการใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดโดยได้รับจากสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และวิทยุตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ กนกวรรณ มณฑิราช (2539: ง) ที่ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมของเยาวชนในเขตจังหวัดกาญจนบุรี พบว่าเยาวชนเปิดรับข่าวสารทั่วไป และข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด และจากวิทยุรวมทั้งสื่อสิ่งพิมพ์รองลงมา

สื่อมวลชนต่างๆ ได้เข้ามามีบทบาท และอิทธิพลในชีวิตประจำวันของมนุษย์ตลอดเวลา และส่งผลต่อการเรียนรู้ของบุคคลทั้งโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว โดย Zimbardo (1971 อ้างถึงใน พิระนันท์ บุรณะโสภณ, 2538: 28) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของความถี่ในการนำเสนอข่าวสารไว้ในทฤษฎีเกี่ยวกับ Familiarity ว่าการที่สารนั้นๆ มีการนำเสนอเนื้อหาผ่านสื่อต่างๆ ซ้ำกันบ่อยๆ จะทำให้เกิดความคุ้นเคยกับข่าวสารอันจะก่อให้เกิดความสนใจ ความเข้าใจ และการยอมรับ ซึ่งนับว่าเป็นขั้นตอนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปตามเนื้อหาที่นำเสนอเช่นนั้นๆ หากเป็นเนื้อหาในทางที่ดีมีการโน้มน้าวใจให้เกิดการกระทำตามก็จะมีผลปฏิบัติตามคำแนะนำนั้นในที่สุด

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุวรรณี ยุวชาติ (2532: ค-ง) ได้ศึกษาเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" จำนวน 505 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง ซึ่งระดับพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนขึ้นอยู่กับเพศ และประเภทวิชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พัชรวิพรรณ ประสานพันธ์ (2533: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "ความรู้ เจตคติและพฤติกรรมของครูตำรวจตระเวนชายแดนที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย" จำนวน 264 คน ผลการศึกษาพบว่า ครูตำรวจตระเวนชายแดนมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าความรู้กับเจตคติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยของครูตำรวจตระเวนชายแดน มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เช่นเดียวกับความสัมพันธ์ของเจตคติกับพฤติกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยของครูตำรวจตระเวนชายแดน

พลังงานไฟฟ้าในที่อยู่อาศัยของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 280 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารในเรื่องการใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดโดยได้รับจากสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และวิทยุตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ กนกวรรณ มณฑิราช (2539: ง) ที่ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมของเยาวชนในเขตจังหวัดกาญจนบุรี พบว่าเยาวชนเปิดรับข่าวสารทั่วไป และข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด และจากวิทยุรวมทั้งสื่อสิ่งพิมพ์รองลงมา

สื่อมวลชนต่างๆ ได้เข้ามามีบทบาท และอิทธิพลในชีวิตประจำวันของมนุษย์ตลอดเวลา และส่งผลต่อการเรียนรู้ของบุคคลทั้งโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว โดย Zimbardo (1971 อ้างถึงใน พิระนันท์ บุรณะโสภณ, 2538: 28) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของความถี่ในการนำเสนอข่าวสารไว้ในทฤษฎีเกี่ยวกับ Familiarity ว่าการที่สารนั้นๆ มีการนำเสนอเนื้อหาผ่านสื่อต่างๆ ซ้ำกันบ่อยๆ จะทำให้เกิดความคุ้นเคยกับข่าวสารอันจะก่อให้เกิดความสนใจ ความเข้าใจ และการยอมรับ ซึ่งนับว่าเป็นขั้นตอนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปตามเนื้อหาที่นำเสนอานั้นๆ หากเป็นเนื้อหาในทางที่ดีมีการโน้มน้าวใจให้เกิดการกระทำตามก็จะมีผลปฏิบัติตามคำแนะนำนั้นในที่สุด

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุวรรณี ยุวชาติ (2532: ค-ง) ได้ศึกษาเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" จำนวน 505 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง ซึ่งระดับพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนขึ้นอยู่กับเพศ และประเภทวิชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พัชรวิวรรณ ประสานพันธ์ (2533: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "ความรู้ เจตคติและพฤติกรรมของครูตำรวจตระเวนชายแดนที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย" จำนวน 264 คน ผลการศึกษาพบว่า ครูตำรวจตระเวนชายแดนมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าความรู้กับเจตคติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยของครูตำรวจตระเวนชายแดน มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เช่นเดียวกับความสัมพันธ์ของเจตคติกับพฤติกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยของครูตำรวจตระเวนชายแดน

พจน์ หาญพล (2534: 92-102) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมพึงประสงค์ด้านการชลประทานของเกษตรกรในเขตโครงการพัฒนาเกษตรชลประทานแม่กลองใหญ่" จำนวน 248 ราย ผลการศึกษาพบว่า เพศ การเปิดรับสื่อบุคคล ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อระบบชลประทาน และปัจจัยความทันสมัยของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมพึงประสงค์ด้านการชลประทานของเกษตรกร ทั้งยังพบว่าการเปิดรับสื่อบุคคล ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อระบบชลประทาน และปัจจัยความทันสมัยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมพึงประสงค์ด้านการชลประทานของเกษตรกรได้

กิตติศักดิ์ นภาพรณวรรณ์ (2535: (1)-(2)) ได้ศึกษาเรื่อง "การเปิดรับข่าวสารเพื่อการรณรงค์ให้ประหยัดน้ำประปา กับพฤติกรรมการใช้น้ำประปาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร" จำนวน 225 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการใช้น้ำประปาที่ยังไม่สอดคล้องกับแนวทางที่ประหยัด และส่วนใหญ่มีการใช้น้ำประปามากกว่าเกณฑ์ปกติของการประปานครหลวง ทั้งยังพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาสูงสุดของกลุ่มกับการเคยดูโฆษณาทางโทรทัศน์เพื่อการรณรงค์ให้ประหยัดน้ำประปา และพบว่าการเคยดูโฆษณานี้มีความสัมพันธ์กับความเชื่อกำลังขาดแคลนน้ำประปา และน้ำดิบที่นำมาผลิตเป็นน้ำประปา

อาคม จันมะโน (2535: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการป้องกันและการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนต่อปัญหามลพิษทางอากาศในเขตกรุงเทพมหานคร" จำนวน 502 หลังคาเรือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหามลพิษทางอากาศ อยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด ร้อยละ 77.2 และพบว่าระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนทางด้านพฤติกรรมการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพต่อมลพิษทางอากาศ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 69.3 และระดับการศึกษาก็เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพต่อมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อีกทั้งยังพบว่าการรับรู้สภาพปัญหามลพิษทางอากาศกับพฤติกรรมการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพต่อมลพิษทางอากาศ มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สุชาติ จันต๊ะวงศ์ (2535: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "การรับรู้และพฤติกรรมอนามัยของประชาชนในท้องถิ่นต่อมลพิษทางอากาศ: กรณีศึกษาโรงไฟฟ้าและเหมืองถ่านลิกไนต์ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง" จำนวน 330 หลังคาเรือน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการรับรู้ต่อปัญหาจากฝุ่นละออง และก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ในระดับปานกลาง โดยรับรู้ว่ามีสาเหตุมาจากโรงไฟฟ้า และกิจกรรมในเหมืองถ่านลิกไนต์ และเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของคนเรา และสิ่งแวดล้อม โดยมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมลพิษทางอากาศเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ต่อ

ปัญหาจากฝุ่นละอองและก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทางด้านพฤติกรรมอนามัยในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพของประชาชนในท้องถิ่นต่อมลพิษทางอากาศ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมอนามัยต่อมลพิษทางอากาศ คือ การประกอบอาชีพของครัวเรือน โดยผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการ และรัฐวิสาหกิจจะมีระดับพฤติกรรมอนามัยสูงกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพอื่นๆ

สุวิมล ภักดีพิบูลย์ (2535: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของแม่บ้านในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อการกำจัดขยะมูลฝอย" จำนวน 360 ราย ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มแม่บ้านมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยถูกต้องระดับปานกลาง โดยมีพฤติกรรมในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย และแยกขยะมูลฝอยถูกต้องปานกลาง และพบว่ากลุ่มแม่บ้านที่ประกอบอาชีพรับราชการ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมปลายและประกาศนียบัตรวิชาชีพ กลุ่มที่มีที่พักอาศัยในเขตตลิ่งชัน กลุ่มที่เคยได้รับข่าวสาร เกี่ยวกับขยะมูลฝอย กลุ่มที่มีความเชื่อนิยมในการกำจัดขยะมูลฝอยถูกต้องมาก และกลุ่มที่มีความรู้ เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยในระดับสูง เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยได้ถูกต้องมากกว่ากลุ่มอื่น นอกจากนี้ยังพบว่า อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ภูมิฐานะเดิม มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย ส่วนรายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย

บรรชัย สืบสังข์ (2535: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น" จำนวน 400 ราย ผลการศึกษาพบว่า ในลักษณะความสัมพันธ์ของ 2 ตัวแปร (Bivariate Relationship) พบว่า ระดับการศึกษา อาชีพ อายุ รายได้ และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับกับปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม และความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่าอายุ และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทางด้านลักษณะความสัมพันธ์ของหลายตัวแปร (Multivariate Relationship) โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และอาชีพ การได้รับข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังพบว่าอายุ และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วรรณภา ลาวัง (2535: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง "การศึกษาเจตคติ การคล้อยตามกลุ่ม-อ้างอิง เจตนาเชิงพฤติกรรม และพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือไม่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี" จำนวน 498 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับสูง มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและเจตนาเชิงพฤติกรรมที่จะทำพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับสูง และมีพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง และพบว่าความแตกต่างของเจตคติทางตรง และความแตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงร่วมกันทำนายความแตกต่างของเจตนาเชิงพฤติกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญ ($R = 0.36$) และสามารถทำนายความแปรปรวนของเจตนาเชิงพฤติกรรมได้ร้อยละ 12 โดยความแตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงมีน้ำหนักการทำนาย ($\beta = 0.30$) สูงกว่าความแตกต่างของเจตคติทางตรง ($\beta = 0.15$) อีกทั้งยังพบว่าความแตกต่างของเจตนาเชิงพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ($r = 0.22$)

บุษบา ภูสุกุล (2535: ง) ได้ศึกษาเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี" ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้ และการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ และพบว่าความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และยังพบว่าพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สามารถอธิบายการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ได้ โดยทัศนคติมีอิทธิพลในทางลบ ในขณะที่พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมีอิทธิพลในทางบวก

จุลลดา ไข้ววดเจริญ (2536: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือนของแม่บ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร" ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือนระดับปานกลาง โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือนด้านปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ซึ่งพบว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่แตกต่างกันก่อให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยกระตุ้น ได้แก่ การรับรู้ข่าวสาร ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ที่แตกต่างกันก่อให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

พัชรา ก้อยชูสกุล และ วิลาวัลย์ บุญประกอบ (2536: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษา กศ.บป. สถาบันราชภัฏเชียงราย" จำนวน 383 คน ผลการ ศึกษาพบว่า เพศ ที่อยู่อาศัย ระดับการศึกษาและคณะที่ศึกษาที่แตกต่างกัน ทำให้มีพฤติกรรม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

พิมลพรรณ สุทธิวงศ์ (2536: ก) ได้ศึกษาเรื่อง "การรับทราบข่าวสารจากสื่อมวลชนกับการ รับทราบข่าวสารการรณรงค์จากสื่อมวลชน จิตสำนึก และการมีส่วนร่วมในการใช้น้ำอย่างประหยัด ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร" จำนวน 432 คน ผลการศึกษาพบว่า จิตสำนึกในการใช้น้ำ อย่างประหยัด มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการใช้น้ำอย่างประหยัด

สุนารี ประสานเสริมสง (2536: (1)-(3)) ได้ศึกษาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม การเปิดรับข่าวสาร และทัศนคติที่มีต่อน้ำมันเบนซินไร้สารตะกั่ว ของผู้เลือกใช้น้ำมันเบนซินสำหรับ รถยนต์ส่วนบุคคล ในเขตกรุงเทพมหานคร" จำนวน 300 คน ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจ ต่อข่าวสารเกี่ยวกับน้ำมันเบนซินไร้สารตะกั่ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพึงพอใจต่อเนื้อหาสาระที่ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจใช้น้ำมันเบนซินไร้สารตะกั่วได้ตามทฤษฎีการใช้ประโยชน์ และการได้รับความพึงพอใจ เป็นตัวแปรที่สำคัญที่มีผลโดยตรงต่อการตัดสินใจใช้น้ำมันเบนซิน- ไร้สารตะกั่ว และก่อให้เกิดทัศนคติที่เชื่อมโยงไปสู่การตัดสินใจใช้น้ำมันเบนซินไร้สารตะกั่วทั้งในปัจจุบัน และแนวโน้มการใช้ในอนาคต

วิภาเพ็ญ เจียสกุล (2536: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของ ประชาชนในเขตพื้นที่ชั้นกลาง กรุงเทพมหานคร" จำนวน 200 ครั้วเรือน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูง รายได้สูง มีที่อยู่อาศัยแบบบ้านเดี่ยว มีอาชีพรับราชการ มีการรับรู้ สถานการณ์ปัญหาขยะมูลฝอยมาก จะมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยดีกว่าประชาชนที่มี ระดับการศึกษาต่ำกว่า รายได้ต่ำกว่า มีที่อยู่อาศัยแบบอื่น ไม่มีอาชีพรับราชการ และมีการรับรู้ สถานการณ์ปัญหาขยะมูลฝอยน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001, 0.001, 0.05, 0.01 และ 0.01 ตามลำดับ ในขณะที่ประชาชนที่มีความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยแตกต่างกันมีพฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อแยกพิจารณาเฉพาะพฤติกรรม การทิ้งขยะ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีพฤติกรรมทิ้งขยะดีกว่าประชาชนที่มี ระดับการศึกษาต่ำกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นภาพร มากอนันต์ (2536: 95-107) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษา พยาบาลเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร" จำนวน 565 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลมีพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับดี โดยมีความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับสูง มีเจตคติเกี่ยวกับมลพิษ

สิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับดี และมีการปฏิบัติเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดีมาก และพบว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และปีที่ 4 มีความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันเชิงนิเสธ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักศึกษาพยาบาลที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันก็เช่นกัน ที่จะส่งผลให้มีความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อีกทั้งการที่นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมจากแหล่งต่างกัน จะมีเจตคติเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน และได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมต่างกัน ทำให้มีการปฏิบัติเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังพบว่าพฤติกรรมสุขภาพด้านความรู้กับเจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครของนักศึกษาพยาบาล มีความสัมพันธ์กันเชิงนิเสธ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วิรัช ชมชื่น (2536: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม" จำนวน 400 ราย ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครปฐมอยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพโสด อาชีพนักศึกษาหรืออื่นๆ มีอายุ 24 ปีหรือต่ำกว่า มีการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยถูกต้องมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ทางด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การรับรู้ข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อพฤติกรรมกรรมการกำจัดขยะมูลฝอย ส่วนระยะเวลาที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อพฤติกรรมกรรมการกำจัดขยะมูลฝอย

จุฑาภรณ์ สกุลศักดิ์ (2536: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้น้ำอย่างประหยัดในครัวเรือนของแม่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร" จำนวน 450 ราย ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้น้ำอย่างประหยัดในครัวเรือนระดับปานกลาง และ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้น้ำอย่างประหยัดในครัวเรือน ได้แก่ ระดับการศึกษา ระดับการศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครัวเรือน รายจ่ายค่าน้ำประปาต่อเดือน การรับรู้ข่าวสาร ทศนคติต่อการใช้น้ำอย่างประหยัดที่แตกต่างกัน ก่อให้เกิดความแตกต่างในเรื่องพฤติกรรมการใช้น้ำอย่างประหยัดในครัวเรือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อำพรณ ยินดี (2537: 121-123) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี" จำนวน 382 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี

เพศหญิง มีความรู้ เจตคติ และความตระหนักเกี่ยวกับมลพิษทางสิ่งแวดล้อมดีกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และพบว่านักเรียนที่ได้รับการปกครองจากผู้ปกครองใน ลักษณะที่ต่างกัน จะมีพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมในด้านความรู้ เจตคติ และความตระหนักเกี่ยวกับ มลพิษทางสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการ ควบคุม และป้องกันมลพิษทางสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วิชชุดา เมฆานวงศ์ (2537: (1)-(3)) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการเป็นเจ้าของและการใช้ เครื่องใช้ไฟฟ้าของบ้านอยู่อาศัย ในเขตการไฟฟ้านครหลวง" ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพล กำหนดจำนวนชั่วโมงในการใช้หม้อหุงข้าวไฟฟ้าและพัดลม ได้แก่ จำนวนเครื่องและจำนวนสมาชิก ที่มีในครัวเรือน ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลกำหนดชั่วโมงการใช้เครื่องปรับอากาศ ได้แก่ รายได้ของ ครัวเรือน ส่วนจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลกำหนด ชั่วโมงการใช้เครื่อง- ชักผ้าและเตารีด และจำนวนทีวีสีในครัวเรือน พลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยของทีวีสี และจำนวนสมาชิก ในครัวเรือนเป็นปัจจัยที่สำคัญเช่นกันในการกำหนดจำนวนชั่วโมงการใช้ทีวีสี และสำหรับปัจจัย สำคัญที่มีอิทธิพลกำหนดจำนวนชั่วโมงการใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์ ได้แก่ จำนวนหลอดฟลูออเรสเซนต์ ในครัวเรือน จำนวนห้องในครัวเรือน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

สุมาลี ตั้งจิตต์ศีล (2537: ง) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการรักษา คุณภาพแหล่งน้ำกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำ ของ ประชาชนในกรุงเทพมหานคร" จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้มีความสัมพันธ์กับความรู้ และระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และความรู้มีความสัมพันธ์ กับทัศนคติ และยังพบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำจากสื่อบริการ ความรู้ และทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

สุภารักษ จุตระกุล (2537: ก) ได้ศึกษาเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับ ความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ ประโยชน์ใหม่ (Recycle) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร" จำนวน 432 คน ผลการศึกษา พบว่า การเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ แผ่นพับ โปสเตอร์ งานนิทรรศการ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ ใหม่ ส่วนการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน บุคคลในครอบครัว โปสเตอร์ งานนิทรรศการมีความ สัมพันธ์กับทัศนคติ เช่นเดียวกับการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน บุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมอาชีพ แผ่นพับ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม

ปฐม สุคนธาติ (2537: ก) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการใช้น้ำของชาวกรุงเทพมหานครที่ มีต่อการประหยัดน้ำในสภาวะขาดแคลนน้ำ ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านแถว (ทาวน์เฮาส์) เขตบางรัก" จำนวน 200 คน จาก 5 แขวงในเขตบางรัก ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มประชาชนส่วนใหญ่พบว่า มี

พฤติกรรมในการใช้น้ำอย่างประหยัดมากกว่าการใช้น้ำอย่างไม่ประหยัด และพบว่าผู้ที่จ่ายเงินค่าน้ำประปามากกลับไม่มีพฤติกรรมประหยัดน้ำประปา เนื่องด้วยสาเหตุเพราะว่าเป็นกลุ่มคนที่อยู่ในพื้นที่มีฐานะทางการเงินดีมาก และไม่ได้คำนึงถึงต่อสาธารณชนเท่าไร ซึ่งตรงกันข้ามกันกับผู้ที่จ่ายเงินค่าน้ำประปาต่อเดือนน้อย ซึ่งเป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ที่มีฐานะการเงินปานกลาง จึงอาจเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ต้องใช้น้ำประปาอย่างประหยัดก็เป็นได้

พีระนันท์ บุรณะโสภณ (2537: ก) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรม的开รับข่าวสาร ความรู้ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร" จำนวน 432 คน ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลในการอธิบายการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คือ ทัศนคติ และการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ และสื่อแผ่นพับ ตามลำดับ

พนิดา บุญชัยศรี (2537: (1)-(2)) ได้ศึกษาเรื่อง "ผลกระทบของรายการโทรทัศน์รายการเพื่อพิทักษ์สิ่งแวดล้อมของเรที่มีต่อความรู้ การนำไปปฏิบัติ และการถ่ายทอดสู่บุคคลในครอบครัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร" จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า การชมรายการเพื่อพิทักษ์สิ่งแวดล้อมของเร มีผลกระทบต่อการได้รับความรู้ของนักศึกษา โดยมีความรู้จากการชมรายการในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ ทั้งยังมีผลกระทบต่อการนำไปปฏิบัติตามของนักศึกษา แต่มีการนำความรู้จากการชมรายการในระดับต่ำเป็นส่วนใหญ่

อำนวย แสงโนรี (2537: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง "การวิเคราะห์อุปสงค์และพฤติกรรมการใช้น้ำในกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาเฉพาะที่อยู่อาศัย" จำนวน 500 ตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า ขนาดครัวเรือน และรายได้ของครัวเรือนมีอิทธิพลต่อความต้องการน้ำ และยังพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายค่าน้ำทั้งทางตรง และทางอ้อม ได้แก่ อายุ การศึกษา และขนาดประชากร ส่วนการรับรู้ข่าวสารเรื่องน้ำมีผลกระทบทางอ้อมต่อค่าใช้จ่ายค่าน้ำอย่างเดียว โดยผลรวมของผลกระทบขนาดประชากรในครัวเรือนต่อค่าใช้จ่ายค่าน้ำมีค่าสูงสุด

สุวลัย อารังค์กุลศิริ (2537 : 91-100) ได้ศึกษาเรื่อง "ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร" จำนวน 711 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีพฤติกรรมการจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และพบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา และทัศนคติต่อพฤติกรรมการจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง ซึ่งพฤติกรรมการจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องของนักเรียนแปรปรวนไปตามการรับรู้บรรทัดฐานทางสังคม โดยนักเรียนที่มีการรับรู้บรรทัดฐานทางสังคมสูงมีพฤติกรรมการจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องมากกว่านักเรียนที่มีการรับรู้บรรทัดฐานทางสังคมต่ำ อีกทั้งทัศนคติต่อพฤติกรรมการจัดขยะมูลฝอย

อย่างถูกต้อง และการรับรู้บรรทัดฐานทางสังคมสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจในการกระทำ พฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 การรับรู้ บรรทัดฐานทางสังคมเป็นตัวทำนายลำดับที่ 1 และทัศนคติต่อพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอย อย่างถูกต้องเป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 28 อีกทั้งเมื่อนำความเชื่อ อำนาจในตนเข้าไปสามารถเพิ่มอำนาจในการทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยเพิ่มอำนาจในการทำนายได้ร้อยละ 1 รวมเป็นการรับรู้บรรทัดฐานทางสังคม ทัศนคติต่อพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง และความเชื่ออำนาจในตนร่วมกันทำนายพฤติกรรมการกำจัด ขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องได้ร้อยละ 29 และจากการศึกษายังพบว่า ความตั้งใจในการกระทำ พฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการกำจัด ขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยพบว่า มีความสัมพันธ์สูง ($r = 0.67$) หมายความว่า นักเรียนที่มีความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอย อย่างถูกต้องสูงจะมีพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องสูงด้วย

บุญเลิศ เล็กสมบุญ (2538: (1)-(2)) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้ม พฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมตามคำรายงานของ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น" จำนวน 733 คน ผลการศึกษาพบว่า เพศ และกลุ่มสาขาวิชาที่ นักศึกษาเรียนที่ต่างกัน มีพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม แตกต่างกัน เช่นเดียวกับการมีแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

บัณฑิต ดุลยรักษ์ (2538: (1)-(2)) ได้ศึกษาเรื่อง "เจตคติ และพฤติกรรมต่อปัญหา สิ่งแวดล้อมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 2" จำนวน 389 คน ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีเจตคติ เจตคติเชิงพฤติกรรม และพฤติกรรมต่อ ปัญหาสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนต่ำกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีเจตคติ เจตคติเชิงพฤติกรรม และพฤติกรรมต่อ ปัญหาสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และเจตคติ เจตคติเชิงพฤติกรรม และพฤติกรรมต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

ปรีชาชาญ อินทรชิต (2538: ข-ง) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการสอนของครูกับความ ตระหนัก และการปฏิบัติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6" ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนัก และการปฏิบัติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทางธรรมชาติของนักเรียนที่อยู่ในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมผ่านกระบวนการจัดการเรียนการ

สอนในระดับประถมศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับน้อยทุกด้าน และนักเรียนในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา กับนักเรียนในโรงเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการ มีการปฏิบัติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อารัญญา รักชิตานนท์ (2538: 86-97) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในที่อยู่อาศัยของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี" จำนวน 280 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า และมีความรู้ในเรื่องการประหยัดพลังงานไฟฟ้า อยู่ในระดับปานกลาง และการรับรู้ข่าวสารส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารในเรื่องการใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดโดยได้รับจากสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และวิทยุ ตามลำดับ และยังพบว่าพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าเกี่ยวข้องกับอายุ และรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เยาวลักษณ์ โหตรวณนธ์ (2538: (1)-(2)) ได้ศึกษาเรื่อง "กลยุทธ์การใช้สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีทัศนคติใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ กรณีศึกษา นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร" จำนวน 700 คน จาก 20 เขต ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการประหยัดไฟฟ้าค่อนข้างดี มีทัศนคติในเชิงสร้างสรรค์ต่อการประหยัดไฟฟ้า และมีพฤติกรรมการใช้ไฟฟ้าที่ถูกต้อง สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่นักเรียนใช้เวลาเปิดรับมากที่สุด

สุรศักดิ์ นันทะศิริ (2538: (1)-(2)) ได้ศึกษาเรื่อง " พฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของชาวชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดเชียงใหม่ " จำนวน 200 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้ไฟฟ้าส่วนใหญ่ใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างไม่มีประสิทธิภาพ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ไฟฟ้า ยังไม่ดีเท่าที่ควร

วรรณิ งามขจรกุลกิจ (2538: (1)-(2)) ได้ศึกษาเรื่อง "การรณรงค์ประชาสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมศึกษาของสื่อมวลชนเพื่อสร้างจิตสำนึกต่อนักศึกษานิเทศศาสตร์" ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการรณรงค์ประชาสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมศึกษาจากสื่อโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับจิตสำนึกเรื่องสิ่งแวดล้อมของนักศึกษานิเทศศาสตร์ โดยมีทิศทางความสัมพันธ์ไปในทางบวก

รัชนิกร ไหรชัยยะ (2538: ข-ค) ได้ศึกษาเรื่อง "เจตคติและพฤติกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณี นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรมเพชรบุรี" ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมและมีเจตคติเชิงพฤติกรรมต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับสูง แต่มีพฤติกรรมต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง และยังพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันทำให้มีเจตคติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ 0.05 ส่วนเพศที่แตกต่างกันจะมีเจตคติเชิงพฤติกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและมีพฤติกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งยังพบว่าเจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมสัมพันธ์กับเจตคติเชิงพฤติกรรมอยู่ในระดับต่ำ โดยเจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมสามารถทำนายเจตคติเชิงพฤติกรรมได้ร้อยละ 6.74 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อินทิรา ชินกะธรรม (2538: (1)-(2)) ได้ศึกษาเรื่อง "การเปิดรับข่าวสารเพื่อการรณรงค์ให้ประหยัดน้ำประปา และพฤติกรรมการใช้น้ำประปาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณี สำนักงานประปาสาขาบางเขน" จำนวน 360 คน ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทำให้ได้ทราบข้อมูลที่แตกต่างกันออกไป และผลการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเพื่อการรณรงค์กับพฤติกรรมการใช้น้ำประปานั้น พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อการรณรงค์และการใช้น้ำอย่างถูกวิธี มีผลถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้น้ำช่วยให้การใช้น้ำลดลง ตลอดจนตระหนักถึงปัญหาการขาดแคลนน้ำ และใช้น้ำได้ประหยัดอย่างถูกวิธีมากขึ้น

ชนิษฐา จารุวิชัยพงศ์ (2538: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการใช้น้ำ และการจัดการน้ำทิ้งของครัวเรือน ในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี" จำนวน 313 คน ผลการศึกษา พบว่า รายได้ของครัวเรือน และระดับการศึกษาหัวหน้าครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้น้ำ

ทแก้ว เดชดำรง (2538: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำแม่กลองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี" จำนวน 402 ราย ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำแม่กลองที่ถูกต้องในระดับปานกลาง และตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำแม่กลองของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ระยะเวลาที่ใช้ประโยชน์จากแม่น้ำแม่กลอง ความเชื่อในการอนุรักษ์น้ำและแหล่งน้ำ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย การรับรู้ข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์น้ำและแหล่งน้ำ ก่อให้เกิดความแตกต่างในเรื่องพฤติกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำแม่กลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และประสพการณ์ที่เคยเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมก่อให้เกิดความแตกต่างในเรื่องพฤติกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำแม่กลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่ใช้ประโยชน์จากแม่น้ำแม่กลอง 21 ปี และสูงกว่ากลุ่มที่มีความเชื่อในการอนุรักษ์น้ำ และแหล่งน้ำถูกต้องระดับสูง กลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์น้ำและแหล่งน้ำถูกต้องระดับสูง และกลุ่มที่เคยมีประสพการณ์เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำแม่กลองถูกต้องมากกว่าประชาชนในกลุ่มย่อยอื่นๆ ในเรื่องเดียวกัน นอกจากนี้ยังพบว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำแม่กลอง ส่วนอายุและระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับ พฤติกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำแม่กลอง

ดวงจันทร์ สุทธาโรจน์ (2538: (1)-(2)) ได้ศึกษาเรื่อง "การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์" จำนวน 321 คน ผลการศึกษาพบว่า การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนัก มีผลต่อพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชน การเปิดรับข่าวสาร ส่วนใหญ่ได้จากสื่อบุคคล เช่น ญาติ พี่น้อง เพื่อน หัวหน้าชุมชน และ ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ดี แต่มีความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทำให้เกิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระดับดี

วิศรา สารโกเศศ (2538: (1)-(2)) ได้ศึกษาเรื่อง "การใช้สื่อโฆษณาของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต แห่งประเทศไทยในการวางแผนกระตุ้นความสนใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเรื่อง การประหยัดพลังงานไฟฟ้า ศึกษาเฉพาะกรณี ภาพยนตร์โฆษณาชุดลูกเต็มบ้าน หลานเต็มเมือง" จำนวน 400 คน ผลการศึกษาในเรื่องของปัจจัยทางประชากรศาสตร์ พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยที่เพศหญิงมีแนวโน้มในเรื่องดังกล่าวมากกว่าเพศชาย อายุมีความสัมพันธ์กับการมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยที่อายุระหว่าง 46-55 ปี จะมีแนวโน้มในเรื่องดังกล่าวมากที่สุด ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความเข้าใจ และการมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยที่ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี จะมีความเข้าใจและแนวโน้มในเรื่องดังกล่าวมากที่สุดตามลำดับ อาชีพมีความสัมพันธ์กับความสนใจ และแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยผู้ที่มีอาชีพรับราชการ และพนักงานบริษัทจะมีความสนใจ และแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมประหยัดพลังงานไฟฟ้ามากที่สุดตามลำดับ สถานภาพในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยที่ผู้ที่มีสถานภาพเป็นแม่จะมีแนวโน้มในเรื่องดังกล่าวมากที่สุด

กัลยา สุขปะทิว (2538: ง) ได้ศึกษาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการอนุรักษ์ และพฤติกรรมการอนุรักษ์น้ำตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร" จำนวน 513 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติต่อการอนุรักษ์น้ำ และมีพฤติกรรมการอนุรักษ์น้ำตามการรับรู้ของนักเรียนในระดับดี และพบว่าเจตคติต่อการอนุรักษ์น้ำ และมีพฤติกรรมการอนุรักษ์น้ำตามการรับรู้ของนักเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.37

ปิยฉัตร กลิ่นสุวรรณ (2538: 139-141) ได้ศึกษาเรื่อง "ลักษณะจิตสังคมของพระสงฆ์ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทำงานในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด" จำนวน 260 รูป ผลการศึกษาพบว่า พระสงฆ์นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่รับรู้การสนับสนุนจากบุคคลรอบข้างมีผลการเรียนรู้ดี ภูมิลำเนาเดิมมีศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีมากต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

ทำงานในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดมากกว่าพระสงฆ์ที่มีลักษณะตรงข้ามพบในกลุ่มที่เรียนสาขาไม่เกี่ยวข้อง และเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นมากในการมีส่วนร่วมทำงานในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดมากกว่าพระสงฆ์ที่มีลักษณะตรงข้ามพบในกลุ่มรวม และกลุ่มพระสงฆ์ที่มีพรรษามาก และพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทำงานในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด กับความมุ่งมั่นในการมีส่วนร่วมทำงานในศูนย์ดังกล่าวมีความสัมพันธ์กัน ($r = 0.48$) ในพระสงฆ์ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องศูนย์มาก รับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลรอบข้างมาก และมีประสบการณ์เดิมมาก มากกว่าความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ และความมุ่งมั่น ($r = 0.16$) ของพระสงฆ์ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องศูนย์น้อย การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลรอบข้างน้อยและมีประสบการณ์เดิมน้อย โดยเปรียบเทียบค่าความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ และความมุ่งมั่นของพระสงฆ์ 2 กลุ่ม พบว่าค่า $Z = 2.77$ แสดงว่ามีความแตกต่างกันอย่าง น่าเชื่อถือได้ที่ระดับ 0.05

เยาวลักษณ์ ระวังพิศม์ (2538: ง) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมในการอนุรักษ์แม่น้ำของนักเรียนในการส่งเสริมการอนุรักษ์แม่น้ำของครูซึ่งมีภูมิลำเนาต่างกันโรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำแม่กลอง" ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมในการอนุรักษ์แม่น้ำของ นักเรียนที่มีภูมิลำเนาต่างกันพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3 ด้าน คือ ด้านการแสวงหาความรู้ความเข้าใจ ด้านการปรับปรุงฟื้นฟู และด้านการนำกลับมาใช้ประโยชน์ในการแสวงหาความรู้ความเข้าใจ และด้านการนำกลับมาใช้ประโยชน์มีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์แม่น้ำสูงกว่านักเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาล ในด้านการแสวงหาความรู้ความเข้าใจด้านการปรับปรุงฟื้นฟู และด้านการนำกลับมาใช้ประโยชน์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนบทบาทในการส่งเสริมการอนุรักษ์แม่น้ำของครูซึ่งมีภูมิลำเนาต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 ด้าน คือ ด้านการป้องกันรักษา และด้านการปรับปรุงฟื้นฟู และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปวี จำปาทอง (2538: ก) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่มีผลต่อพฤติกรรม การแยกทิ้งขยะของประชาชนเขตกรุงเทพมหานคร" จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า อุปนิสัยในการซื้อสินค้า ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ วิชาการ และการรับรู้ข่าวสารทางโทรทัศน์ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการแยกทิ้งขยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศศิวิมล ปาลศรี (2538: 88-100) ได้ศึกษาเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด ของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร" จำนวน 300 คน ผลการศึกษาพบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกัน คือ ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจและพนักงานบริษัทเอกชน มีพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดแตกต่างกัน และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับทราบข่าวสารทั่วไปจากสื่อมวลชนในระดับปานกลาง รับทราบข่าวสารการรณรงค์จากสื่อมวลชนในระดับต่ำ มีความรู้ และพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดในระดับสูง มีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด และยังพบว่าพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการรณรงค์จากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด เช่นเดียวกับทัศนคติต่อการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด

สมาน มานะกิจ (2539: 69) ได้ศึกษาเรื่อง "ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของผู้บริหาร และพนักงานสถานพยาบาลเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงใต้" ผลการศึกษาพบว่า ในกลุ่มผู้บริหารสถานพยาบาล ทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ทางด้านกลุ่มพนักงาน ความรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติ และพบว่าพฤติกรรมและทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

สุชาดา บุญประสพ (2539: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย: ศึกษากรณีอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม" จำนวน 261 คน ผลการศึกษาพบว่า ความแตกต่างของ อายุ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย มีผลต่อพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงในการแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความแตกต่างของประสบการณ์เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย และการรับรู้ข่าวสาร เกี่ยวกับปัญหาน้ำเน่าเสีย มีผลต่อพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงในการแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ปรีชา มาเจริญ (2539: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมของประชาชนในการอนุรักษ์แม่น้ำแม่กลอง: ศึกษากรณี อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี" จำนวน 300 ราย ผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการอยู่อาศัย ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาน้ำเน่าเสีย การใช้ประโยชน์จากแม่น้ำแม่กลอง ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์แม่น้ำ ทัศนคติต่อการอนุรักษ์แม่น้ำแตกต่างกันมีพฤติกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำแม่กลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และการรับรู้ข่าวสาร เกี่ยวกับการอนุรักษ์แม่น้ำแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำแม่กลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดุขฎิ โยเหลา และ ประทีป จินี (2539: (1)-(2)) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมอนุรักษ์น้ำของครูประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร" จำนวน 1,148 คน จาก 23 โรงเรียน พบว่า โมเดลที่อธิบายพฤติกรรมประหยัดน้ำประกอบด้วยตัวแปรที่สำคัญ คือ ความตั้งใจจะ

ประหยัดน้ำ ทศนคติต่อการประหยัดน้ำวัดทางอ้อม (ความเชื่อเกี่ยวกับผลการประหยัดน้ำ และการประเมินผลของการกระทำ) การรับรู้ความสามารถของตนเองในการประหยัดน้ำ โดยพบว่าความตั้งใจจะประหยัดน้ำส่งผลทางตรงต่อพฤติกรรม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเป็น 0.338 ทศนคติต่อการประหยัดน้ำ(วัดทางอ้อม) ส่งผลทางตรงต่อความตั้งใจ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเป็น 0.465 และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการประหยัดน้ำส่งผลทางตรงต่อความตั้งใจ มีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเป็น 0.129 สัมประสิทธิ์มาตรฐานทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สิริลักษณ์ สุรการ (2539: (1)) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนโรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี" จำนวน 239 คน ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับต่ำ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน คือ เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

กนกวรรณ มณฑิราข (2539: ง) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร สิ่งแวดล้อมด้านป่าไม้ กับความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ของ เยาวชนในจังหวัดกาญจนบุรี" จำนวน 400 คน พบว่า การเปิดรับจากสื่อบุคคล และความตระหนักในการอนุรักษ์ป่าไม้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้

พันพร โชติพฤษธุกุล (2539: ง-จ) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ ทศนคติและพฤติกรรมการใช้น้ำอย่างประหยัดภายในครัวเรือนของแม่บ้านในเขตเทศบาลเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง" จำนวน 360 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลทำให้ความรู้ และ ทศนคติต่อการใช้น้ำอย่างประหยัดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการใช้น้ำอย่างประหยัด ส่วนปัจจัยที่มีผลทำให้พฤติกรรมต่อการใช้น้ำอย่างประหยัดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ทศนคติ และสำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้ ทศนคติและพฤติกรรม โดยใช้การวิเคราะห์การผันแปรร่วมกับการจำแนกหมู่ พบว่าความรู้มีความสัมพันธ์กับทศนคติ และทศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม

อุทัยวรรณ โกศลวัฒน์ (2539: ง) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติ และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาน้ำเสียในโครงการบำบัดน้ำเสียของผู้บริหารธุรกิจและเจ้าของสถานประกอบการ" จำนวน 410 คน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเรื่องการแก้ไขปัญหาน้ำเสียจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคล และความรู้ในเรื่องการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาน้ำเสียในโครงการบำบัดน้ำเสียระดับปานกลาง

วัฒนา จันทรเสน (2539: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษาสังกัด กรมอาชีวศึกษา" จำนวน 350 คน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเกี่ยวข้องกับเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และในพฤติกรรมการอนุรักษ์ต้นไม้ เกี่ยวข้องกับ เพศ สาขาวิชาที่เรียน สภาพการพักอาศัย เขตที่ตั้งพักอาศัย ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพ ของผู้ปกครอง การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เกศรา พิทยภาณุ (2539: ง) ได้ศึกษาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมสิ่งแวดล้อมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร" จำนวน 480 คน ผลการศึกษาพบว่า ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และ พฤติกรรมสิ่งแวดล้อมตามการรับรู้ ของนักเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สมพงศ์ บำรุงรส (2539: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการจัดหาน้ำสะอาดของผู้นำสตรี ในชนบท: กรณีศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี" จำนวน 252 ราย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผล ต่อพฤติกรรมการจัดหาน้ำสะอาด พบว่า เขตที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดหา น้ำสะอาดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ความรู้ในการจัดหาน้ำสะอาด ระยะทางจาก บ้านไปยังแหล่งน้ำ และทัศนคติต่อน้ำดื่ม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดหาน้ำสะอาดอย่างมี นัยสำคัญที่ระดับ 0.05, 0.01 และ 0.001 ตามลำดับ

พีรพงศ์ วงษ์สมาน (2539: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตาม กฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับมลพิษทางเสียงของผู้ขับขีรถจักรยานยนต์ในเขตกรุงเทพมหานคร" จำนวน 420 ราย ผลการวิเคราะห์การผันแปรและการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ พบว่า ตัวแปรด้าน อายุ ความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางเสียง ความรู้ด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่ เกี่ยวกับมลพิษทางเสียง และการรับรู้ข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับ มลพิษทางเสียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนตัวแปรด้านอาชีพ ประสบการณ์ใน การขับรถ และรายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่ เกี่ยวกับมลพิษทางเสียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนในการวิเคราะห์การผันแปร ทางเดียว พบว่าตัวแปรด้านระดับการศึกษา สถานภาพถือครองรถ และจำนวนครั้งในการจับกุมมี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับมลพิษทางเสียง อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

สนิ นัยวินิจ (2539: ง) ได้ศึกษาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวกับ

ธุรกิจแพทองเทียของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดกาญจนบุรี" จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน นายอำเภอ ปลัดอำเภอ พระสงฆ์ และหอกระจายข่าวมีความสัมพันธ์กับความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพทองเทีย และพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากสื่อโทรทัศน์ นิตยสาร ก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน นายอำเภอ ตำรวจ ทหาร พระสงฆ์ เพื่อนบ้าน และสื่อเฉพาะกิจทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพทองเทีย และพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจทั้งหมด มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพทองเทีย และยังพบว่าความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพทองเทีย มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพทองเทีย

จารุณี บุญนิพนธ์ (2539: ง) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความตระหนัก ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมเรื่องสิ่งแวดล้อมของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม เขตอำเภอ บางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ" จำนวน 399 คน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเรื่องสิ่งแวดล้อมจากสื่อวิทยุ และสื่อบุคคลคือเพื่อนฝูง/เพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการรักษาสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเรื่อง สิ่งแวดล้อมจากสื่อบุคคลคือเพื่อนฝูง/เพื่อนร่วมงาน และเจ้าหน้าที่ในที่ทำงาน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเรื่องสิ่งแวดล้อมจาก สื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ และสื่อบุคคลคือ เพื่อนบ้าน เพื่อนฝูง/เพื่อนร่วมงาน และเจ้าหน้าที่ในที่ทำงาน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม และยังพบว่าทัศนคติที่มีต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม

สุธิดา พันธุ์พัฒน์ (2540: ง-จ) ได้ศึกษาเรื่อง "ความรู้และพฤติกรรมการป้องกันเกี่ยวกับปัญหามลภาวะทางอากาศของตำรวจจราจรในพื้นที่การจราจรเมืองลำปาง และเมืองเชียงใหม่" จำนวน 182 คน ผลการศึกษาพบว่า ตำรวจจราจรในพื้นที่การจราจรเขตเมืองลำปาง และเมืองเชียงใหม่มีระดับความรู้เกี่ยวกับปัญหามลภาวะทางอากาศในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรม การป้องกันเกี่ยวกับปัญหามลภาวะทางอากาศในระดับดี อีกทั้งยังพบว่า ตำรวจจราจรที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการป้องกันเกี่ยวกับปัญหามลภาวะทางอากาศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และในการหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และพฤติกรรมการป้องกันปัญหามลภาวะทางอากาศของตำรวจจราจรในพื้นที่การจราจรเมืองลำปาง และเมืองเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

เรื่องฤทธิ์ กิตติวิทยาพงศ์ (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมกาทิ้งขยะของ นักศึกษาวิทยาเขตวังไกลกังวล" จำนวน 639 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมกาทิ้งขยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.001 ได้แก่ รายได้ และความรู้ ความเข้าใจอันตรายจากขยะ

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร "นักวิจัยทางสังคมศาสตร์" รุ่นที่ 50 (2540: ก-ข) ได้ศึกษา เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเยาวชนไทย" จำนวน 3,634 คน ผลการศึกษาพบว่า เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และภูมิหลังของเยาวชนไทย มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับเจตนาเชิงพฤติกรรมในการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุนีย์ สีสวรรณ (2540: ง-จ) ได้ศึกษาเรื่อง "ความรู้ และพฤติกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ของนักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนี เขตภาคเหนือตอนบน" จำนวน 235 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักศึกษาพยาบาลที่มีการ รับรู้ข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับพฤติกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ใน เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วีระ ธีระวงศ์สกุล (2540: 76-84) ได้ศึกษาเรื่อง "ความรู้ และพฤติกรรมกาประหยัด พลังงานไฟฟ้าในที่อยู่อาศัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำปาง" จำนวน 390 คน ผลการ ศึกษาพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเกี่ยวกับการ ประหยัดพลังงานไฟฟ้าในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วัฒนา อติโชติ (2540: 84-85) ได้ศึกษาเรื่อง "การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรม เลี้ยงดู การสนับสนุนทางสังคม การบรรลุลงานตามขั้นพัฒนาการ และพฤติกรรมพลเมืองดีของ วัยรุ่นในภาคกลาง" ที่ทำการศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 215 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันจะบรรลุลงานตามขั้นพัฒนาการแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติอย่างยิ่ง 0.001 นักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติอย่างยิ่ง 0.001 นักเรียนวัยรุ่นที่บรรลุลงานตามขั้นพัฒนาการต่างกันจะมีพฤติกรรม พลเมืองดีต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างยิ่ง 0.001 และการบรรลุลงานตามขั้นพัฒนาการ ของนักเรียนวัยรุ่นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมพลเมืองดี ระดับปานกลางอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.6194$)

อนันต์ สุขเจริญ (2540: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "ความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ และ พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากมลพิษทางอากาศของเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจจราจร" จำนวน 308 นาย ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจจราจร มีความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในระดับปานกลาง เมื่อศึกษาตามตัวแปร พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดกองบังคับการตำรวจจราจรที่มีชั้นยศ ระดับการศึกษา การรับรู้ข่าวสารแตกต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 อายุ สถานภาพสมรส อายุราชการแตกต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และการอบรมเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ ทักษะคติเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศแตกต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังพบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจจราจรมีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากมลพิษทางอากาศในระดับปานกลาง เมื่อศึกษาตาม ตัวแปรพบว่า การรับรู้ข่าวสารการอบรมเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ ทักษะคติเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากมลพิษทางอากาศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการป้องกันตนเอง จากมลพิษทางอากาศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวนชั่วโมงในการปฏิบัติหน้าที่ต่อวันแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากมลพิษทางอากาศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้และ พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากมลพิษทางอากาศมีความสัมพันธ์เชิงบวก หรือเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

อรัญญ์ เวชภูมิ (2540: ง) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาของประชาชนในชุมชนแออัด เขตกรุงเทพมหานคร" จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่ประชาชนเปิดรับมากที่สุด และมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนา และพบว่าความเชื่อถือที่มีต่อโทรทัศน์ และกรรมการหรือผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนา

ลัดดา ประเสริฐวิริยกุล (2540: ง) ได้ศึกษาเรื่อง "การเปิดรับข่าวสารเรื่องวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ การรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคของชาวกรุงเทพมหานคร" จำนวน 418 คน ผลการศึกษาพบว่า การเปิดรับข่าวสารเรื่องวิกฤตการณ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ และการลดปริมาณการบริโภคสินค้าต่างประเทศ และการใช้บริการ และพบว่า การรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการลดปริมาณการบริโภคสินค้าในประเทศ และการใช้บริการ

วิไลลักษณ์ ฐิติพลธำรง (2540: ง) ได้ศึกษาเรื่อง "การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส ความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็ก และเยาวชน" จำนวน 423 คน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสจากสื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจในระดับปานกลาง นอกจากนั้นยังพบว่าประชาชนมีความตระหนัก และการตัดสินใจในการให้การสนับสนุนองค์การที่พัฒนาเด็ก และเยาวชนในระดับสูง ส่วนความเชื่อถืออยู่ในระดับปานกลาง ทางด้านการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความตระหนักต่อปัญหา และความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็ก และเยาวชนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็ก และเยาวชนทั้งทางตรง และทางอ้อม และยังพบว่าความตระหนักต่อปัญหา มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน

ปฤษฎาง จันทร์บุญเรือง (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ จิตสำนึกกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในจังหวัดเลย" จำนวน 480 คน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์กับความรู้ จิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในจังหวัดเลย ซึ่งความรู้มีความสัมพันธ์กับจิตสำนึก ทางด้านจิตสำนึกมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในจังหวัดเลย และสำหรับการหาตัวแปรที่สามารถอธิบายการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในจังหวัดเลย พบว่าตัวแปรที่สามารถอธิบายได้คือ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และจิตสำนึก

เพ็ญอน แสงสุข (2541: ง-จ) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง" จำนวน 330 คน ผลการศึกษาพบว่า การเป็นแบบอย่างการปฏิบัติด้านการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน และการประพฤติปฏิบัติของครอบครัว ทัศนคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ความรู้ความเข้าใจเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากหนังสือพิมพ์ และแผ่นภาพโปสเตอร์ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียน

ธำรงค์ ธรรมสาคร (2541: ง-จ) ได้ศึกษาเรื่อง "ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพน้ำทิ้งของผู้ปฏิบัติงานโรงไฟฟ้าแม่เมาะ" จำนวน 244 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพน้ำทิ้งของโรงไฟฟ้าแม่เมาะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับข่าวสารต่างกัน มีทัศนคติและพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เนาวรัตน์ เสถียรปัทมกร (2541: ง) ได้ศึกษาเรื่อง "ความรู้ และพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของพยาบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร " จำนวน 181 คน ผลการศึกษา พบว่าพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยติดเชื้อแตกต่างกันตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยติดเชื้อแตกต่างกันตามความรู้เรื่องการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บุญธันท์ เอมยานยาว (2541: ง-จ) ได้ศึกษาเรื่อง "ความรู้และพฤติกรรมในการป้องกันมลภาวะทางอากาศของผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง" จำนวน 257 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานในการผลิตมีความรู้ และพฤติกรรมในการป้องกันมลภาวะทางอากาศในระดับปานกลาง ความรู้กับพฤติกรรมในการป้องกันมลภาวะทางอากาศของผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปรีชา ตั้งตฤณกุล (2541: 56-64) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้ไฟฟ้าในชีวิตประจำวัน ของแม่บ้านในเขตเทศบาลเมืองลำปาง" จำนวน 395 คน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการใช้ไฟฟ้าในชีวิตประจำวันของแม่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองลำปาง มีความเหมาะสมมาก และแม่บ้านที่อาศัยในย่านที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้ไฟฟ้าในชีวิตประจำวันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรารุณ เดชารัตน์ (2541: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมของผู้บริโภคต่อสินค้าฉลากเขียวของผู้ที่อยู่อาศัยในบ้านใหม่ กรณีศึกษาในตำบลช้างเผือก เขตเทศบาลนครเชียงใหม่" จำนวน 144 ครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านความรู้ความเข้าใจในผลิตภัณฑ์ฉลากเขียว สภาพเศรษฐกิจของครัวเรือน ราคาของผลิตภัณฑ์และการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ฉลากเขียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บุญลี ชินาพันธ์ (2541: ง-จ) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลำปาง" จำนวน 254 คน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทั่วไปภายในวิทยาลัยของนักศึกษา และพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานเชื้อเพลิง ไฟฟ้า น้ำ ต้นไม้ และด้านการรักษาความสะอาดของนักศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทั่วไปภายในวิทยาลัย ทางด้านพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้า และต้นไม้ของนักศึกษาแตกต่างกันตามระดับความถี่ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากวิทยุ และพฤติกรรมการอนุรักษ์น้ำของนักศึกษาก็แตกต่างกันตามระดับความถี่ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากบอร์ดประชาสัมพันธ์ และสำหรับทางด้านพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานเชื้อเพลิงของนักศึกษาแตกต่างกันตามระดับความถี่ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ วารสารและสิ่งพิมพ์

พิสดาร แสงชาติ (2541: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเกี่ยวกับการสุขภาพสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตชนบท จังหวัดอุบลราชธานี" จำนวน 400 ตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเกี่ยวกับการสุขภาพสิ่งแวดล้อมของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญระดับ 0.05 ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ของครอบครัว การมีตำแหน่งเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข ความรู้ และทัศนคติ และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเกี่ยวกับการสุขภาพสิ่งแวดล้อมของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญระดับ 0.05 ได้แก่ ทัศนคติ การมีตำแหน่งเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข การได้รับการสนับสนุนจากโครงการหมู่บ้านสุขภาพดี กิจกรรมหลัก เพศ และการมีตำแหน่งเป็นผู้นำฝ่ายปกครอง โดยปัจจัยดังกล่าวสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมได้ร้อยละ 21.53

จารียา อรรถอนุชิต (2541: 111-112) ได้ศึกษาเรื่อง "การเปิดรับข่าวสารด้านพลังงาน การรับรู้ประโยชน์ และการยอมรับการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในอนาคตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร และเขตจังหวัดเชียงใหม่" จำนวน 400 คน พบว่า การเปิดรับข่าวสารด้านพลังงานจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และเอกสารเผยแพร่ และการรับรู้ประโยชน์ของพลังงานแสงอาทิตย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการยอมรับการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในอนาคต

มณฑนา พุกุล (2541: (1)-(2)) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของพนักงานในกิจกรรมการอนุรักษ์พลังงานในอาคาร: ศึกษาเฉพาะกรณี โรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่า" ผลการศึกษาพบว่า พนักงานในโรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่ามีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์พลังงานในอาคารค่อนข้างดี ทั้งยังมีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมนี้เป็นอย่างมาก โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของพนักงานในกิจกรรมดังกล่าว ได้แก่ ผลการประเมินตนเองของพนักงานเกี่ยวกับความรู้เรื่องการอนุรักษ์พลังงานในอาคาร ความสะดวกสบายในการทำงานของพนักงานอันเนื่องมาจากการใช้พลังงานในอาคาร แรงผลักดันจากสภาวะแวดล้อม และการให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์พลังงานในอาคารของผู้บริหารในสายตาพนักงาน

สมจิตต์ บัวเทศ (2541: 115-118) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร" จำนวน 1,267 คน จาก 5 โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความรู้เรื่องพลังงาน และการอนุรักษ์มาก มีทัศนคติทางบวก มีพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานที่ถูกต้องมากกว่า และปฏิสัมพันธ์ของความรู้และทัศนคติส่งผลร่วมกันต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงาน ความรู้ และทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานมากกว่าตัวแปรอื่นๆ โดยภาพรวม เพศ ระดับการศึกษาของมารดา ความรู้และทัศนคติ อธิบายพฤติกรรมการอนุรักษ์ พลังงานได้ร้อยละ 3.9 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีมารดามีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีพฤติกรรมการ

อนุรักษ์พลังงานที่ถูกต้องมากกว่ากลุ่มที่มารดามีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี นักเรียนที่มีความรู้เรื่องพลังงานและการอนุรักษ์มาก มีทัศนคติเชิงบวก มีพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานที่ถูกต้องมากกว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ที่ส่งผลร่วมกันต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงาน ได้แก่ ระดับการศึกษาของมารดาและทัศนคติ ความรู้และทัศนคติ เพศ ระดับการศึกษาของมารดาและทัศนคติ เพศ ความรู้และทัศนคติ โดยภาพรวมของเพศ ระดับการศึกษาของมารดา ความรู้และทัศนคติ อธิบายพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานได้ร้อยละ 11.1 และสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานที่ถูกต้องมากกว่านักเรียนชาย นักเรียนที่มีความรู้เรื่องพลังงานและการอนุรักษ์มาก มีทัศนคติเชิงบวก มีพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานที่ถูกต้องมากกว่า การรับข่าวสารมีความสำคัญต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงาน โดยภาพรวม เพศ ระดับการศึกษาของมารดา ความรู้ และทัศนคติ อธิบายพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานได้ร้อยละ 12.2

เสาวลักษณ์ มากแผ่นทอง (2541: i) ได้ศึกษา "พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของประชาชน กรณีศึกษา: บุคลากรของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์" จำนวน 100 คน ผลการศึกษาพบว่า การเปิดรับข่าวสาร หรือความรู้เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการเปลี่ยนพฤติกรรม แต่ถ้ามีการใช้สื่อกระตุ้นเตือนเข้ามาเสริมก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ เพราะปัจจัยสื่อกระตุ้นเตือนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สุภัทรา เสงวนิชย์ (2541: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 และพฤติกรรมประหยัดของบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น" โดยศึกษาบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่น ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 ในโรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย และโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 1,350 คน เป็นบิดา 450 คน มารดา 450 คน และบุตร วัยรุ่น 450 คน ผลการศึกษาพบว่า บิดา มารดา และบุตรวัยรุ่นส่วนใหญ่มีการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541 ในระดับค่อนข้างมาก ส่วนพฤติกรรมประหยัดพบว่าบิดา มารดา มีพฤติกรรมประหยัดในระดับสูง แต่บุตรวัยรุ่นส่วนใหญ่มีพฤติกรรมประหยัดในระดับปานกลาง และการรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540 - 2541 และพฤติกรรมประหยัดทั้งในบิดา มารดา และบุตรวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

วราภรณ์ พงษ์ไพบูลย์ (2541: ง) ได้ศึกษาเรื่อง "การเปิดรับข่าวสารโครงการรณรงค์ให้นิยมไทย ความตระหนักถึงการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ และพฤติกรรมการซื้อสินค้าของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร" จำนวน 413 คน ผลการศึกษาพบว่า การเปิดรับข่าวสารโครงการรณรงค์ให้นิยมไทยผ่านสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความตระหนักถึงการร่วมกันแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ และความตระหนักถึงการร่วมกันแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของผู้บริโภคมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการซื้อสินค้า และการชม ภาพยนตร์

วรรณิ วุฒิมวงศ์สัมพันธ์ (2541: (1)-(3)) ได้ศึกษาเรื่อง "ความรู้และพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้น้ำประปาของประชาชน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของการประปานครหลวง" จำนวน 400 ราย ผลการศึกษาพบว่า ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ และการใช้น้ำประปาอย่างประหยัดของประชาชนแตกต่างกันตามตัวแปร เพศ รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน และความถี่ของการรับรู้ข่าวสารผ่านทางหนังสือพิมพ์รายวัน ประชาชนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้น้ำประปาที่พึงประสงค์ พฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้น้ำประปาของประชาชนแตกต่างกันตามตัวแปร เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และความถี่ของการรับรู้ข่าวสารผ่านทางโทรทัศน์ และแผ่นพับ/ใบปลิว และยังพบว่า ความรู้และพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้น้ำประปาของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของการประปานครหลวง มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

ระเบียบ ชาญช่วง (2541: ก) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การทิ้งขยะ และสิ่งปฏิกูลในที่สาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1" จำนวน 373 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลในที่สาธารณะของนักเรียน คือ ทักษะคิดต่อพฤติกรรมการทิ้งขยะ และสิ่งปฏิกูลในที่สาธารณะ การเคยทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลนอกภาชนะรองรับเมื่ออยู่บ้านและที่โรงเรียน ความถี่ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับขยะและสิ่งปฏิกูล เขตที่อยู่อาศัย และเพศ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลในที่สาธารณะของนักเรียนได้ร้อยละ 31.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ศิริชัย ศรีเหนียง (2542: 80-85) ได้ศึกษาเรื่อง " ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือนของข้าราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย" จำนวน 272 คน ผลการศึกษาพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความเชื่อในเรื่องการประหยัดพลังงานไฟฟ้า และทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือนของข้าราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รวีวรรณ สีนะหาร (2542: (1)-(2)) ได้ศึกษาเรื่อง "ความพึงพอใจ และทัศนคติที่มีต่อการเปิดรับข่าวสารโครงการรณรงค์ "ไทยช่วยไทย ร่วมใจประหยัดพลังงาน" ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร" จำนวน 384 คน พบว่า ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารโครงการรณรงค์จากสื่อประเภทต่างๆ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมที่จะประหยัดพลังงาน โดยความถี่ในการเปิดรับข่าวสารโครงการรณรงค์จากสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ และแผ่นพับ/โปสเตอร์ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อข่าวสารที่ได้รับ และความถี่ในการเปิดรับข่าวสารโครงการรณรงค์จากทุกสื่อมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการกระตุ้นความสนใจที่จะประหยัด

พลังงาน และทัศนคติที่มีต่อการประหยัดพลังงาน ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารโครงการรณรงค์จากสื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อแผ่นพับ/โปสเตอร์ มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมที่จะประหยัดพลังงาน

สุนันฐา สุขเวช (2542: (1)-(2)) ได้ศึกษาเรื่อง "จิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมของพนักงานบริษัทเอกชนที่ได้รับการรับรองระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14000) ศึกษาเฉพาะกรณีบริษัทไทยโอเลฟินส์ จำกัด" จำนวน 312 คน พบว่า พนักงานบริษัทไทยโอเลฟินส์ จำกัด มีจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมอยู่ระดับสูง (Mean = 4.175) โดยทั้งองค์ประกอบการรู้สำนึกต่อสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมแสดงออกต่อสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับสูง และการรู้สำนึกต่อสิ่งแวดล้อมของพนักงานบริษัทไทยโอเลฟินส์ จำกัด สูงกว่าพฤติกรรมการแสดงออกต่อสิ่งแวดล้อม และ ตัวแปรภูมิหลังของพนักงานที่มีความสัมพันธ์กับจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ ประสบการณ์การทำงาน และตำแหน่งหน้าที่ โดยพบว่าพนักงานที่มีอายุมาก ประสบการณ์การทำงานมาก และดำรงตำแหน่งระดับผู้บริหารมีจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดีกว่า

ประพล มิลินทจินดา (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง "ความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเพชรบุรี" จำนวน 382 คน ผลการศึกษาพบว่าระดับความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูง อายุ การศึกษา ตำแหน่ง อาชีพ การรับรู้ข่าวสาร และความรู้ความเข้าใจในปัญหา สิ่งแวดล้อมมีผลต่อความตระหนักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ลินดา สุวรรณดี (2543: (2)) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์" จำนวน 480 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนที่เข้าร่วม และไม่เข้าร่วมโครงการ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์มีพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ ทั้งในด้านพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า และพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสร้างขยะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการรณรงค์อย่างเด่นชัด ทั้งนี้ปรากฏว่าการฝึกอบรมฯ ได้ส่งผลดีต่อนักเรียนในหลายด้าน คือ ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมาก มีความพร้อมที่จะกระทำการลดปริมาณขยะมาก มีลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนสูง รับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมมาก และรับรู้ทัศนคติทางสังคมสูง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยเหตุที่สำคัญของพฤติกรรมการลดปริมาณขยะทั้งสองด้าน

จุฑามณี แสงสว่าง (2543: ง) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติป่าพรุโต๊ะแดง จังหวัดนราธิวาส" จำนวน 240 ครั้วเรือน ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติป่าพรุของประชาชน ได้แก่ อายุ ศาสนา การศึกษา ระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐาน เขตที่ตั้งในครั้วเรือน ขนาดที่ดินที่ถือครอง อาชีพ รายได้ และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าพรุ

ปราโมทย์ สิมหลวง (2543: 40-50) ได้ศึกษา "พฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อมของข้าราชการตำรวจ: ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี" จำนวน 311 คน ผลการศึกษาพบว่า เพศ ภูมิฐานะ การรับรู้ข่าวสาร และ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อมของข้าราชการตำรวจ

สมฤดี ดอกเทียน (2543: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการณ์การไม่ทิ้งขยะมูลฝอยของประชาชนกลุ่มบุรพา กรุงเทพมหานคร" จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนกลุ่มบุรพา กรุงเทพมหานคร มีความรู้เกี่ยวกับการไม่ทิ้งขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง มีเจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการไม่ทิ้งขยะมูลฝอยอยู่ในระดับดี และพบว่ามี พฤติกรรมการณ์ความรู้กับเจตคติ ความรู้กับการปฏิบัติ และเจตคติกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการไม่ทิ้งขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทางด้านปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เพศต่างกันมีความรู้ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการไม่ทิ้งขยะมูลฝอยแตกต่างกัน รวมทั้งอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนที่ต่างกัน ทำให้มีเจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการไม่ทิ้งขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้วยเช่นกัน

บทที่ 3

กรอบแนวคิดและวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี" ผู้เขียนได้กำหนดวิธีการวิจัยไว้ ดังนี้

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย
2. นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ
3. สมมติฐานในการวิจัย
4. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
5. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล
6. การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ
7. การเก็บรวบรวมข้อมูล
8. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี" ได้กำหนดตัวแปรในการศึกษาไว้ ดังนี้

3.1.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

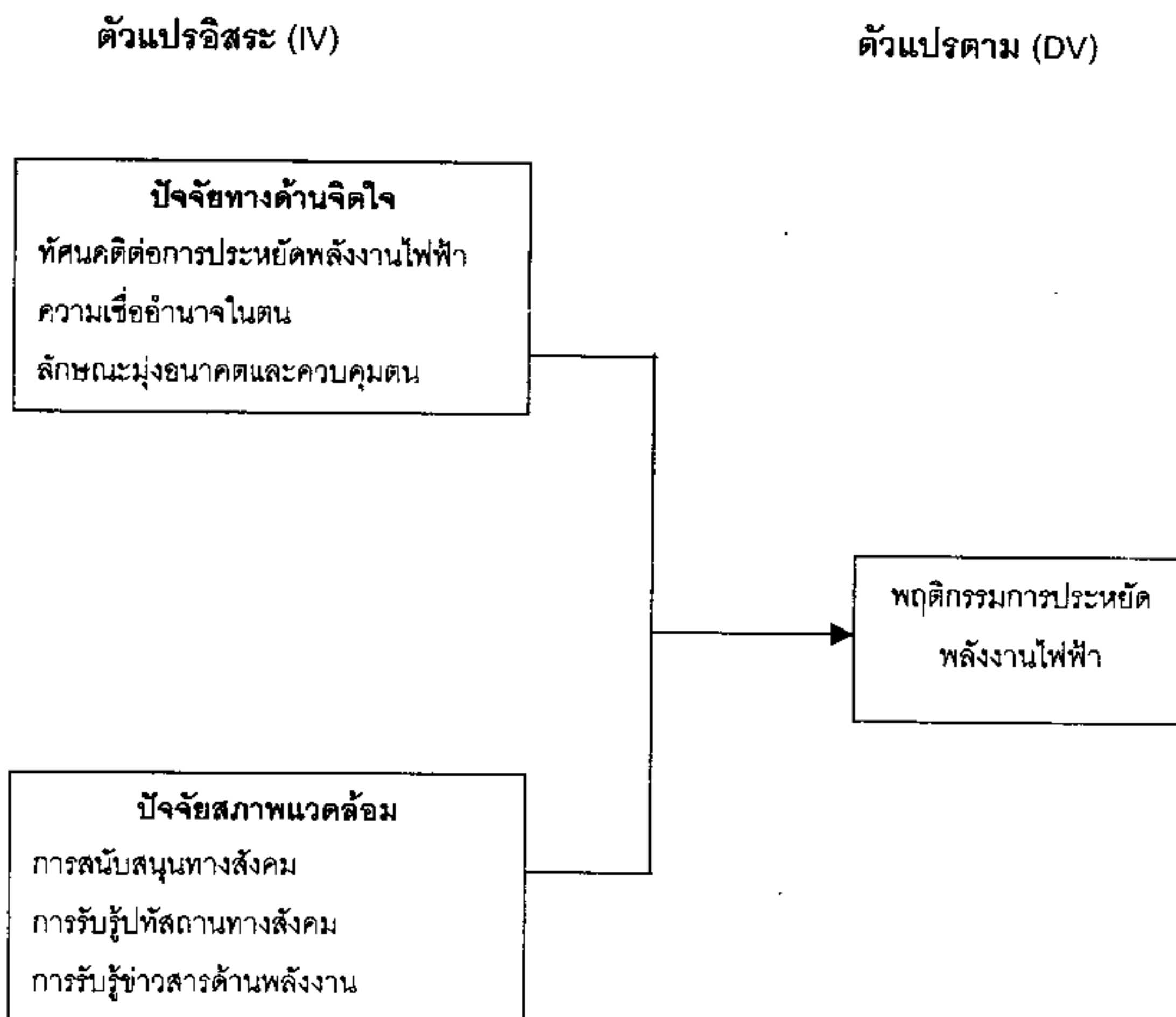
3.1.1.1 ปัจจัยทางด้านจิตใจ ได้แก่

- 1) ทศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
- 2) ความเชื่ออำนาจในตน
- 3) ลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น

3.1.1.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อม ได้แก่

- 1) การสนับสนุนทางสังคม
- 2) การรับรู้ทัศนคติทางสังคม
- 3) การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน

3.1.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า จากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามข้างต้น สามารถแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังแผนภูมิที่ 3.1

แผนภูมิที่ 3.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.2 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

ในการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี” จำเป็นต้องให้ความหมายของตัวแปรต่างๆ ที่นำมาศึกษา ซึ่งอาจมีเนื้อหาและวิธีการวัดที่อาจจะแตกต่างไปจากการวิจัยอื่นๆ ผู้เขียนจึงจำเป็นต้องให้นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่นำมาศึกษา ดังต่อไปนี้

พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า หมายถึง การประเมินพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของนักเรียนจากการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น พัดลม วิทยุ กระจกน้ำร้อน ไฟฟ้า เครื่องเล่นวีดีโอ คอมพิวเตอร์ ภายในที่พักอาศัยอย่างถูกวิธี ให้เกิดประโยชน์และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนด้านการดูแลรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้าเหล่านี้ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้เป็นอย่างดี

ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการมองเห็นประโยชน์ของการประหยัดพลังงานไฟฟ้า หรือก่อให้เกิดผลดีของตนเอง ครอบครัว ประเทศชาติและสังคมส่วนรวม ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต และความรู้สึกพอใจที่ตนเองและคนใกล้ชิดปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนในการประเมินตนเองถึงปริมาณความตระหนักว่าสิ่งที่เกิดกับตนไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการกระทำของตนเองแทบทั้งสิ้น ตรงข้ามกับผู้ที่เชื่ออำนาจนอกตนซึ่งเป็นผู้ที่คิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนนั้นมาจากโชคเคราะห์ ความบังเอิญ หรือเกิดจากการกระทำของผู้อื่นมากกว่าที่จะเป็นผลมาจากการกระทำของตนเอง

ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนในการประเมินตนเองถึงปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ และเห็นความสำคัญของผลดี และผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งสามารถละเว้นพฤติกรรมบางชนิดเพื่อรอรับผลที่สำคัญกว่าที่จะมีมาในอนาคต

การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การรับรู้ถึงแหล่งบุคคลที่จะให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น ด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร หรือความช่วยเหลืออื่นๆ ที่มีบทบาทต่อการตัดสินใจในการกระทำพฤติกรรมของนักเรียน และมีส่วนทำให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้า

การรับรู้ทัศนสถานทางสังคม หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนในการประเมินถึงบุคคลอื่นที่อยู่รอบข้าง เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อน ครูอาจารย์ ว่ามีความสำคัญ มีอิทธิพลกระตุ้น และสนับสนุนให้ตนเองแสดงพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า และบุคคลเหล่านี้สามารถสร้างแรงจูงใจให้ตนคล้อยตามและมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปริมาณความสนใจในการรับทราบ และติดตามข่าวสารด้านพลังงานในชีวิตประจำวันจากสื่อมวลชนในประเภทโทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ

3.3 สมมติฐานในการวิจัย

3.3.1 ปัจจัยทางด้านจิตใจ ได้แก่ ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความเชื่ออำนาจในตน และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี จำแนกเป็น

สมมติฐานที่ 1 ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

หมายถึง นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า คาดว่าจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ส่วนนักเรียนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า คาดว่าจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

การกำหนดสมมติฐานที่ 1 ผู้ศึกษาได้ศึกษาการวิจัยของพัชรวิวรรณ ประสานพันธ์ (2533: ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมของครูตำรวจตระเวนชายแดนที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย พบว่า เจตคติกับพฤติกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยของครูตำรวจตระเวนชายแดน มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และอุบล เลี้ยววาริณ (2534: ก-ง) ที่ศึกษาเรื่อง ความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะ และพฤติกรรมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวทำนายที่สำคัญที่สุดของพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ ทัศนคติต่อพฤติกรรมสุขภาพ เช่นเดียวกับ สุริยะ พันธุ์ดี (2536: ก-ค) ที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาในโรงเรียนกับจิตลักษณะ และพฤติกรรมก้าวร้าวในนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ทัศนคติที่ดีต่อการก้าวร้าวเป็นตัวทำนายที่สำคัญที่สุดของพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยฉัตร กลิ่นสุวรรณ (2538: 139-141) ที่ศึกษาเรื่องลักษณะจิตสังคมของพระสงฆ์ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทำงานในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด พบว่า ทัศนคติต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทำงานในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์

ที่วัดมีความสัมพันธ์กับความมุ่งมั่นในการมีส่วนร่วมในศูนย์ดังกล่าว และอัญญะ วิชยาภัย บุนนาค (2540: 110-111) ที่ศึกษาเรื่องการแสวงหาข่าวสาร ทักษะคิด และพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ทักษะคิดต่อผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ เช่นเดียวกับวรรณิ วรณชาติ (2541: (1)-(3)) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยง-เอดส์ของนักศึกษาชายในมหาวิทยาลัย พบว่า ทักษะคิดที่ดีต่อเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงเอดส์ เป็นตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์ในกลุ่มนักศึกษาชายไม่ย้ายถิ่น และอยู่กับครอบครัว

สมมติฐานที่ 2 ความเชื่ออำนาจในตนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

หมายถึง นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงคาดว่าจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ส่วนนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำคาดว่าจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

การกำหนดสมมติฐานที่ 2 ผู้ศึกษาได้ศึกษาการวิจัยของ อุบล เลี้ยววาริณ (2534: ก-ง) ซึ่งศึกษา ผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนด้านสุขภาพมากเพียงใด จะมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการเสพยาที่เป็นโทษ และพฤติกรรมรักษานามัยส่วนบุคคลมากขึ้นเพียงนั้น และวิชัย เขียดบัว (2534: ก-ค) ซึ่งศึกษา ลักษณะจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูประถมศึกษ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ความเชื่ออำนาจในตนเป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมการยอมรับทางวิชาการของครู

สมมติฐานที่ 3 ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

หมายถึง นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูงคาดว่าจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ส่วนนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำคาดว่าจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

การกำหนดสมมติฐานที่ 3 ผู้ศึกษาได้ศึกษาการวิจัยของ อุบล เลี้ยววาริณ (2534: ก-ง) ซึ่งศึกษาผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากเพียงใด จะมีพฤติกรรมการกินที่เหมาะสม มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการเสพยาที่เป็นโทษ และพฤติกรรมรักษานามัยส่วนบุคคลมากขึ้นเพียงนั้น เช่นเดียวกับวิชัย เขียดบัว (2534 : ก-ค) ซึ่งศึกษา ลักษณะจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูประถมศึกษ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะมีพฤติกรรมการยอมรับสูงตามไปด้วย

3.3.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อม ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ทัศนคติทางสังคม และการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี จำแนกเป็น

สมมติฐานที่ 4 การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

หมายถึง นักเรียนที่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมมากคาดว่าจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ส่วนนักเรียนที่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมน้อยคาดว่าจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

การกำหนดสมมติฐานที่ 4 ผู้ศึกษาได้ศึกษาการวิจัยของ ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532: 1-3) ศึกษาความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าการสนับสนุนทางสังคม เป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมการสอน และการอบรมจริยธรรมได้ในระดับสูง และงานวิจัยของ สนาน คุณประเสริฐ (2535: ก-ข) ที่ศึกษาผลของการใช้สารชักจูงในการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียน มัธยมศึกษา พบว่าการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมเป็นตัวแปรสำคัญในการทำนายความตั้งใจที่จะใช้นวัตกรรมในครูที่ได้รับสารชักจูง

สมมติฐานที่ 5 การรับรู้ทัศนคติทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

หมายถึง นักเรียนที่มีการรับรู้ทัศนคติทางสังคมสูงคาดว่าจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ส่วนนักเรียนที่มีการรับรู้ทัศนคติทางสังคมต่ำคาดว่าจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

การกำหนดสมมติฐานที่ 5 ผู้ศึกษาได้ศึกษาการวิจัยของ อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533: 124-135) ซึ่งศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาพบว่าการรับรู้ทัศนคติทางสังคมสามารถทำนายพฤติกรรมการศึกษาต่อได้อย่างชัดเจน ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยหลายกลุ่ม โดยเฉพาะในกลุ่มเพศหญิง อายุน้อย ถ้ารับรู้ทัศนคติจากคนรอบข้างให้ไปศึกษาต่อ จะเป็นผู้ที่ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา เช่นเดียวกับ พนาลัย อยู่สำราญ (2535: ก-ค) ซึ่งศึกษาตัวแปรทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนของครูผู้สอนสังคมศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าตัวแปรทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอน และการรับรู้ทัศนคติของกลุ่มสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนได้ร้อยละ 22 โดยตัวแปรการรับรู้ทัศนคติของกลุ่มเป็นตัวแปรที่มีน้ำหนักในการทำนายมากที่สุด

สมมติฐานที่ 6 การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

หมายถึง นักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานมากคาดว่าจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ส่วนนักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานน้อย คาดว่าจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

การกำหนดสมมติฐานที่ 6 ผู้ศึกษาได้ศึกษาการวิจัยของ อุบล เลี้ยววาริณ (2534: ก-ง) ที่ศึกษาความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะ และพฤติกรรมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าการรับรู้ข่าวสารสุขภาพเป็นตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมสุขภาพ โดยในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลที่มีการรับรู้ข่าวสารสุขภาพจะมีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการเสพยาที่เป็นโทษมาก และศศิวิมล ปาลศรี (2538: 88-100) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการรณรงค์จากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด เช่นเดียวกับ อินทิรา ชินกะธรรม (2538: (1)-(2)) ที่ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสารเพื่อการรณรงค์ให้ประหยัดน้ำประปา และพฤติกรรมการใช้น้ำประปาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณีสำนักงานประปาสาขาบางเขน ผลการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเพื่อการรณรงค์กับพฤติกรรมการใช้น้ำประปานั้น พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อการรณรงค์และการใช้น้ำอย่างถูกวิธี มีผลถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้น้ำช่วยให้การใช้น้ำลดลง ตลอดจนตระหนักถึงปัญหาการขาดแคลนน้ำ และใช้น้ำได้ประหยัดอย่างถูกวิธีมากขึ้น และปวี จำปาทอง (2538: ก) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่มีผลต่อพฤติกรรมการแยกทิ้งขยะของประชาชนเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การรับรู้ข่าวสารทางโทรทัศน์ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการแยกทิ้งขยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และวัฒนา จันทระเสน (2539: ก-ข) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า พฤติกรรมการอนุรักษ์ต้นไม้เกี่ยวข้องกับ การได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 7 กลุ่มตัวแปรทางด้านจิตใจ 3 ตัวแปร คือ ทักษะต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความเชื่ออำนาจในตน และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และกลุ่มตัวแปรปัจจัยสภาพแวดล้อม 3 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ทัศนคติทางสังคม การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน สามารถทำนายพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้

การกำหนดสมมติฐานที่ 7 ผู้ศึกษาได้ศึกษาการวิจัยของ พจน์ หาญพล (2534: 92-102) ซึ่งศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมพึงประสงค์ด้านการชลประทานของเกษตรกรในเขตโครงการพัฒนาเกษตรชลประทานแม่กลองใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า การเปิดรับสื่อบุคคล ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อระบบชลประทาน และปัจจัยความทันสมัยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมพึงประสงค์ด้านการชลประทานของเกษตรกรได้ และพนาลัย อยู่สำราญ (2535: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องตัวแปรทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนของครูผู้สอนสังคมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 1 พบว่า ตัวแปรทางจิตลักษณะอีก 3 ตัวแปร คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจในตน และการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม ร่วมกับตัวแปรทัศนคติต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มในการทำนายการยอมรับนวัตกรรมทางการสอนฯ 2 ระดับ ปรากฏว่า สามารถเพิ่มอำนาจในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำการสอนด้วยวิธีเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนได้สูงขึ้นจากร้อยละ 22 เป็นร้อยละ 45 และร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนได้สูงจากร้อยละ 9 เป็นร้อยละ 26 ส่วนงานวิจัยของ สุริยะ พันธุ์ดี (2536: ก-ค) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาในโรงเรียนกับจิตลักษณะ และพฤติกรรมก้าวร้าวในนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่าจิตลักษณะทั้งสามตัว คือ ทัศนคติที่ดีต่อการก้าวร้าว ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการรับรู้คุณค่าของศาสนา เป็นตัวทำนายพฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวมอย่างชัดเจน โดยทำนายได้ร้อยละ 38 และพบว่าจิตลักษณะทั้งสามตัวร่วมกันทำนายพฤติกรรมก้าวร้าวได้สูงสุดในนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่เน้นพุทธศานา น้อย โดยทำนายได้ร้อยละ 48 และปริญาดา จิรกุลพัฒนา (2536: ก-ข) ที่ศึกษา การให้คุณค่าต่อสุขภาพ ความเชื่ออำนาจด้านสุขภาพ และพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพของวัยรุ่น พบว่า เพศ จำนวนปีที่ศึกษา ความเชื่ออำนาจผู้อื่น และความเชื่ออำนาจโชคชะตา สามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเพศเป็นตัวทำนายที่ดีที่สุด ซึ่งตัวแปรทั้งหมดนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมเสี่ยงด้าน สุขภาพได้ร้อยละ 14.94 และมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.4.1 ประชากร ประชากรเป้าหมายที่ดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2544 จำนวน 19 โรงเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 21,103 คน โดยแยกตามโรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนรัตนานิเบศร	อำเภอเมือง	จำนวน	1,184 คน
2. โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม	อำเภอเมือง	จำนวน	1,734 คน
3. โรงเรียนศรีบุญยานนท์	อำเภอเมือง	จำนวน	1,636 คน
4. โรงเรียนสตรีนันทบุรี	อำเภอเมือง	จำนวน	1,847 คน
5. โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์	อำเภอเมือง	จำนวน	1,623 คน
6. โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม	อำเภอเมือง	จำนวน	765 คน
7. โรงเรียนมัธยมวัดเพลง นนทบุรี	อำเภอเมือง	จำนวน	64 คน
8. โรงเรียนไทรน้อย	อำเภอไทรน้อย	จำนวน	603 คน
9. โรงเรียนราษฎร์นิยม	อำเภอไทรน้อย	จำนวน	360 คน
10. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) นนทบุรี	อำเภอบางกรวย	จำนวน	339 คน
11. โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี	อำเภอบางกรวย	จำนวน	1,080 คน
12. โรงเรียนบางบัวทอง	อำเภอบางบัวทอง	จำนวน	1,767 คน
13. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ บางใหญ่	อำเภอบางใหญ่	จำนวน	1,402 คน
14. โรงเรียนนนทภิจประชาอุปถัมภ์	อำเภอบางใหญ่	จำนวน	202 คน
15. โรงเรียนปากเกร็ด	อำเภอปากเกร็ด	จำนวน	1,728 คน
16. โรงเรียนเตรียมอุดมม่น้อมเกล้า นนทบุรี	อำเภอปากเกร็ด	จำนวน	334 คน
17. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี	อำเภอปากเกร็ด	จำนวน	1,861 คน
18. โรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยา	อำเภอปากเกร็ด	จำนวน	687 คน
19. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี	อำเภอปากเกร็ด	จำนวน	1,869 คน

3.4.2 กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้

3.4.2.1 คัดเลือกโรงเรียนจากทุกอำเภอ ที่มีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งจะคัดเลือกจากทุกอำเภออำเภอละ 1 โรงเรียน และหากอำเภอใดมีจำนวนโรงเรียนมากกว่า 1 โรงเรียน จะทำการคัดเลือกโดยการจับฉลาก (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้อำเภอละ 1 โรงเรียน จากการคัดเลือกโรงเรียนจากทั้ง 6 อำเภอ ที่มีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาดังอยู่ ได้แก่

1. โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม	อำเภอเมือง
2. โรงเรียนไทรน้อย	อำเภอไทรน้อย
3. โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี	อำเภอบางกรวย
4. โรงเรียนบางบัวทอง	อำเภอบางบัวทอง
5. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ บางใหญ่	อำเภอบางใหญ่
6. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี	อำเภอปากเกร็ด

3.4.2.2 คัดเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับปานกลางซึ่งทางโรงเรียนเป็นผู้คัดเลือก โดยวิธีการเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling Technique) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายคลึงกันมากที่สุด จากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวนชั้นเรียนละประมาณ 40 คน จากทั้ง 6 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นเป็นขนาดตัวอย่าง 739 คน ได้แก่

1. โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม	136 คน
2. โรงเรียนไทรน้อย	136 คน
3. โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี	121 คน
4. โรงเรียนบางบัวทอง	107 คน
5. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ บางใหญ่	119 คน
6. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี	120 คน

3.5 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ ระดับการศึกษา เพศ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิด

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

การสร้างข้อคำถามเป็นแบบ Rating Scale ประกอบด้วยคำตอบ 5 ระดับ มีข้อคำถามทั้งสิ้น 28 ข้อ โดยแบ่งเนื้อหาในการวัด ออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น พัดลม วิทยุ กระจกน้ำร้อนไฟฟ้า เครื่องเล่นวีดีโอ คอมพิวเตอร์ อย่างถูกวิธีให้เกิดประโยชน์ และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 21 ข้อ แบ่งเป็น

ข้อคำถามเชิงบวก 10 ข้อ คือ ข้อ 1, 2, 4, 7, 8, 9, 11, 13, 14 และ 20

ข้อคำถามเชิงลบ 11 ข้อ คือ ข้อ 3, 5, 6, 10, 12, 15, 16, 17, 18, 19 และ 21

ส่วนที่ 2 การดูแลรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้าให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้เป็นอย่างดี จำนวน 7 ข้อ แบ่งเป็น

ข้อคำถามเชิงบวก 5 ข้อ คือ ข้อ 23, 24, 25, 27 และ 28

ข้อคำถามเชิงลบ 2 ข้อ คือ ข้อ 22 และ 26

มีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

		คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
ปฏิบัติทุกครั้ง	ให้คะแนน	4	0
ปฏิบัติเกือบทุกครั้ง	ให้คะแนน	3	1
ปฏิบัติบางครั้ง	ให้คะแนน	2	2
ปฏิบัตินานๆ ครั้ง	ให้คะแนน	1	3
ไม่เคยปฏิบัติ	ให้คะแนน	0	4

และแบ่งระดับของพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าออกเป็น 3 ระดับ คือ

คะแนน 0.00-1.33 มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระดับต่ำ

คะแนน 1.34-2.67 มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระดับปานกลาง

คะแนน 2.68-4.00 มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระดับสูง

ตอนที่ 3 ทักษะคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

การสร้างข้อคำถามเป็นแบบ Likert ประกอบด้วยคำตอบ 5 ระดับ มีข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 17 ข้อ โดยแบ่งเนื้อหาในการวัดออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การมองเห็นประโยชน์ของการประหยัดพลังงานไฟฟ้า จำนวน 11 ข้อ แบ่งเป็น

ข้อคำถามเชิงบวก 7 ข้อ คือ ข้อ 1, 3, 4, 9, 10, 11 และ 15

ข้อคำถามเชิงลบ 4 ข้อ คือ ข้อ 6, 7, 14 และ 16

ส่วนที่ 2 ความรู้สึกพึงพอใจที่จะแสดงพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า จำนวน 6 ข้อ แบ่งเป็น

ข้อคำถามเชิงบวก 1 ข้อ คือ ข้อ 5

ข้อคำถามเชิงลบ 5 ข้อ คือ ข้อ 2, 8, 12, 13 และ 17

มีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

		คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	1
จริง	ให้คะแนน	4	2
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3	3
ไม่จริง	ให้คะแนน	2	4
ไม่จริงเลย	ให้คะแนน	1	5

และแบ่งระดับของทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้าออกเป็น 3 ระดับ คือ

คะแนน 1.00-2.33	มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
คะแนน 2.34-3.67	มีทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระดับปานกลาง
คะแนน 3.68-5.00	มีทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ตอนที่ 4 ความเชื่ออำนาจในตน

การสร้างข้อคำถามเป็นแบบ Likert ประกอบด้วยคำตอบ 5 ระดับ ซึ่งผู้เขียนดัดแปลงมาจากแบบวัดของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536 อ้างถึงใน ลินดา สุวรรณดี, 2543: 221-222) มีข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 10 ข้อ โดยมีเนื้อหาในการวัดปริมาณความตระหนักว่าสิ่งที่เกิดกับตนไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ดี หรือไม่ดีส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการกระทำของตนเอง แบ่งเป็น

ข้อคำถามเชิงบวก 2 ข้อ คือ 5 และ 10

ข้อคำถามเชิงลบ 8 ข้อ คือ 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 และ 9

มีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

		คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	1
จริง	ให้คะแนน	4	2
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3	3
ไม่จริง	ให้คะแนน	2	4
ไม่จริงเลย	ให้คะแนน	1	5

และแบ่งระดับของความเชื่ออำนาจในตนออกเป็น 3 ระดับ คือ

คะแนน 1.00-2.33	มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ
คะแนน 2.34-3.67	มีความเชื่ออำนาจในตนปานกลาง
คะแนน 3.68-5.00	มีความเชื่ออำนาจในตนสูง

ตอนที่ 5 ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

การสร้างข้อคำถามเป็นแบบ Likert ประกอบด้วยคำตอบ 5 ระดับ ซึ่งผู้เขียนดัดแปลงมาจากแบบวัดของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536 อ้างถึงใน ลินดา สุวรรณดี, 2543: 221-222) มีข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 15 ข้อ โดยมีเนื้อหาในการวัดปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ และเห็นความสำคัญของผลดี และผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งสามารถละเว้นพฤติกรรมบางชนิดเพื่อรอรับผลที่สำคัญกว่าที่จะมีมาในอนาคต แบ่งเป็น

ข้อคำถามเชิงบวก 5 ข้อ คือ 1, 3, 9, 11 และ 13

ข้อคำถามเชิงลบ 10 ข้อ คือ 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14 และ 15

มีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

		คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	1
จริง	ให้คะแนน	4	2
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3	3
ไม่จริง	ให้คะแนน	2	4
ไม่จริงเลย	ให้คะแนน	1	5

และแบ่งระดับของลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนออกเป็น 3 ระดับ คือ

คะแนน 1.00-2.33	มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ
คะแนน 2.34-3.67	มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนปานกลาง
คะแนน 3.68-5.00	มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง

ตอนที่ 6 การสนับสนุนทางสังคม

การสร้างข้อคำถามเป็นแบบ Likert ประกอบด้วยคำตอบ 5 ระดับ มีข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 15 ข้อ โดยมีเนื้อหาในการวัดการรับรู้แหล่งบุคคลที่จะให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น ด้านอารมณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร หรือความช่วยเหลืออื่นๆ แบ่งเป็น

ข้อคำถามเชิงบวก 7 ข้อ คือ 1, 2, 4, 6, 8, 9 และ 15

ข้อคำถามเชิงลบ 8 ข้อ คือ 3, 5, 7, 10, 11, 12, 13 และ 14

มีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

		คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	1
จริง	ให้คะแนน	4	2
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3	3
ไม่จริง	ให้คะแนน	2	4
ไม่จริงเลย	ให้คะแนน	1	5

และแบ่งระดับของการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 ระดับ คือ

คะแนน 1.00-2.33	มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมน้อย
คะแนน 2.34-3.67	มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมปานกลาง
คะแนน 3.68-5.00	มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมมาก

ตอนที่ 7 การรับรู้ทัศนคติทางสังคม

การสร้างข้อคำถามเป็นแบบ Likert ประกอบด้วยคำตอบ 3 และ 5 ระดับ มีข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 15 ข้อ โดยแบ่งเนื้อหาในการวัดออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การรับรู้ว่าคุณค่าที่มีความสำคัญต่อตนคิดว่าตนควรมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า จำนวน 11 ข้อ เกณฑ์ในการให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5
จริง	ให้คะแนน	4
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3
ไม่จริง	ให้คะแนน	2
ไม่จริงเลย	ให้คะแนน	1

ส่วนที่ 2 แรงจูงใจที่จะคล้อยตามบุคคล หรือกลุ่มใกล้ชิด จำนวน 4 ข้อ เกณฑ์ในการให้คะแนน 3 ระดับ ดังนี้

มาก	ให้คะแนน	3
ปานกลาง	ให้คะแนน	2
น้อย	ให้คะแนน	1

โดยนำคะแนนที่ได้จากการวัดในแต่ละข้อ มาคูณกันเป็นคะแนนการรับรู้ทัศนคติทางสังคมของข้อนั้น เพื่อคำนวณการรับรู้ทัศนคติทางสังคมตามสมการ

$$SN = \sum_{i=1}^n b_i \cdot m_i$$

เมื่อ	SN	=	การรับรู้ทัศนคติทางสังคม
	b_i	=	ความเชื่อเกี่ยวกับการที่คนใกล้ชิดจะยอมรับ สนับสนุนสิ่งที่ตนกระทำ
	m_i	=	แรงจูงใจที่จะคล้อยตามบุคคลใกล้ชิด แต่ละประเภท
	n	=	จำนวนบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด

และแบ่งระดับของการรับรู้ทัศนคติทางสังคมออกเป็น 3 ระดับ คือ

คะแนน 1.00-5.66 มีการรับรู้ทัศนคติทางสังคมต่ำ

คะแนน 5.67-10.33 มีการรับรู้ทัศนคติทางสังคมปานกลาง

คะแนน 10.34-15.00 มีการรับรู้ทัศนคติทางสังคมสูง

ตอนที่ 8 การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน

การสร้างข้อคำถามเป็นแบบ Likert ประกอบด้วยคำตอบ 5 ระดับ มีข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 13 ข้อ โดยมีเนื้อหาในการวัดความสนใจในการรับทราบข่าวสารด้านพลังงานจากสื่อ โทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์ แบ่งเป็น

ข้อคำถามเชิงบวก 6 ข้อ คือ ข้อ 1, 5, 7, 9, 10 และ 12

ข้อคำถามเชิงลบ 7 ข้อ คือ ข้อ 2, 3, 4, 6, 8, 11 และ 13

มีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

		คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	1
จริง	ให้คะแนน	4	2
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3	3
ไม่จริง	ให้คะแนน	2	4
ไม่จริงเลย	ให้คะแนน	1	5

และแบ่งระดับของการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานออกเป็น 3 ระดับ คือ

คะแนน 1.00-2.33	มีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานน้อย
คะแนน 2.34-3.67	มีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานปานกลาง
คะแนน 3.68-5.00	มีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานมาก

ตอนที่ 9 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ประกอบด้วยคำถามเพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด

3.6 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การวิจัยเพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น และบางส่วนดัดแปลงมาจากแบบวัดที่ได้มาตรฐานโดยคำนึงถึงความเที่ยงตรง (Validity) ความเชื่อมั่น (Reliability) และค่าอำนาจในการจำแนก (Discrimination Power) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และดัดแปลงมาจากแบบวัดที่ได้มาตรฐานไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนท่าอิฐศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดจำนวน 30 คน เพื่อนำมาปรับปรุงข้อคำถามให้มีความเหมาะสม ถูกต้อง ชัดเจน และสามารถครอบคลุม เนื้อหาที่ต้องการวัดได้มากที่สุด ก่อนที่จะนำไปเก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่างโดยมีขั้นตอนในการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

3.6.1 การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) เพื่อพิจารณาว่าแบบวัดที่สร้างขึ้นสามารถวัดในสิ่งที่ต้องการจะวัดหรือไม่ โดยในการศึกษาครั้งนี้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องและครบถ้วน ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด และปรับปรุงเนื้อหาให้ครบถ้วน และทดสอบความเที่ยงตรงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยใช้การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) ทั้งสเกลรวม และสเกลย่อย

3.6.2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยทำการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความเชื่อถือได้

3.6.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) นำคะแนนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์คำถามเป็นรายข้อ เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่มีคะแนนมาตรฐานวัดสูง และต่ำ จำนวน 27% ด้วยสถิติ t-test และทำการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง

3.6.4 การคัดเลือกข้อคำถามในแต่ละมาตรวัดพิจารณาจากเกณฑ์ ดังนี้

3.6.4.1 ค่า t-test มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดังตารางที่ 1-7 ภาคผนวก ค) โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

ค่าอำนาจจำแนก 0.40 ขึ้นไป	ดีมาก
ค่าอำนาจจำแนก 0.30–0.39	ดีพอใช้ อาจต้องปรับปรุง
ค่าอำนาจจำแนก 0.20–0.29	พอใช้ แต่อาจต้องปรับปรุง
ค่าอำนาจจำแนก ต่ำกว่า 0.19	ใช้ไม่ได้ควรตัดทิ้ง

3.6.4.2 ค่า Factor Loading ในปัจจัยหลัก มีค่าไม่ติดลบ (ดังตารางที่ 8-14 ภาคผนวก ค)

3.6.4.3 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวม ทั้งสเกลรวมและสเกลย่อย มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดังตารางที่ 15–23 ภาคผนวก ค)

3.6.4.4 ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของมาตรวัด มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 (ดังตารางที่ 24–30 ภาคผนวก ค)

3.6.4.5 การตอบคำถามในแต่ละข้อคำถาม มีการกระจายของแบบแผนในการตอบอย่างเหมาะสม เช่น หากมีคะแนนรวมอยู่ในกลุ่มสูง ควรมีแบบแผนในการตอบอยู่ในช่วงคะแนนสูง (ดังตารางที่ 31–37 ภาคผนวก ค)

3.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในครั้งนี้ ได้ดำเนินการดังนี้

3.7.1 ทำหนังสือจากคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 6 แห่ง

3.7.2 นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเพื่อทำการชี้แจง และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง

3.7.3 นำแบบสอบถามที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลมาบรรณาธิกรณตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนของข้อมูลที่ได้ รวมแล้วได้ 739 ชุด

3.8 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จัดทำด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science: SPSS for Windows) โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

3.8.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการบรรยายข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.8.2 สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ในการทดสอบสมมติฐาน เพื่อหาความสัมพันธ์ของ 2 ตัวแปร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise) เพื่อคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสู่สมการ

โดยในการวิเคราะห์ระดับและทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ใช้เกณฑ์ในการวัดระดับความสัมพันธ์ของ Pearson's Product Moment Correlation Coefficient คือ

-0.01 ถึง -0.25	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม
-0.26 ถึง -0.55	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม
-0.56 ถึง -0.75	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับสูง และเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม
-0.76 ถึง -0.99	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก และเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม
-1.00	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เต็มที่ และเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม
0.00	หมายถึง	ไม่มีความสัมพันธ์
0.01 ถึง 0.25	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
0.26 ถึง 0.55	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
0.56 ถึง 0.75	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
0.76 ถึง 0.99	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
1.00	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เต็มที่ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี” ซึ่งรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี โดยมีขนาดตัวอย่างจำนวน 739 คน ผู้เขียนได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และเสนอผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ปัจจัยทางด้านจิตใจ
3. ปัจจัยสภาพแวดล้อม
4. พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
5. การทดสอบสมมติฐาน
6. ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่าง

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี จำนวน 739 คน ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา มีผลการวิจัยสามารถอธิบาย ดังตารางที่ 4.1 ได้ดังนี้

เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง รองลงมาเป็นเพศชาย มีค่าร้อยละ 57.9 และร้อยละ 42.1 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รองลงมา คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีน้อยที่สุด โดยมีร้อยละ 38.0, 31.5 และร้อยละ 30.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	311	42.1
หญิง	428	57.9
รวม	739	100.0
2. ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	233	31.5
มัธยมศึกษาปีที่ 2	225	30.4
มัธยมศึกษาปีที่ 3	281	38.0
รวม	739	100.0

4.2 ปัจจัยทางด้านจิตใจ

ในการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี” ในครั้งนี้ได้กำหนดปัจจัยทางด้านจิตใจ ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ ทศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความเชื่ออำนาจในตน และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ซึ่งมีรายละเอียดของผลการวิจัยในแต่ละตัวแปร ดังนี้

4.2.1 ทศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรทศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทศนคติที่ดีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ร้อยละ 69.3) รองลงมาคือ มีทศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระดับปานกลาง หรือไม่มีความคิดเห็นต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ร้อยละ 30.5) และมีเพียงส่วนน้อยที่มีทศนคติไม่ดีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ร้อยละ 0.1) ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงระดับของทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า		จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่ดี	(1.00-2.33 คะแนน)	1	0.1
2. ปานกลาง	(2.34-3.67 คะแนน)	225	30.5
3. ดี	(3.68-5.00 คะแนน)	511	69.3
รวม		737	100.0

เมื่อพิจารณารายละเอียดของข้อมูลทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 4.3 และ 4.4 โดยภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า (Mean = 3.91) โดยข้อที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามากที่สุด คือ มีความเห็นว่าการปิดไฟทุกครั้งเป็นสิ่งที่ดีควรกระทำ (Mean = 4.72) รองลงมาได้แก่ การมีความเห็นว่าการประหยัดไฟฟ้าของตนจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการอนุรักษ์พลังงานได้ (Mean = 4.46) และข้อที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้าน้อยที่สุด คือ มีความเห็นว่าการที่จะช่วยอนุรักษ์พลังงานโดยการให้ทุกคนใช้ไฟอย่างประหยัดเป็นสิ่งที่ไม่เห็นผลได้ยาก (Mean = 3.05) และสามารถพิจารณารายละเอียดของการวิเคราะห์แยกย่อยของเนื้อหาได้ออกมาเป็น 2 ด้าน คือ การมองเห็นประโยชน์ของการประหยัดพลังงานไฟฟ้า และความรู้สึกพึงพอใจที่จะแสดง พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า รวมทั้งสิ้น 17 ข้อ มีรายละเอียด ดังนี้

4.2.1.1 การมองเห็นประโยชน์ของการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการปิดไฟทุกครั้งหลังการใช้เป็นสิ่งที่ดีควรกระทำที่สุด (ร้อยละ 77.0) รองลงมาคือ มีความเห็นว่าการปิดไฟทุกครั้งหลังการใช้เป็นสิ่งที่ดีควรกระทำ (ร้อยละ 20.7) และมีความเห็นว่าการปิดไฟหลังการใช้ไม่ใช่สิ่งที่ดีควรทำมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.5)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยที่ว่า การใช้พลังงานไฟฟ้าเป็นปริมาณมากย่อมส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 48.7) รองลงมาคือ มีความเห็นว่าการใช้พลังงานไฟฟ้าเป็นปริมาณมากนั้นจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก (ร้อยละ 40.1) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่เห็นด้วยเลยว่าจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 1.8)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การประหยัดพลังงานไฟฟ้าของตนจะมี ส่วนช่วยเป็นอย่างมากต่อการอนุรักษ์พลังงาน (ร้อยละ 54.7) รองลงมาคือ เห็นว่าตนเป็นส่วนหนึ่ง ที่จะช่วยอนุรักษ์พลังงานได้ (ร้อยละ 41.7) และมีเพียงส่วนน้อยที่เห็นว่า การประหยัดพลังงาน ไฟฟ้าของตนไม่ได้ส่งผลเลย (ร้อยละ 0.9)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการประหยัดพลังงานไฟฟ้าถึงเวลาแล้วที่ จะต้องทำอย่างเร่งด่วน (ร้อยละ 41.5) รองลงมาคือ เห็นว่าถึงเวลาแล้วที่ต้องมีการทำอย่างเร่งด่วน ที่สุด (ร้อยละ 29.4) และมีเพียงส่วนน้อยที่เห็นว่า ยังไม่ถึงเวลาที่ต้องมีการประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ร้อยละ 9.7)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การช่วยกันประหยัดไฟฟ้าของทุกคนเป็น สิ่งที่สามารถเห็นผลได้ (ร้อยละ 37.6) รองลงมาคือ เห็นว่าการจะช่วยอนุรักษ์พลังงานโดยการให้ ทุกคนใช้ไฟอย่างประหยัดนั้นเป็นสิ่งที่เห็นผลได้ยาก (ร้อยละ 35.7) และมีเพียงส่วนน้อย ที่เห็นว่า เป็นสิ่งที่เห็นผลได้ยากยิ่ง (ร้อยละ 12.4)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าควรจัดให้มีนิทรรศการเกี่ยวกับการ ประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ร้อยละ 54.1) รองลงมาคือ เห็นด้วยเป็นอย่างมากที่จะให้มีการจัดนิทรรศการ ขึ้น (ร้อยละ 38.4) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่สนับสนุนให้มีการจัดนิทรรศการขึ้น (ร้อยละ 1.9)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าควรมีการรณรงค์ต่อต้านการใช้ไฟฟ้า อย่างสิ้นเปลือง (ร้อยละ 51.0) รองลงมาคือ มีความเห็นด้วยอย่างยิ่งในการให้มีการรณรงค์ (ร้อยละ 40.7) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่เห็นด้วยเลยที่จะให้มีการรณรงค์ต่อต้านการใช้ไฟฟ้าอย่าง สิ้นเปลือง (ร้อยละ 1.5)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการดูแลรักษา และการตรวจซ่อมเครื่องใช้ ไฟฟ้าเป็นประจำนั้น จะช่วยลดการใช้พลังงานไฟฟ้าลงได้ (ร้อยละ 51.3) รองลงมาคือ เห็นด้วยว่า การดูแลรักษา และการตรวจซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นประจำสม่ำเสมอ นั้น จะส่งผลอย่างมากในการ ลดการใช้พลังงานไฟฟ้าลง (ร้อยละ 38.8) และมีเพียงส่วนน้อยที่เห็นว่าการดูแลรักษา และการ ตรวจซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้านั้นไม่ได้ช่วยลดการใช้พลังงานไฟฟ้าลงได้เลย (ร้อยละ 2.6)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยที่จะมีการวางแผนการประหยัดไฟฟ้า เฉพาะในภาคธุรกิจ และอุตสาหกรรมเท่านั้น (ร้อยละ 51.3) รองลงมาคือ เห็นว่าน่าจะมีการ วางแผนไฟฟ้าในภาคธุรกิจ และอุตสาหกรรมเท่านั้น (ร้อยละ 20.0) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการวางแผนควรทำเฉพาะในภาคธุรกิจ และอุตสาหกรรมเท่านั้น (ร้อยละ 9.5)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าการส่งเสริมให้ประชาชนประหยัดไฟฟ้าจะส่งผลให้สามารถพัฒนาประเทศได้ในระยะยาว (ร้อยละ 51.4) รองลงมาคือ คิดว่าน่าจะส่งผลเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาประเทศ (ร้อยละ 39.6) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่คิดว่าการส่งเสริมให้ประชาชนประหยัดไฟฟ้าไม่สามารถส่งผลใดๆ ให้ประเทศสามารถพัฒนาได้ต่อไปในระยะยาว (ร้อยละ 2.0)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าประชาชนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องประหยัดไฟ (ร้อยละ 43.3) รองลงมาคือ เห็นว่าประชาชนทุกคนจำเป็นต้องช่วยกันประหยัดไฟ (ร้อยละ 37.8) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เห็นว่าประชาชนไม่จำเป็นเลยที่จะต้องประหยัดไฟ เพราะเป็นหน้าที่ของรัฐในการผลิตไฟฟ้าให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน (ร้อยละ 5.0)

ตารางที่ 4.3 แสดงมาตรวัดทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ด้านการมองเห็นประโยชน์
รายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อ	ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	จริงที่สุด		จริง		ไม่แน่ใจ		ไม่จริง		ไม่จริงเลย		Mean	S
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1	การปิดไฟทุกครั้งหลังการใช้ เป็นสิ่งที่ควรกระทำ	569	77.0	153	20.7	0	0.0	13	1.8	4	0.5	4.72	0.61
3	การใช้พลังงานไฟฟ้าเป็น ปริมาณมากย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	296	40.1	360	48.7	0	0.0	70	9.5	13	1.8	4.16	0.96
4	การประหยัดไฟฟ้าของ ข้าพเจ้าจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วย ในการอนุรักษ์พลังงานได้	404	54.7	308	41.7	0	0.0	20	2.7	7	0.9	4.46	0.72
6	การประหยัดพลังงานไฟฟ้ายังไม่ถึงเวลาที่ต้องทำอย่าง เร่งด่วน	72	9.7	143	19.4	0	0.0	307	41.5	217	29.4	3.61	1.34
7	การที่จะช่วยอนุรักษ์พลังงาน โดยการให้ทุกคนใช้ไฟอย่าง ประหยัดเป็นสิ่งที่เห็นผลได้ ยาก	92	12.4	264	35.7	0	0.0	278	37.6	105	14.2	3.05	1.34

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อ	ทัศนคติต่อการประหยัด พลังงานไฟฟ้า	จริงที่สุด		จริง		ไม่แน่ใจ		ไม่จริง		ไม่จริงเลย		Mean	S
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
9	ควรมีการส่งเสริมให้จัด นิทรรศการเกี่ยวกับการ ประหยัดพลังงานไฟฟ้า	284	38.4	400	54.1	0	0.0	40	5.4	14	1.9	4.22	0.85
10	ควรมีการรณรงค์ต่อต้านการ ใช้ไฟฟ้าอย่างสิ้นเปลือง	301	40.7	377	51.0	0	0.0	50	6.8	11	1.5	4.23	0.87
11	การดูแลรักษาและการตรวจ ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นประจำ เป็นการช่วยลดการใช้ พลังงานไฟฟ้าลงได้	287	38.8	379	51.3	0	0.0	54	7.3	19	2.6	4.17	0.94
14	ควรวางแผนการประหยัด ไฟฟ้าเฉพาะในภาคธุรกิจและ อุตสาหกรรมเท่านั้น	70	9.5	148	20.0	0	0.0	379	51.3	142	19.2	3.51	1.27
15	การส่งเสริมให้ประชาชน ประหยัดไฟฟ้า จะส่งผลให้ สามารถพัฒนาประเทศได้ใน ระยะยาว	293	39.6	380	51.4	0	0.0	50	6.8	15	2.0	4.20	0.90
16	ประชาชนไม่จำเป็นต้อง ประหยัดไฟ เพราะเป็นหน้าที่ ของรัฐในการผลิตไฟให้ เพียงพอกับความต้องการของ ประชาชน	37	5.0	103	13.9	0	0.0	279	37.8	320	43.3	4.00	1.20

4.2.1.2 ความรู้สึกพึงพอใจที่จะแสดงพฤติกรรมการประหยัดพลังงาน ไฟฟ้า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนับสนุนให้มีการเปิด-ปิด โทรทัศน์เป็นเวลา (ร้อยละ 35.2) รองลงมาคือ ไม่สนับสนุนให้มีการเปิด-ปิด เป็นเวลา (ร้อยละ 34.5) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่สนับสนุนเลยในการที่จะเปิด-ปิด โทรทัศน์อย่างเป็นเวลา (ร้อยละ 9.7)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนับสนุนอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่า "ช่วยประหยัดไฟฟ้าคนละนิดช่วยเศรษฐกิจชาติ" (ร้อยละ 54.7) รองลงมาคือ สนับสนุนคำกล่าว ดังกล่าว (ร้อยละ 40.7) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่สนับสนุนเลยกับคำกล่าวที่ว่า "ช่วยประหยัดไฟฟ้าคนละนิดช่วยเศรษฐกิจชาติ" (ร้อยละ 0.8)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้สึกว่าการประหยัดพลังงานไฟฟ้าไม่ได้ทำให้ชีวิตลดความสะดวกสบายลง (ร้อยละ 55.6) รองลงมาคือ รู้สึกว่าการประหยัดพลังงานไฟฟ้าทำให้ชีวิตไม่สะดวกสบายเหมือนเดิม (ร้อยละ 21.8) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่รู้สึกว่าการประหยัดพลังงานไฟฟ้าส่งผลเป็นอย่างมากต่อความไม่สะดวกสบายในชีวิต (ร้อยละ 6.5)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้สึกว่ารายการรณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดทางโทรทัศน์ ไม่ได้ทำให้เสียเวลาในการชมรายการอื่นๆ (ร้อยละ 49.3) รองลงมาคือ รู้สึกว่าทำให้เสียเวลา (ร้อยละ 22.1) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่รู้สึกว่เสียเวลาเป็นอย่างมากในการชมรายการอื่นๆ หากมีรายการรณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด (ร้อยละ 9.6)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้สึกว่าการทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด ไม่ทำให้สูญเสียงบประมาณโดยเปล่าประโยชน์ (ร้อยละ 48.6) รองลงมาคือ รู้สึกว่าจะสูญเสียงบประมาณโดยไม่เกิดประโยชน์ (ร้อยละ 25.0) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่รู้สึกว่าจะทำให้สูญเสียงบประมาณโดยไม่เกิดประโยชน์ใดๆ เลย (ร้อยละ 8.4)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้สึกว่าการประหยัดไฟไม่ใช่สิ่งที่ยุ่งยาก (ร้อยละ 44.7) รองลงมาคือ รู้สึกว่าไม่ใช่สิ่งที่ยุ่งยากเลยในการประหยัดไฟฟ้า (ร้อยละ 36.9) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เห็นว่าเป็นสิ่งที่ยุ่งยากเป็นอย่างมาก (ร้อยละ 5.5)

ตารางที่ 4.4 แสดงมาตรวัดทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ด้านความรู้สึกพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อ	ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	จริงที่สุด		จริง		ไม่แน่ใจ		ไม่จริง		ไม่จริงเลย		Mean	S
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
2	ข้าพเจ้าไม่สนับสนุนให้มีการเปิด-ปิด โทรทัศน์เป็นเวลา	72	9.7	255	34.5	0	0.0	260	35.2	152	20.6	3.22	1.36
5	ข้าพเจ้านับสนนค่ากล่าวที่ว่า "ช่วยประหยัดไฟฟ้าคนละนิดช่วยเศรษฐกิจชาติ"	404	54.7	301	40.7	0	0.0	28	3.8	6	0.8	4.45	0.76
8	การประหยัดพลังงานไฟฟ้าทำให้ชีวิตไม่สะดวกสบายเหมือนเดิม	48	6.5	161	21.8	0	0.0	411	55.6	119	16.1	3.53	1.18

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อ	ทัศนคติต่อการประหยัด พลังงานไฟฟ้า	จริงที่สุด		จริง		ไม่แน่ใจ		ไม่จริง		ไม่จริงเลย		Mean	S
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
12	รายการรณรงค์ให้ประชาชน ช่วยกันใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด ทางโทรทัศน์ทำให้เสียเวลาใน การชมรายการอื่นๆ	71	9.6	163	22.1	0	0.0	364	49.3	141	19.1	3.46	1.28
13	การทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับการใช้พลังงานไฟฟ้า อย่างประหยัด ทำให้สูญเสีย งบประมาณโดยไม่เกิด ประโยชน์	62	8.4	185	25.0	0	0.0	359	48.6	133	18.0	3.43	1.27
17	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการประหยัด ไฟฟ้าเป็นสิ่งที่ยุ่งยากมาก	41	5.5	95	12.9	0	0.0	330	44.7	273	36.9	3.95	1.18
เฉลี่ยรวม												3.91	0.53

4.2.2 ความเชื่ออำนาจในตน

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง
(ร้อยละ 58.6) รองลงมาคือ มีความเชื่ออำนาจในตนปานกลาง (ร้อยละ 37.1) และมีเพียงส่วน
น้อยที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ (ร้อยละ 4.3) ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงระดับของความเชื่ออำนาจในตนของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับความเชื่ออำนาจในตน		จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำ	(1.00-2.33 คะแนน)	32	4.3
2. ปานกลาง	(2.34-3.67 คะแนน)	274	37.1
3. สูง	(3.68-5.00 คะแนน)	433	58.6
รวม		739	100.0

เมื่อพิจารณารายละเอียดของข้อมูลความเชื่ออำนาจในตนของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 4.6 โดยภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่ออำนาจในตนสูง (Mean = 3.68) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความเชื่ออำนาจในตนสูงที่สุด ได้แก่ การบ้านทำให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น (Mean = 4.36) รองลงมาได้แก่ เชื่อว่าหากตนมีการวางแผนล่วงหน้าจะช่วยให้สามารถทำสิ่งต่างๆ ได้สำเร็จมากกว่าการไม่วางแผนล่วงหน้า (Mean = 4.30) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยความเชื่ออำนาจในตนต่ำที่สุดคือ เมื่อทำสิ่งใดผิดพลาด จะรู้สึกว่ตนไม่สามารถที่จะทำให้นั้นกลับมาถูกต้องได้ (Mean = 2.92) และสามารถพิจารณารายละเอียดของการวิเคราะห์รายข้อทั้ง 10 ข้อ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เชื่อว่ามีคนที่เข้าใจสิ่งที่ตนกระทำ (ร้อยละ 50.6) รองลงมาคือ เชื่อว่าไม่มีใครเข้าใจสิ่งที่ตนทำ (ร้อยละ 28.7) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่เชื่อเลยว่าจะมีคนเข้าใจสิ่งที่ตนทำ (ร้อยละ 10.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เชื่อว่าตนสามารถพูดให้เพื่อนเชื่อได้ (ร้อยละ 57.8) รองลงมาคือ เชื่อว่าตนไม่สามารถพูดให้เพื่อนเชื่อได้ (ร้อยละ 23.5) และมีเพียงส่วนน้อยที่เชื่อว่าตนไม่สามารถที่จะพูดให้เพื่อนเชื่อได้เลย (ร้อยละ 4.2)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เชื่อว่าเมื่อตนทำสิ่งใดผิดพลาดลงไปแล้วสามารถที่จะทำให้นั้นกลับมาถูกต้องได้ (ร้อยละ 40.3) รองลงมาคือ เชื่อว่าตนไม่สามารถแก้ไขได้ (ร้อยละ 36.7) และมีเพียงส่วนน้อยที่มั่นใจว่าตนสามารถแก้ไขให้นั้นกลับมาถูกต้องได้อย่างแน่นอน (ร้อยละ 8.7)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่เชื่อเลยว่าการหนีปัญหาเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด (ร้อยละ 43.0) รองลงมาคือ เชื่อว่าไม่ใช่วิธีการที่ดีที่สุด (ร้อยละ 37.6) และมีเพียงส่วนน้อยที่เชื่อมั่นว่าการหนีปัญหาเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดแล้ว (ร้อยละ 5.5)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เชื่อว่าการทำการบ้านจะทำให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้นมากที่สุด (ร้อยละ 49.5) รองลงมาคือ เชื่อว่าจะทำให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น (ร้อยละ 44.2) และมีเพียงส่วนน้อยที่เชื่อว่า การบ้านไม่ได้ทำให้มีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้นเลย (ร้อยละ 1.4)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ รู้สึกว่าคุ้มค่าที่จะพยายามทำอะไรอย่างเต็มที่ เพราะสิ่งต่างๆ จะให้ผลตามที่เรายพยายาม (ร้อยละ 51.2) รองลงมาคือ รู้สึกว่าไม่คุ้มค่าที่จะพยายาม เพราะจะไม่ได้ผลคุ้มค่าที่พยายาม (ร้อยละ 23.8) และมีเพียงส่วนน้อยที่รู้สึกว่าไม่คุ้มค่าเลยที่จะพยายามอย่างเต็มที่ เพราะสิ่งต่างๆ ไม่เคยที่จะให้ผลตามที่พยายามเลย (ร้อยละ 8.7)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เชื่อว่าคนที่เก่งกีฬาไม่ได้มาจากพรสวรรค์เท่านั้น (ร้อยละ 55.1) รองลงมาคือ เชื่อว่าคนที่เก่งกีฬาไม่จำเป็นเลยที่ต้องมาจากพรสวรรค์เท่านั้น (ร้อยละ 24.1) และมีเพียงส่วนน้อยที่เชื่อว่า เป็นพรสวรรค์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น (ร้อยละ 4.9)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เชื่อว่าคนรอบข้างมีเหตุผล (ร้อยละ 50.6) รองลงมาคือ เชื่อว่าคนรอบข้างตนไม่มีเหตุผล (ร้อยละ 25.7) และมีเพียงส่วนน้อยที่เชื่อว่าคนรอบข้างไม่มีเหตุผลเลย (ร้อยละ 6.4)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เชื่อว่าหากมีเพื่อนคิดจะทำร้ายตนสามารถป้องกันตนเองได้ (ร้อยละ 54.4) รองลงมาคือ เชื่อว่าตนสามารถป้องกันตนเองได้เป็นอย่างดี (ร้อยละ 23.1) และมีเพียงส่วนน้อยที่เชื่อว่าตนไม่สามารถป้องกันตนเองได้เลย หากมีเพื่อนคิดจะมาทำร้าย (ร้อยละ 7.6)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เชื่อมั่นว่าการวางแผนล่วงหน้าจะทำให้สิ่งต่างๆ สำเร็จได้ เป็นอย่างดียิ่ง มากกว่าการทำอะไรโดยไม่วางแผนล่วงหน้า (ร้อยละ 50.2) รองลงมาคือ เชื่อว่าการวางแผนล่วงหน้าจะทำให้งานสำเร็จมากกว่าการไม่วางแผน (ร้อยละ 40.7) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่เชื่อเลยว่าการวางแผนล่วงหน้า จะทำให้สิ่งต่างๆ ได้สำเร็จ (ร้อยละ 2.0)

ตารางที่ 4.6 แสดงมาตรวัดความเชื่ออำนาจในตนรายข้อของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อ	ความเชื่ออำนาจในตน	จริงที่สุด		จริง		ไม่แน่ใจ		ไม่จริง		ไม่จริงเลย		Mean	S
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1	ไม่มีใครเข้าใจสิ่งที่ข้าพเจ้าทำ	75	10.1	212	28.7	0	0.0	374	50.6	78	10.6	3.23	1.25
2	ข้าพเจ้าไม่สามารถพูดให้เพื่อนเชื่อได้	31	4.2	174	23.5	0	0.0	427	57.8	107	14.5	3.55	1.12
3	เมื่อข้าพเจ้าทำสิ่งใดผิดพลาด ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะไม่สามารถที่จะทำให้งานนั้นกลับมาถูกต้องได้	106	14.3	271	36.7	0	0.0	298	40.3	64	8.7	2.92	1.30
4	การหนีปัญหาเป็นการแก้ปัญหาคือดีที่สุด	41	5.5	102	13.8	0	0.0	278	37.6	318	43.0	3.99	1.22
5	การทำการบ้านทำให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น	366	49.5	327	44.2	0	0.0	36	4.9	10	1.4	4.36	0.83
6	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่คุ้มค่าที่จะพยายามทำอะไรอย่างเต็มที่ เพราะสิ่งต่างๆ ไม่เคยให้ผลตามที่เรายพยายามเลย	64	8.7	176	23.8	0	0.0	378	51.2	121	16.4	3.43	1.25
7	ข้าพเจ้าเชื่อว่าคนที่เก่งทางด้านการเล่นกีฬา มาจากพรสวรรค์เท่านั้น	36	4.9	117	15.8	0	0.0	407	55.1	178	24.1	3.78	1.13

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อ	ความเชื่ออำนาจในตน	จริงที่สุด		จริง		ไม่แน่ใจ		ไม่จริง		ไม่จริงเลย		Mean	S
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
8	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณรอบข้างไม่มีเหตุผล	47	6.4	190	25.7	0	0.0	374	50.6	128	17.3	3.47	1.22
9	ถ้ามีเพื่อนคิดจะทำร้ายข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่สามารถป้องกันตนเองได้	56	7.6	110	14.9	0	0.0	402	54.4	171	23.1	3.71	1.19
10	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการวางแผนล่วงหน้าช่วยให้ทำสิ่งต่างๆ ได้สำเร็จมากกว่าการไม่วางแผนล่วงหน้า	371	50.2	301	40.7	0	0.0	52	7.0	15	2.0	4.30	0.94
เฉลี่ย												3.68	0.66

4.2.3 ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 60.6) รองลงมาคือ มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง (ร้อยละ 38.0) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ (ร้อยละ 1.4) ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 แสดงระดับของลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน		จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำ	(1.00-2.33 คะแนน)	10	1.4
2. ปานกลาง	(2.34-3.67 คะแนน)	443	60.6
3. สูง	(3.68-5.00 คะแนน)	278	38.0
รวม		731	100.0

เมื่อพิจารณารายละเอียดของข้อมูลลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น ดังตารางที่ 4.8 โดยภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่นอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.49) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่นสูงสุด คือ อยากเรียนหนังสือระดับสูงๆ เพื่อที่โตขึ้นจะได้ทำงานดีๆ (Mean = 4.54) รองลงมาคือ ไม่ชี้แจงแปรงฟัน (Mean = 4.27) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่นต่ำที่สุด คือ การไม่สามารถอดทนรอสิ่งใดได้นานๆ (Mean = 2.71) และสามารถพิจารณารายละเอียดของการวิเคราะห์ รายข้อทั้ง 15 ข้อ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ทำการบ้านเสร็จก่อนที่จะทำงานอื่นเสมอ (ร้อยละ 53.7) รองลงมาคือ ไม่ทำการบ้านให้เสร็จก่อนเสมอ (ร้อยละ 22.3) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่เคยทำการบ้านให้เสร็จก่อนเลย (ร้อยละ 3.5)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่สามารถอดทนรอสิ่งใดได้นานๆ (ร้อยละ 46.4) รองลงมาคือ สามารถอดทนรอได้ (ร้อยละ 34.5) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่สามารถอดทนรอสิ่งใดนานๆ ได้เลย (ร้อยละ 5.3)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มักจะเตรียมสิ่งของที่ต้องใช้ไว้ล่วงหน้า จะได้ไม่เสียเวลาในตอนเช้า (ร้อยละ 49.8) รองลงมาคือ จะเตรียมของที่ต้องใช้ไว้ล่วงหน้าเสมอ (ร้อยละ 37.1) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่เคยเตรียมสิ่งใดไว้ล่วงหน้าเลย (ร้อยละ 1.5)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยชี้แจง แล้วไม่แปรงฟัน (ร้อยละ 57.4) รองลงมาคือ ถึงแม้ชี้แจงก็จะแปรงฟัน (ร้อยละ 29.6) และมีเพียงส่วนน้อยที่เมื่อชี้แจง แล้วก็ไม่แปรงฟันเลย (ร้อยละ 4.7)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำการบ้านเสมอ (ร้อยละ 50.6) รองลงมาคือ ทำการบ้านทุกครั้ง (ร้อยละ 22.7) และมีเพียงส่วนน้อยที่ลืมทำการบ้านเสมอๆ (ร้อยละ 5.5)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อดทนไหวที่จะเก็บขนมที่ตนเองชอบเอาไว้ก่อน (ร้อยละ 37.9) รองลงมาคือ ทนไม่ไหว (ร้อยละ 35.5) และมีเพียงส่วนน้อยที่สามารถอดทนได้เป็นอย่างดีในการที่จะเก็บขนมที่ตนเองชอบไว้ก่อน (ร้อยละ 11.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อดทนได้ที่จะเก็บขนมที่อร่อยๆ ไว้กินพรุ่งนี้ (ร้อยละ 36.4) รองลงมาคือ อดทนไม่ไหว (ร้อยละ 31.7) และมีเพียงส่วนน้อยที่อดทนได้เป็นอย่างดีในการที่จะเก็บขนมที่อร่อยไว้กินในวันพรุ่งนี้ (ร้อยละ 14.5)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ชอบขีดเขียนให้หนังสือสกปรก (ร้อยละ 41.1) รองลงมาคือ ไม่ชอบเลย (ร้อยละ 28.8) และมีเพียงส่วนน้อยที่จะชอบมากในการขีดเขียนให้หนังสือสกปรก (ร้อยละ 7.2)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการเป็นอย่างมากในการเรียนหนังสือในระดับสูงๆ เพื่อที่โตขึ้นจะได้ทำงานดีๆ (ร้อยละ 66.0) รองลงมาคือ อยากเรียนให้ได้สูงๆ (ร้อยละ 28.7) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่อยากเรียนหนังสือในระดับสูงๆ เลย (ร้อยละ 1.2)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เมื่อมีคนขัดใจจะไม่หยิบของใกล้มือขว้างปา หรือทำลาย (ร้อยละ 43.2) รองลงมาคือ ไม่เคยหยิบของมาขว้างปา หรือทำลายเวลามีคนขัดใจ (ร้อยละ 32.6) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มักจะทำเสมอๆ (ร้อยละ 7.3)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ขยันดูหนังสือเรียน เพราะไม่อยากสอบตก (ร้อยละ 51.8) รองลงมาคือ ไม่อยากสอบตกเลยจึงขยันดูหนังสือมาก (ร้อยละ 39.8) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่กลัวสอบตก (ร้อยละ 2.0)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยรู้สึกไม่อยากอาบน้ำ (ร้อยละ 57.2) รองลงมาคือ ไม่รู้สึกไม่อยากอาบน้ำ (ร้อยละ 28.8) และมีเพียงส่วนน้อยที่แม้ร่างกายจะสกปรกก็จะไม่อาบน้ำเลย ถ้ารู้สึกไม่อยากอาบ (ร้อยละ 5.8)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่ใช้เงินจนหมดเพราะเกรงว่าพรุ่งนี้จะไม่มีเงินใช้ (ร้อยละ 49.7) รองลงมาคือ ไม่เคยใช้เงินจนหมดเลย (ร้อยละ 34.5) และมีเพียงส่วนน้อยที่ใช้เงินจนหมด โดยที่ไม่เคยกลัวว่าพรุ่งนี้จะไม่มีเงินใช้เลย (ร้อยละ 4.9)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เมื่อได้รับเงินค่าใช้จ่ายเป็นรายเดือน หรืออาทิตย์แม้เจอของที่ชอบได้มากแต่ราคาแพง ก็จะไม่ยอมซื้อแล้วมาอดทีหลัง (ร้อยละ 39.2) รองลงมาคือ ไม่เคยเลยที่จะซื้อของแล้วมายอมอดทีหลัง (ร้อยละ 30.9) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ยอมอดเพื่อให้ได้ของที่ต้องการ (ร้อยละ 9.2)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่หยิบขนมที่มีคนเอามาให้ที่บ้านก่อนเสมอ (ร้อยละ 39.9) รองลงมาคือ ไม่เคยหยิบชิมก่อนเลย (ร้อยละ 32.3) และมีเพียงส่วนน้อยที่เมื่อมีคนนำขนมมาให้ที่บ้านจะหยิบชิมก่อนเสมอๆ (ร้อยละ 7.4)

ตารางที่ 4.8 แสดงมาตรวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนรายข้อของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อ	ลักษณะ มุ่งอนาคตและควบคุมตน	จริงที่สุด		จริง		ไม่แน่ใจ		ไม่จริง		ไม่จริงเลย		Mean	S
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1	ข้าพเจ้าทำการบ้านเสร็จก่อน ที่จะทำงานอื่นเสมอ	151	20.4	397	53.7	0	0.0	165	22.3	26	3.5	3.65	1.14
2	ข้าพเจ้าไม่สามารถอดทนรอ สิ่งใดได้นานๆ	102	13.8	343	46.4	0	0.0	225	34.5	39	5.3	2.71	1.22
3	ข้าพเจ้ามักจะเตรียมสิ่งของที่ ต้องใช้ไว้ล่วงหน้า จะได้ไม่เสีย เวลาในตอนเช้า	274	37.1	368	49.8	0	0.0	86	11.6	11	1.5	4.09	0.98
4	เมื่อข้าพเจ้านี้เกียจ ข้าพเจ้าจะ ไม่แปร่งฟัน	35	4.7	61	8.3	0	0.0	219	29.6	424	57.4	4.27	1.12
5	ข้าพเจ้าลืมทำการบ้านเสมอ	41	5.5	156	21.1	0	0.0	374	50.6	168	22.7	3.64	1.20
6	ขณะที่ข้าพเจ้าชอบ ข้าพเจ้า รู้สึกทนนไม่ไหวที่จะเก็บไว้	115	15.6	262	35.5	0	0.0	280	37.9	82	11.1	2.94	1.34
7	ข้าพเจ้าทนไม่ไหวที่จะเก็บ ขนมอร่อยๆไว้กินพุงนี้	129	17.5	234	31.7	0	0.0	269	36.4	107	14.5	2.99	1.40
8	ข้าพเจ้าชอบขีดเขียนลงใน หนังสือจนสกปรก	53	7.2	169	22.9	0	0.0	304	41.1	213	28.8	3.62	1.31
9	ข้าพเจ้าอยากเขียนหนังสือ ระดับสูงๆเพื่อโตขึ้นจะได้ ทำงานดีๆ	488	66.0	212	28.7	0	0.0	30	4.1	9	1.2	4.54	0.80
10	เมื่อมีคนขัดใจข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามักจะฉวยสิ่งใกล้มือ ขว้างปาหรือทำลายเสมอ	54	7.3	125	16.9	0	0.0	319	43.2	241	32.6	3.77	1.27
11	ข้าพเจ้าไม่ชอบสอบตกจึง ขยันทูหนังสือเรียน	294	39.8	383	51.8	0	0.0	47	6.4	15	2.0	4.21	0.89
12	แม้ร่างกายจะสกปรกข้าพเจ้า ก็จะไม่อาบน้ำถ้ารู้สึกไม่อยาก อาบ	43	5.8	60	8.1	0	0.0	213	28.8	423	57.2	4.24	1.17
13	ข้าพเจ้าจะไม่ใช้เงินจนหมด เพราะเกรงว่าพุงนี้จะไม่มียัง ใช้	255	34.5	367	49.7	0	0.0	81	11.0	36	4.9	3.98	1.11

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะ	จริงที่สุด		จริง		ไม่แน่ใจ		ไม่จริง		ไม่จริงเลย		Mean	S
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
14	เมื่อข้าพเจ้าได้รับเงินเพื่อที่จะ ใช้จ่ายตลอดอาทิตย์หรือ ตลอดเดือนแต่ถ้าข้าพเจ้าเห็น ของที่ชอบได้มากและราคา แพงข้าพเจ้าจะซื้อและยอมอด กินหลัง	68	9.2	152	20.6	0	0.0	290	39.2	228	30.9	3.62	1.35
15	เมื่อมีคนนำขนมมาให้ที่บ้าน ข้าพเจ้ามักจะหยิบชิมก่อน เสมอ	55	7.4	150	20.3	0	0.0	295	39.9	239	32.3	3.69	1.31
	เฉลี่ย											3.49	0.53

4.3 ปัจจัยสภาพแวดล้อม

ในการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี" ในครั้งนี้ได้กำหนดปัจจัยสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ทัศนคติทางสังคม และการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน ซึ่งมีรายละเอียดของผลการวิจัยในแต่ละตัวแปร ดังนี้

4.3.1 การสนับสนุนทางสังคม

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมมาก (ร้อยละ 63.7) รองลงมาคือ มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมปานกลาง (ร้อยละ 36.1) และมีเพียงส่วนน้อยที่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมน้อย (ร้อยละ 0.1) ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 แสดงระดับการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม		จำนวน	ร้อยละ
1. น้อย	(1.00-2.33 คะแนน)	1	0.1
2. ปานกลาง	(2.34-3.67 คะแนน)	266	36.1
3. มาก	(3.68-5.00 คะแนน)	469	63.7
รวม		736	100.0

เมื่อพิจารณารายละเอียดของข้อมูลการสนับสนุนทางสังคม ดังตารางที่ 4.10 โดยภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมมาก (Mean = 3.85) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมมากที่สุด คือ มีการรับรู้ว่าคุณในครอบครัวเป็นผู้ที่หวังดีต่อตน (Mean = 4.44) รองลงมาคือ รับรู้ว่าพ่อแม่เห็นความสำคัญของตนเอง (Mean = 3.45) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมต่ำที่สุด คือ การรับรู้ว่าคุณจะไม่ปกป้องตนเมื่อมีความกลัดกลุ้มใจ (Mean = 3.45) และสามารถพิจารณารายละเอียดของการวิเคราะห์รายข้อทั้ง 15 ข้อ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณเป็นผู้รับฟังที่ดีที่สุด เมื่อตนต้องการระบายความในใจ (ร้อยละ 43.6) รองลงมาคือ รับรู้ว่าพ่อแม่เป็นผู้รับฟังที่ดี (ร้อยละ 42.1) และมีเป็นส่วนน้อยที่ไม่รับรู้ว่าคุณเป็นผู้รับฟังที่ดีที่สุด (ร้อยละ 2.2)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณมีปัญหามีเพื่อนยินดีช่วยเหลือ (ร้อยละ 64.0) รองลงมาคือ รับรู้ว่าเพื่อนไม่ยินดีช่วยเหลือ (ร้อยละ 16.5) และมีเป็นส่วนน้อยที่รับรู้ว่าคุณไม่ยินดีเลยในการช่วยเหลือ (ร้อยละ 3.2)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนิทกับญาติพี่น้อง (ร้อยละ 47.4) รองลงมาคือ สนิทกับญาติพี่น้องมาก (ร้อยละ 32.6) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่สนิทกับญาติพี่น้องเลย (ร้อยละ 5.7)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณจะช่วยเหลือตนอย่างเต็มความสามารถ (ร้อยละ 59.9) รองลงมาคือ รับรู้ว่าคุณจะช่วยเหลือตนอย่างเต็มความสามารถ และอย่างดีที่สุด (ร้อยละ 22.7) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่คิดว่าคุณจะช่วยเหลือตนได้เลย (ร้อยละ 2.4)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณสนับสนุนในสิ่งที่ตนทำ (ร้อยละ 50.3) รองลงมาคือ รับรู้ว่าพ่อแม่คือผู้ที่สนับสนุนอย่างเต็มที่ในสิ่งที่ตนทำ (ร้อยละ 24.4) และมีเพียงส่วนน้อยที่รับรู้ว่าคุณไม่สนับสนุนเรื่องใดๆ ที่ตนทำ (ร้อยละ 7.0)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีผู้ที่สามารถช่วยให้ตนสบายใจ (ร้อยละ 52.4) รองลงมา คือ รับรู้ว่ามีผู้ที่สามารถช่วยให้ตนสบายใจได้ในทุกเรื่อง (ร้อยละ 36.4) และมีเพียงส่วนน้อย เท่านั้นที่คิดว่าตนไม่มีใครทำให้สบายใจได้เลย (ร้อยละ 1.8)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีปัญหาสามารถปรึกษากับคนในครอบครัวได้ (ร้อยละ 44.2) รองลงมาคือ รับรู้ว่าจะสามารถปรึกษากับคนในครอบครัวได้ในทุกเรื่อง (ร้อยละ 28.3) และมีเพียงส่วนน้อยที่คิดว่าตนไม่สามารถปรึกษากับคนในครอบครัวได้เลย (ร้อยละ 9.6)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่าคนในครอบครัวเป็นผู้ที่หวังดีที่สุดต่อตน (ร้อยละ 57.4) รองลงมาคือ รับรู้ว่าจะมีคนในครอบครัวหวังดีต่อตน (ร้อยละ 36.5) และมีเพียงส่วนน้อยที่คิดว่า คนในครอบครัวไม่ใช่ผู้ที่หวังดีที่สุดต่อตน (ร้อยละ 1.4)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้สึกว่าคุณติพี่น้องคอยช่วยเหลือยามคับขันเสมอ (ร้อยละ 52.0) รองลงมาคือ รู้สึกว่าคุณติพี่น้องจะช่วยเหลือในยามคับขันอย่างดีที่สุดเสมอ (ร้อยละ 31.0) และมีเพียงส่วนน้อยที่รู้สึกว่าคุณติพี่น้องไม่สามารถช่วยเหลือตนในยามคับขันได้เลย (ร้อยละ 2.8)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารความคิดเห็นกับพ่อแม่ (ร้อยละ 44.4) รองลงมาคือ พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้อย่างดีเยี่ยมกับพ่อแม่ (ร้อยละ 26.1) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่เคยพูดคุยแลกเปลี่ยนกับพ่อแม่เลย (ร้อยละ 7.8)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่าหากตนมีเรื่องไม่สบายใจ สามารถปรึกษากับพ่อแม่ ได้ (ร้อยละ 43.0) รองลงมาคือ สามารถปรึกษากับพ่อแม่ได้เป็นอย่างดี (ร้อยละ 31.5) และมีเพียง ส่วนน้อยที่ไม่สามารถปรึกษาพ่อแม่ได้เลย หากมีเรื่องไม่สบายใจ (ร้อยละ 9.6)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณติตนเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจจากครู (ร้อยละ 56.0) รองลงมาคือ รับรู้ว่าคุณติตนได้รับความไว้วางใจจากครูมาก (ร้อยละ 21.2) และมีเพียงส่วนน้อยที่คิดว่า ตนไม่เคยได้รับความไว้วางใจจากครูเลย (ร้อยละ 6.0)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณติตนมีคนที่สามารถแบ่งปันความทุกข์สุขได้ (ร้อยละ 47.6) รองลงมาคือ รู้สึกว่าคุณติตนไม่มีใครที่สามารถแบ่งปันทุกข์สุขด้วยได้ (ร้อยละ 24.6) และมีเพียง ส่วนน้อยที่รู้สึกว่าคุณติตนไม่มีใครเลยที่สามารถแบ่งปันทุกข์สุขกันได้ (ร้อยละ 6.5)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณติพ่อแม่จะคอยปลอบโยนเมื่อมีเรื่องกลุ่มหรือเสียใจ (ร้อยละ 34.8) รองลงมาคือ รับรู้ว่าคุณติพ่อแม่จะปลอบโยนเป็นอย่างดี เมื่อตนมีเรื่องไม่สบายใจ (ร้อยละ 29.5) และมีเพียงส่วนน้อยที่คิดว่าพ่อแม่จะไม่ปลอบโยนใดๆ เลย เมื่อตนมีความกลัดกลุ้มเสียใจ (ร้อยละ 13.0)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณแม่เห็นความสำคัญของตนมากที่สุด (ร้อยละ 49.8) รองลงมาคือ รับรู้ว่าคุณแม่เห็นความสำคัญ (ร้อยละ 40.5) และมีเพียงส่วนน้อยที่คิดว่าคุณแม่ไม่เห็นความสำคัญของตนเลย (ร้อยละ 2.6)

ตารางที่ 4.10 แสดงมาตรการวัดการสนับสนุนทางสังคมรายข้อของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อ	การสนับสนุนทางสังคม	จริงที่สุด		จริง		ไม่แน่ใจ		ไม่จริง		ไม่จริงเลย		Mean	S
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1	พ่อแม่เป็นผู้รับฟังที่ดี เมื่อข้าพเจ้าต้องการระบายความในใจ	322	43.6	311	42.1	0	0.0	90	12.2	16	2.2	4.13	1.05
2	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา เพื่อนยินดีช่วยเหลือ	120	16.2	473	64.0	0	0.0	122	16.5	24	3.2	3.73	1.02
3	ข้าพเจ้าไม่สนิทกับญาติพี่น้อง	42	5.7	105	14.2	0	0.0	350	47.4	241	32.6	3.91	1.57
4	ครูของข้าพเจ้าจะเป็นผู้ช่วยให้ข้าพเจ้าผ่านพ้นปัญหาอย่างเต็มความสามารถของท่าน	168	22.7	443	59.9	0	0.0	110	14.9	18	2.4	3.86	1.01
5	พ่อแม่ไม่สนับสนุนในสิ่งที่ข้าพเจ้าทำ	52	7.0	135	18.3	0	0.0	372	50.3	180	24.4	3.67	1.22
6	ข้าพเจ้าคิดว่ามีผู้ที่สามารถช่วยให้ข้าพเจ้าสบายใจได้	269	36.4	387	52.4	0	0.0	70	9.5	13	1.8	4.12	0.94
7	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษากับคนในครอบครัวได้	71	9.6	131	17.7	0	0.0	327	44.2	209	28.3	3.64	1.32
8	คนในครอบครัวหวังดีต่อข้าพเจ้า	424	57.4	270	36.5	0	0.0	34	4.6	10	1.4	4.44	0.83
9	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีญาติพี่น้องคอยช่วยเหลือยามคับขันเสมอ	229	31.0	384	52.0	0	0.0	104	14.1	21	2.8	3.94	1.06
10	ข้าพเจ้าและพ่อแม่จะไม่พูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารความคิดเห็นกัน	58	7.8	160	21.7	0	0.0	328	44.4	193	26.1	3.59	1.29
11	เมื่อข้าพเจ้ามีเรื่องไม่สบายใจ ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาพ่อแม่ได้	71	9.6	117	15.8	0	0.0	318	43.0	233	31.5	3.71	1.32

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ข้อ	การสนับสนุนทางสังคม	จริงที่สุด		จริง		ไม่แน่ใจ		ไม่จริง		ไม่จริงเลย		Mean	S
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
12	ข้าพเจ้าไม่ได้รับความไว้วางใจจากครู	44	6.0	124	16.8	0	0.0	414	56.0	157	21.2	3.70	1.15
13	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีใครสามารถแบ่งปันความทุกข์สุขของข้าพเจ้าได้	48	6.5	182	24.6	0	0.0	352	47.6	157	21.2	3.53	1.25
14	พ่อแม่ไม่ปลอบโยนข้าพเจ้าเมื่อข้าพเจ้ามีความกลัดกลุ้มเสียใจ	96	13.0	168	22.7	0	0.0	257	34.8	218	29.5	3.45	1.44
15	พ่อแม่เห็นความสำคัญของข้าพเจ้า	368	49.8	299	40.5	0	0.0	53	7.2	19	2.6	4.28	0.97
เฉลี่ย												3.85	0.56

4.3.2 การรับรู้ทัศนสถานทางสังคม

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรการรับรู้ทัศนสถานทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ทัศนสถานทางสังคมในระดับปานกลาง (ร้อยละ 52.9) รองลงมาคือ มีการรับรู้ทัศนสถานทางสังคมสูง (ร้อยละ 44.4) และมีเพียงส่วนน้อยที่มีการรับรู้ทัศนสถานทางสังคมต่ำ (ร้อยละ 2.7) ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 แสดงระดับการรับรู้ทัศนสถานทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการรับรู้ทัศนสถานทางสังคม		จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำ	(1.00-5.66 คะแนน)	20	2.7
2. ปานกลาง	(5.67-10.33 คะแนน)	390	52.9
3. สูง	(10.34-15.00 คะแนน)	327	44.4
รวม		737	100.0

เมื่อพิจารณารายละเอียดการรับรู้ทัศนคติทางสังคม ดังตารางที่ 4.12 และ 4.13 สามารถพิจารณารายละเอียดของเนื้อหาของทั้งในด้านการรับรู้ว่าคุณค่าที่มีความสำคัญต่อตน คิดว่าตนควรมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามบุคคล โดยสามารถวิเคราะห์รายชื่อทั้ง 15 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

4.3.2.1 การรับรู้ว่าคุณค่าที่มีความสำคัญต่อตน คิดว่าตนควรมีพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีแม่ต้องการให้ตนใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดที่สุด (ร้อยละ 60.6) รองลงมาคือ รับรู้ว่ามีแม่ต้องการให้ตนใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด (ร้อยละ 37.5) และมีเพียงส่วนน้อยคิดว่าแม่ไม่ได้ต้องการให้ตนใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด (ร้อยละ 1.9)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีพ่อของตนต้องการอย่างยิ่งที่จะให้ตนปิดไฟทุกครั้งหลังใช้เสร็จ (ร้อยละ 58.3) รองลงมาคือ รับรู้ว่ามีพ่อต้องการให้ตนปิดไฟหลังใช้เสร็จ (ร้อยละ 37.1) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่คิดว่าพ่อต้องการให้ตนปิดไฟหลังใช้เสร็จทุกครั้ง (ร้อยละ 0.5)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีครูต้องการมากที่จะให้ตนใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด (ร้อยละ 59.5) รองลงมาคือ เชื่อว่ามีครูต้องการให้ใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด (ร้อยละ 37.1) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่คิดว่าครูต้องการให้ใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด (ร้อยละ 0.7)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีพ่อต้องการมากที่จะให้ตนถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกครั้งเมื่อเลิกใช้ (ร้อยละ 50.6) รองลงมาคือ รับรู้ว่ามีพ่อต้องการให้ตนทำ (ร้อยละ 43.7) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่เคยคิดว่าพ่อต้องการให้ตนถอดปลั๊กหลังใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าเสร็จทุกครั้ง (ร้อยละ 0.9)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีครูต้องการอย่างมากให้ตนใช้ไฟฟ้าเท่าที่จำเป็นเท่านั้น (ร้อยละ 51.8) รองลงมาคือ คิดว่ามีครูต้องการให้ใช้ไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น (ร้อยละ 42.4) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่เคยรับรู้เลยว่าครูต้องการให้ตนใช้ไฟเท่าที่จำเป็น (ร้อยละ 1.9)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีแม่ชอบให้ตนใช้หลอดประหยัดไฟ (ร้อยละ 48.2) รองลงมาคือ รับรู้ว่ามีแม่ของตนชอบมากที่สุดที่จะให้ใช้หลอดประหยัดไฟ (ร้อยละ 37.9) และมีเพียงส่วนน้อยที่คิดว่าแม่ของตนไม่ชอบเลยที่จะให้ใช้หลอดประหยัดไฟ (ร้อยละ 3.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เชื่อว่าพ่อของตนต้องการเป็นอย่างมากที่จะให้ตนใช้แอร์เท่าที่จำเป็นเท่านั้น (ร้อยละ 46.7) รองลงมาคือ เชื่อว่าพ่อต้องการให้ใช้เท่าที่จำเป็น (ร้อยละ 41.7) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่คิดว่าพ่อของตนไม่ได้ต้องการเลยที่จะให้ใช้แอร์เท่าที่จำเป็นเท่านั้น (ร้อยละ 5.7)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่าการเป็นอย่างมากให้ลดการใช้ไฟฟ้าอย่างฟุ่มเฟือยลงให้มากที่สุด (ร้อยละ 48.3) รองลงมาคือ เชื่อว่าการต้องการให้ตนลดการใช้ที่ฟุ่มเฟือยลง (ร้อยละ 41.3) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่เคยคิดเลยว่าต้องการให้ลดการใช้ไฟฟ้าอย่างฟุ่มเฟือยลง (ร้อยละ 3.7)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีแม่ต้องการมากที่จะให้ตนเปิดไฟเท่าที่จำเป็นเท่านั้น (ร้อยละ 57.1) รองลงมาคือเชื่อว่าแม่ต้องการให้ตนเปิดไฟเท่าที่จำเป็น (ร้อยละ 38.3) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่เคยรับรู้เลยว่าแม่ต้องการให้ตนเปิดไฟเท่าที่จำเป็น (ร้อยละ 0.9)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีพ่อต้องการเป็นอย่างมากที่จะให้ตนลดการใช้ไฟฟ้าที่จำเป็นลงให้มากที่สุด (ร้อยละ 52.1) รองลงมาคือ เชื่อว่าพ่อต้องการให้ลดการใช้ไฟฟ้าที่ไม่จำเป็นลง (ร้อยละ 41.1) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่เคยรู้เลยว่าพ่อต้องการใช้ให้ตนลดการใช้ไฟฟ้าที่ไม่จำเป็นลง (ร้อยละ 1.2)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เชื่อว่าเพื่อนของตนต้องการให้ใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด (ร้อยละ 52.5) รองลงมาคือ เชื่อว่าเพื่อนของตนต้องการเป็นอย่างมากให้ใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดที่สุด (ร้อยละ 29.6) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่เคยคิดเลยว่าเพื่อนต้องการให้ตนใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด (ร้อยละ 5.0)

ตารางที่ 4.12 แสดงมาตรวัดการรับรู้ทัศนคติทางสังคม ด้านการรับรู้บุคคลที่มีความสำคัญต่อตนรายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อ	การรับรู้ทัศนคติทางสังคม	จริงที่สุด		จริง		ไม่แน่ใจ		ไม่จริง		ไม่จริงเลย	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	แม่ของข้าพเจ้าต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	448	60.6	277	37.5	0	0.0	14	1.9	0	0.0
2	ข้าพเจ้าเชื่อว่าพ่อต้องการให้ข้าพเจ้าปิดไฟทุกครั้งหลังใช้เสร็จ	431	58.3	274	37.1	0	0.0	29	3.9	4	0.5
3	ข้าพเจ้าเชื่อว่าความต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	440	59.5	274	37.1	0	0.0	19	2.6	5	0.7
4	พ่อต้องการให้ข้าพเจ้าถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกครั้งเมื่อเลิกใช้	374	50.6	323	43.7	0	0.0	35	4.7	7	0.9
5	ครูของข้าพเจ้าต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น	383	51.8	313	42.4	0	0.0	29	3.9	14	1.9

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ข้อ	การรับรู้ทัศนคติทางสังคม	จริงที่สุด		จริง		ไม่แน่ใจ		ไม่จริง		ไม่จริงเลย	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
6	แม่ชอบให้ข้าพเจ้าใช้หลอดประหยัดไฟ	280	37.9	356	48.2	0	0.0	80	10.8	23	3.1
7	ข้าพเจ้าเชื่อว่าพ่อต้องการให้ข้าพเจ้าใช้แอร์ เท่าที่จำเป็น	345	46.7	308	41.7	0	0.0	44	6.0	42	5.7
8	ครูต้องการให้ข้าพเจ้าลดการใช้ไฟฟ้าอย่าง ฟุ่มเฟือย	357	48.3	305	41.3	0	0.0	50	6.8	27	3.7
9	แม่ต้องการให้ข้าพเจ้าเปิดไฟเท่าที่จำเป็น	357	48.3	305	41.3	0	0.0	27	3.7	7	0.9
10	พ่อต้องการให้ข้าพเจ้าลดการใช้ไฟฟ้าที่ ไม่จำเป็นลง	385	52.1	304	41.1	0	0.0	41	5.5	9	1.2
11	ข้าพเจ้าเชื่อว่าเพื่อนต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ ไฟฟ้าอย่างประหยัด	219	29.6	388	52.5	0	0.0	95	12.9	37	5.0

4.3.2.2 แรงจูงใจที่จะคล้อยตามบุคคล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่โดยปกติทำตามคำแนะนำของบิดามารดา (ร้อยละ 49.0) รองลงมาคือ มักจะทำตามที่แม่ของบิดามารดาทุกอย่าง (ร้อยละ 47.8) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มักจะไม่ค่อยทำตามคำแนะนำของบิดามารดา (ร้อยละ 3.2)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่โดยปกติทำตามคำแนะนำของพี่ชายหรือพี่สาว (ร้อยละ 50.7) รองลงมาคือ มักจะทำตามที่พี่ชายหรือพี่สาวทุกอย่าง (ร้อยละ 44.5) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มักจะไม่ค่อยทำตามคำแนะนำของพี่ชายหรือพี่สาว (ร้อยละ 4.7)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่โดยปกติทำตามคำแนะนำของครู (ร้อยละ 56.2) รองลงมาคือ มักจะทำตามที่ครูต้องการทุกอย่าง (ร้อยละ 34.9) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ค่อยทำตามคำแนะนำของครู (ร้อยละ 8.9)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่โดยปกติทำตามคำแนะนำของเพื่อน (ร้อยละ 51.2) รองลงมาคือ ไม่ค่อยทำตามคำแนะนำของเพื่อน (ร้อยละ 36.0) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มักจะทำตามที่เพื่อนต้องการในทุกๆ เรื่อง (ร้อยละ 12.7)

ตารางที่ 4.13 แสดงมาตรวัดการรับรู้ทัศนสถานทางสังคม ด้านแรงจูงใจที่จะคล้อยตามรายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อ	การรับรู้ทัศนสถานทางสังคม	มาก		ปานกลาง		น้อย	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
12	โดยปกติข้าพเจ้าทำตามแม่ของข้าพเจ้า	353	47.8	362	49.0	24	3.2
13	โดยปกติข้าพเจ้าทำตามพ่อของข้าพเจ้า	329	44.5	375	50.7	35	4.7
14	โดยปกติข้าพเจ้าทำตามครูของข้าพเจ้า	258	34.9	415	56.2	66	8.9
15	โดยปกติข้าพเจ้าทำตามเพื่อนของข้าพเจ้า	94	12.7	378	51.2	266	36.0

และเมื่อได้มีการนำคะแนนที่ได้จากการวัดในแต่ละข้อมาคูณกันเป็นคะแนนการรับรู้ทัศนสถานทางสังคมของข้อนั้น เพื่อคำนวณการรับรู้ทัศนสถานทางสังคมตามสมการ

$$SN = \sum_{i=1}^n b_i \cdot m_i$$

เมื่อ SN = การรับรู้ทัศนสถานทางสังคม

b_i = ความเชื่อเกี่ยวกับการที่คนใกล้ชิดจะยอมรับสนับสนุน สิ่งที่เรากระทำ

m_i = แรงจูงใจที่จะคล้อยตามบุคคลใกล้ชิด แต่ละประเภท

n = จำนวนบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้ทัศนสถานทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง หลังจากการคำนวณตามสมการ ดังตารางที่ 4.14 พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ทัศนสถานทางสังคมในระดับปานกลาง (Mean = 10.09) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ทัศนสถานทางสังคมสูงที่สุด คือ รับรู้ว่าแม่ของตนต้องการให้ใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด (Mean = 11.22) รองลงมา คือ รับรู้ว่าแม่ของตนต้องการให้เปิดไฟเท่าที่จำเป็น (Mean = 10.99) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยการรับรู้และปฏิบัติตามต่ำที่สุด คือ การรับรู้ว่าเพื่อนต้องการให้ตนใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด (Mean = 6.95)

ตารางที่ 4.14 แสดงมาตรวัดการรับรู้ทัศนคติทางสังคมรายข้อของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อ	การรับรู้ทัศนคติทางสังคม	Mean	S
1	แม่ของข้าพเจ้าต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	11.22	3.12
2	ข้าพเจ้าเชื่อว่าพ่อต้องการให้ข้าพเจ้าปิดไฟทุกครั้งหลังใช้เสร็จ	10.80	3.28
3	ข้าพเจ้าเชื่อว่าครูต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	10.28	3.36
4	พ่อต้องการให้ข้าพเจ้าถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกครั้งเมื่อเลิกใช้	10.55	3.31
5	ครูของข้าพเจ้าต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น	9.95	3.44
6	แม่ชอบให้ข้าพเจ้าใช้หลอดประหยัดไฟ	10.05	3.66
7	ข้าพเจ้าเชื่อว่าพ่อต้องการให้ข้าพเจ้าใช้แอร์เท่าที่จำเป็น	10.04	3.71
8	ครูต้องการให้ข้าพเจ้าลดการใช้ไฟฟ้าอย่างฟุ่มเฟือย	9.61	3.60
9	แม่ต้องการให้ข้าพเจ้าเปิดไฟเท่าที่จำเป็น	10.99	3.29
10	พ่อต้องการให้ข้าพเจ้าลดการใช้ไฟฟ้าที่ไม่จำเป็นลง	10.55	3.42
11	ข้าพเจ้าเชื่อว่าเพื่อนต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	6.95	3.40
	เฉลี่ย	10.09	2.40

4.3.3 การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานในระดับปานกลาง (ร้อยละ 62.8) รองลงมาคือ มีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานมาก (ร้อยละ 32.6) และมีเพียงส่วนน้อยที่รับรู้ข่าวสารด้านพลังงานน้อย (ร้อยละ 4.6) ดังตาราง ที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 แสดงระดับของการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน		จำนวน	ร้อยละ
1 น้อย	(1.00-2.33 คะแนน)	34	4.6
2 ปานกลาง	(2.34-3.67 คะแนน)	464	62.8
3 มาก	(3.68-5.00 คะแนน)	241	32.6
รวม		739	100.0

เมื่อพิจารณารายละเอียดของข้อมูลการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน ดังตารางที่ 4.16 โดยภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.36) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยในการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานสูงสุด คือ เคยชมนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับพลังงานทั้งในโรงเรียนและภายนอก และได้รับเกร็ดความรู้เรื่องพลังงานจากการอ่านโปสเตอร์ตามสถานที่ต่างๆ (Mean = 3.75) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยในการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานน้อยที่สุด คือ เลือกอ่านหนังสือบันเทิงทั่วไปมากกว่าที่จะสนใจอ่านสภาพปัญหาต่างๆ ในปัจจุบัน (Mean = 2.66) และสามารถพิจารณารายละเอียดของการวิเคราะห์รายชื่อทั้ง 13 ข้อ โดยมี รายละเอียด ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มักจะอ่านบทความที่เกี่ยวข้องกับพลังงานจากนิตยสารและวารสารต่างๆ (ร้อยละ 55.6) รองลงมาคือ ไม่ค่อยอ่านบทความเกี่ยวกับพลังงานจากนิตยสารและวารสารต่างๆ (ร้อยละ 29.2) และมีส่วนน้อยที่ไม่เคยอ่านเลย (ร้อยละ 6.0)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกอ่านหนังสือบันเทิงทั่วไปมากกว่าที่จะสนใจอ่านเรื่องสภาพปัญหาต่างๆ ในปัจจุบัน (ร้อยละ 44.2) รองลงมาคือ เลือกอ่านเรื่องสภาพปัญหาต่างๆ มากกว่าหนังสือบันเทิงทั่วไป (ร้อยละ 33.7) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่สนใจอ่านแต่เรื่องปัญหาต่างๆ ในปัจจุบันมากกว่าหนังสือบันเทิงทั่วไป (ร้อยละ 5.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ดูรายการสารคดีทางโทรทัศน์เกี่ยวกับปัญหาพลังงานจนจบรายการ (ร้อยละ 41.5) รองลงมาคือ ไม่เคยดูจนจบรายการเลย (ร้อยละ 34.1) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่เคยดูรายการสารคดีเกี่ยวกับปัญหาพลังงานจนจบรายการได้เลยแม้แต่ครั้งเดียว (ร้อยละ 8.9)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนใจดูรายการรณรงค์ประหยัดไฟทางโทรทัศน์ (ร้อยละ 55.8) รองลงมาคือ ไม่สนใจดู (ร้อยละ 22.1) และมีส่วนน้อยที่ไม่สนใจดูการรณรงค์ประหยัดไฟเลย (ร้อยละ 7.2)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยชมนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับพลังงานทั้งในโรงเรียน และภายนอก (ร้อยละ 58.5) รองลงมาคือ สนใจชมนิทรรศการทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน (ร้อยละ 21.0) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่เคยสนใจชมนิทรรศการเลย (ร้อยละ 4.5)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตั้งใจอ่านโปสเตอร์รณรงค์เรื่องพลังงาน (ร้อยละ 56.8) รองลงมาคือ ไม่เคยตั้งใจอ่าน (ร้อยละ 20.8) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่เคยตั้งใจอ่านโปสเตอร์เรื่องพลังงานใดๆ เลย (ร้อยละ 5.5)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับเกร็ดความรู้เรื่องพลังงานจากการอ่านโปสเตอร์ตามสถานที่ต่างๆ (ร้อยละ 60.5) รองลงมาคือ ได้รับเกร็ดความรู้เรื่องพลังงานเป็นอย่างดีจากการอ่านโปสเตอร์รณรงค์ (ร้อยละ 19.1) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่เคยได้รับเกร็ดความรู้ใดๆ เลยจากการอ่านโปสเตอร์ตามสถานที่ต่างๆ (ร้อยละ 3.4)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พูดคุยเรื่องพลังงานกับเพื่อน (ร้อยละ 44.7) รองลงมาคือ ไม่พูดคุยเรื่องพลังงานกับเพื่อน (ร้อยละ 36.7) และมีเพียงส่วนน้อยที่พูดคุยเรื่องพลังงานกับเพื่อนเสมอๆ (ร้อยละ 6.2)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เมื่อเกิดความสงสัยเกี่ยวกับพลังงานจะนำไปปรึกษากับผู้ที่มีความรู้ (ร้อยละ 55.8) รองลงมาคือ ไม่นำไปปรึกษาผู้ที่มีความรู้ (ร้อยละ 21.8) และมีส่วนน้อยที่ไม่เคยเลยที่จะนำเรื่องที่สงสัยเกี่ยวกับพลังงานไปปรึกษาผู้ที่มีความรู้ (ร้อยละ 5.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเข้าไปฟังการพูดคุยกันในเรื่องพลังงานด้วยความสนใจ (ร้อยละ 55.6) รองลงมาคือ ไม่สนใจเข้าไปร่วมฟังหากมีใครพูดคุยกันเรื่องพลังงาน (ร้อยละ 26.1) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่เคยสนใจเลยที่จะฟังเรื่องที่มีคนพูดคุยกันเรื่องพลังงาน (ร้อยละ 4.9)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนใจฟังเรื่องเกี่ยวกับพลังงานจากวิทยุ (ร้อยละ 47.0) รองลงมาคือ ไม่สนใจฟัง (ร้อยละ 31.0) และมีเพียงส่วนน้อยที่สนใจฟังเป็นอย่างมากในเรื่องเกี่ยวกับพลังงานจากวิทยุ (ร้อยละ 10.0)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ติดตามชมรายการเกี่ยวกับพลังงานทางโทรทัศน์ (ร้อยละ 54.4) รองลงมาคือ ไม่ติดตามชม (ร้อยละ 29.2) และมีส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่เคยสนใจติดตามชมรายการเกี่ยวกับปัญหาพลังงานทางโทรทัศน์ใดๆ เลย (ร้อยละ 5.0)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าการรับฟังเรื่องเกี่ยวกับพลังงานเป็นเรื่องที่ไม่น่าเบื่อ (ร้อยละ 53.3) รองลงมาคือ คิดว่าการฟังเรื่องเกี่ยวกับพลังงานเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ (ร้อยละ 24.8) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่คิดว่าเป็นเรื่องที่น่าเบื่อที่สุดในการฟังเรื่องเกี่ยวกับพลังงาน (ร้อยละ 7.3)

ตารางที่ 4.16 แสดงมาตรวัดการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานรายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อ	การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน	จริงที่สุด		จริง		ไม่แน่ใจ		ไม่จริง		ไม่จริงเลย		Mean	S
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1	ข้าพเจ้ามักจะอ่านบทความที่เกี่ยวข้องกับพลังงานจากนิตยสารและวารสารต่างๆ	68	9.2	411	55.6	0	0.0	216	29.2	44	6.0	3.33	1.16
2	ข้าพเจ้าเลือกอ่านหนังสือบันเทิงทั่วไปมากกว่าที่จะสนใจอ่านเรื่องสภาพปัญหาต่างๆ ในปัจจุบัน	125	16.9	327	44.2	0	0.0	249	33.7	38	5.1	2.66	1.24

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ข้อ	การรับรู้ข่าวสาร ด้านพลังงาน	จริงที่สุด		จริง		ไม่แน่ใจ		ไม่จริง		ไม่จริงเลย		Mean	S
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
3	ข้าพเจ้าไม่เคยทนดูรายการ สารคดีทางโทรทัศน์เกี่ยวกับ ปัญหาพลังงานจนจบรายการ เลย	66	8.9	252	34.1	0	0.0	307	41.5	114	15.4	3.20	1.30
4	ข้าพเจ้าไม่สนใจดูการรณรงค์ ประหยัดไฟในโทรทัศน์	53	7.2	163	22.1	0	0.0	412	55.8	110	14.9	3.52	1.35
5	ข้าพเจ้าเคยชมนิทรรศการที่ เกี่ยวข้องกับพลังงานทั้งใน โรงเรียนและภายนอก	155	21.0	432	58.5	0	0.0	119	16.1	33	4.5	3.75	1.09
6	ข้าพเจ้าไม่เคยตั้งใจอ่าน โปสเตอร์รณรงค์เรื่องพลังงาน ใดๆ	41	5.5	154	20.8	0	0.0	420	56.8	124	16.8	3.58	1.15
7	ข้าพเจ้าได้รับเกร็ดความรู้เรื่อง พลังงานจากการอ่านโปสเตอร์ ตามสถานที่ต่างๆ	141	19.1	447	60.5	0	0.0	126	17.1	25	3.4	3.75	1.06
8	ข้าพเจ้าไม่พูดคุยเรื่องพลังงาน กับเพื่อน	92	12.4	271	36.7	0	0.0	330	44.7	46	6.2	2.96	1.25
9	เมื่อข้าพเจ้าเกิดความสงสัย เกี่ยวกับพลังงานข้าพเจ้าจะไป ปรึกษาผู้ที่มีความรู้	128	17.3	412	55.8	0	0.0	161	21.8	38	5.1	3.58	1.16
10	เมื่อมีใครพูดคุยกันเรื่อง พลังงานข้าพเจ้าจะฟังด้วย ความสนใจ	99	13.4	411	55.6	0	0.0	493	26.1	36	4.9	3.47	1.15
11	ข้าพเจ้าไม่สนใจฟังเรื่อง เกี่ยวกับพลังงานจากวิทยุ	89	12.0	229	31.0	0	0.0	347	47.0	74	10.0	3.12	1.28
12	ข้าพเจ้าติดตามชมรายการ เกี่ยวกับปัญหาพลังงานทาง โทรทัศน์	84	11.4	402	54.4	0	0.0	216	29.2	37	5.0	3.38	1.16
13	การรับฟังเรื่องเกี่ยวกับ พลังงานเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ เฉื่อย	54	7.3	183	24.8	0	0.0	394	53.3	108	14.6	3.43	1.21
												3.36	0.58

4.4 พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระดับสูง คือ มีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติทุกครั้งหรือเกือบทุกครั้งที่ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า (ร้อยละ 61.9) รองลงมาคือ มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระดับปานกลาง คือ มีการปฏิบัติอย่างไม่ค่อยสม่ำเสมอ จะปฏิบัติเป็นบางครั้งในการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า (ร้อยละ 38.1) และยังพบว่าในกลุ่มตัวอย่างนี้ไม่มีผู้ที่มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระดับต่ำ คือ ไม่ค่อยปฏิบัติ ปฏิบัติเพียงนานๆ ครั้งหรือไม่เคยปฏิบัติเลยในการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 แสดงระดับของพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า		จำนวน	ร้อยละ
1 ต่ำ	(0.00-2.33 คะแนน)	0	0.0
2 ปานกลาง	(1.34-2.67 คะแนน)	280	38.1
3 สูง	(2.68-4.00 คะแนน)	455	61.9
รวม		735	100.0

เมื่อพิจารณารายละเอียดของข้อมูลพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 4.18 และ 4.19 โดยภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระดับสูง คือ มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ มีการปฏิบัติทุกครั้งหรือเกือบทุกครั้งที่ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า (Mean = 2.80) โดยกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ปิดตู้เย็นทันทีเมื่อใช้เสร็จ (Mean = 3.80) รองลงมาคือ ปิดไฟก่อนเข้านอน (Mean = 3.76) และ กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ดูแลไม่ให้มีฝุ่นเกาะสกปรกบนแผงความร้อนหลังตู้เย็น (Mean = 1.63) และสามารถพิจารณารายละเอียดของการวิเคราะห์แยกย่อยของเนื้อหาได้ออกมาเป็น 2 ด้าน คือ การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า และการดูแลรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้าให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสิ้น 28 ข้อ มีรายละเอียด ดังนี้

4.4.1 การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปิดไฟก่อนเข้านอนทุกครั้ง (ร้อยละ 82.8) รองลงมาคือ ปิดไฟเกือบทุกครั้งก่อนเข้านอน (ร้อยละ 14.3) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่เคยปิดไฟก่อนเข้านอน (ร้อยละ 1.6)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปิดตู้เย็นทันทีทุกครั้งเมื่อใช้เสร็จ (ร้อยละ 86.1) รองลงมาคือ ปิดตู้เย็นทันทีเมื่อใช้เสร็จเกือบทุกครั้ง (ร้อยละ 11.1) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่บางครั้งจะปิดตู้เย็นทันทีเมื่อใช้เสร็จ (ร้อยละ 0.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นานๆ ครั้งจึงจะรีดผ้าครั้งละ 1-2 ชุด (ร้อยละ 41.7) รองลงมาคือ ไม่เคยรีดผ้าครั้งละ 1-2 ชุด เลย (ร้อยละ 24.2) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่บางครั้งจะรีดผ้าครั้งละ 1-2 ชุด (ร้อยละ 0.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ถอดปลั๊กไฟทุกครั้งเมื่อเลิกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า (ร้อยละ 46.8) รองลงมาคือ เกือบทุกครั้งจะถอดปลั๊กไฟหลังใช้ (ร้อยละ 38.7) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ในบางครั้งจึงจะถอดปลั๊กไฟเมื่อเลิกใช้ (ร้อยละ 0.3)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นานๆ ครั้งจึงจะทำงานอื่นโดยเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ (ร้อยละ 43.3) รองลงมาคือ เกือบทุกครั้งจะเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้พร้อมกับที่ตนทำงานอื่น (ร้อยละ 31.0) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ในบางครั้งถึงจะเปิดโทรทัศน์พร้อมๆ กับทำงานอื่นไปด้วย (ร้อยละ 0.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นานๆ ครั้งจึงจะนอนหลับทั้งที่โทรทัศน์ยังเปิดอยู่ (ร้อยละ 43.6) รองลงมาคือ ไม่เคยเลยที่โทรทัศน์ยังเปิดอยู่ทั้งๆ ที่นอนหลับไปแล้ว (ร้อยละ 41.9) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ในบางครั้งยังเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้โดยที่หลับไปแล้ว (ร้อยละ 0.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะปิดพัดลมทันทีเมื่อเลิกใช้ทุกครั้ง (ร้อยละ 59.4) รองลงมาคือ เกือบทุกครั้งที่เลิกใช้พัดลมจะปิดทันที (ร้อยละ 29.5) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ในบางครั้งเท่านั้นจึงจะปิดพัดลมทันทีเมื่อเลิกใช้ (ร้อยละ 0.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปิดสวิตช์ไฟทันทีทุกครั้งเมื่อเลิกใช้งาน (ร้อยละ 55.1) รองลงมาคือ ปิดสวิตช์ทันทีเกือบทุกครั้ง (ร้อยละ 32.1) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ในบางครั้งจึงจะปิดสวิตช์ไฟทันทีเมื่อเลิกใช้งาน (ร้อยละ 0.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทุกครั้งที่ไม่มีคนดูจะปิดโทรทัศน์ทันที (ร้อยละ 50.1) รองลงมาคือ ปิดทันทีที่ไม่มีคนดูเกือบทุกครั้ง (ร้อยละ 36.5) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ในบางครั้งจึงจะปิดทันทีเมื่อไม่มีคนดู (ร้อยละ 0.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่หลายๆ ครั้งที่จะเสียบปลั๊กพัดลมทิ้งไว้ (ร้อยละ 34.8) รองลงมาคือ มักจะเสียบปลั๊กพัดลมทิ้งไว้เกือบทุกครั้ง (ร้อยละ 25.8) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ในบางครั้งจะเสียบปลั๊กพัดลมทิ้งไว้ (ร้อยละ 0.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทุกครั้งที่เสียบปลั๊กเครื่องเล่นวีดีโอเมื่อต้องการใช้เท่านั้น (ร้อยละ 67.1) รองลงมาคือ เกือบทุกครั้งที่เสียบปลั๊กเครื่องเล่นวีดีโอเมื่อต้องการใช้เท่านั้น (ร้อยละ 13.4) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่นานๆ ครั้งจึงจะเสียบปลั๊กเครื่องเล่นวีดีโอเฉพาะเวลาที่ต้องการใช้ (ร้อยละ 6.9)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเสียบปลั๊กกระติกน้ำร้อนไฟฟ้าทิ้งไว้ เมื่อไม่ต้องการใช้งานแล้ว (ร้อยละ 52.0) รองลงมาคือ นานๆ ครั้งจึงจะเสียบปลั๊กกระติกน้ำร้อนไฟฟ้าเอาไว้ (ร้อยละ 26.0) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เสียบปลั๊กกระติกน้ำร้อนไฟฟ้าทิ้งเอาไว้ทุกครั้ง แม้ไม่ได้ใช้งานอะไร (ร้อยละ 9.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทุกครั้งที่ใช้กระติกน้ำร้อนไฟฟ้าจะใส่น้ำให้พอเหมาะกับความต้องการ และไม่สูงกว่าระดับที่กำหนดไว้ (ร้อยละ 51.6) รองลงมาคือ เกือบทุกครั้งที่ใส่น้ำอย่างพอเหมาะ (ร้อยละ 28.4) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่นานๆ ครั้งจึงจะใส่น้ำอย่างพอเหมาะ (ร้อยละ 9.9)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเปิดไฟเท่าที่จำเป็นทุกครั้ง (ร้อยละ 62.4) รองลงมาคือ เกือบทุกครั้งที่เปิดไฟเท่าที่จำเป็น (ร้อยละ 30.2) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่เคยเปิดไฟเท่าที่จำเป็น (ร้อยละ 1.5)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่เคยปิดโทรทัศน์โดยถอดปลั๊กออก (ร้อยละ 32.9) รองลงมาคือ เกือบทุกครั้งที่จะไม่ถอดปลั๊กโทรทัศน์ออก (ร้อยละ 24.5) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่จะถอดปลั๊กโทรทัศน์ออกทุกครั้งที่ปิดโทรทัศน์ (ร้อยละ 18.5)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่เคยเสียบปลั๊กหม้อหุงข้าวเมื่อข้าวสุกแล้ว และนานๆ ครั้งจึงจะเสียบปลั๊กเอาไว้เพื่อให้ข้าวร้อนอยู่เสมอ (ร้อยละ 26.1) และมีเพียงบางส่วนที่จะเสียบปลั๊กหม้อหุงข้าวทิ้งเอาไว้ทุกครั้งเพื่อให้ข้าวร้อน (ร้อยละ 22.3)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเปิดวิทยุฟังเพลงพร้อมกับเปิดโทรทัศน์ (ร้อยละ 52.9) รองลงมาคือ นานๆ ครั้งจะเปิดวิทยุไปพร้อมกับเปิดโทรทัศน์ (ร้อยละ 30.3) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ทุกครั้งที่เปิดวิทยุและโทรทัศน์ไปพร้อมๆ กัน (ร้อยละ 5.8)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะปิดโทรทัศน์ด้วยรีโมทคอนโทรล และสวิตซ์ที่ตัวเครื่องด้วยทุกครั้ง (ร้อยละ 35.9) รองลงมาคือ นานๆ ครั้งจะปิดโทรทัศน์โดยไม่ปิดสวิตซ์ที่ตัวเครื่องด้วย (ร้อยละ 33.4) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ในบางครั้งจะปิดโทรทัศน์แค่รีโมทคอนโทรล แล้วไม่มาปิดที่ตัวเครื่องด้วย (ร้อยละ 0.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่เคยนำอาหารที่ยังร้อน หรืออุ่นๆ ไปแช่ในตู้เย็นเลย (ร้อยละ 55.2) รองลงมาคือ นานๆ ครั้งจึงจะนำอาหารทั้งๆ ที่ยังร้อนหรืออุ่นๆ ไปแช่ในตู้เย็น (ร้อยละ 34.1) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ทุกครั้งจะนำอาหารที่ยังร้อนๆ หรืออุ่นๆ ไปแช่ในตู้เย็น (ร้อยละ 2.6)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทุกครั้งจะถอดปลั๊กเตารีดออกก่อนเสร็จสิ้นการรีดประมาณ 2-3 นาที (ร้อยละ 25.7) รองลงมาคือ ถอดออกก่อนรีดเสร็จเกือบทุกครั้ง (ร้อยละ 25.6) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ในบางครั้งจึงจะถอดปลั๊กออกก่อน (ร้อยละ 0.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเปิดฝามื้อหุงข้าวขณะที่ข้าวยังไม่สุก (ร้อยละ 55.2) รองลงมาคือ นานๆ ครั้งจะเปิดฝาทิ้งๆ ที่ข้าวยังไม่สุก (ร้อยละ 29.6) และมีเพียงส่วนน้อย เท่านั้นที่จะเปิดฝามื้อหุงข้าวทั้งที่ยังไม่สุกเกือบทุกครั้ง (ร้อยละ 6.9)

ตารางที่ 4.18 แสดงมาตรวัดพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ด้านการใช้เครื่องไฟฟ้ารายข้อของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อ	พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	ทุกครั้ง		เกือบทุกครั้ง		บางครั้ง		นานๆ ครั้ง		ไม่เคย		Mean	S
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1	ข้าพเจ้าปิดไฟก่อนเข้านอน	612	82.8	106	14.3	0	0.0	9	1.2	12	1.6	3.76	0.67
2	ข้าพเจ้าปิดตู้เย็นทันทีเมื่อใช้เสร็จ	636	86.1	82	11.1	1	0.1	12	1.6	7	0.9	3.80	0.61
3	ข้าพเจ้ารีดผ้าครั้งละ 1-2 ชุด	105	14.2	146	19.8	1	0.1	308	41.7	179	24.2	2.42	1.41
4	ข้าพเจ้าถอดปลั๊กไฟเมื่อเลิกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า	346	46.8	286	38.7	2	0.3	84	11.4	21	2.8	3.15	1.08
5	ขณะที่ทำงานอื่นข้าพเจ้าเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้	62	8.4	229	31.0	1	0.1	320	43.3	127	17.2	2.30	1.30
6	ข้าพเจ้านอนหลับทั้งที่โทรทัศน์ยังเปิดอยู่	25	3.4	81	11.0	1	0.1	322	43.6	310	41.9	3.10	1.08
7	ข้าพเจ้าปิดพัดลมทันทีเมื่อเลิกใช้	439	59.4	218	29.5	1	0.1	72	9.7	8	1.1	3.37	0.98
8	ข้าพเจ้าปิดสวิตช์ไฟทันทีเมื่อเลิกใช้งาน	407	55.1	237	32.1	1	0.1	67	9.1	27	3.7	3.26	1.09
9	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์ทันทีเมื่อไม่มีคนดู	370	50.1	270	36.5	1	0.1	78	10.6	20	2.7	3.21	1.06
10	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กพัดลมทิ้งไว้	164	22.2	191	25.8	1	0.1	257	34.8	126	17.1	1.99	1.48

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ข้อ	พฤติกรรมการประหยัด พลังงานไฟฟ้า	ทุกครั้ง		เกือบทุกครั้ง		บางครั้ง		นานๆ ครั้ง		ไม่เคย		Mean	S
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
11	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กเครื่องเล่น วีดีโอเมื่อต้องการใช้เท่านั้น	496	67.1	99	13.4	0	0.0	51	6.9	92	12.4	3.16	1.43
12	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กกระติกน้ำ ร้อนไฟฟ้าทิ้งไว้ แม้ไม่ต้องการ ใช้งานแล้ว	67	9.1	96	13.0	0	0.0	192	26.0	384	52.0	2.99	1.4
13	ข้าพเจ้าใส่น้ำในกระติกน้ำร้อน ไฟฟ้าให้พอเหมาะกับความ ต้องการ และไม่สูงกว่าระดับที่ กำหนดไว้	381	51.6	210	28.4	0	0.0	73	9.9	75	10.1	3.01	1.35
14	ข้าพเจ้าเปิดไฟเท่าที่จำเป็น	461	62.4	223	30.2	0	0.0	44	6.0	11	1.5	3.46	0.89
15	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์โดยไม่ ถอดปลั๊กออก	243	32.9	181	24.5	0	0.0	178	24.1	137	18.5	1.71	1.57
16	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กหม้อหุงข้าว เอาไว้แม้ข้าวสุกแล้ว เพื่อให้ ข้าวร้อนอยู่เสมอ	165	22.3	188	25.4	0	0.0	193	26.1	193	26.1	2.08	1.57
17	ข้าพเจ้าเปิดวิทยุฟังเพลง พร้อมกับเปิดโทรทัศน์	43	5.8	81	11.0	0	0.0	224	30.3	391	52.9	3.14	1.21
18	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์ด้วยรีโมท คอนโทรล โดยไม่ปิดสวิตช์ที่ ตัวเครื่อง	89	12.0	137	18.5	1	0.1	247	33.4	265	35.9	2.63	1.43
19	ข้าพเจ้านำอาหารที่ร้อนหรือ ยังอุ่นแช่ในตู้เย็น	19	2.6	58	7.8	0	0.0	252	34.1	408	55.2	3.36	1.45
20	ข้าพเจ้าถอดปลั๊กเตารีดก่อน เสร็จสิ้นการรีดประมาณ 2-3 นาที	190	25.7	189	25.6	1	0.1	188	25.4	171	23.1	2.05	1.57
21	ข้าพเจ้าเปิดฝาม้อหุงข้าว ขณะที่ข้าวยังไม่สุก	61	8.3	51	6.9	0	0.0	219	29.6	408	55.2	3.17	1.24

4.4.2 การดูแลรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยปรับจอภาพโทรทัศน์ให้สว่างจ้า (ร้อยละ 57.4) รองลงมาคือ นานๆ ครั้งจึงจะปรับภาพให้สว่างจ้า (ร้อยละ 29.0) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ในบางครั้งจะปรับจอภาพให้สว่างจ้า (ร้อยละ 0.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะใช้น้ำที่สะอาด และไม่มีตะกอนทุกครั้งในการต้มในกระติกน้ำร้อนไฟฟ้า (ร้อยละ 60.5) รองลงมาคือ เกือบทุกครั้งจะใช้น้ำที่สะอาด และไม่มีตะกอน (ร้อยละ 19.4) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ใช้น้ำที่ไม่สะอาด และมีตะกอนต้มในกระติกน้ำร้อนไฟฟ้าเสมอ (ร้อยละ 9.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทานๆ ครั้งจะดูแลไม่ให้มีฝุ่นละอองจับบริเวณใบพัด และมอเตอร์พัดลม (ร้อยละ 43.0) รองลงมาคือ จะทำความสะอาดเกือบทุกครั้งที่มีฝุ่นจับ (ร้อยละ 27.2) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่เคยทำความสะอาด หรือดูแลไม่ให้มีฝุ่นจับเลย (ร้อยละ 11.2)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทานๆ ครั้งจึงจะดูแลไม่ให้มีฝุ่นสกปรกบนแผงระบายความร้อนหลังตู้เย็น (ร้อยละ 44.8) รองลงมาคือ จะดูแลไม่ให้มีฝุ่นเกาะเกือบทุกครั้ง (ร้อยละ 20.8) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่จะดูแลทุกครั้งไม่ให้มีฝุ่นเกาะสกปรกบนแผงระบายความร้อนหลังตู้เย็น (ร้อยละ 13.8)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทานๆ ครั้งจึงจะไม่สนใจแม้มีฝุ่นละอองจับที่หลอดไฟหรือโคมไฟ (ร้อยละ 44.5) รองลงมาคือ สนใจดูแลเมื่อมองเห็นฝุ่นละอองทุกครั้ง (ร้อยละ 36.7) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่เคยสนใจเลยแม้มีฝุ่นละอองจับที่หลอดไฟหรือโคมไฟ (ร้อยละ 5.7)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะละลายน้ำแข็งในตู้เย็นทุกครั้ง เมื่อพบว่า มีน้ำแข็งเกาะในช่องน้ำแข็งมากเกินไป (ร้อยละ 31.8) รองลงมาคือ นานๆ ครั้งจึงจะละลายน้ำแข็งในตู้เย็นทันที (ร้อยละ 28.3) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นไม่เคยละลายน้ำแข็งในตู้เย็นเลย แม้พบว่า มีน้ำแข็งเกาะในช่องน้ำแข็งมากเกินไป (ร้อยละ 13.5)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทานๆ ครั้งจึงจะดูแลแผ่นโลหะหน้าเตารีดให้สะอาด (ร้อยละ 32.7) รองลงมาคือ จะดูแลให้สะอาดเกือบทุกครั้ง (ร้อยละ 28.1) และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่เคยดูแลทำความสะอาดแผ่นโลหะหน้าเตารีดเลย (ร้อยละ 16.4)

ตารางที่ 4.19 แสดงมาตรวัดพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ด้านการดูแลรักษารายชื่อ
ของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อ	พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	ทุกครั้ง		เกือบทุกครั้ง		บางครั้ง		นานๆ ครั้ง		ไม่เคย		Mean	S
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
22	ข้าพเจ้าปรับจอภาพโทรทัศน์ให้สว่างจ้า	39	5.3	61	8.3	1	0.1	214	29.0	424	57.4	3.25	1.15
23	ข้าพเจ้าใช้น้ำที่สะอาด และไม่มีตะกอนดื่มในกระติกน้ำร้อนไฟฟ้า	447	60.5	143	19.4	0	0.0	82	11.1	67	9.1	3.11	1.36
24	ข้าพเจ้าดูแลไม่ให้มีฝุ่นละอองจับพัดลม	137	18.5	201	27.2	0	0.0	318	43.0	83	11.2	1.99	1.38
25	ข้าพเจ้าดูแลไม่ให้มีฝุ่นเกาะสกปรกบนแผงระบายความร้อนหลังตู้เย็น	102	13.8	154	20.8	0	0.0	331	44.8	152	20.6	1.63	1.38
26	ข้าพเจ้าไม่สนใจแม้มองเห็นฝุ่นจับที่หลอดไฟและโคมไฟ	42	5.7	97	13.1	0	0.0	329	44.5	271	36.7	2.93	1.18
27	ข้าพเจ้าละลายน้ำแข็งในตู้เย็นเมื่อพบว่า มีน้ำแข็งเกาะในช่องน้ำแข็งมากเกินไป	235	31.8	195	26.4	0	0.0	209	28.3	100	13.5	2.35	1.50
28	ข้าพเจ้าดูแลแผ่นโลหะหน้าเตารีดให้สะอาด	168	22.7	208	28.1	0	0.0	242	32.7	121	16.4	2.08	1.47
เฉลี่ยรวม												2.80	0.44

4.5 การทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม
การประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี
โดยการใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการ
วิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise) ดังตารางที่
4.17 และ 4.18 และสามารถวิเคราะห์ผล ได้ดังนี้

4.5.1 ปัจจัยทางด้านจิตใจ

ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคต และควบคุมตน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี จำแนกเป็น

สมมติฐานที่ 1 ทัศนคติต่อการการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพื่อทดสอบสมมติฐานพบว่า ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในระดับปานกลาง (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = 0.274) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งก็คือ สมมติฐานที่ 1 ที่กำหนดไว้ได้รับการยอมรับที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01

หมายความว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ส่วนนักเรียนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

สมมติฐานที่ 2 ความเชื่ออำนาจในตนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพื่อทดสอบสมมติฐานพบว่า ความเชื่ออำนาจในตนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในระดับปานกลาง (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = 0.288) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งก็คือ สมมติฐานที่ 2 ที่กำหนดไว้ได้รับการยอมรับที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01

หมายความว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ส่วนนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

สมมติฐานที่ 3 ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพื่อทดสอบสมมติฐานพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในระดับปานกลาง (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = 0.390) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งก็คือ สมมติฐานที่ 3 ที่กำหนดไว้ได้รับการยอมรับที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01

หมายความว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ส่วนนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

4.5.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อม

การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ทัศนคติทางสังคม การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี จำแนกเป็น

สมมติฐานที่ 4 การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพื่อทดสอบสมมติฐานพบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระดับต่ำ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = 0.255) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งก็คือ สมมติฐานที่ 4 ที่กำหนดไว้ได้รับการยอมรับที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01

หมายความว่า นักเรียนที่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมมากมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ส่วนนักเรียนที่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมน้อยมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

สมมติฐานที่ 5 การรับรู้ทัศนคติทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพื่อทดสอบสมมติฐานพบว่า การรับรู้ทัศนคติทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในระดับปานกลาง (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = 0.280) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งก็คือ สมมติฐานที่ 5 ที่กำหนดไว้ได้รับการยอมรับที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01

หมายความว่า นักเรียนที่มีการรับรู้ทัศนคติทางสังคมสูงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ส่วนนักเรียนที่มีการรับรู้ทัศนคติต่ำมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

สมมติฐานที่ 6 การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรม
การประหยัดพลังงานไฟฟ้า

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพื่อทดสอบ
สมมติฐานพบว่า การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัด
พลังงานไฟฟ้า ในระดับปานกลาง (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = 0.381) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.01 ซึ่งก็คือ สมมติฐานที่ 6 ที่กำหนดไว้ได้รับการยอมรับที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ
0.01

หมายความว่า นักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานมากมีแนวโน้มที่จะมี
พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง ส่วนนักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานน้อยมี
แนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านจิตใจ และปัจจัยสภาพ-
แวดล้อมกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	พฤติกรรม การ ประหยัด พลังงาน ไฟฟ้า	ทัศนคติ ต่อการ ประหยัด พลังงาน ไฟฟ้า	ความเชื่อ อำนาจ ในตน	ลักษณะ มุ่งอนาคต และควบคุม ตนเอง	การ สนับสนุน ทางสังคม	การรับรู้ ทัศนคติ ทางสังคม
ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	0.274**					
ความเชื่ออำนาจในตน	0.288**	0.620**				
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง	0.390**	0.522**	0.568**			
การสนับสนุนทางสังคม	0.255**	0.527**	0.601**	0.498**		
การรับรู้ทัศนคติทางสังคม	0.280**	0.254**	0.219**	0.259**	0.286**	
การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน	0.381**	0.353**	0.329**	0.417**	0.355**	0.317**

สมมติฐานที่ 7 กลุ่มตัวแปรทางด้านจิตใจ 3 ตัวแปร คือ ทัศนคติต่อการประหยัด
พลังงานไฟฟ้า ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง และกลุ่มตัวแปรปัจจัย
สภาพแวดล้อม 3 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ทัศนคติทางสังคม การรับรู้ข่าวสาร
ด้านพลังงาน สามารถทำนายพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้

จากผลการวิเคราะห์โดยนำตัวแปรทุกตัวเข้าสู่วิเคราะห์การถดถอยแบบพหุ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise) ดังตารางที่ 4.21 พบว่าตัวแปรที่เข้าสู่วิเคราะห์เป็นอันดับแรก คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง ($R = 0.390$) และสามารถอธิบายความผันแปรพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่างได้ร้อยละ 15.2 ($R^2 = 0.152$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.257 นั่นคือ นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูงจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานสูง และถ้าหากมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานต่ำ

ตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการในลำดับต่อมา คือ การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน ซึ่งทำให้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนเพิ่มขึ้น ($R = 0.459$) และทั้งสองตัวแปรสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนได้ร้อยละ 21.1 ($R^2 = 0.211$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.233 นั่นคือ นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูงและมีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานมากจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง และถ้าหากมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ และมีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานน้อยจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

ตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการในลำดับสุดท้าย คือ การรับรู้ทัศนคติทางสังคม ซึ่งทำให้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนเพิ่มขึ้น ($R = 0.477$) และทั้งสามตัวแปรสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้ร้อยละ 22.7 ($R^2 = 0.227$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.136 นั่นคือ นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง มีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานมาก และมีการรับรู้ทัศนคติทางสังคมสูงจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูง และถ้าหากมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ มีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานน้อย และมีการรับรู้ทัศนคติทางสังคมต่ำจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ

กล่าวโดยสรุปจากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise) พบว่า ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนได้ดีที่สุด คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ($Beta = 0.257$) รองลงมาคือการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน ($Beta = 0.233$) และสุดท้ายคือ การรับรู้ทัศนคติทางสังคม ($Beta = 0.136$) ตามลำดับ โดยร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่างได้ร้อยละ 22.7 ($R^2 = 0.227$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งก็คือ สมมติฐานที่ 7 ที่กำหนดไว้ได้รับการยอมรับ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01

ตารางที่ 4.21 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม
การประหยัดพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	R	R ²	B	Beta	T	ระดับ นัยสำคัญ
1. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	0.390	0.152	0.402	0.257	7.058	0.000
2. การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน	0.459	0.211	0.383	0.233	6.282	0.000
3. การรับรู้ทัศนคติทางสังคม	0.477	0.227	0.064	0.136	3.910	0.000
ค่าคงที่ = 33.542						

จากผลการวิเคราะห์ทางสถิติ ดังตารางที่ 4.21 สามารถเขียนเป็นสมการถดถอย
ประมาณค่า โดยการแทนค่าในรูปแบบของสมการ ได้ดังนี้

$$\text{พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า} = 33.542 + 0.402 * \text{ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน} + \\ 0.383 * \text{การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน} + 0.064 * \text{การรับรู้ทัศนคติทางสังคม}$$

4.6 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของกลุ่มตัวอย่าง

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมการ
การประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี
สามารถสรุปผลได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าคนไทยทุกคนควรช่วยกันลดการใช้พลังงานไฟฟ้า
ลง ให้มีการใช้อย่างคุ้มค่าที่สุด และรู้จักดูแลรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้า (ร้อยละ 46.51) รองลงมาคือ
เสนอว่าควรจะมีการรณรงค์ให้ประหยัดพลังงานกันทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสร้าง
จิตสำนึก และให้เห็นถึงผลดีผลเสียของการประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ร้อยละ 26.36) และเพียง
บางส่วนที่เห็นว่าน่าจะมีการทำเทปแนะนำการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างถูกวิธี เผยแพร่ไปยังโรงเรียน
ทุกโรงเรียน เสนอแนะว่าควรจะมีบทลงโทษที่เข้มงวดในโรงเรียนสำหรับผู้ที่ไม่รู้จักประหยัดพลังงาน

ไฟฟ้า เห็นว่าควรที่ทุกคนควรจะเห็นความสำคัญของพลังงานไฟฟ้าให้มากกว่านี้ และเสนอแนะว่าควรจะมีการตั้งชมรมในหมู่บ้านเพื่อรณรงค์การประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ร้อยละ 0.77) ดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่าง

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน
ทำเทปแนะนำการใช้แจกตามโรงเรียนต่างๆ	1
ผู้ปกครองควรปฏิบัติเป็นตัวอย่าง ให้คำแนะนำและคอยช่วยเหลือ	3
ควรช่วยกันลดการใช้ ใช้อย่างคุ้มค่า และรู้จักดูแล	60
มีบทลงโทษในโรงเรียน	1
จัดนิทรรศการในโรงเรียน	7
ให้ความรู้ในเรื่องการใช้อย่างประหยัด	9
รณรงค์ทั้งภาครัฐและเอกชนให้ประชาชนเกิดจิตสำนึก และเห็นถึง	
ผลดีผลเสีย	34
ให้ความสำคัญมากกว่านี้	1
ควรมีการปลูกฝังตั้งแต่เด็ก	2
ทำโฆษณาณรงค์	7
มีนโยบายลดการใช้	3
ตั้งชมรมในหมู่บ้าน	1
รวม	129

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้ากับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ผลการศึกษา คือ ยอมรับสมมติฐาน หมายความว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้าจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงกว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างความเชื่ออำนาจในตนกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ผลการศึกษา คือ ยอมรับสมมติฐาน หมายความว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง จะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 3 มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ผลการศึกษา คือ ยอมรับสมมติฐาน หมายความว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูงจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงกว่า นักเรียนที่ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 4 มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ผลการศึกษา คือ ยอมรับสมมติฐาน หมายความว่า นักเรียนที่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมมากจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงกว่า นักเรียนที่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 5 มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการรับรู้ทัศนคติทางสังคมกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ผลการศึกษา คือ ยอมรับสมมติฐาน หมายความว่า นักเรียนที่มีการรับรู้ทัศนคติทางสังคมสูงจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงกว่า นักเรียนที่มีการรับรู้ทัศนคติทางสังคมต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 6 มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ผลการศึกษา คือ ยอมรับสมมติฐาน หมายความว่า นักเรียนที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานมากจะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงกว่า นักเรียนการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 7 กลุ่มตัวแปรทางด้านจิตใจ 3 ตัวแปร คือ ทศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และกลุ่มตัวแปรปัจจัยสภาพแวดล้อม 3 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ทัศนคติทางสังคม การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน สามารถทำนายพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้

ผลการศึกษา คือ ยอมรับสมมติฐาน พบว่าลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน และการรับรู้ทัศนคติทางสังคม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการประหยัดพลังงาน โดยมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเป็นตัวทำนายที่สำคัญที่สุด รองลงมาคือ การ

รับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน และการรับรู้ทัศนสถานทางสังคม หมายความว่านักเรียนที่มีลักษณะ มุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง มีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานมาก และมีการรับรู้ทัศนสถานทาง สังคมสูง จะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงกว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและ ควบคุมตนต่ำ รับรู้ข่าวสารด้านพลังงานน้อย และรับรู้ทัศนสถานทางสังคมต่ำ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี และเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ ปัจจัยทางด้านจิตใจ ประกอบด้วยทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น และปัจจัยสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ทัศนคติทางสังคม และการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน เพื่อหาแนวทางในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนแก้ไขปัญหพลังงานทางด้านการเพิ่มพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าให้กับประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี จำนวน 739 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ได้ตัวแทนของกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนจากโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม โรงเรียนไทรน้อย โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี โรงเรียนบางบัวทอง โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ บางใหญ่ และโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science: SPSS for Window) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Person's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise) สามารถสรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

5.1 สรุป

5.1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง รองลงมาเป็นเพศชาย (ร้อยละ 57.9 และร้อยละ 42.1 ตามลำดับ) ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ร้อยละ 38.0) รองลงมาคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 31.5 และ 30.4 ตามลำดับ)

5.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านจิตใจ

5.1.2.1 ทักษะการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ร้อยละ 69.3) ข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยของทัศนคติสูงสุด คือ มีความเห็นว่าการปิดไฟทุกครั้งหลังการใช้เป็นสิ่งที่ดีควรกระทำ รองลงมาได้แก่ เห็นว่าการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของตนจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยอนุรักษ์พลังงานได้ และมีความเห็นว่าการที่จะช่วยอนุรักษ์พลังงานโดยการให้ทุกคนใช้ไฟอย่างประหยัดเป็นสิ่งที่ดีเห็นผลได้ยาก มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

5.1.2.2 ความเชื่ออำนาจในตน

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง (ร้อยละ 58.6) โดยมีความเชื่ออำนาจในตนสูงที่สุด คือ เชื่อว่าการทำการบ้านจะทำให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น รองลงมาได้แก่ เชื่อว่าหากตนมีการวางแผนล่วงหน้า จะช่วยให้สามารถทำสิ่งต่างๆ ได้สำเร็จมากกว่าการไม่วางแผนล่วงหน้า ส่วนความเชื่ออำนาจในตนต่ำที่สุด คือ เชื่อว่าเมื่อทำสิ่งใดผิดพลาด จะไม่สามารถทำให้สิ่งนั้นกลับมาถูกต้องได้

5.1.2.3 ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 60.6) โดยมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูงที่สุด คือ อยากเรียนหนังสือในระดับสูงๆ เพื่อที่โตขึ้นจะได้ทำงานดีๆ และมีลักษณะมุ่งอนาคต และควบคุมตนต่ำที่สุด คือ การไม่สามารถอดทนรอสิ่งใดได้นานๆ

5.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อม

5.1.3.1 การสนับสนุนทางสังคม

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมมาก (ร้อยละ 63.7) โดยมีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมมากที่สุด คือ รับรู้ว่าคนในครอบครัวเป็นผู้ที่หวังดีต่อตน รองลงมาคือ รับรู้ว่าพ่อแม่เห็นความสำคัญของตน และมีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมต่ำที่สุด คือ รับรู้ว่าพ่อแม่จะไม่ปลอบโยนหากว่าตนมีความกลัดกลุ้มเสียใจ

5.1.3.2 การรับรู้ทัศนคติทางสังคม

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ทัศนคติทางสังคมในระดับปานกลาง (ร้อยละ 52.9) โดยมีการรับรู้ทัศนคติทางสังคมสูงที่สุด คือ รับรู้ว่าแม่ของตนต้องการให้ใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด รองลงมาคือ รับรู้ว่าแม่ต้องการให้ตนเปิดไฟเท่าที่จำเป็น และมีการรับรู้ทัศนคติทางสังคมต่ำที่สุด คือ รับรู้ว่าเพื่อนต้องการให้ตนใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด

5.1.3.3 การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานในระดับปานกลาง (ร้อยละ 62.8) โดยมีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานสูงที่สุด คือ เคยชมนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับพลังงานทั้งใน และนอกโรงเรียน และได้รับเกร็ดความรู้เรื่องพลังงานจากการอ่านโปสเตอร์ตามสถานที่ต่างๆ และมีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานน้อยที่สุด คือ เลือกที่จะอ่านหนังสือบันเทิงมากกว่าที่จะสนใจอ่านสภาพปัญหาต่างๆ ในปัจจุบัน

5.1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระดับสูง คือ มีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ ปฏิบัติทุกครั้งหรือเกือบทุกครั้งที่ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า (ร้อยละ 61.9) โดยกิจกรรมที่มีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอทุกครั้งมากที่สุด คือ การปิดตู้เย็นทันทีเมื่อใช้เสร็จ รองลงมาคือ ปิดไฟก่อนเข้านอน และกิจกรรมที่มีการปฏิบัติเพียงนานๆ ครั้งหรือไม่เคยปฏิบัติเลยมากที่สุด คือ การดูแลรักษาไม่ให้มีฝุ่นเกาะสกปรกบนแผงความร้อนหลังตู้เย็น

5.1.5 ข้อมูลผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าทั้ง 6 ตัวแปร ได้แก่ ทศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ทัศนคติทางสังคมและการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน

ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้านั้นพบว่า ตัวแปรทั้ง 6 ตัวแปร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียน และพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน และการรับรู้ทัศนคติทางสังคม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการประหยัดพลังงานได้ ซึ่งก็คือ ยอมรับสมมติฐานที่กำหนดไว้ทั้ง 7 สมมติฐาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5.1.6 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่าง

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ว่าควรจะให้คนไทยทุกคนช่วยกันลดการใช้พลังงานไฟฟ้าลง ให้มีการใช้อย่างคุ้มค่าที่สุด และรู้จักดูแลรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้า และควรมีการรณรงค์ให้ประหยัดพลังงานในทุกๆ หน่วยงานไม่ว่าจะเป็นในภาครัฐหรือว่าภาคเอกชน เพื่อสร้างจิตสำนึก และรู้ถึงผลดีผลเสียของการมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี และตัวแปรต่างๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น สามารถอภิปรายผลในการวิจัย ได้ดังนี้

5.2.1 ปัจจัยทางด้านจิตใจ

ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความเชื่ออำนาจในตน และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี

สมมติฐานที่ 1 ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ผลการศึกษาพบว่า ทศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระดับปานกลาง ($R = 0.274$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการศึกษาพบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของสนาน คุณประเสริฐ (2535: ก-ข) ที่ศึกษาเรื่องผลของการใช้สารชักจูงในการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 12 พบว่า ทศนคติที่ดีต่อการสอนวิชาคณิตศาสตร์เป็นตัวทำนายที่สำคัญที่สุดในการทำนายความตั้งใจที่จะใช้นวัตกรรมในครูที่ได้รับสารชักจูงได้มากกว่าครูที่ไม่ได้รับสารชักจูง และกัลยา สุขปะทิว (2538: ง) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการอนุรักษ์ และพฤติกรรมการอนุรักษ์น้ำตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร พบว่าเจตคติต่อการอนุรักษ์น้ำ และมีพฤติกรรมการอนุรักษ์น้ำตามการรับรู้ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.37 และศศิวิมล ปาลศรี (2538: 88-100) ที่ศึกษา การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าทศนคติต่อการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด เช่นเดียวกับพันพร โชติพฤษ์ชูล (2539: ง-จ) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมการใช้น้ำอย่างประหยัดภายในครัวเรือนของแม่บ้านในเขตเทศบาลเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง พบว่า ทศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม และ จารุณี บุญนิพนธ์ (2539: ง) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความตระหนัก ทศนคติ และการมีส่วนร่วมเรื่องสิ่งแวดล้อมของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม เขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ทศนคติที่มีต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม

เช่นเดียวกันกับผลการวิจัยของระเบียบ ชาญช่วง (2541: ก) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทิ้งขยะ และสิ่งปฏิกูลในที่สาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 1 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทิ้งขยะ และสิ่งปฏิกูลในที่สาธารณะของนักเรียน คือ ทศนคติต่อพฤติกรรมการทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลในที่สาธารณะ และเพ็ญอน แสงสุข (2541: ง-จ) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง พบว่าทศนคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียน และสมจิตต์ บัวเทศ (2541: 115-118) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

พบว่า ทักษะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงาน เช่นเดียวกับ ศิริชัย ศรีเหนียง (2542: 80-85) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือน ของข้าราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย พบว่า ทักษะต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือนของข้าราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และลินดา สุวรรณดี (2543: (2)) ที่ศึกษาถึงปัจจัยเชิงเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การลดปริมาณขยะของ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าลักษณะจิตที่เหมาะสมหลายด้านประกอบกันสามารถทำนายพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการรณรงค์ โดยมีทัศนคติต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะเป็นตัวทำนายที่สำคัญ เช่นเดียวกับ สมฤดี ดอกเทียน (2543: ก-ข) ที่ศึกษาถึง พฤติกรรมไม่ทิ้งขยะมูลฝอยของ ประชาชนกลุ่มบุรพา กรุงเทพมหานคร พบว่าพฤติกรรมด้านความรู้เจตคติ และเจตคติกับการปฏิบัติ เกี่ยวกับการไม่ทิ้งขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้ากับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ยังพบว่าทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีความสัมพันธ์กับความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ปทัสถานทางสังคม และการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน แสดงว่าทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีความสัมพันธ์ทั้งโดยทางตรง และโดยอ้อมต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่างพบว่าส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ร้อยละ 69.3) และเมื่อพิจารณามาตรวัดข้อความพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มองเห็นถึงประโยชน์ของการมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า คิดว่าเป็นสิ่งที่ดี รู้สึกพึงพอใจที่ได้แสดงพฤติกรรม และพร้อมที่จะมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระดับสูง โดยสามารถพิจารณาจากสัดส่วนของคำตอบที่ส่วนใหญ่เลือกตอบได้คะแนนสูง ดังนั้นจึงทำให้ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

สมมติฐานที่ 2 ความเชื่ออำนาจในตนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่ออำนาจในตนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระดับปานกลาง ($R = 0.288$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการศึกษาพบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สนาน คุณประเสริฐ (2535: ก-ข) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้สารชักจูงใจในการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูคณิตศาสตร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า การมีความเชื่ออำนาจในตนมากน้อยเพียงใดจะมีความตั้งใจที่จะ

ใช้นวัตกรรมที่ได้รับสารชักจูงใจมากขึ้นตามไปด้วย และเกษม จันทร (2541: (3)) ซึ่งศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่านักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนด้านสุขภาพสูง และถ้าอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการเสพยาบ้า น้อย เป็นผู้มีพฤติกรรมต้านทานการเสพยาบ้ามาก โดยเฉพาะในด้านพฤติกรรมหลีกเลี่ยงเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้ามาก ซึ่งพบผลที่ชัดเจนในกลุ่มนักเรียนโดย ทัวไปและผู้ที่อยู่ในครอบครัวสมบูรณ์ นอกจากนี้จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตนกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ยังพบว่าความเชื่ออำนาจในตนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ทัศนคติทางสังคม และการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน แสดงว่าความเชื่ออำนาจในตนมีความสัมพันธ์ทั้งโดยทางตรง และโดยอ้อมต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงาน ไฟฟ้า

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาความเชื่ออำนาจในตนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง (ร้อยละ 58.6) และเมื่อพิจารณามาตรวัดข้อคำถามในแต่ละข้อ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่คิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดี เป็นผลมาจากการกระทำของตนเองทั้งสิ้น โดยสามารถพิจารณาจากสัดส่วนของคำตอบที่ส่วนใหญ่เลือกตอบได้คะแนนสูง ดังนั้นจึงทำให้ความเชื่ออำนาจในตน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

สมมติฐานที่ 3 ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระดับปานกลาง ($R = 0.390$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการศึกษาพบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกษม จันทร (2541: (3)) ที่ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าการมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ร่วมกับการอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาบ้าเป็นตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมการต้านทานยาบ้า เช่นเดียวกับวรรณิ วรรณชาติ (2541: (1)-(3)) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์ของนักเรียนชายในมหาวิทยาลัยรังสิต พบว่านักศึกษาชายที่มีพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์มาก คือผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่ำ และนภา ปิยะศิรินนท์ (2541: (3)) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเป็นตัวทำนายที่สำคัญของความตั้งใจที่จะไปเลือกตั้ง

ในอนาคตของนักศึกษาอย่างเด่นชัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลินดา สุวรรณดี (2543: 184-186) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียน พบว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงเป็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุสำคัญของพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ นอกจากนี้จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ยังพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความเชื่ออำนาจในตน การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ทัศนคติทางสังคม และการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน แสดงว่าลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน มีความสัมพันธ์ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนในระดับปานกลาง (ร้อยละ 60.6) รองลงมาคือ มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง (ร้อยละ 38.0) คือมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนปานกลางค่อนข้างสูง และเมื่อพิจารณามาตรวัดข้อคำถามในแต่ละข้อ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สามารถคาดการณ์ และเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งสามารถละเว้นพฤติกรรมบางอย่างเพื่อรอรับผลที่สำคัญกว่าที่จะมีมาในอนาคต โดยสามารถพิจารณาจากสัดส่วนของคำตอบที่ส่วนใหญ่เลือกตอบได้คะแนนค่อนข้างสูง ดังนั้นจึงทำให้ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

5.2.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อม

การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ทัศนคติทางสังคม และการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี

สมมติฐานที่ 4 การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระดับต่ำ ($R = 0.255$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการศึกษาพบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คอลิค บูละมัญ (2538: ก-ค) ที่ศึกษาจิตลักษณะและปัจจัยทางชีวสังคมบางประการที่มีผลต่อการยอมรับนโยบายทางการศึกษาด้านการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยของเด็กนักเรียนไทยมุสลิมในจังหวัดสงขลา พบว่าตัวทำนายการยอมรับนโยบายทางการศึกษาด้านการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยที่สำคัญที่สุด คือ การสนับสนุน

ทางสังคม และเกษม จันทร (2541: 82-85) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการด้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้างมากเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมด้านทานการเสพยาบ้ามาก นอกจากนี้จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ยังพบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การรับรู้ทัศนคติทางสังคม และการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน แสดงว่าการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทั้งโดยทางตรงและโดยอ้อมต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงาน ไฟฟ้า

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาการสนับสนุนทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างพบว่าส่วนใหญ่มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมมาก (ร้อยละ 63.7) และเมื่อพิจารณามาตรวัดข้อคำถามในแต่ละข้อ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีการรับรู้ถึงบุคคลที่จะเข้ามาคอยให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ โดยบุคคลเหล่านั้นอาจเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจกระทำพฤติกรรม หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมาก โดยสามารถพิจารณาจากสัดส่วนของคำตอบที่ส่วนใหญ่เลือกตอบได้คะแนนสูง ดังนั้นจึงทำให้การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

สมมติฐานที่ 5 การรับรู้ทัศนคติทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ทัศนคติทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระดับปานกลาง ($R = 0.280$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการศึกษาพบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวลัย อารงค์สกุลศิริ (2537: 91-100) ที่ศึกษาเรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องของนักเรียนแปรปรวนไปตามการรับรู้บรรทัดฐานทางสังคม โดยนักเรียนที่มีการรับรู้บรรทัดฐานทางสังคมสูงมีพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องมากกว่านักเรียนที่มีการรับรู้บรรทัดฐานทางสังคมต่ำ และลินดา สุวรรณดี (2543: 184-186) ในการศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียน พบว่าการรับรู้ทัศนคติทางสังคมเป็นปัจจัยเหตุปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ นอกจากนี้จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ทัศนคติทางสังคมกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ยังพบว่า การรับรู้ทัศนคติทางสังคมมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนทางสังคม และการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน แสดงว่าการรับรู้ทัศนคติทางสังคมมีความสัมพันธ์ทั้งโดยตรง และโดยอ้อมต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงาน ไฟฟ้า

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากผลการศึกษากการรับรู้ทัศนคติทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่มีการรับรู้ทัศนคติทางสังคมในระดับปานกลาง (ร้อยละ 52.9) รองลงมาคือ มีการรับรู้ทัศนคติทางสังคมสูง (ร้อยละ 44.4) คือมีการรับรู้ทัศนคติทางสังคมในระดับปานกลาง ค่อยไปทางสูง และเมื่อพิจารณามาตรวัดข้อคำถามในแต่ละข้อ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของบุคคลรอบข้างที่เข้ามามีอิทธิพลกระตุ้น และสนับสนุนให้มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า และมีแรงจูงใจที่จะให้ค่อยตามสูง โดยสามารถพิจารณาจากสัดส่วนของคำตอบที่ส่วนใหญ่เลือกตอบได้คะแนนในระดับปานกลางค่อยไปทางสูง ดังนั้นจึงทำให้การรับรู้ทัศนคติทางสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

สมมติฐานที่ 6 การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานในระดับปานกลาง ($R = 0.381$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการศึกษาพบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พีรพงศ์ วงษ์สมาน (2539: ก-ข) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับมลพิษทางเสียงของผู้ขับขีรถจักรยานยนต์ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การรับรู้ข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับมลพิษทางเสียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และอัญชนิ วิชยาภัย บุนนาค (2540 : 110-111) ที่ศึกษาเรื่อง การแสวงหาข่าวสาร ทักษะ และพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าการแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ได้แก่ ข่าวสารประเภทวิชาการ การค้าบนห้างและใกล้ตัว และสื่อมวลชน สื่อบุคคลและสื่ออื่นๆ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ โดยข่าวสารใกล้ตัวและสื่ออื่นๆ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพมากที่สุด และงานวิจัยของ ลัดดา ประเสริฐวิริยกุล (2540: ง) ที่ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสารเรื่องวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ การรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคของชาวกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดรับข่าวสารเรื่องวิกฤตการณ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการลดปริมาณการบริโภคสินค้าในประเทศ และการใช้บริการ รวมทั้งพบว่า การเปิดรับข่าวสารเรื่องวิกฤตการณ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์

เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ เพ็ญอน แสงสุข (2541: ง) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม-ศึกษาอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง พบว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากหนังสือพิมพ์ และแผ่นภาพ/โปสเตอร์ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียน และ สราวุธ เดชารัตน์ (2541: ก-ข) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมของผู้บริโภคต่อสินค้าฉลากเขียวของผู้ที่อยู่อาศัยในบ้านใหม่ กรณีศึกษาในตำบลช้างเผือก เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ฉลากเขียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ ศรีอัมพร เมฆหมอก (2542: ง) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกัน และควบคุมโรคไข้เลือดออกของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าการได้รับข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกัน และควบคุมโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับลินดา สุวรรณดี (2543 : 181-182) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรุ่งอรุณ พบว่าตัวทำนายที่สำคัญของจิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ คือ การรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งหากมีมากเท่าใดก็จะทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมาก มีความพร้อมที่จะกระทำมาก มีพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่ามาก และพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสร้างขยะมากเท่านั้น นอกจากนี้จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ยังพบว่าการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การสนับสนุนทางสังคม และการรับรู้ทัศนคติทางสังคม แสดงว่าการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานมีความสัมพันธ์ทั้งโดยทางตรง และโดยอ้อมต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน ของกลุ่มตัวอย่างพบว่าส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานในระดับปานกลาง (ร้อยละ 62.8) รองลงมาคือ การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานมาก (ร้อยละ 32.6) คือมีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานในระดับปานกลางค่อนข้างสูง และเมื่อพิจารณามาตรวัดข้อคำถามในแต่ละข้อ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจที่จะติดตาม รับทราบข่าวสารด้านพลังงานจากสื่อต่างๆ ทั้งจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุและสิ่งพิมพ์ ทำให้รับรู้ถึงสภาพการณ์ด้านพลังงานในปัจจุบันว่าเป็นเช่นไรมาก โดยสามารถพิจารณาจากสัดส่วนของคำตอบที่ส่วนใหญ่เลือกตอบได้คะแนนในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ดังนั้นจึงทำให้การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

สมมติฐานที่ 7 กลุ่มตัวแปรทางด้านจิตใจ 3 ตัวแปร คือ ทศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ความเชื่ออำนาจในตน ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และกลุ่มตัวแปรปัจจัยสภาพแวดล้อม 3 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ทัศนคติทางสังคม การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน สามารถทำนายพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน และการรับรู้ทัศนคติทางสังคม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้ โดยมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ($Beta = 0.257$) เป็นตัวทำนายที่สำคัญที่สุด รองลงมาคือการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน ($Beta = 0.233$) และการรับรู้ทัศนคติทางสังคม ($Beta = 0.136$) ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ตัวแปร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระดับปานกลาง ($R = 0.477$) โดยร่วมกันสามารถอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้ร้อยละ 22.7 ($R^2 = 0.227$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการศึกษาพบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวลัย อารงค์สกุลศิริ (2537: 91-100) ที่ศึกษาเรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ทศนคติต่อพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง และการรับรู้บรรทัดฐานทางสังคมสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 การรับรู้บรรทัดฐานทางสังคมเป็น ตัวทำนายลำดับที่ 1 และทศนคติต่อพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องเป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 28 อีกทั้งเมื่อนำความเชื่ออำนาจในตนเข้าไปสามารถเพิ่มอำนาจในการทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยเพิ่มอำนาจในการทำนายได้ร้อยละ 1 รวมเป็นการรับรู้บรรทัดฐานทางสังคม ทศนคติต่อพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง และความเชื่ออำนาจในตนร่วมกันทำนายพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องได้ร้อยละ 29 รวมทั้ง ปิยฉัตร กลิ่นสุวรรณ (2538: 139-141) ที่ศึกษา ลักษณะจิตสังคมของพระสงฆ์ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทำงานในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด พบว่า ตัวแปรชุดที่ 1 คือ พระสงฆ์ที่รับข่าวสารการพัฒนาสังคม ผลการเรียนรู้ และพรบชา และตัวแปรชุดที่ 2 คือ พระสงฆ์ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องศูนย์ ฯ รับรู้การสนับสนุนจากบุคคลรอบข้าง และประสบการณ์เดิม รวมเป็นตัวแปรชุดที่ 3 สามารถทำนายการเกิดทัศนคติฯ ของพระสงฆ์ ได้มากกว่าชุดที่ 1 และมากกว่าชุดที่ 2 (แตกต่างกันเกินร้อยละ 5 เป็นความแตกต่างที่ยอมรับได้)

เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ เกษม จันทศร (2541: 82-85) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะสถานการณ์ในด้านการอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการเสพยาบ้าเป็นตัวทำนาย

ที่สำคัญของพฤติกรรมด้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียน ในด้านพฤติกรรมการเสพสารเบื้องต้น และพฤติกรรมหลักเลียงเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า รองลงมาคือ ทักษะไม่ดีต่อยาบ้า และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เป็นตัวทำนายที่สำคัญ การปฏิบัติทางพุทธศาสนา นักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าจะเป็นผู้ที่มีลักษณะ ดังนี้คือ เป็นนักเรียนที่อยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามาก มีทัศนคติไม่ดีต่อยาบ้า น้อย มีการปฏิบัติทางพุทธศาสนา น้อย มีความเชื่ออำนาจในตนด้านสุขภาพต่ำ มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้า น้อย และได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว น้อย ซึ่งสามารถคาดคะเนได้ถึงร้อยละ 85.5 และลินดา สุวรรณดี (2543: 184-186) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรุ่งอรุณ พบว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมที่สำคัญ คือ การรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเมื่อรวมกับปัจจัยทางจิตลักษณะสามารถทำนายพฤติกรรมหลักเลียงการสร้างขยะ และพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่าในนักเรียนกลุ่มรวมได้ร้อยละ 47 และร้อยละ 38 ตามลำดับ และทำนายพฤติกรรมหลักเลียงการสร้างขยะได้สูงสุดร้อยละ 52 ในกลุ่มผู้ที่มีผลการเรียนสูง และกลุ่มนักเรียนที่ครอบครัวมีฐานะสูง ส่วนพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่าทำนายได้สูงสุดร้อยละ 42 ในกลุ่มนักเรียนเพศหญิง และกลุ่มที่มีผลการเรียนสูง รวมทั้ง พรรณราย พัทธเจริญ (2543: (1)-(3)) ที่ศึกษาเรื่องจิตลักษณะ และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพกาย และจิตของข้าราชการสูงอายุ พบว่ากลุ่มข้าราชการที่เป็นตัวแปรอิสระร่วมกันทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมปรับตัวด้านการกินได้สูงที่สุด คือ ในข้าราชการ กลุ่มอายุมาก (56-60 ปี) ทำนายได้ร้อยละ 57.4 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ 5 ตัวตามลำดับ คือ ถ้ามีทัศนคติที่ดีต่อการรักษาสุขภาพตนเองมาก มีความรู้มากเกี่ยวกับสุขภาพ และมีรายได้สูงจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมปรับตัวด้านการกินมากตามไปด้วย

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ค่าความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ($R = 0.390$) การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน ($R = 0.381$) กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีค่าความสัมพันธ์ที่มากกว่าค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ อย่างชัดเจน จึงทำให้ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานมีอิทธิพลในการอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้ ส่วนการรับรู้ทัศนคติทางสังคม ($R = 0.280$) ที่เป็นตัวแปรหนึ่งที่สามารถร่วมกับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน ในการอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้ โดยหากพิจารณาจากค่าความสัมพันธ์แล้วจะมีค่าใกล้เคียงกับความเชื่ออำนาจในตน ($R = 0.288$) แต่เมื่อพิจารณาจากพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งยังเป็นเด็กอยู่มีโอกาสนในการคล้อยตามบุคคลรอบข้างสูง

อีกทั้งพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้ายังเป็นพฤติกรรมที่อาจไม่ส่งผลดีโดยตรงต่อตัวนักเรียน แต่จะส่งผลต่อบุคคลรอบข้าง เช่น พ่อแม่มากกว่าในการลดค่าใช้จ่าย และเมื่อพิจารณาลักษณะของตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้เคียงกับการรับรู้ทัศนคติทางสังคม อาจจะเป็นตัวแปรลักษณะทางจิตที่จะมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองโดยตรง จึงจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมนั้นมากกว่าพฤติกรรมที่ไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อตนเอง ดังนั้นจึงทำให้การรับรู้ทัศนคติทางสังคมเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายความผันแปรของพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้ โดยร่วมกับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ทำให้ได้ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ดังต่อไปนี้

5.3.1.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบ และมีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหา และสภาวะการณ์ทางด้านพลังงานในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต สร้างค่านิยมในการประหยัดพลังงานในทุกประเภท รวมทั้งการให้ความรู้อย่างทั่วถึงในการใช้พลังงานอย่างถูกต้อง ถูกวิธี ให้ใช้อย่างคุ้มค่าที่สุด และการรู้จักดูแลรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้า อันจะส่งผลให้เกิดการประหยัดพลังงานตามมา เช่น การจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ วิธีการใช้พลังงานอย่างประหยัด และถูกวิธีภายในโรงเรียน หรือในชุมชน รวมทั้งบทลงโทษสำหรับการฝ่าฝืน และไม่ปฏิบัติตาม

5.3.1.2 สถานศึกษาและสถาบันครอบครัวควรมีการสนับสนุน และเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน ดำเนินการปลูกฝังให้มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าเป็นนิสัยที่ติดตัว และมีพฤติกรรมที่ยั่งยืนต่อไปตั้งแต่เป็นเด็กและเยาวชน อันจะส่งผลไปสู่พฤติกรรมการประหยัดพลังงานในด้านอื่นๆ ด้วย เช่น การจัดประกวดแข่งขันประหยัดพลังงานไฟฟ้าภายในโรงเรียน

5.3.1.3 ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้เยาวชนมีทัศนคติที่ดีต่อการประหยัดพลังงาน มีความเชื่ออำนาจใจตนสูงขึ้น มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูงขึ้น มีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมมากขึ้น มีการรับรู้ทัศนคติทางสังคมสูงขึ้น และมีการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงานมากขึ้น เพราะปัจจัยดังกล่าวข้างต้นจากผลการวิจัยพบว่า จะส่งผลให้มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

สูงขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน และการรับรู้ปทัสถานทางสังคมเพราะเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการทำนายพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ดังนั้นเพื่อให้พฤติกรรมการประหยัดพลังงานเป็นพฤติกรรมที่ยั่งยืนในตัวบุคคลต่อไป และมีพฤติกรรมเพิ่มสูงขึ้นนั้น จึงควรมีการปลูกฝังปัจจัย ดังกล่าวข้างต้นให้มีเพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่เป็นเยาวชน

5.3.1.4 ภาครัฐควรมีการกำหนดนโยบาย และจัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เพื่อให้เกิดเป็นพฤติกรรมที่ติดตัวตลอดไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

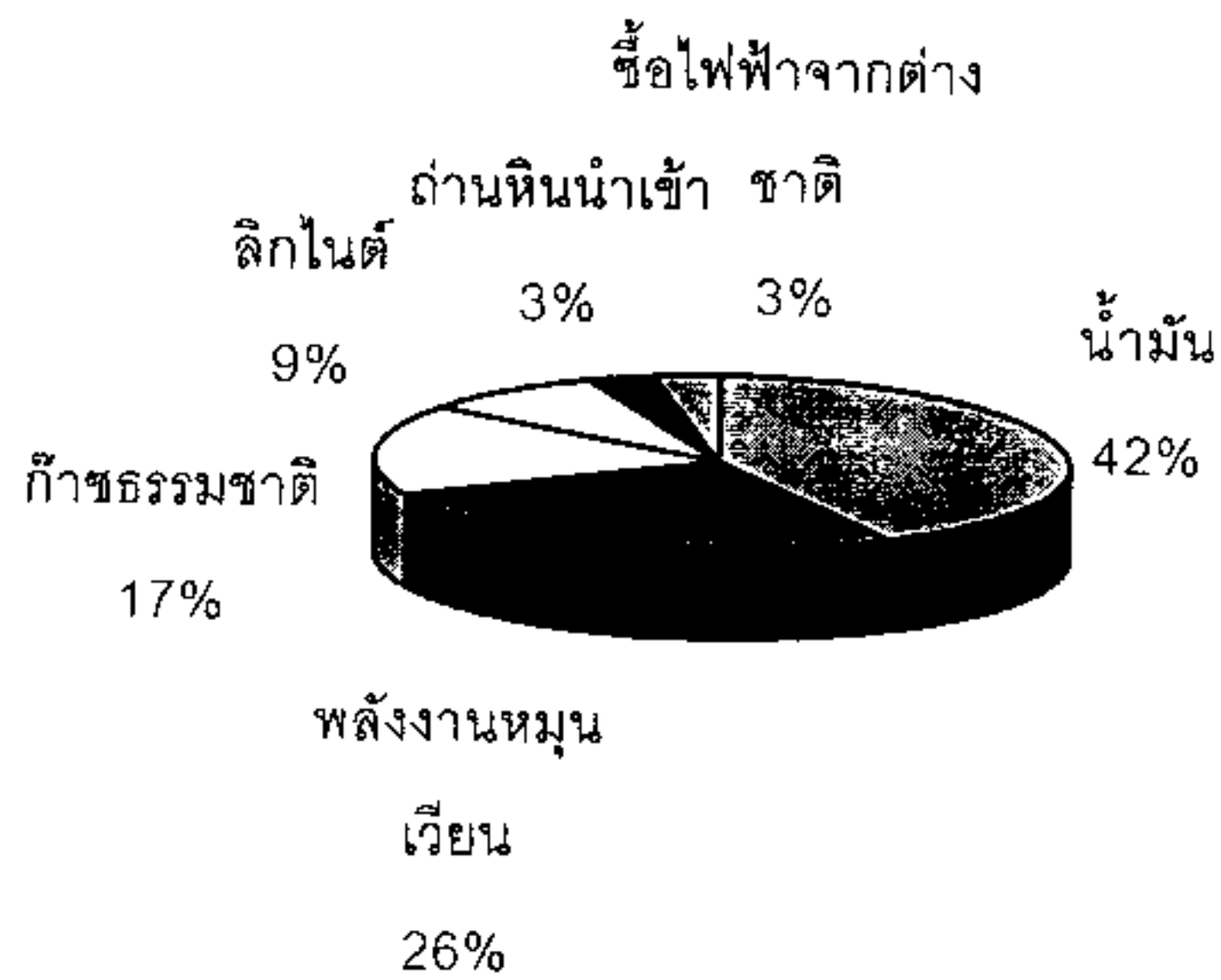
5.3.2.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าเพิ่มเติม เช่น ความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า เป็นต้น

5.3.2.2 ควรมีการวิจัยในทุกกลุ่มประชากรเพื่อจะได้ทราบถึงพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในทุกกลุ่ม และเพื่อจะได้ดำเนินการส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าเพิ่มสูงขึ้นต่อไปในอนาคต

5.3.2.3 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยถึงปัจจัยทางด้านจิตใจ และปัจจัยสภาพแวดล้อมของเยาวชนเท่านั้น ควรมีการวิจัยปัจจัยสถานการณ์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าด้วย

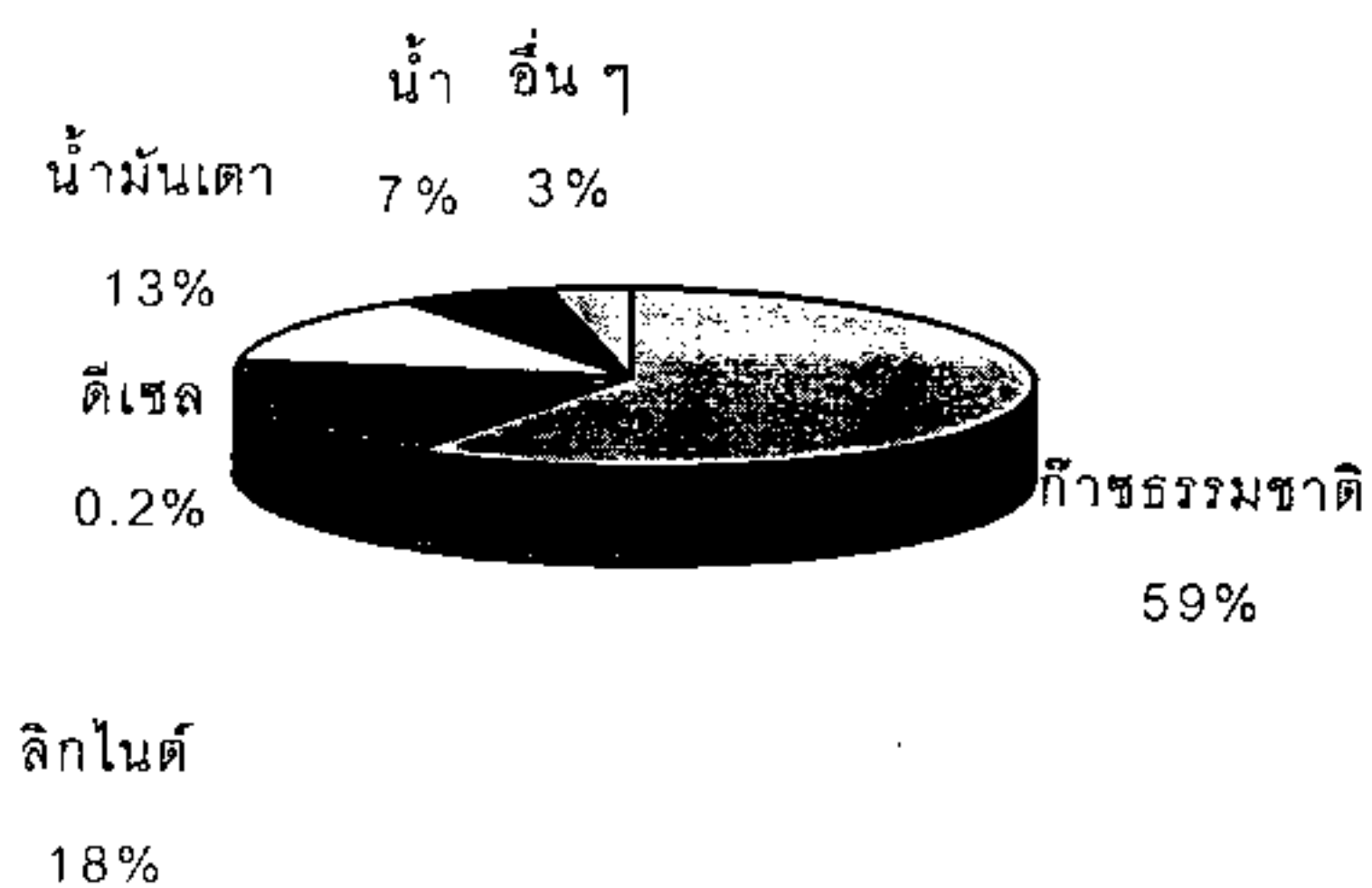
5.3.2.4 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรที่มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าสูงกับกลุ่มประชากรที่มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าต่ำ เพื่อแสวงหาสาเหตุที่นำไปสู่การแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก ก

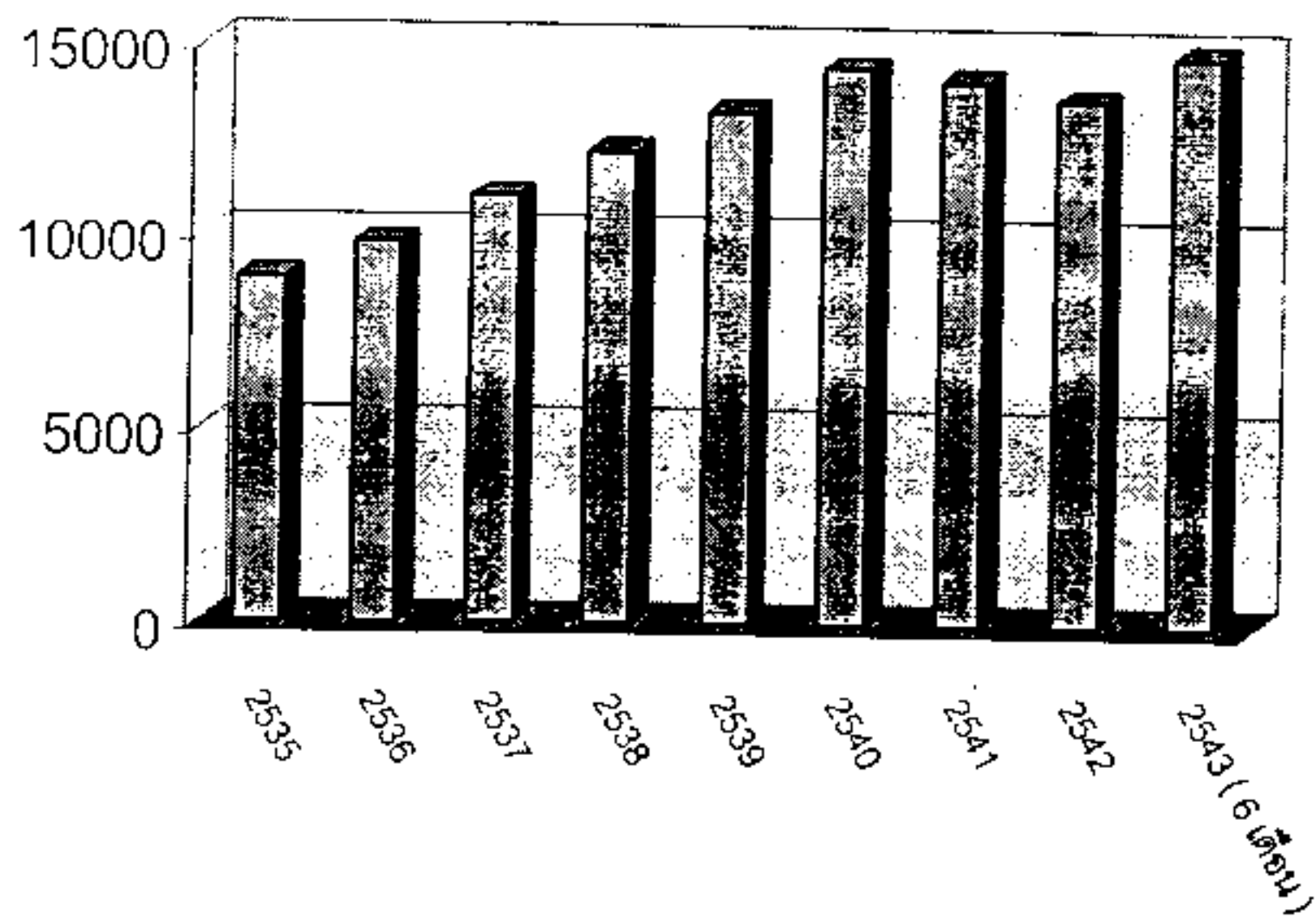
แผนภูมิที่ 1 แสดงพลังงานต่างๆ ที่ใช้ในประเทศ

แหล่งที่มา : สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ, 2543: 34-35

แผนภูมิที่ 2 แสดงการผลิตกระแสไฟฟ้าแยกตามชนิดเชื้อเพลิง

แหล่งที่มา : สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ, 2543: 139-143

แผนภูมิที่ 3 แสดงความต้องการไฟฟ้าภายในประเทศ

แหล่งที่มา : สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ, 2543: 22

- เขตนครหลวง กรุงเทพฯ นนทบุรี สมุทรปราการ
- เขตภูมิภาค 73 จังหวัด

แผนภูมิที่ 4 แสดงความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าทั้งประเทศในปี พ.ศ.2542

แหล่งที่มา : Department of Energy Development and Promotion: 2001

ภาคผนวก ค

ตารางที่ 1 แสดงค่าอำนาจจำแนกของมาตรวัดพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ข้อที่	พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	เชิง	t-test	
			ค่า t	sig
1	ข้าพเจ้าปิดไฟก่อนเข้านอน	+	5.423	0.000
2	ข้าพเจ้าปิดตู้เย็นทันทีเมื่อใช้เสร็จ	+	3.568	0.000
3	ข้าพเจ้ารีดผ้าครั้งละ 1 - 2 ชุด	-	4.395	0.000
4	ข้าพเจ้าถอดปลั๊กไฟเมื่อเลิกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า	+	10.760	0.000
5	ขณะที่ทำงานอื่นข้าพเจ้าเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้	-	14.115	0.000
6	ข้าพเจ้านอนหลับทั้งที่โทรทัศน์ยังเปิดอยู่	-	11.176	0.000
7	ข้าพเจ้าปิดพัดลมทันทีเมื่อเลิกใช้	+	9.393	0.000
8	ข้าพเจ้าปิดสวิตช์ไฟทันทีเมื่อเลิกใช้งาน	+	7.913	0.000
9	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์ทันทีเมื่อไม่มีคนดู	+	10.601	0.000
10	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กพัดลมทิ้งไว้	-	13.701	0.000
11	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กเครื่องเล่นวีดีโอเมื่อต้องการใช้เท่านั้น	+	7.900	0.000
12	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กกระติกน้ำร้อนไฟฟ้าทิ้งไว้ แม้ไม่ต้องการใช้งานแล้ว	-	7.903	0.000
13	ข้าพเจ้าใส่น้ำในกระติกน้ำร้อนไฟฟ้าให้พอเหมาะกับความต้องการ และไม่สูงกว่าระดับที่กำหนดไว้	+	7.799	0.000
14	ข้าพเจ้าเปิดไฟเท่าที่จำเป็น	+	9.566	0.000
15	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์โดยไม่ถอดปลั๊กออก	-	12.179	0.000
16	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กหม้อหุงข้าวเอาไว้แม้ข้าวสุกแล้ว เพื่อให้ข้าวร้อนอยู่เสมอ	-	9.515	0.000
17	ข้าพเจ้าเปิดวิทยุฟังเพลงพร้อมกับเปิดโทรทัศน์	-	10.494	0.000
18	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์ด้วยรีโมทคอนโทรล โดยไม่ปิดสวิตช์ที่ตัวเครื่อง	-	10.327	0.000
19	ข้าพเจ้านำอาหารที่ร้อนหรือยังอุ่นแช่ในตู้เย็น	-	5.500	0.000
20	ข้าพเจ้าถอดปลั๊กเตารีดก่อนเสร็จสิ้นการรีดประมาณ 2 - 3 นาที	+	8.496	0.000

ตารางที่ 1 (ต่อ)

พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า			t-test	
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า t	Sig
21	ข้าพเจ้าเปิดฝาน้ำร้อนข้าวก่อนที่ข้าวยังไม่สุก	-	5.660	0.000
22	ข้าพเจ้าปรับจอภาพโทรทัศน์ให้สว่างจ้า	-	5.970	0.000
23	ข้าพเจ้าใช้น้ำที่สะอาด และไม่มีตะกอนต้มในกระติกน้ำร้อนไฟฟ้า	+	6.443	0.000
24	ข้าพเจ้าดูแลไม่ให้มีฝุ่นละอองจับบริเวณใบพัด และมอเตอร์พัดลม	+	12.870	0.000
25	ข้าพเจ้าดูแลไม่ให้มีฝุ่นเกาะสกปรกบนแผงระบายความร้อนหลังตู้เย็น	+	10.070	0.000
26	ข้าพเจ้าไม่สนใจเฝ้ามองเห็นฝุ่นละอองจับที่หลอดไฟและโคมไฟ	-	9.916	0.000
27	ข้าพเจ้าละลายน้ำแข็งในตู้เย็นเมื่อพบว่า มีน้ำแข็งเกาะในช่องน้ำแข็งมากเกินไป	+	11.789	0.000
28	ข้าพเจ้าดูแลแผ่นโลหะหน้าเตารีดให้สะอาด	+	13.198	0.000

ตารางที่ 2 แสดงค่าอำนาจจำแนกของทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า			t-test	
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า t	sig
1	การปิดไฟทุกครั้งหลังการใช้เป็นสิ่งที่ควรกระทำ	+	8.861	0.000
2	ข้าพเจ้าไม่สนับสนุนให้มีการเปิด - ปิด โทรทัศน์เป็นเวลา	-	10.735	0.000
3	การใช้พลังงานไฟฟ้าเป็นปริมาณมากย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	+	11.136	0.000
4	การประหยัดไฟฟ้าของข้าพเจ้าจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการอนุรักษ์พลังงานได้	+	10.989	0.000
5	ข้าพเจ้าสนับสนุนคำกล่าวที่ว่า " ช่วยประหยัดไฟฟ้าคนละนิด ช่วยเศรษฐกิจชาติ "	+	11.687	0.000
6	การประหยัดพลังงานไฟฟ้ายังไม่ถึงเวลาที่ต้องทำอย่างเร่งด่วน	-	18.751	0.000

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า				
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า t	sig
7	การที่จะช่วยอนุรักษ์พลังงานโดยการให้ทุกคนใช้ไฟอย่างประหยัดเป็นสิ่งที่เห็นผลได้ยาก	-	12.120	0.000
8	การประหยัดพลังงานไฟฟ้าทำให้ชีวิตไม่สะดวกสบายเหมือนเดิม	-	15.550	0.000
9	ควรมีการส่งเสริมให้จัดนิทรรศการเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	+	12.063	0.000
10	ควรมีการรณรงค์ต่อต้านการใช้ไฟฟ้าอย่างสิ้นเปลือง	+	10.827	0.000
11	การดูแลรักษาและการตรวจสอบเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นประจำเป็นการช่วยลดการใช้พลังงานไฟฟ้าลงได้	+	8.388	0.000
12	รายการรณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดทางโทรทัศน์ทำให้เสียในการเวลาชมรายการอื่นๆ	-	17.019	0.000
13	การทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดทำให้สูญเสียงบประมาณโดยไม่เกิดประโยชน์	-	15.956	0.000
14	ควรวางแผนการประหยัดไฟฟ้าเฉพาะในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเท่านั้น	-	12.787	0.000
15	การส่งเสริมให้ประชาชนประหยัดไฟฟ้า จะส่งผลให้สามารถพัฒนาประเทศได้ในระยะยาว	+	11.678	0.000
16	ประชาชนไม่จำเป็นต้องประหยัดไฟ เพราะเป็นหน้าที่ของรัฐในการผลิตไฟให้เพียงพอับความต้องการของประชาชน	-	22.736	0.000
17	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการประหยัดไฟฟ้าเป็นสิ่งที่ยุ่งยากมาก	-	18.385	0.000

ตารางที่ 3 แสดงค่าอำนาจจำแนกของความเชื่ออำนาจในตน

ความเชื่ออำนาจในตน			t-test	
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า t	sig
1	ไม่มีใครเข้าใจสิ่งที่ข้าพเจ้าทำ	-	18.784	0.000
2	ข้าพเจ้าไม่สามารถพูดให้เพื่อนเชื่อได้	-	17.768	0.000
3	เมื่อข้าพเจ้าทำสิ่งใดผิดพลาด ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะไม่สามารถที่จะ ทำให้สิ่งนั้นกลับมาถูกต้องได้	-	17.141	0.000
4	การหนีปัญหาเป็นการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด	-	19.653	0.000
5	การทำการบ้านทำให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น	+	10.344	0.000
6	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่คุ้มค่าที่จะพยายามทำอะไรอย่างเต็มที่ เพราะสิ่งต่างๆไม่เคยให้ผลตามที่เรายพยายามเลย	-	19.112	0.000
7	ข้าพเจ้าเชื่อว่าคนที่เก่งทางด้านการเล่นกีฬา มาจากพรสวรรค์ เท่านั้น	-	15.250	0.000
8	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคนรอบข้างไม่มีเหตุผล	-	16.777	0.000
9	ถ้ามีเพื่อนคิดจะทำร้ายข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่สามารถป้องกันตนเองได้	-	18.353	0.000
10	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการวางแผนล่วงหน้าช่วยให้ทำสิ่งต่างๆได้สำเร็จ มากกว่าการไม่วางแผนล่วงหน้า	+	9.311	0.000

ตารางที่ 4 แสดงค่าอำนาจจำแนกของลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน			t-test	
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า t	sig
1	ข้าพเจ้าทำการบ้านเสร็จก่อนที่จะทำงานอื่นเสมอ	+	5.780	0.000
2	ข้าพเจ้าไม่สามารถอดทนรอสิ่งใดได้นาน ๆ	-	10.507	0.000
3	ข้าพเจ้ามักจะเตรียมสิ่งของที่ต้องใช้ไว้ล่วงหน้า จะได้ไม่เสีย เวลาในตอนเช้า	+	8.561	0.000
4	เมื่อข้าพเจ้าขี้เกียจ ข้าพเจ้าจะไม่แปร่งฟัน	-	13.432	0.000

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลักษณะมุงอนาคต - ความคืบหน้า		t-test		
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า t	sig
5	ข้าพเจ้าล้มเลิกการบ้านเสมอ	-	18.633	0.000
6	ขณะที่ข้าพเจ้าชอบ ข้าพเจ้ารู้สึกท้อไม่ไหวที่จะเก็บไว้	-	18.185	0.000
7	ข้าพเจ้าท้อไม่ไหวที่จะเก็บขนมอร่อยๆไว้กินพรุ่งนี้	-	17.046	0.000
8	ข้าพเจ้าชอบขีดเขียนลงในหนังสือจนสกปรก	-	16.933	0.000
9	ข้าพเจ้าอยากเรียนหนังสือระดับสูงๆเพื่อโตขึ้นจะได้ทำงานดีๆ	+	9.267	0.000
10	เมื่อมีคนขัดใจข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามักจะฉวยสิ่งใกล้มือขว้างปาหรือทำลายเสมอ	-	16.343	0.000
11	ข้าพเจ้าไม่ชอบสอบตกจึงขยันดูหนังสือเรียน	+	9.031	0.000
12	แม้ร่างกายจะสกปรกข้าพเจ้าก็จะไม่อาบน้ำถ้ารู้สึกไม่อยากอาบน้ำ	-	13.759	0.000
13	ข้าพเจ้าจะไม่ใช้เงินจนหมดเพราะเกรงว่าพรุ่งนี้จะไม่เงินใช้	+	8.279	0.000
14	เมื่อข้าพเจ้าได้รับเงินเพื่อที่จะใช้จ่ายตลอดอาทิตย์หรือตลอดเดือนแต่ถ้าข้าพเจ้าเห็นของที่อยากได้และแพงข้าพเจ้าจะซื้อและยอมอดที่หลัง	-	13.872	0.000
15	เมื่อมีคนนำขนมมาให้ที่บ้าน ข้าพเจ้ามักจะหยิบชิมก่อนเสมอ	-	18.384	0.000

ตารางที่ 5 แสดงค่าอำนาจจำแนกของการสนับสนุนทางสังคม

การสนับสนุนทางสังคม		t-test		
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า t	sig
1	พ่อแม่เป็นผู้รับฟังที่ดี เมื่อข้าพเจ้าต้องการระบายความในใจ	+	11.439	0.000
2	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา เพื่อนยินดีช่วยเหลือ	+	6.051	0.000
3	ข้าพเจ้าไม่สนิทกับญาติพี่น้อง	-	8.926	0.000
4	ครูของข้าพเจ้าจะเป็นผู้ช่วยให้ข้าพเจ้าผ่านพ้นปัญหาอย่างเต็มความสามารถของท่าน	+	7.510	0.000

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	การสนับสนุนทางสังคม		t-test	
	คำถาม	เชิง	ค่า t	sig
5	พ่อแม่ไม่สนับสนุนในสิ่งที่ข้าพเจ้าทำ	-	14.251	0.000
6	ข้าพเจ้าคิดว่ามีผู้ที่สามารถช่วยให้ข้าพเจ้าสบายใจได้	+	6.397	0.000
7	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษากับคนในครอบครัวได้	-	8.354	0.000
8	คนในครอบครัวหวังดีต่อข้าพเจ้า	+	12.189	0.000
9	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีญาติพี่น้องคอยช่วยเหลือยามคับขันเสมอ	+	11.170	0.000
10	ข้าพเจ้าและพ่อแม่จะไม่พูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารความคิดเห็นกัน	-	15.783	0.000
11	เมื่อข้าพเจ้ามีเรื่องไม่สบายใจ ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาพ่อแม่ได้	-	17.476	0.000
12	ข้าพเจ้าไม่ได้รับความไว้วางใจจากครู	-	15.257	0.000
13	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่มีใครสามารถแบ่งปันความทุกข์สุขของข้าพเจ้าได้	-	17.685	0.000
14	พ่อแม่ไม่ปกป้องข้าพเจ้า เมื่อข้าพเจ้ามีความกลัดกลุ้มเสียใจ	-	18.860	0.000
15	พ่อแม่เห็นความสำคัญของข้าพเจ้า	+	13.614	0.000

ตารางที่ 6 แสดงค่าอำนาจจำแนกของการรับรู้ทัศนคติทางสังคม

ข้อที่	การรับรู้ทัศนคติทางสังคม		t-test	
	คำถาม	เชิง	ค่า t	sig
1	แม่ของข้าพเจ้าต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	+	12.401	0.000
2	ข้าพเจ้าเชื่อว่าพ่อต้องการให้ข้าพเจ้าปิดไฟทุกครั้งหลังใช้เสร็จ	+	11.371	0.000
3	ข้าพเจ้าเชื่อว่าครูต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	+	13.714	0.000
4	พ่อต้องการให้ข้าพเจ้าถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกครั้งเมื่อเลิกใช้	+	10.001	0.000

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การรับรู้ทัศนคติทางสังคม			t-test	
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า t	sig
5	ครูของข้าพเจ้าต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น	+	10.956	0.000
6	แม่ชอบให้ข้าพเจ้าใช้หลอดประหยัดไฟ	+	12.741	0.000
7	ข้าพเจ้าเชื่อว่าพ่อต้องการให้ข้าพเจ้าใช้แอร์เท่าที่จำเป็น	+	7.629	0.000
8	ครูต้องการให้ข้าพเจ้าลดการใช้ไฟฟ้าอย่างฟุ่มเฟือย	+	8.175	0.000
9	แม่ต้องการให้ข้าพเจ้าเปิดไฟเท่าที่จำเป็น	+	11.587	0.000
10	พ่อต้องการให้ข้าพเจ้าลดการใช้ไฟฟ้าที่ไม่จำเป็นลง	+	12.944	0.000
11	ข้าพเจ้าเชื่อว่าเพื่อนต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	+	8.488	0.000

ตารางที่ 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกของการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน

การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน			t-test	
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า t	sig
1	ข้าพเจ้ามักจะอ่านบทความที่เกี่ยวข้องกับพลังงานจากนิตยสารและวารสารต่างๆ	+	9.690	0.000
2	ข้าพเจ้าเลือกอ่านหนังสือบันเทิงทั่วไปมากกว่าที่จะสนใจอ่านเรื่องสภาพปัญหาต่างๆในปัจจุบัน	-	10.090	0.000
3	ข้าพเจ้าไม่เคยทบทวนรายการสารคดีทางโทรทัศน์เกี่ยวกับปัญหาพลังงานจนจบรายการเลย	-	16.346	0.000
4	ข้าพเจ้าไม่สนใจดูการรณรงค์ประหยัดไฟในโทรทัศน์	-	12.332	0.000
5	ข้าพเจ้าเคยชมนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับพลังงานทั้งในโรงเรียนและภายนอก	+	7.391	0.000
6	ข้าพเจ้าไม่เคยตั้งใจอ่านโปสเตอร์รณรงค์เรื่องพลังงานใดๆ	-	13.540	0.000
7	ข้าพเจ้าได้รับเกร็ดความรู้เรื่องพลังงานจากการอ่านโปสเตอร์ตามสถานที่ต่างๆ	+	10.757	0.000
8	ข้าพเจ้าไม่พูดคุยเรื่องพลังงานกับเพื่อน	-	17.346	0.000

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน			t-test	
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า t	sig
9	เมื่อข้าพเจ้าเกิดความสงสัยเกี่ยวกับพลังงานข้าพเจ้าจะไปปรึกษาผู้ที่มีความรู้	+	9.919	0.000
10	เมื่อมีใครพูดคุยกันเรื่องพลังงานข้าพเจ้าจะฟังด้วยความสนใจ	+	14.693	0.000
11	ข้าพเจ้าไม่สนใจฟังเรื่องเกี่ยวกับพลังงานจากวิทยุ	-	19.060	0.000
12	ข้าพเจ้าติดตามชมรายการเกี่ยวกับปัญหาพลังงานทางโทรทัศน์	+	15.272	0.000
13	การรับฟังเรื่องเกี่ยวกับพลังงานเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ	-	18.832	0.000

ตารางที่ 8 แสดงค่า Factor Loading ของมาตรวัดพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า			factor loading
ข้อที่	คำถาม	เชิง	
1	ข้าพเจ้าปิดไฟก่อนเข้านอน	+	0.229
2	ข้าพเจ้าปิดตู้เย็นทันทีเมื่อใช้เสร็จ	+	0.160
3	ข้าพเจ้ารีดผ้าครั้งละ 1 - 2 ชุด	-	0.127
4	ข้าพเจ้าถอดปลั๊กไฟเมื่อเลิกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า	+	0.471
5	ขณะที่ทำงานอื่นข้าพเจ้าเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้	-	0.535
6	ข้าพเจ้านอนหลับทั้งที่โทรทัศน์ยังเปิดอยู่	-	0.448
7	ข้าพเจ้าปิดพัดลมทันทีเมื่อเลิกใช้	+	0.427
8	ข้าพเจ้าปิดสวิตซ์ไฟทันทีเมื่อเลิกใช้งาน	+	0.337
9	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์ทันทีเมื่อไม่มีคนดู	+	0.471
10	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กพัดลมทิ้งไว้	-	0.500
11	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กเครื่องเล่นวีดีโอเมื่อต้องการใช้เท่านั้น	+	0.256
12	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กกระติกน้ำร้อนไฟฟ้าทิ้งไว้ แม้ไม่ต้องการใช้งานแล้ว	-	0.298

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อที่	พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า		factor loading
	คำถาม	เชิง	
13	ข้าพเจ้าใส่น้ำในกระติกน้ำร้อนไฟฟ้าให้พอเหมาะกับความต้องการและไม่สูงกว่าระดับที่กำหนดไว้	+	0.255
14	ข้าพเจ้าเปิดไฟเท่าที่จำเป็น	+	0.468
15	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์โดยไม่ถอดปลั๊กออก	-	0.441
16	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กหม้อหุงข้าวเอาไว้แม้ข้าวสุกแล้ว เพื่อให้ข้าวร้อนอยู่เสมอ	-	0.309
17	ข้าพเจ้าเปิดวิทยุฟังเพลงพร้อมกับเปิดโทรทัศน์	-	0.408
18	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์ด้วยรีโมทคอนโทรล โดยไม่ปิดสวิทช์ที่ตัวเครื่อง	-	0.387
19	ข้าพเจ้านำอาหารที่ร้อนหรือยังอุ่นแช่ในตู้เย็น	-	0.193
20	ข้าพเจ้าถอดปลั๊กเตารีดก่อนเสร็จสิ้นการรีดประมาณ 2 - 3 นาที	+	0.288
21	ข้าพเจ้าเปิดฝามือหุงข้าวขณะที่ข้าวยังไม่สุก	-	0.185
22	ข้าพเจ้าปรับจอภาพโทรทัศน์ให้สว่างจ้า	-	0.200
23	ข้าพเจ้าใช้น้ำที่สะอาด และไม่มีตะกอนดักในกระติกน้ำร้อนไฟฟ้า	+	0.177
24	ข้าพเจ้าดูแลไม่ให้มีฝุ่นละอองจับบริเวณใบพัด และมอเตอร์พัดลม	+	0.433
25	ข้าพเจ้าดูแลไม่ให้มีฝุ่นเกาะสกปรกบนแผงระบายความร้อนหลังตู้เย็น	+	0.378
26	ข้าพเจ้าไม่สนใจแม้มองเห็นฝุ่นละอองจับที่หลอดไฟและโคมไฟ	-	0.376
27	ข้าพเจ้าละลายน้ำแข็งในตู้เย็นเมื่อพบว่า มีน้ำแข็งเกาะในช่องน้ำแข็งมากเกินไป	+	0.373
28	ข้าพเจ้าดูแลแผ่นโลหะหน้าเตารีดให้สะอาด	+	0.442

ตารางที่ 9 แสดงค่า Factor Loading ของมาตรวัดทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า			factor loading
ข้อที่	คำถาม	เชิง	
1	การปิดไฟทุกครั้งหลังการใช้เป็นสิ่งสมควรกระทำ	+	0.402
2	ข้าพเจ้าไม่สนับสนุนให้มีการเปิด - ปิด โถงทัศนเป็นเวลา	-	0.305
3	การใช้พลังงานไฟฟ้าเป็นปริมาณมากย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	+	0.411
4	การประหยัดไฟฟ้าของข้าพเจ้าจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการอนุรักษ์พลังงานได้	+	0.478
5	ข้าพเจ้าสนับสนุนคำกล่าวที่ว่า " ช่วยประหยัดไฟฟ้าคนละนิดช่วยเศรษฐกิจชาติ "	+	0.336
6	การประหยัดพลังงานไฟฟ้ายังไม่ถึงเวลาที่ต้องทำอย่างเร่งด่วน	-	0.583
7	การที่จะช่วยอนุรักษ์พลังงานโดยการให้ทุกคนใช้ไฟอย่างประหยัด เป็นสิ่งที่เห็นผลได้ยาก	-	0.386
8	การประหยัดพลังงานไฟฟ้าทำให้ชีวิตไม่สะดวกสบายเหมือนเดิม	-	0.563
9	ควรมีการส่งเสริมให้จัดนิทรรศการเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	+	0.331
10	ควรมีการรณรงค์ต่อต้านการใช้ไฟฟ้าอย่างสิ้นเปลือง	+	0.476
11	การดูแลรักษาและการตรวจซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นประจำ เป็นการช่วยลดการใช้พลังงานไฟฟ้าลงได้	+	0.363
12	รายการรณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดทางโทรทัศน์ทำให้เสียในการเวลาชมรายการอื่นๆ	-	0.557
13	การทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดทำให้สูญเสียงบประมาณโดยไม่เกิดประโยชน์	-	0.337
14	ควรวางแผนการประหยัดไฟฟ้าเฉพาะในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเท่านั้น	-	0.440
15	การส่งเสริมให้ประชาชนประหยัดไฟฟ้า จะส่งผลให้สามารถพัฒนาประเทศได้ในระยะยาว	+	0.480

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อที่	ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า		factor loading
	คำถาม	เชิง	
16	ประชาชนไม่จำเป็นต้องประหยัดไฟ เพราะเป็นหน้าที่ของรัฐในการผลิตไฟให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน	-	0.701
17	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการประหยัดไฟฟ้าเป็นสิ่งที่ยุ่งยากมาก	-	0.612

ตารางที่ 10 แสดงค่า Factor Loading ของมาตรวัดความเชื่ออำนาจในตน

ข้อที่	ความเชื่ออำนาจในตน		factor loading
	คำถาม	เชิง	
1	ไม่มีใครเข้าใจสิ่งที่ข้าพเจ้าทำ	-	0.503
2	ข้าพเจ้าไม่สามารถพูดให้เพื่อนเชื่อได้	-	0.642
3	เมื่อข้าพเจ้าทำสิ่งใดผิดพลาด ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่สามารถที่จะทำให้อะไรดีขึ้นได้	-	0.535
4	การหนีปัญหาเป็นการแก้ปัญหาคำดีที่สุด	-	0.676
5	การทำการบ้านทำให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น	+	0.305
6	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่คุ้มค่าที่จะพยายามทำอะไรอย่างเต็มที่ เพราะสิ่งต่างๆไม่เคยให้ผลตามที่เรายพยายามเลย	-	0.592
7	ข้าพเจ้าเชื่อว่าคนที่เก่งทางด้านการเล่นกีฬา มาจากพรสวรรค์เท่านั้น	-	0.615
8	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคนรอบข้างไม่มีเหตุผล	-	0.597
9	ถ้ามีเพื่อนคิดจะทำร้ายข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่สามารถป้องกันตนเองได้	-	0.670
10	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการวางแผนล่วงหน้าช่วยให้ทำสิ่งต่างๆได้สำเร็จมากกว่าการไม่วางแผนล่วงหน้า	+	0.369

ตารางที่ 11 แสดงค่า Factor Loading ของมาตรวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

ข้อที่	ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน		factor loading
	คำถาม	เชิง	
1	ข้าพเจ้าทำการบ้านเสร็จก่อนที่จะทำงานอื่นเสมอ	+	0.124
2	ข้าพเจ้าไม่สามารถอดทนรอสิ่งใดได้นาน ๆ	-	0.363
3	ข้าพเจ้ามักจะเตรียมสิ่งของที่ต้องใช้ไว้ล่วงหน้า จะได้ไม่เสียเวลาในตอนเช้า	+	0.287
4	เมื่อข้าพเจ้าชี้แจง ข้าพเจ้าจะไม่แปร่งฟัน	-	0.621
5	ข้าพเจ้าลืมทำการบ้านเสมอ	-	0.669
6	ขณะที่ข้าพเจ้าชอบ ข้าพเจ้ารู้สึกทนไม่ไหวที่จะเก็บไว้	-	0.503
7	ข้าพเจ้าทนไม่ไหวที่จะเก็บขนมอร่อยๆ ไว้กินพรุ่งนี้	-	0.313
8	ข้าพเจ้าชอบขีดเขียนลงในหนังสือจนสกปรก	-	0.583
9	ข้าพเจ้าอยากเรียนหนังสือระดับสูงๆ เพื่อโตขึ้นจะได้ทำงานดีๆ	+	0.400
10	เมื่อมีคนขัดใจข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามักจะฉวยสิ่งใกล้มือขว้างปาหรือทำลายเสมอ	-	0.615
11	ข้าพเจ้าไม่ชอบสอบตกจึงขยันดูหนังสือเรียน	+	0.373
12	แม้ร่างกายจะสกปรกข้าพเจ้าก็จะไม่อาบน้ำถ้ารู้สึกไม่อยากอาบน้ำ	-	0.596
13	ข้าพเจ้าจะไม่ใช้เงินจนหมดเพราะเกรงว่าพรุ่งนี้จะไม่เงินใช้	+	0.313
14	เมื่อข้าพเจ้าได้รับเงินเพื่อที่จะใช้จ่ายตลอดอาทิตย์หรือตลอดเดือนแต่ถ้าข้าพเจ้าเห็นของที่ชอบได้และแพงข้าพเจ้าจะซื้อและยอมอดที่หลัง	-	0.524
15	เมื่อมีคนนำขนมมาให้ที่บ้าน ข้าพเจ้ามักจะหยิบชิมก่อนเสมอ	-	0.612

ตารางที่ 12 แสดงค่า Factor Loading ของมาตรวัดการสนับสนุนทางสังคม

ข้อที่	การสนับสนุนทางสังคม		factor loading
	คำถาม	เชิง	
1	พ่อแม่เป็นผู้รับฟังที่ดี เมื่อข้าพเจ้าต้องการระบายความในใจ	+	0.407
2	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา เพื่อนยินดีช่วยเหลือ	+	0.188
3	ข้าพเจ้าไม่สนิทกับญาติพี่น้อง	-	0.301
4	ครูของข้าพเจ้าจะเป็นผู้ช่วยให้ข้าพเจ้าผ่านพ้นปัญหาอย่างเต็มความสามารถของท่าน	+	0.235
5	พ่อแม่ไม่สนับสนุนในสิ่งที่ข้าพเจ้าทำ	-	0.540
6	ข้าพเจ้าคิดว่ามีผู้ที่สามารถช่วยให้ข้าพเจ้าสบายใจได้	+	0.205
7	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษากับคนใน ครอบครัวได้	-	0.419
8	คนในครอบครัวหวังดีต่อข้าพเจ้า	+	0.577
9	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีญาติพี่น้องคอยช่วยเหลือยามคับขันเสมอ	+	0.425
10	ข้าพเจ้าและพ่อแม่จะไม่พูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารความคิดเห็นกัน	-	0.577
11	เมื่อข้าพเจ้ามีเรื่องไม่สบายใจ ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาพ่อแม่ได้	-	0.615
12	ข้าพเจ้าไม่ได้รับความไว้วางใจจากครู	-	0.567
13	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่มีใครสามารถแบ่งปันความทุกข์สุขของข้าพเจ้าได้	-	0.614
14	พ่อแม่ไม่ปลอบโยนข้าพเจ้า เมื่อข้าพเจ้ามีความกลัดกลุ้มเสียใจ	-	0.559
15	พ่อแม่เห็นความสำคัญของข้าพเจ้า	+	0.583

ตารางที่ 13 แสดงค่า Factor Loading ของมาตรวัดการรับรู้ทัศนคติทางสังคม

ข้อที่	การรับรู้ทัศนคติทางสังคม		factor loading
	คำถาม	เชิง	
1	แม่ของข้าพเจ้าต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	+	0.612
2	ข้าพเจ้าเชื่อว่าพ่อต้องการให้ข้าพเจ้าปิดไฟทุกครั้งหลังใช้เสร็จ	+	0.688
3	ข้าพเจ้าเชื่อว่าครูต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	+	0.715
4	พ่อต้องการให้ข้าพเจ้าถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกครั้งเมื่อเลิกใช้	+	0.592
5	ครูของข้าพเจ้าต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น	+	0.689
6	แม่ชอบให้ข้าพเจ้าใช้หลอดประหยัดไฟ	+	0.584
7	ข้าพเจ้าเชื่อว่าพ่อต้องการให้ข้าพเจ้าใช้แอร์เท่าที่จำเป็น	+	0.383
8	ครูต้องการให้ข้าพเจ้าลดการใช้ไฟฟ้าอย่างฟุ่มเฟือย	+	0.563
9	แม่ต้องการให้ข้าพเจ้าเปิดไฟเท่าที่จำเป็น	+	0.664
10	พ่อต้องการให้ข้าพเจ้าลดการใช้ไฟฟ้าที่ไม่จำเป็นลง	+	0.702
11	ข้าพเจ้าเชื่อว่าเพื่อนต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	+	0.439

ตารางที่ 14 แสดงค่า Factor Loading ของมาตรวัดการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน

ข้อที่	การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน		factor loading
	คำถาม	เชิง	
1	ข้าพเจ้ามักจะอ่านบทความที่เกี่ยวข้องกับพลังงานจากนิตยสารและวารสารต่างๆ	+	0.360
2	ข้าพเจ้าเลือกอ่านหนังสือบันเทิงทั่วไปมากกว่าที่จะสนใจอ่านเรื่องสภาพปัญหาต่างๆในปัจจุบัน	-	0.339
3	ข้าพเจ้าไม่เคยทบทวนรายการสารคดีทางโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับพลังงานจนจบรายการเลย	-	0.337
4	ข้าพเจ้าไม่สนใจดูการรณรงค์ประหยัดไฟในโทรทัศน์	-	0.467
5	ข้าพเจ้าเคยชมนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับพลังงานทั้งในโรงเรียนและภายนอก	+	0.243

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อที่	การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน		factor loading
	คำถาม	เชิง	
6	ข้าพเจ้าไม่เคยตั้งใจอ่านโปสเตอร์รณรงค์เรื่องพลังงานใดๆ	-	0.501
7	ข้าพเจ้าได้รับเกร็ดความรู้เรื่องพลังงานจากการอ่านโปสเตอร์ตามสถานที่ต่างๆ	+	0.402
8	ข้าพเจ้าไม่พูดคุยเรื่องพลังงานกับเพื่อน	-	0.562
9	เมื่อข้าพเจ้าเกิดความสงสัยเกี่ยวกับพลังงานข้าพเจ้าจะไปปรึกษาผู้ที่มีความรู้	+	0.370
10	เมื่อมีใครพูดคุยกันเรื่องพลังงานข้าพเจ้าจะฟังด้วยความสนใจ	+	0.548
11	ข้าพเจ้าไม่สนใจฟังเรื่องเกี่ยวกับพลังงานจากวิทยุ	-	0.383
12	ข้าพเจ้าติดตามชมรายการเกี่ยวกับปัญหาพลังงานทางโทรทัศน์	+	0.552
13	การรับฟังเรื่องเกี่ยวกับพลังงานเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ	-	0.668

ตารางที่ 15 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวม ของมาตรวัดพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ด้านการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า

ข้อที่	พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	เชิง	r สเกลรวม		r สเกลย่อย	
			ค่า r	sig	ค่า r	sig
1	ข้าพเจ้าปิดไฟก่อนเข้านอน	+	0.218	0.000	0.222	0.000
2	ข้าพเจ้าปิดตู้เย็นทันทีเมื่อใช้เสร็จ	+	0.152	0.000	0.169	0.000
3	ข้าพเจ้ารีดผ้าครั้งละ 1 - 2 ชุด	-	0.203	0.000	0.226	0.000
4	ข้าพเจ้าถอดปลั๊กไฟเมื่อเลิกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า	+	0.416	0.000	0.410	0.000
5	ขณะที่ทำงานอื่นข้าพเจ้าเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้	-	0.484	0.000	0.540	0.000
6	ข้าพเจ้านอนหลับทั้งที่โทรทัศน์ยังเปิดอยู่	-	0.413	0.000	0.453	0.000
7	ข้าพเจ้าปิดพัดลมทันทีเมื่อเลิกใช้	+	0.371	0.000	0.376	0.000
8	ข้าพเจ้าปิดสวิตช์ไฟทันทีเมื่อเลิกใช้งาน	+	0.301	0.000	0.333	0.000

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อที่	พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า คำถาม	เชิง	r สเกลรวม		r สเกลย่อย	
			ค่า r	sig	ค่า r	sig
9	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์ทันทีเมื่อไม่มีคนดู	+	0.401	0.000	0.421	0.000
10	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กพัดลมทิ้งไว้	-	0.471	0.000	0.502	0.000
11	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กเครื่องเล่นวีดีโอเมื่อต้องการใช้เท่านั้น	+	0.300	0.000	0.299	0.000
12	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กกระติกน้ำร้อนไฟฟ้าทิ้งไว้ แม้ไม่ต้องการใช้งานแล้ว	-	0.333	0.000	0.382	0.000
13	ข้าพเจ้าใส่น้ำในกระติกน้ำร้อนไฟฟ้าให้พอเหมาะกับความต้องการ และไม่สูงกว่าระดับที่กำหนดไว้	+	0.296	0.000	0.271	0.000
14	ข้าพเจ้าเปิดไฟเท่าที่จำเป็น	+	0.410	0.000	0.412	0.000
15	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์โดยไม่ถอดปลั๊กออก	-	0.444	0.000	0.483	0.000
16	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กหม้อหุงข้าวเอาไว้แม้ข้าวสุกแล้ว เพื่อให้ข้าวร้อนอยู่เสมอ	-	0.359	0.000	0.412	0.000
17	ข้าพเจ้าเปิดวิทยุฟังเพลงพร้อมกับเปิดโทรทัศน์	-	0.390	0.000	0.440	0.000
18	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์ด้วยรีโมทโดยไม่ปิดสวิตซ์ที่ตัวเครื่อง	-	0.394	0.000	0.461	0.000
19	ข้าพเจ้านำอาหารที่ร้อนหรือยังอุ่นแช่ในตู้เย็น	-	0.246	0.000	0.280	0.000
20	ข้าพเจ้าถอดปลั๊กเตารีดก่อนเสร็จสิ้นการรีดประมาณ 2 - 3 นาที	+	0.319	0.000	0.300	0.000
21	ข้าพเจ้าเปิดฝามือหุงข้าวขณะที่ข้าวยังไม่สุก	-	0.237	0.000	0.264	0.000

ตารางที่ 16 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวม ของมาตรวัดพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ด้านการดูแลรักษา

ข้อที่	พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า คำถาม	เชิง	r สเกลรวม		r สเกลย่อย	
			ค่า r	sig	ค่า r	sig
22	ข้าพเจ้าปรับจอภาพโทรทัศน์ให้สว่างจ้า	-	0.246	0.000	0.219	0.000
23	ข้าพเจ้าใช้น้ำที่สะอาด และไม่มีตะกอนคั่งในกระติกน้ำร้อน	+	0.246	0.000	0.406	0.000
24	ข้าพเจ้าดูแลไม่ให้มีฝุ่นจับบริเวณใบพัด และมอเตอร์พัดลม	+	0.429	0.000	0.641	0.000

ตารางที่ 16 (ต่อ)

พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า		r สเกลรวม			r สเกลย่อย	
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า r	sig	ค่า r	sig
25	ข้าพเจ้าดูแลไม่ให้มีฝุ่นเกาะสกปรกบนแผงระบายความร้อนหลังตู้เย็น	+	0.368	0.000	0.589	0.000
26	ข้าพเจ้าไม่สนใจแม้มองเห็นฝุ่นละอองจับที่หลอดไฟและโคมไฟ	-	0.376	0.000	0.399	0.000
27	ข้าพเจ้าละลายน้ำแข็งในตู้เย็นเมื่อพบว่ามือน้ำแข็งเกาะในช่องน้ำแข็งมากเกินไป	+	0.397	0.000	0.624	0.000
28	ข้าพเจ้าดูแลแผ่นโลหะหน้าเตารีดให้สะอาด	+	0.439	0.000	0.648	0.000

ตารางที่ 17 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวม ของมาตรวัดทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ด้านการมองเห็นประโยชน์

ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า		r สเกลรวม			r สเกลย่อย	
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า r	sig	ค่า r	sig
1	การปิดไฟทุกครั้งหลังการใช้เป็นสิ่งที่ควรกระทำ	+	0.369	0.000	0.418	0.000
3	การใช้พลังงานไฟฟ้าเป็นปริมาณมากย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	+	0.386	0.000	0.486	0.000
4	การประหยัดไฟฟ้าของข้าพเจ้าจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการอนุรักษ์พลังงานได้	+	0.428	0.000	0.467	0.000
6	การประหยัดพลังงานไฟฟ้ายังไม่ถึงเวลาที่ต้องทำอย่างเร่งด่วน	-	0.603	0.000	0.623	0.000
7	การที่จะช่วยอนุรักษ์พลังงานโดยการให้ทุกคนใช้ไฟอย่างประหยัดเป็นสิ่งที่เห็นผลได้ยาก	-	0.451	0.000	0.484	0.000
9	ควรมีการส่งเสริมให้จัดนิทรรศการเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	+	0.489	0.000	0.538	0.000
10	ควรมีการรณรงค์ต่อต้านการใช้ไฟฟ้าอย่างสิ้นเปลือง	+	0.436	0.000	0.507	0.000
11	การดูแลรักษาและการตรวจสอบเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นประจำเป็นการช่วยลดการใช้พลังงานไฟฟ้าลงได้	+	0.350	0.000	0.450	0.000

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อที่	ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า คำถาม	เชิง	r สเกลรวม		r สเกลย่อย	
			ค่า r	sig	ค่า r	sig
14	ควรวางแผนการประหยัดไฟฟ้าเฉพาะในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเท่านั้น	-	0.483	0.000	0.506	0.000
15	การส่งเสริมให้ประชาชนประหยัดไฟฟ้า จะส่งผลให้สามารถพัฒนาประเทศได้ในระยะยาว	+	0.449	0.000	0.494	0.000
16	ประชาชนไม่จำเป็นต้องประหยัดไฟ เพราะเป็นหน้าที่ของรัฐในการผลิตไฟให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน	-	0.691	0.000	0.668	0.000

ตารางที่ 18 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวม ของมาตรวัดทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ด้านความรู้สึกพึงพอใจ

ข้อที่	ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า คำถาม	เชิง	r สเกลรวม		r สเกลย่อย	
			ค่า r	sig	ค่า r	sig
2	ข้าพเจ้าไม่สนับสนุนให้มีการเปิด - ปิด โพรทศน์เป็นเวลา	-	0.385	0.000	0.536	0.000
5	ข้าพเจ้าสนับสนุนคำกล่าวที่ว่า " ช่วยประหยัดไฟฟ้าคนละนิด ช่วยเศรษฐกิจชาติ "	+	0.481	0.000	0.398	0.000
8	การประหยัดพลังงานไฟฟ้าทำให้ชีวิตไม่สะดวกสบายเหมือนเดิม	-	0.572	0.000	0.670	0.000
12	รายการรณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดทางโทรทัศน์ทำให้เสียในการเวลาชมรายการอื่นๆ	-	0.573	0.000	0.699	0.000
13	การทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดทำให้สูญเสียงบประมาณโดยไม่เกิดประโยชน์	-	0.555	0.000	0.638	0.000
17	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการประหยัดไฟฟ้าเป็นสิ่งที่ยุ่งยากมาก	-	0.605	0.000	0.688	0.000

ตารางที่ 19 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวม ของมาตรวัดความเชื่ออำนาจในตน

ความเชื่ออำนาจในตน		r สเกลรวม		
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า r	sig
1	ไม่มีใครเข้าใจสิ่งที่ข้าพเจ้าทำ	-	0.600	0.000
2	ข้าพเจ้าไม่สามารถพูดให้เพื่อนเชื่อได้	-	0.624	0.000
3	เมื่อข้าพเจ้าทำสิ่งใดผิดพลาด ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะไม่สามารถที่จะทำให้นั่นกลับมาถูกต้องได้	-	0.560	0.000
4	การหนีปัญหาเป็นการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด	-	0.664	0.000
5	การทำการบ้านทำให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น	+	0.401	0.000
6	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่คุ้มค่าที่จะพยายามทำอะไรอย่างเต็มที่ เพราะสิ่งต่างๆไม่เคยให้ผลตามที่เรายพยายามเลย	-	0.600	0.000
7	ข้าพเจ้าเชื่อว่าคนที่เก่งกีฬา มาจากพรสวรรค์เท่านั้น	-	0.601	0.000
8	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคนรอบข้างไม่มีเหตุผล	-	0.598	0.000
9	ถ้ามีเพื่อนคิดจะทำร้ายข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่สามารถป้องกันตนเองได้	-	0.656	0.000
10	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการวางแผนล่วงหน้าช่วยให้ทำสิ่งต่างๆได้สำเร็จ มากกว่าการไม่วางแผนล่วงหน้า	+	0.391	0.000

ตารางที่ 20 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวม ของมาตรวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน		r สเกลรวม		
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า r	sig
1	ข้าพเจ้าทำการบ้านเสร็จก่อนที่จะทำงานอื่นเสมอ	+	0.230	0.000
2	ข้าพเจ้าไม่สามารถอดทนรอสิ่งใดได้นาน ๆ	-	0.399	0.000
3	ข้าพเจ้ามักจะเตรียมสิ่งของที่ต้องใช้ไว้ล่วงหน้า จะได้ไม่เสียเวลาในตอนเช้า	+	0.338	0.000
4	เมื่อข้าพเจ้าซีเกียจ ข้าพเจ้าจะไม่แปร่งฟัน	-	0.556	0.000

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ลักษณะมุ่งอนาคตและความคุ้มค่า			r สเกลรวม	
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า r	sig
5	ข้าพเจ้าลืมทำการบ้านเสมอ	-	0.648	0.000
6	ขณะที่ข้าพเจ้าชอบ ข้าพเจ้ารู้สึกท้อไม่ไหวที่จะเก็บไว้	-	0.531	0.000
7	ข้าพเจ้าท้อไม่ไหวที่จะเก็บขนมอร่อยๆไว้กินพุงนี้	-	0.540	0.000
8	ข้าพเจ้าชอบขีดเขียนลงในหนังสือจนสกปรก	-	0.574	0.000
9	ข้าพเจ้าอยากเรียนหนังสือระดับสูงๆเพื่อโตขึ้นจะได้ทำงานดีๆ	+	0.380	0.000
10	เมื่อมีคนขัดใจข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามักจะขวยสิ่งใกล้มือขว้างปาหรือทำลายเสมอ	-	0.594	0.000
11	ข้าพเจ้าไม่ชอบสอบตกจึงขยันดูหนังสือเรียน	+	0.381	0.000
12	แม้ร่างกายจะสกปรกข้าพเจ้าก็จะไม่อาบน้ำถ้ารู้สึกไม่อยากอาบ	-	0.545	0.000
13	ข้าพเจ้าจะไม่ใช้เงินจนหมดเพราะเกรงว่าพุงนี้จะไม่มีความเงินใช้	+	0.346	0.000
14	เมื่อข้าพเจ้าได้รับเงินเพื่อที่จะใช้จ่ายตลอดอาทิตย์หรือตลอดเดือนแต่ถ้าข้าพเจ้าเห็นของที่ชอบอยากได้และแพงข้าพเจ้าจะซื้อและยอมอดกินหลัง	-	0.527	0.000
15	เมื่อมีคนนำขนมมาให้ที่บ้าน ข้าพเจ้ามักจะหยิบชิมก่อนเสมอ	-	0.596	0.000

ตารางที่ 21 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวม ของมาตรวัดการสนับสนุนทางสังคม

การสนับสนุนทางสังคม			r สเกลรวม	
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า r	sig
1	พ่อแม่เป็นผู้รับฟังที่ดี เมื่อข้าพเจ้าต้องการระบายความในใจ	+	0.420	0.000
2	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา เพื่อนยินดีช่วยเหลือ	+	0.248	0.000
3	ข้าพเจ้าไม่สนิทกับญาติพี่น้อง	-	0.381	0.000

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ข้อที่	การสนับสนุนทางสังคม		r สเกลรวม	
	คำถาม	เชิง	ค่า r	sig
4	ครูของข้าพเจ้าจะเป็นผู้ช่วยให้ข้าพเจ้าผ่านพ้นปัญหาอย่างเต็มความสามารถของท่าน	+	0.275	0.000
5	พ่อแม่ไม่สนับสนุนในสิ่งที่ข้าพเจ้าทำ	-	0.503	0.000
6	ข้าพเจ้าคิดว่ามีผู้ที่สามารถช่วยให้ข้าพเจ้าสบายใจได้	+	0.249	0.000
7	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษากับคนในครอบครัวได้	-	0.531	0.000
8	คนในครอบครัวหวังดีต่อข้าพเจ้า	+	0.510	0.000
9	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีญาติพี่น้องคอยช่วยเหลือยามคับขันเสมอ	+	0.432	0.000
10	ข้าพเจ้าและพ่อแม่จะไม่พูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารความคิดเห็นกัน	-	0.546	0.000
11	เมื่อข้าพเจ้ามีเรื่องไม่สบายใจ ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาพ่อแม่ได้	-	0.576	0.000
12	ข้าพเจ้าไม่ได้รับความไว้วางใจจากครู	-	0.529	0.000
13	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่มีใครสามารถแบ่งปันความทุกข์สุขของข้าพเจ้าได้	-	0.571	0.000
14	พ่อแม่ไม่ปลอบโยนข้าพเจ้า เมื่อข้าพเจ้ามีความกลัดกลุ้มเสียใจ	-	0.557	0.000
15	พ่อแม่เห็นความสำคัญของข้าพเจ้า	+	0.522	0.000

ตารางที่ 22 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวม ของมาตรวัดการรับรู้ทัศน
ทางสังคม

การรับรู้ทัศนทางสังคม			r สเกลรวม	
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า r	sig
1	แม่ของข้าพเจ้าต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	+	0.563	0.000
2	ข้าพเจ้าเชื่อว่าพ่อต้องการให้ข้าพเจ้าปิดไฟทุกครั้งหลังใช้เสร็จ	+	0.642	0.000
3	ข้าพเจ้าเชื่อว่าครูต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	+	0.661	0.000
4	พ่อต้องการให้ข้าพเจ้าถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกครั้งเมื่อเลิกใช้	+	0.579	0.000
5	ครูของข้าพเจ้าต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น	+	0.666	0.000
6	แม่ชอบให้ข้าพเจ้าใช้หลอดประหยัดไฟ	+	0.627	0.000
7	ข้าพเจ้าเชื่อว่าพ่อต้องการให้ข้าพเจ้าใช้แอร์เท่าที่จำเป็น	+	0.470	0.000
8	ครูต้องการให้ข้าพเจ้าลดการใช้ไฟฟ้าอย่างฟุ่มเฟือย	+	0.586	0.000
9	แม่ต้องการให้ข้าพเจ้าเปิดไฟเท่าที่จำเป็น	+	0.639	0.000
10	พ่อต้องการให้ข้าพเจ้าลดการใช้ไฟฟ้าที่ไม่จำเป็นลง	+	0.682	0.000
11	ข้าพเจ้าเชื่อว่าเพื่อนต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	+	0.507	0.000

ตารางที่ 23 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวม ของมาตรวัดการรับรู้ข่าวสาร
ด้านพลังงาน

การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน			r สเกลรวม	
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า r	sig
1	ข้าพเจ้ามักจะอ่านบทความที่เกี่ยวข้องกับพลังงานจากนิตยสาร และวารสารต่างๆ	+	0.391	0.000
2	ข้าพเจ้าเลือกอ่านหนังสือบันเทิงทั่วไปมากกว่าที่จะสนใจอ่านเรื่องสภาพปัญหาต่างๆในปัจจุบัน	-	0.380	0.000
3	ข้าพเจ้าไม่เคยทบทวนการสารคดีทางโทรทัศน์เกี่ยวกับปัญหาพลังงานจนจบรายการเลย	-	0.548	0.000
4	ข้าพเจ้าไม่สนใจดูการรณรงค์ประหยัดไฟในโทรทัศน์	-	0.474	0.000

ตารางที่ 23 (ต่อ)

การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน			r สเกลรวม	
ข้อที่	คำถาม	เชิง	ค่า r	sig
5	ข้าพเจ้าเคยชมนิทรรศการพลังงานทั้งในโรงเรียนและภายนอก	+	0.307	0.000
6	ข้าพเจ้าไม่เคยตั้งใจอ่านโปสเตอร์รณรงค์เรื่องพลังงานใดๆ	-	0.474	0.000
7	ข้าพเจ้าได้รับเกร็ดความรู้เรื่องพลังงานจากการอ่านโปสเตอร์ตามสถานที่ต่างๆ	+	0.425	0.000
8	ข้าพเจ้าไม่พูดคุยเรื่องพลังงานกับเพื่อน	-	0.545	0.000
9	เมื่อข้าพเจ้าเกิดความสงสัยเกี่ยวกับพลังงานข้าพเจ้าจะไปปรึกษาผู้ที่มีความรู้	+	0.404	0.000
10	เมื่อมีใครพูดคุยกันเรื่องพลังงานข้าพเจ้าจะฟังด้วยความสนใจ	+	0.542	0.000
11	ข้าพเจ้าไม่สนใจฟังเรื่องเกี่ยวกับพลังงานจากวิทยุ	-	0.559	0.000
12	ข้าพเจ้าติดตามชมรายการเกี่ยวกับปัญหาพลังงานทางโทรทัศน์	+	0.535	0.000
13	การรับฟังเรื่องเกี่ยวกับพลังงานเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ	-	0.624	0.000

ตารางที่ 24 แสดงค่าความเชื่อมั่น ของมาตรวัดพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า		Alpha if
ข้อที่	คำถาม	Item Deleted
1	ข้าพเจ้าปิดไฟก่อนเข้านอน	0.7214
2	ข้าพเจ้าปิดตู้เย็นทันทีเมื่อใช้เสร็จ	0.7234
3	ข้าพเจ้ารีดผ้าครั้งละ 1 - 2 ชุด	0.7280
4	ข้าพเจ้าถอดปลั๊กไฟเมื่อเลิกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า	0.7115
5	ขณะที่ทำงานอื่นข้าพเจ้าเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้	0.7062
6	ข้าพเจ้านอนหลับทั้งที่โทรทัศน์ยังเปิดอยู่	0.7117
7	ข้าพเจ้าปิดพัดลมทันทีเมื่อเลิกใช้	0.7144
8	ข้าพเจ้าปิดสวิตช์ไฟทันทีเมื่อเลิกใช้งาน	0.7184
9	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์ทันทีเมื่อไม่มีคนดู	0.7125
10	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กพัดลมทิ้งไว้	0.7071

ตารางที่ 24 (ต่อ)

พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า		Alpha if
ข้อที่	คำถาม	Item Deleted
11	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กเครื่องเล่นวีดีโอเมื่อต้องการใช้	0.7210
12	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กกระติกน้ำร้อนไฟฟ้าทิ้งไว้ แม้ไม่ต้องการใช้งานแล้ว	0.7179
13	ข้าพเจ้าใส่น้ำในกระติกน้ำร้อนไฟฟ้าให้พอเหมาะกับความต้องการ และไม่สูงกว่าระดับที่กำหนดไว้	0.7205
14	ข้าพเจ้าเปิดไฟเท่าที่จำเป็น	0.7127
15	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์โดยไม่ถอดปลั๊กออก	0.7098
16	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กหม้อหุงข้าวเอาไว้แม้ข้าวสุกแล้ว เพื่อให้ข้าวร้อนอยู่เสมอ	0.7175
17	ข้าพเจ้าเปิดวิทยุฟังเพลงพร้อมกับเปิดโทรทัศน์	0.7130
18	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์ด้วยรีโมทโดยไม่ปิดสวิตซ์ที่เครื่อง	0.7135
19	ข้าพเจ้านำอาหารที่ร้อนหรือยังอุ่นแช่ในตู้เย็น	0.7255
20	ข้าพเจ้าถอดปลั๊กเตารีดก่อนเสร็จสิ้นการรีดประมาณ 2 - 3 นาที	0.7210
21	ข้าพเจ้าเปิดฝาน้ำร้อนขณะที่ข้าวยังไม่สุก	0.7235
22	ข้าพเจ้าปรับจอภาพโทรทัศน์ให้สว่างจ้า	0.7221
23	ข้าพเจ้าใช้น้ำที่สะอาด และไม่มีตะกอนดักในกระติกน้ำร้อนไฟฟ้า	0.7242
24	ข้าพเจ้าดูแลไม่ให้มีฝุ่นละอองจับบริเวณใบพัด และมอเตอร์พัดลม	0.7105
25	ข้าพเจ้าดูแลไม่ให้มีฝุ่นเกาะสกปรกบนแผงระบายความร้อนหลังตู้เย็น	0.7152
26	ข้าพเจ้าไม่สนใจแม้มองเห็นฝุ่นละอองจับที่หลอดไฟและคอมไฟ	0.7140
27	ข้าพเจ้าละลายน้ำแข็งในตู้เย็นเมื่อพบว่ามีน้ำแข็งเกาะในช่องน้ำแข็งมากเกินไป	0.7136
28	ข้าพเจ้าดูแลแผ่นโลหะหน้าเตารีดให้สะอาด	0.7098

ค่าความเชื่อมั่น = 0.7239

ตารางที่ 25 แสดงค่าความเชื่อมั่น ของมาตรวัดทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ข้อที่	ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	Alpha if Item Deleted
	คำถาม	
1	การปิดไฟทุกครั้งหลังการใช้เป็นสิ่งที่ควรกระทำ	0.7955
2	ข้าพเจ้าไม่สนับสนุนให้มีการเปิด - ปิด โทรทัศน์เป็นเวลา	0.8026
3	การใช้พลังงานไฟฟ้าเป็นปริมาณมากย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	0.7958
4	การประหยัดไฟฟ้าของข้าพเจ้าจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการอนุรักษ์พลังงานได้	0.7928
5	ข้าพเจ้าสนับสนุนคำกล่าวที่ว่า " ช่วยประหยัดไฟฟ้าคนละนิดช่วยเศรษฐกิจชาติ "	0.7901
6	การประหยัดพลังงานไฟฟ้ายังไม่ถึงเวลาที่ต้องทำอย่างเร่งด่วน	0.7817
7	การที่จะช่วยอนุรักษ์พลังงานโดยการให้ทุกคนใช้ไฟอย่างประหยัดเป็นสิ่งที่เห็นผลได้ยาก	0.7962
8	การประหยัดพลังงานไฟฟ้าทำให้ชีวิตไม่สะดวกสบายเหมือนเดิม	0.7837
9	ควรมีการส่งเสริมให้จัดนิทรรศการเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	0.7893
10	ควรมีการรณรงค์ต่อต้านการใช้ไฟฟ้าอย่างสิ้นเปลือง	0.7923
11	การดูแลรักษาและการตรวจซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นประจำ เป็นการช่วยลดการใช้พลังงานไฟฟ้าลงได้	0.7975
12	รายการรณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดทางโทรทัศน์ ทำให้เสียในการเวลาชมรายการอื่นๆ	0.7842
13	การทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดทำให้สูญเสียงบประมาณโดยไม่เกิดประโยชน์	0.7857
14	ควรวางแผนการประหยัดไฟฟ้าเฉพาะในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม	0.7922
15	การส่งเสริมให้ประชาชนประหยัดไฟฟ้า จะส่งผลให้สามารถพัฒนาประเทศได้ในระยะยาว	0.7917
16	ประชาชนไม่จำเป็นต้องประหยัดไฟ เพราะเป็นหน้าที่ของรัฐในการผลิตไฟให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน	0.7731
17	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการประหยัดไฟฟ้าเป็นสิ่งที่ยุ่งยากมาก	0.7805

ค่าความเชื่อมั่น = 0.7998

ตารางที่ 26 แสดงค่าความเชื่อมั่น ของมาตรวัดความเชื่ออำนาจในตน

ข้อที่	ความเชื่ออำนาจในตน	Alpha if
	คำถาม	Item Deleted
1	ไม่มีใครเข้าใจสิ่งที่ข้าพเจ้าทำ	0.7331
2	ข้าพเจ้าไม่สามารถพูดให้เพื่อนเชื่อได้	0.7472
3	เมื่อข้าพเจ้าทำสิ่งใดผิดพลาด ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะไม่สามารถที่จะทำให้สิ่งนั้นกลับมาถูกต้องได้	0.7613
4	การหนีปัญหาเป็นการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด	0.7412
5	การทำการบ้านทำให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น	0.7716
6	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะไม่คุ้มค่าที่จะพยายามทำอะไรอย่างเต็มที่ เพราะสิ่งต่างๆไม่เคยให้ผลตามที่เรายพยายามเลย	0.7531
7	ข้าพเจ้าเชื่อว่าคนที่เก่งทางด้านการเล่นกีฬา มาจากพรสวรรค์เท่านั้น	0.7509
8	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคนรอบข้างไม่มีเหตุผล	0.7528
9	ถ้ามีเพื่อนคิดจะทำร้ายข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่สามารถป้องกันตนเองได้	0.7425
10	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการวางแผนล่วงหน้าช่วยให้ทำสิ่งต่างๆได้สำเร็จมากกว่าการไม่วางแผนล่วงหน้า	0.7747

ค่าความเชื่อมั่น = 0.7743

ตารางที่ 27 แสดงค่าความเชื่อมั่น ของมาตรวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

ข้อที่	ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	Alpha if
	คำถาม	Item Deleted
1	ข้าพเจ้าทำการบ้านเสร็จก่อนที่จะทำงานอื่นเสมอ	0.7764
2	ข้าพเจ้าไม่สามารถอดทนรอสิ่งใดได้นาน ๆ	0.7631
3	ข้าพเจ้ามักจะเตรียมสิ่งของที่ต้องใช้ไว้ล่วงหน้า จะได้ไม่เสียเวลาในตอนเช้า	0.7647
4	เมื่อข้าพเจ้าขี้เกียจ ข้าพเจ้าจะไม่แปร่งฟัน	0.7467
5	ข้าพเจ้าลืมทำการบ้านเสมอ	0.7367

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ข้อที่	ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	Alpha if
	คำถาม	Item Deleted
6	ขนมที่ข้าพเจ้าชอบ ข้าพเจ้ารู้สึกทนนไม่ไหวที่จะเก็บไว้	0.7507
7	ข้าพเจ้าทนนไม่ไหวที่จะเก็บขนมอร่อยๆไว้กินพุงนี้	0.7504
8	ข้าพเจ้าชอบขีดเขียนลงในหนังสือจนสกปรก	0.7453
9	ข้าพเจ้าอยากเรียนหนังสือระดับสูงๆเพื่อโตขึ้นจะได้ทำงานดีๆ	0.7603
10	เมื่อมีคนขัดใจข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามักจะอวยสิ่งใกล้มือขว้างปาหรือทำลายเสมอ	0.7428
11	ข้าพเจ้าไม่ชอบลอกคังจ๊านดูหนังสือเรียน	0.7606
12	แม้ร่างกายจะสกปรกข้าพเจ้าก็จะไม่อาบน้ำถ้ารู้สึกไม่อยากอาบน้ำ	0.7479
13	ข้าพเจ้าจะไม่ใช้เงินจนหมดเพราะเกรงว่าพุงนี้จะไม่มีความใช้	0.7659
14	เมื่อข้าพเจ้าได้รับเงินเพื่อที่จะใช้จ่ายตลอดอาทิตย์หรือตลอดเดือนแต่ถ้าข้าพเจ้าเห็นของที่ยอยากได้และแพงข้าพเจ้าจะซื้อและยอมอดทีหลัง	0.7514
15	เมื่อมีคนนำขนมมาให้ที่บ้าน ข้าพเจ้ามักจะหยิบชิมก่อนเสมอ	0.7428

ค่าความเชื่อมั่น = 0.7667

ตารางที่ 28 แสดงค่าความเชื่อมั่น ของมาตรวัดการสนับสนุนทางสังคม

ข้อที่	การสนับสนุนทางสังคม	Alpha if
	คำถาม	Item Deleted
1	พ่อแม่เป็นผู้รับฟังที่ดี เมื่อข้าพเจ้าต้องการระบายความในใจ	0.7070
2	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา เพื่อนยินดีช่วยเหลือ	0.7227
3	ข้าพเจ้าไม่สนิทกับญาติพี่น้อง	0.7216
4	ครูของข้าพเจ้าจะเป็นผู้ช่วยให้ข้าพเจ้าผ่านพ้นปัญหาอย่างเต็มความสามารถของท่าน	0.7200
5	พ่อแม่ไม่สนับสนุนในสิ่งที่ข้าพเจ้าทำ	0.6986
6	ข้าพเจ้าคิดว่ามีผู้ที่สามารถช่วยให้ข้าพเจ้าสบายใจได้	0.7211

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ข้อที่	การสนับสนุนทางสังคม คำถาม	Alpha if Item Deleted
7	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษากับคนในครอบครัวได้	0.7243
8	คนในครอบครัวหวังดีต่อข้าพเจ้า	0.6998
9	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีญาติพี่น้องคอยช่วยเหลือยามคับขันเสมอ	0.7058
10	ข้าพเจ้าและพ่อแม่จะไม่พูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารความคิดเห็นกัน	0.6933
11	เมื่อข้าพเจ้ามีเรื่องไม่สบายใจ ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาพ่อแม่ได้	0.6892
12	ข้าพเจ้าไม่ได้รับความไว้วางใจจากครู	0.6954
13	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่มีใครสามารถแบ่งปันความทุกข์สุขของข้าพเจ้าได้	0.6900
14	พ่อแม่ไม่ปกป้องข้าพเจ้า เมื่อข้าพเจ้ามีความกลัดกลุ้มเสียใจ	0.6925
15	พ่อแม่เห็นความสำคัญของข้าพเจ้า	0.6971

ค่าความเชื่อมั่น = 0.7196

ตารางที่ 29 แสดงค่าความเชื่อมั่น ของมาตรวัดการรับรู้ทัศนคติทางสังคม

ข้อที่	การรับรู้ทัศนคติทางสังคม คำถาม	Alpha if Item Deleted
1	แม่ของข้าพเจ้าต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	0.7944
2	ข้าพเจ้าเชื่อว่าพ่อต้องการให้ข้าพเจ้าปิดไฟทุกครั้งหลังใช้เสร็จ	0.7862
3	ข้าพเจ้าเชื่อว่าครูต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	0.7849
4	พ่อต้องการให้ข้าพเจ้าถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกครั้งเมื่อเลิกใช้	0.7926
5	ครูของข้าพเจ้าต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น	0.7830
6	แม่ขอไม่ให้ข้าพเจ้าใช้หลอดประหยัดไฟ	0.7906
7	ข้าพเจ้าเชื่อว่าพ่อต้องการให้ข้าพเจ้าใช้แอร์เท่าที่จำเป็น	0.8143
8	ครูต้องการให้ข้าพเจ้าลดการใช้ไฟฟ้าอย่างฟุ่มเฟือย	0.7955
9	แม่ต้องการให้ข้าพเจ้าเปิดไฟเท่าที่จำเป็น	0.7863
10	พ่อต้องการให้ข้าพเจ้าลดการใช้ไฟฟ้าที่ไม่จำเป็นลง	0.7811
11	ข้าพเจ้าเชื่อว่าเพื่อนต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	0.8108

ค่าความเชื่อมั่น = 0.8080

ตารางที่ 30 แสดงค่าความเชื่อมั่น ของมาตรวัดการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน

การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน		Alpha if
ข้อที่	คำถาม	Item Deleted
1	ข้าพเจ้ามักจะอ่านบทความที่เกี่ยวข้องกับพลังงานจากนิตยสารและวารสารต่างๆ	0.7148
2	ข้าพเจ้าเลือกอ่านหนังสือบันเทิงทั่วไปมากกว่าที่จะสนใจอ่านเรื่องสภาพปัญหาต่างๆในปัจจุบัน	0.7189
3	ข้าพเจ้าไม่เคยทบทวนรายการสารคดีทางโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับปัญหาพลังงานจนจบรายการเลย	0.6945
4	ข้าพเจ้าไม่สนใจดูการรณรงค์ประหยัดไฟในโทรทัศน์	0.7076
5	ข้าพเจ้าเคยชมนิทรรศการที่เกี่ยวกับพลังงานทั้งในและนอกโรงเรียน	0.7232
6	ข้าพเจ้าไม่เคยตั้งใจอ่านโปสเตอร์รณรงค์เรื่องพลังงานใดๆ	0.7037
7	ข้าพเจ้าได้รับเกร็ดความรู้เรื่องพลังงานจากการอ่านโปสเตอร์ตามสถานที่ต่างๆ	0.7086
8	ข้าพเจ้าไม่พูดคุยเรื่องพลังงานกับเพื่อน	0.6945
9	เมื่อข้าพเจ้าสงสัยเกี่ยวกับพลังงานข้าพเจ้าจะไปปรึกษาผู้ที่มีความรู้	0.7130
10	เมื่อมีใครพูดคุยกันเรื่องพลังงานข้าพเจ้าจะฟังด้วยความสนใจ	0.6941
11	ข้าพเจ้าไม่สนใจฟังเรื่องเกี่ยวกับพลังงานจากวิทยุ	0.6926
12	ข้าพเจ้าติดตามชมรายการเกี่ยวกับปัญหาพลังงานทางโทรทัศน์	0.6952
13	การรับฟังเรื่องเกี่ยวกับพลังงานเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ	0.6818

ค่าความเชื่อมั่น = 0.7201

ตารางที่ 31 แสดงการแจกแจงความถี่ ของมาตรวัดพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ข้อที่	คำถาม	กลุ่มต่ำ					กลุ่มกลาง					กลุ่มสูง				
		0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4
1	ข้าพเจ้าปิดไฟก่อนเข้านอน	8	4	0	45	146	4	5	0	43	269	0	0	0	17	194
2	ข้าพเจ้าปิดตู้เย็นทันทีเมื่อใช้เสร็จ	2	6	1	34	160	4	5	0	53	279	1	1	0	14	195
3	ข้าพเจ้ารีดผ้าครั้งละ 1 - 2 ชุด	43	51	1	69	39	35	60	0	145	75	26	28	0	94	63

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ข้อที่	พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	กลุ่มต่ำ					กลุ่มกลาง					กลุ่มสูง				
		0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4
4	ข้าพเจ้าถอดปลั๊กไฟเมื่อเลิกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า	11	48	2	99	43	10	27	0	130	154	0	9	0	55	147
5	ขณะที่ทำงานอื่นข้าพเจ้าเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้	38	104	1	49	11	16	99	0	165	41	7	24	0	105	75
6	ข้าพเจ้านอนหลับทั้งที่โทรทัศน์ยังเปิดอยู่	15	46	1	101	40	7	31	0	155	128	2	3	0	66	140
7	ข้าพเจ้าปิดพัดลมทันทีเมื่อเลิกใช้	4	46	1	77	75	2	22	0	104	193	2	4	0	35	170
8	ข้าพเจ้าปิดสวิตช์ไฟทันทีเมื่อเลิกใช้งาน	13	31	1	89	69	8	34	0	99	180	6	2	0	46	157
9	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์ทันทีเมื่อไม่มีคนดู	9	41	1	106	46	8	33	0	118	162	3	4	0	43	161
10	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กพัดลมทิ้งไว้	79	74	1	39	10	65	92	0	120	44	20	22	0	97	72
11	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กเครื่องเล่นวีดีโอเมื่อต้องการใช้เท่านั้น	42	25	0	45	91	39	21	0	32	229	11	5	0	20	175
12	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กกระติกน้ำร้อนไฟฟ้าทิ้งไว้แม้ไม่ต้องการใช้งานแล้ว	34	46	0	53	70	22	39	0	91	169	11	10	0	48	142
13	ข้าพเจ้าใส่น้ำในกระติกน้ำร้อนไฟฟ้าให้พอเหมาะกับความต้องการ และไม่สูงกว่าระดับที่กำหนดไว้	31	34	0	79	59	31	33	0	82	175	12	6	0	47	146
14	ข้าพเจ้าเปิดไฟเท่าที่จำเป็น	7	31	0	91	74	3	10	0	100	208	1	3	0	31	176
15	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์โดยไม่ถอดปลั๊กออก	104	54	0	28	17	113	93	0	71	44	26	33	0	78	74
16	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กหม้อหุงข้าวเอาไว้แม้ข้าวสุกแล้ว เพื่อให้ข้าวร้อนอยู่เสมอ	70	69	0	36	28	71	84	0	92	74	24	33	0	64	90
17	ข้าพเจ้าเปิดวิทยุฟังเพลงพร้อมกับเปิดโทรทัศน์	21	45	0	72	65	19	31	0	109	162	2	5	0	41	163
18	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์ด้วยรีโมทคอนโทรลโดยไม่ปิดสวิตช์ที่ตัวเครื่อง	45	52	0	71	35	38	63	1	112	107	6	20	0	64	121
19	ข้าพเจ้านำอาหารที่ร้อนหรือยังอุ่นอยู่ในตู้เย็น	10	38	0	76	79	6	15	0	132	168	3	5	0	43	159
20	ข้าพเจ้าถอดปลั๊กเตารีดก่อนเสร็จสิ้นการรีดประมาณ 2 - 3 นาที	69	65	0	42	27	77	82	1	85	76	24	40	0	60	87
21	ข้าพเจ้าเปิดฝามือหุงข้าวขณะที่ข้าวยังไม่สุก	29	24	0	66	84	17	22	0	107	175	14	4	0	46	147
22	ข้าพเจ้าปรับจอภาพโทรทัศน์ให้สว่างจ้า	16	33	0	61	93	16	20	1	106	178	6	7	0	47	151
23	ข้าพเจ้าใช้น้ำที่สะอาด และไม่มีตะกอนคั่งในกระติกน้ำร้อนไฟฟ้า	26	36	0	59	83	29	34	0	59	199	12	11	0	23	165
24	ข้าพเจ้าดูแลไม่ให้มีฝุ่นละอองจับบริเวณใบพัดและมอเตอร์พัดลม	44	111	0	37	11	31	155	0	91	44	7	50	0	72	82

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ข้อที่	พหุติกรรมการประหยัพลังงานไฟฟ้า คำถาม	กลุ่มต่ำ					กลุ่มกลาง					กลุ่มสูง				
		0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4
25	ข้าพเจ้าดูแลไม่ให้มีฝุ่นเกาะสกปรกบนแผงระบายความร้อนหลังตู้เย็น	68	95	0	27	13	75	156	0	63	30	11	77	0	64	59
26	ข้าพเจ้าไม่สนใจแม้มองเห็นฝุ่นละอองจับที่หลอดไฟและโคมไฟ	24	47	0	96	36	14	37	0	171	99	4	12	0	61	134
27	ข้าพเจ้าละลายน้ำแข็งในตู้เย็นเมื่อพบว่ามีน้ำแข็งเกาะในช่องน้ำแข็งมากเกินไป	53	71	0	54	25	40	105	0	84	92	6	33	0	54	118
28	ข้าพเจ้าดูแลแผ่นโลหะหน้าเตารีดให้สะอาด	67	76	0	42	18	46	128	0	92	55	7	36	0	73	95

หมายเหตุ ส่วนที่เป็นสีเข้ม หมายถึงส่วนที่เป็นแบบแผนการตอบที่เหมาะสม

ตารางที่ 32 แสดงการแจกแจงความถี่ ของมาตรวัดทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

ข้อที่	ทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า คำถาม	กลุ่มต่ำ					กลุ่มกลาง					กลุ่มสูง				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	การปิดไฟทุกครั้งหลังการใช้เป็นสิ่งสมควรกระทำ	2	12	0	69	98	2	1	0	63	254	0	0	0	20	213
2	ข้าพเจ้าไม่สนับสนุนให้มีการเปิด - ปิดโทรทัศน์เป็นเวลา	28	95	0	42	16	31	114	0	139	37	13	44	0	79	99
3	การใช้พลังงานไฟฟ้าเป็นปริมาณมากย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	7	37	0	104	33	6	27	0	178	110	0	5	0	77	153
4	การประหยัดไฟฟ้าของข้าพเจ้าจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยในการอนุรักษ์พลังงานได้	7	18	0	101	55	0	2	0	157	162	0	0	0	48	187
5	ข้าพเจ้าสนับสนุนคำกล่าวที่ว่า " ช่วยประหยัดไฟฟ้าคนละนิดช่วยเศรษฐกิจชาติ "	6	24	0	94	57	0	4	0	166	151	0	0	0	40	195
6	การประหยัดพลังงานไฟฟ้ายังไม่ถึงเวลาที่ควรทำอย่างเร่งด่วน	45	78	0	45	13	22	53	0	187	59	4	12	0	74	145
7	การที่จะช่วยอนุรักษ์พลังงานโดยการให้ทุกคนใช้ไฟอย่างประหยัดเป็นสิ่งที่ไม่เห็นผลได้ยาก	41	94	0	35	11	37	128	0	132	24	13	41	0	111	70

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	กลุ่มต่ำ					กลุ่มกลาง					กลุ่มสูง				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8	การประหยัดพลังงานไฟฟ้าทำให้ชีวิตไม่สะดวกสบายเหมือนเดิม	38	81	0	36	6	8	57	0	223	31	2	23	0	129	81
9	ควรมีการส่งเสริมให้จัดนิทรรศการเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	10	38	0	102	31	3	1	0	212	105	1	0	0	86	148
10	ควรมีการรณรงค์ต่อต้านการใช้ไฟฟ้าอย่างสิ้นเปลือง	7	34	0	104	36	2	14	0	195	110	2	1	0	77	135
11	การดูแลรักษาและการตรวจสอบเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นประจำ เป็นการช่วยลดการใช้พลังงานไฟฟ้าลงได้	11	31	0	97	42	4	18	0	192	107	4	4	0	89	138
12	รายการรณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดทางโทรทัศน์ทำให้เสียเวลาชมรายการอื่นๆ	44	80	0	47	10	21	68	0	201	31	5	14	0	116	100
13	การทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดทำให้สูญเสียงบประมาณโดยไม่เกิดประโยชน์	40	85	0	48	8	13	81	0	191	34	6	19	0	119	91
14	ควรวางแผนการประหยัดไฟฟ้าเฉพาะในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเท่านั้น	32	75	0	63	11	27	59	0	191	44	10	14	0	124	87
15	การส่งเสริมให้ประชาชนประหยัดไฟฟ้า จะส่งผลให้สามารถพัฒนาประเทศได้ในระยะยาว	11	36	0	99	35	3	13	0	201	104	1	1	0	79	154
16	ประชาชนไม่จำเป็นต้องประหยัดไฟ เพราะเป็นหน้าที่ของรัฐในการผลิตไฟให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน	28	84	0	50	19	8	18	0	181	114	0	1	0	47	187
17	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการประหยัดไฟฟ้าเป็นสิ่งที่ยุ่งยากมาก	34	65	0	63	19	6	28	0	190	97	1	2	0	75	157

หมายเหตุ ส่วนที่เป็นสีเข้ม หมายถึงส่วนที่เป็นแบบแผนการตอบที่เหมาะสม

ตารางที่ 33 แสดงการแจกแจงความถี่ ของมาตรวัดความเชื่ออำนาจในตน

ข้อที่	ความเชื่ออำนาจในตน คำถาม	กลุ่มต่ำ					กลุ่มกลาง					กลุ่มสูง				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	ไม่มีใครเข้าใจสิ่งที่ข้าพเจ้าทำ	58	98	0	42	7	13	97	0	184	12	4	17	0	148	59
2	ข้าพเจ้าไม่สามารถพูดให้เพื่อนเชื่อได้	28	101	0	66	10	3	65	0	220	18	0	8	0	141	79
3	เมื่อข้าพเจ้าทำสิ่งใดผิดพลาด ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะไม่สามารถที่จะทำให้นั่นกลับมาถูกต้องได้	69	101	0	30	3	24	142	0	135	3	15	28	0	133	54
4	การหนีปัญหาเป็นการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด	31	81	0	66	27	10	26	0	161	115	0	1	0	51	176
5	การทำการบ้านทำให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น	6	32	0	102	65	4	3	0	169	130	0	1	0	56	171
6	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่คุ้มค่าที่จะพยายามทำอะไรอย่างเต็มที่ เพราะสิ่งต่างๆไม่เคยให้ผล	51	91	0	56	7	10	75	0	198	73	3	10	0	124	81
7	ข้าพเจ้าเชื่อว่าคนที่เก่งกีฬามาจากพรสวรรค์	33	76	0	76	20	3	33	1	217	52	0	8	0	114	106
8	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคนรอบข้างไม่มีเหตุผล	42	96	0	52	15	5	76	0	198	27	0	8	0	124	86
9	ถ้ามีเพื่อนคิดจะทำร้ายข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่สามารถป้องกันตนเองได้	51	74	0	94	11	4	31	0	214	57	1	5	0	119	103
10	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการวางแผนล่วงหน้าช่วยให้ทำสิ่งต่างๆได้สำเร็จมากกว่าไม่วางแผนล่วงหน้า	9	33	0	107	56	3	13	0	148	142	3	6	0	46	175

หมายเหตุ ตรงส่วนที่เป็นสีเข้ม คือส่วนที่เป็นแบบแผนการตอบที่เหมาะสม

ตารางที่ 34 แสดงการแจกแจงความถี่ ของมาตรวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

ข้อที่	ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน คำถาม	กลุ่มต่ำ					กลุ่มกลาง					กลุ่มสูง				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	ข้าพเจ้าทำการบ้านเสร็จก่อนทำอย่างอื่นเสมอ	14	63	0	81	48	9	80	0	192	40	3	21	0	124	63
2	ข้าพเจ้าไม่สามารถอดทนรอสิ่งใดได้นานๆ	50	111	0	41	4	39	173	0	98	11	13	58	0	116	24
3	ข้าพเจ้ามักจะเตรียมสิ่งของที่ต้องใช้ไว้ล่วงหน้า จะได้ไม่เสียเวลาในตอนเช้า	8	46	0	93	59	2	38	0	183	98	1	2	0	91	117
4	เมื่อข้าพเจ้าขี้เกียจ ข้าพเจ้าจะไม่แปร่งฟัน	32	47	0	66	61	3	11	0	125	182	0	3	0	28	180
5	ข้าพเจ้าล้มทำการบ้านเสมอ	32	92	0	65	10	9	49	0	209	54	0	8	0	99	104

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ข้อที่	ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน คำถาม	กลุ่มต่ำ					กลุ่มกลาง					กลุ่มสูง				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
6	ชนมที่ข้าพเจ้าชอบ ข้าพเจ้ารู้สึกทนไม่ไหวที่จะเก็บไว้	66	99	0	34	7	42	142	0	123	14	7	20	0	123	61
7	ข้าพเจ้าทนไม่ไหวที่จะเก็บขนมอร่อยๆไว้กินพรงนี้	79	86	0	28	13	45	118	0	137	21	5	30	0	103	73
8	ข้าพเจ้าชอบขีดเขียนลงในหนังสือจนสกปรก	42	84	0	62	18	11	71	0	173	66	0	14	0	68	129
9	ข้าพเจ้าอยากเรียนหนังสือระดับสูงๆเพื่อโตขึ้นจะได้ทำงานดีๆ	6	22	0	95	83	2	7	0	88	224	1	1	0	28	181
10	เมื่อมีคนขัดใจข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามักจะฉวยสิ่งใกล้มือขว้างปาหรือทำลายเสมอ	44	71	0	69	22	8	47	0	184	82	2	7	0	65	137
11	ข้าพเจ้าไม่ยากสออดกจึงขยันดูหนังสือเรียน	10	33	0	115	48	4	13	0	180	124	1	1	0	87	122
12	แม้ร่างกายจะสกปรกข้าพเจ้าก็จะไม่อาบน้ำถ้ารู้สึกไม่อยากอาบ	32	45	0	76	53	9	13	0	116	183	2	2	0	21	186
13	ข้าพเจ้าจะไม่ใช้เงินจนหมดเพราะเกรงว่าพรงนี้จะไม่มเงินใช้	20	47	0	97	42	8	26	0	193	92	8	8	0	74	121
14	เมื่อข้าพเจ้าได้รับเงินเพื่อที่จะใช้จ่ายตลอดอาทิตย์หรือตลอดเดือนแต่ถ้าข้าพเจ้าเห็นของที่ยากได้และแพงข้าพเจ้าจะซื้อและยอมอดทีหลัง	42	90	0	47	27	16	51	0	169	85	10	11	0	74	116
15	เมื่อมีคนนำขนมมาให้ที่บ้าน ข้าพเจ้ามักจะหยิบชิมก่อนเสมอ	43	85	0	62	16	9	59	0	169	84	3	6	0	63	139

หมายเหตุ ส่วนที่เป็นสีเข้ม หมายถึงส่วนที่เป็นแบบแผนการตอบที่เหมาะสม

ตารางที่ 35 แสดงการแจกแจงความถี่ ของมาตรวัดการสนับสนุนทางสังคม

ข้อที่	การสนับสนุนทางสังคม คำถาม	กลุ่มต่ำ					กลุ่มกลาง					กลุ่มสูง				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	พ่อแม่เป็นผู้รับฟังที่ดี เมื่อข้าพเจ้าต้องการระบายความในใจ	15	50	0	76	57	1	37	0	183	112	0	3	0	50	152
2	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา เพื่อนยินดีช่วยเหลือ	13	43	0	119	23	8	66	0	213	46	3	13	0	138	51
3	ข้าพเจ้าไม่สนิทกับญาติพี่น้อง	31	62	0	80	25	9	34	0	193	97	2	9	0	74	119
4	ครูของข้าพเจ้าจะเป็นผู้ช่วยให้ข้าพเจ้าผ่านพ้นปัญหาอย่างเต็มความสามารถของท่าน	12	44	0	109	33	4	56	0	220	53	2	9	0	112	82
5	พ่อแม่ไม่สนับสนุนในสิ่งที่ข้าพเจ้าทำ	34	76	0	75	13	13	52	0	200	68	5	7	0	96	97
6	ข้าพเจ้าคิดว่ามีผู้ที่สามารถช่วยให้ข้าพเจ้าสบายใจได้	6	33	0	103	56	6	27	0	208	92	1	10	0	76	118
7	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษากับคนในครอบครัวได้	46	87	0	52	15	18	39	0	210	66	7	4	0	63	130
8	คนในครอบครัวหวังดีต่อข้าพเจ้า	7	27	0	109	55	2	6	0	144	181	1	1	0	17	185
9	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีญาติพี่น้องคอยช่วยเหลือยามคับขันเสมอ	14	55	0	97	37	7	45	0	192	89	0	4	0	95	106
10	ข้าพเจ้าและพ่อแม่จะไม่พูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารความคิดเห็นกัน	32	92	0	61	13	22	54	0	190	67	3	14	0	76	112
11	เมื่อข้าพเจ้ามีเรื่องไม่สบายใจ ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาพ่อแม่ได้	42	77	0	64	15	22	38	0	202	71	7	2	0	50	146
12	ข้าพเจ้าไม่ได้รับความไว้วางใจจากครู	33	80	0	67	18	9	40	0	235	49	2	4	0	109	90
13	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่มีใครสามารถแบ่งปันความทุกข์สุขของข้าพเจ้าได้	28	102	0	62	6	16	72	0	194	51	4	8	0	93	100
14	พ่อแม่ไม่ปลอบโยนข้าพเจ้า เมื่อข้าพเจ้ามีความกลัดกลุ้มเสียใจ	45	96	0	47	10	40	64	0	170	59	10	7	0	40	148
15	พ่อแม่เห็นความสำคัญของข้าพเจ้า	15	44	0	88	51	4	9	0	180	140	0	0	0	29	176

หมายเหตุ ส่วนที่เป็นสีเข้ม หมายถึงส่วนที่เป็นแบบแผนการตอบที่เหมาะสม

ตารางที่ 36 แสดงการแจกแจงความถี่ ของมาตรวัดการรับรู้ทัศนสถานทางสังคม

ข้อที่	การรับรู้ทัศนสถานทางสังคม คำถาม	กลุ่มต่ำ					กลุ่มกลาง					กลุ่มสูง				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	แม่ของข้าพเจ้าต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	0	9	0	143	50	0	4	0	104	233	0	1	0	30	163
2	ข้าพเจ้าเชื่อว่าพ่อต้องการให้ข้าพเจ้าปิดไฟทุกครั้งหลังใช้เสร็จ	2	16	0	139	45	1	11	0	107	222	1	2	0	28	163
3	ข้าพเจ้าเชื่อว่าครูต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	4	10	0	149	39	1	8	0	102	230	0	1	0	23	170
4	พ่อต้องการให้ข้าพเจ้าถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกครั้งเมื่อเลิกใช้	3	21	0	136	42	3	11	0	143	184	1	3	0	44	146
5	ครูของข้าพเจ้าต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น	9	18	0	140	35	5	7	0	132	187	0	4	0	40	150
6	แม่ชอบให้ข้าพเจ้าใช้หลอดประหยัดไฟ	18	48	0	119	17	4	28	0	169	140	1	4	0	66	123
7	ข้าพเจ้าเชื่อว่าพ่อต้องการให้ข้าพเจ้าใช้แอร์เท่าที่จำเป็น	16	17	0	127	42	18	26	0	131	166	8	1	0	49	136
8	ครูต้องการให้ข้าพเจ้าลดการใช้ไฟฟ้าอย่างฟุ่มเฟือย	9	29	0	122	42	11	18	0	140	172	7	3	0	42	142
9	แม่ต้องการให้ข้าพเจ้าเปิดไฟเท่าที่จำเป็น	5	19	0	129	49	2	7	0	121	211	0	1	0	32	161
10	พ่อต้องการให้ข้าพเจ้าลดการใช้ไฟฟ้าที่ไม่จำเป็นลง	6	36	0	134	36	3	14	0	137	187	0	1	0	33	160
11	ข้าพเจ้าเชื่อว่าเพื่อนต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด	16	47	0	123	16	15	38	0	179	109	6	10	0	86	92

หมายเหตุ ส่วนที่เป็นสีเข้ม หมายถึงส่วนที่เป็นแบบแผนการตอบที่เหมาะสม

ตารางที่ 37 แสดงการแจกแจงความถี่ ของมาตรวัดการรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน

ข้อที่	การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน คำถาม	กลุ่มต่ำ					กลุ่มกลาง					กลุ่มสูง				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	ข้าพเจ้ามักจะอ่านบทความที่เกี่ยวข้องกับพลังงานจากนิตยสารและวารสารต่างๆ	32	89	0	60	24	9	95	0	164	24	3	32	0	187	20
2	ข้าพเจ้าเลือกอ่านหนังสือบันเทิงทั่วไปมากกว่าที่จะสนใจอ่านเรื่องสภาพปัญหาต่างๆในปัจจุบัน	65	100	0	30	10	46	145	0	91	10	14	81	0	128	18
3	ข้าพเจ้าไม่เคยทอดูรายการสารคดีทางโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับปัญหาพลังงานจนจบรายการเลย	43	113	0	39	10	16	111	0	136	29	7	28	0	132	75
4	ข้าพเจ้าไม่สนใจดูการรณรงค์ประหยัดไฟในโทรทัศน์	32	95	0	69	9	12	60	0	190	30	9	8	0	153	71
5	ข้าพเจ้าเคยชมนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับพลังงานทั้งในโรงเรียนและภายนอก	16	56	0	100	33	11	49	0	187	45	6	14	0	145	77
6	ข้าพเจ้าไม่เคยตั้งใจอ่านไปสเดอ์รณรงค์เรื่องพลังงานใดๆ	27	85	0	80	13	11	56	0	186	39	3	13	0	154	72
7	ข้าพเจ้าได้รับเกร็ดความรู้เรื่องพลังงานจากการอ่านไปสเดอ์รตามสถานที่ต่างๆ	18	71	0	96	20	6	39	0	204	43	1	16	0	147	78
8	ข้าพเจ้าไม่พูดคุยเรื่องพลังงานกับเพื่อน	54	114	0	30	7	32	124	0	131	5	6	33	0	169	34
9	เมื่อข้าพเจ้าเกิดความสงสัยเกี่ยวกับพลังงานข้าพเจ้าจะไปปรึกษาผู้ที่มีความรู้	26	67	0	87	25	9	78	0	166	39	3	16	0	159	64
10	เมื่อมีใครพูดคุยกันเรื่องพลังงานข้าพเจ้าจะฟังด้วยความสนใจ	28	98	0	62	17	6	84	0	171	31	2	11	0	178	51
11	ข้าพเจ้าไม่สนใจฟังเรื่องเกี่ยวกับพลังงานจากวิทยุ	58	105	0	33	9	27	102	0	144	19	4	22	0	170	46
12	ข้าพเจ้าติดตามชมรายการเกี่ยวกับปัญหาพลังงานทางโทรทัศน์	29	105	0	55	16	8	97	0	162	25	0	14	0	185	43
13	การรับฟังเรื่องเกี่ยวกับพลังงานเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ	43	93	0	61	8	11	79	0	180	22	0	11	0	153	78

หมายเหตุ ส่วนที่เป็นสีเข้ม หมายถึงส่วนที่เป็นแบบแผนการตอบที่เหมาะสม

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามการวิจัยเรื่อง

“ พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ”

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

นักเรียนเป็นผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้ตอบคำถามในครั้งนี้ นักเรียนสามารถตอบแบบสอบถามได้ตามข้อเท็จจริง และตามความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระ ขอความร่วมมือให้นักเรียนตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ มิเช่นนั้นแบบสอบถามทั้งชุดต้องถูกคัดทิ้ง ผู้วิจัยขอรับผิดชอบและสัญญาว่า คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามจะไม่กระทบต่อตัวนักเรียน และจะถูกเก็บเป็นความลับเพราะการวิเคราะห์จะถูกนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

ประโยชน์จากการวิจัยในครั้งนี้จะนำไปเป็นข้อเสนอแนะ และส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าอย่างยั่งยืนในสังคมไทย

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง เติมคำหรือขีด / ลงในช่องสี่เหลี่ยมให้ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน

1. ข้าพเจ้าเป็นนักเรียนของโรงเรียน _____
2. ขณะนี้กำลังเรียนอยู่ในชั้น ____ ม.1 ____ ม.2 ____ ม.3 ____ ม.2 ____ ม.3
3. ข้าพเจ้าเพศ ____ ชาย ____ หญิง

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่า ตามความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน

นักเรียนได้ปฏิบัติแต่ละพฤติกรรมมากน้อย เพียงใด

ข้อคำถาม		การปฏิบัติ				
		ทุกครั้ง	เกือบทุกครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
1	ข้าพเจ้าปิดไฟก่อนเข้านอน					
2	ข้าพเจ้าปิดตู้เย็นทันทีเมื่อใช้เสร็จ					
3	ข้าพเจ้ารีดผ้าครั้งละ 1 - 2 ชุด					
4	ข้าพเจ้าถอดปลั๊กไฟเมื่อเลิกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า					
5	ขณะที่ทำงานอื่นข้าพเจ้าเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้					
6	ข้าพเจ้านอนหลับทั้งที่โทรทัศน์ยังเปิดอยู่					
7	ข้าพเจ้าปิดพัดลมทันทีเมื่อเลิกใช้					
8	ข้าพเจ้าปิดสวิตซ์ไฟทันทีเมื่อเลิกใช้งาน					
9	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์ทันทีเมื่อไม่มีคนดู					
10	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กพัดลมทิ้งไว้					
11	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กเครื่องเล่นวีดีโอเมื่อต้องการใช้เท่านั้น					
12	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กกระติกน้ำร้อนไฟฟ้าทิ้งไว้แม้ไม่ต้องการใช้งานแล้ว					

ข้อคำถาม	การปฏิบัติ				
	ทุกครั้ง	เกือบทุกครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
13	ข้าพเจ้าใส่น้ำในกระติกน้ำร้อนไฟฟ้าให้พอ เหมาะสมกับความต้องการ และไม่สูงกว่าระดับ ที่กำหนดไว้				
14	ข้าพเจ้าเปิดไฟเท่าที่จำเป็น				
15	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์โดยไม่ถอดปลั๊กออก				
16	ข้าพเจ้าเสียบปลั๊กหม้อหุงข้าวเอาไว้แม้ข้าวสุก แล้ว เพื่อให้ข้าวร้อนอยู่เสมอ				
17	ข้าพเจ้าเปิดวิทยุฟังเพลงพร้อมกับเปิด โทรทัศน์				
18	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์ด้วยรีโมทคอนโทรล โดยไม่ปิดสวิตช์ที่ตัวเครื่อง				
19	ข้าพเจ้านำอาหารที่ร้อนหรือยังอุ่นแช่ในตู้เย็น				
20	ข้าพเจ้าถอดปลั๊กเตารีดก่อนเสร็จสิ้นการรีด ประมาณ 2 - 3 นาที				
21	ข้าพเจ้าเปิดฝาม้อหุงข้าวขณะที่ข้าวยังไม่สุก				
22	ข้าพเจ้าปรับจอภาพโทรทัศน์ให้สว่างจ้า				
23	ข้าพเจ้าใช้น้ำที่สะอาด และไม่มีตะกอนดื่มใน กระติกน้ำร้อนไฟฟ้า				
24	ข้าพเจ้าดูแลไม่ให้มีฝุ่นละอองจับบริเวณใบพัด และมอเตอร์พัดลม				
25	ข้าพเจ้าดูแลไม่ให้มีฝุ่นเกาะสกปรกบนแผง ระบายความร้อนหลังตู้เย็น				
26	ข้าพเจ้าไม่สนใจแม้มองเห็นฝุ่นละอองจับที่ หลอดไฟและโคมไฟ				
27	ข้าพเจ้าละลายน้ำแข็งในตู้เย็นเมื่อพบว่า มีน้ำแข็งเกาะในช่องน้ำแข็งมากเกินไป				
28	ข้าพเจ้าดูแลแผ่นโลหะหน้าเตารีดให้สะอาด				

ตอนที่ 3 ทักษะคิดต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกในแต่ละข้อเพียงคำตอบเดียวที่ตรงกับความรู้สึก หรือความคิดเห็น
 ของนักเรียน

ข้อคำถาม	ความคิดเห็น				
	จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1 การปิดไฟทุกครั้งหลังการใช้เป็นสิ่งควรกระทำ					
2 ช่างเจ้าไม่สนับสนุนให้มีการเปิด-ปิดโทรทัศน์เป็นเวลา					
3 การใช้พลังงานไฟฟ้าเป็นปริมาณมากย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม					
4 การประหยัดไฟฟ้าของช่างเจ้าจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการอนุรักษ์พลังงานได้					
5 ช่างเจ้าสนับสนุนคำกล่าวที่ว่า “ ช่วยประหยัดไฟฟ้าคนละนิดช่วยเศรษฐกิจชาติ ”					
6 การประหยัดพลังงานไฟฟ้ายังไม่ถึงเวลาที่ต้องทำอย่างเร่งด่วน					
7 การที่จะช่วยอนุรักษ์พลังงานโดยการให้ทุกคนใช้ไฟอย่างประหยัดเป็นสิ่งที่เห็นผลได้ยาก					
8 การประหยัดพลังงานไฟฟ้าทำให้ชีวิตไม่สะดวกสบายเหมือนเดิม					
9 ควรมีการส่งเสริมให้จัดนิทรรศการเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า					
10 ควรมีการรณรงค์ต่อต้านการใช้ไฟฟ้าอย่างสิ้นเปลือง					
11 การดูแลรักษาและการตรวจซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นประจำ เป็นการช่วยลดการใช้พลังงานไฟฟ้าลงได้					

ข้อคำถาม		ความคิดเห็น				
		จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
12	รายการรณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดทางโทรทัศน์ ทำให้เสียเวลาในการชมรายการอื่นๆ					
13	การทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด ทำให้สูญเสียงบประมาณโดยไม่เกิดประโยชน์					
14	ควรวางแผนการประหยัดไฟฟ้าเฉพาะในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเท่านั้น					
15	การส่งเสริมให้ประชาชนประหยัดไฟฟ้า จะส่งผลให้สามารถพัฒนาประเทศได้ในระยะยาว					
16	ประชาชนไม่จำเป็นต้องประหยัดไฟ เพราะเป็นหน้าที่ของรัฐในการผลิตไฟให้เพียงพอับความต้องการของประชาชน					
17	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการประหยัดไฟฟ้าเป็นสิ่งที่ยุ่งยากมาก					

ตอนที่ 4 ความเชื่ออำนาจในตน

คำชี้แจง พิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงกับลักษณะของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

ข้อคำถาม		ความคิดเห็น				
		จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1	ไม่มีใครเข้าใจสิ่งที่ข้าพเจ้าทำ					
2	ข้าพเจ้าไม่สามารถพูดให้เพื่อนเชื่อได้					
3	เมื่อข้าพเจ้าทำสิ่งใดผิดพลาด ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่สามารถที่จะทำให้นั่นกลับมาถูกต้องได้					
4	การหนีปัญหาเป็นการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด					

ข้อคำถาม		ความคิดเห็น				
		จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
5	การทำการบ้านทำให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น					
6	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามันคุ้มค่าที่จะพยายามทำอะไรอย่างเต็มที่ เพราะสิ่งต่างๆไม่เคยให้ผลตามที่เรายพยายามเลย					
7	ข้าพเจ้าเชื่อว่าคนที่เก่งทางด้านการเล่นกีฬา มาจากพรสวรรค์เท่านั้น					
8	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคนรอบข้างไม่มีเหตุผล					
9	ถ้ามีเพื่อนคิดจะทำร้ายข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่สามารถป้องกันตนเองได้					
10	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการวางแผนล่วงหน้าช่วยให้ทำสิ่งต่างๆได้สำเร็จมากกว่าไม่วางแผนล่วงหน้า					

ตอนที่ 5 ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

คำชี้แจง พิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงกับลักษณะของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

ข้อคำถาม		ความคิดเห็น				
		จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1	ข้าพเจ้าทำการบ้านเสร็จก่อนที่จะทำงานอื่นเสมอ					
2	ข้าพเจ้าไม่สามารถอดทนรอสิ่งใดได้นาน ๆ					
3	ข้าพเจ้ามักจะเตรียมสิ่งของที่ต้องใช้ไว้ล่วงหน้า จะได้ไม่เสียเวลาในตอนเช้า					
4	เมื่อข้าพเจ้าขี้เกียจ ข้าพเจ้าจะไม่แปร่งฟัน					
5	ข้าพเจ้าลืมทำการบ้านเสมอ					
6	ขนมที่ข้าพเจ้าชอบ ข้าพเจ้ารู้สึกทนนไม่ไหวที่จะเก็บไว้					

ข้อคำถาม		ความคิดเห็น				
		จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
7	ข้าพเจ้าทนไม่ไหวที่จะเก็บขนมอร่อยๆไว้กินพ่วงนี้					
8	ข้าพเจ้าชอบขีดเขียนลงในหนังสือจนสกปรก					
9	ข้าพเจ้าอยากเรียนหนังสือระดับสูงๆเพื่อโตขึ้นจะได้ทำงานดีๆ					
10	เมื่อมีคนขัดใจข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามักจะฉวยสิ่งใกล้มือขว้างปาหรือทำลายเสมอ					
11	ข้าพเจ้าไม่ชอบสอบตกจึงขยันดูหนังสือเรียน					
12	แม้ร่างกายจะสกปรกข้าพเจ้าก็จะไม่อาบน้ำถ้ารู้สึกไม่อยากอาบ					
13	ข้าพเจ้าจะไม่ใช้เงินจนหมดเพราะเกรงว่าพ่วงนี้จะไม่มีเงินใช้					
14	เมื่อข้าพเจ้าได้รับเงินเพื่อที่จะใช้จ่ายตลอดอาทิตย์หรือตลอดเดือนแต่ถ้าข้าพเจ้าเห็นของที่อยากได้มากและราคาแพงข้าพเจ้าจะซื้อและยอมอดทีหลัง					
15	เมื่อมีคนนำขนมมาให้ที่บ้าน ข้าพเจ้ามักจะหยิบชิมก่อนเสมอ					

ตอนที่ 6 การสนับสนุนทางสังคม

คำชี้แจง พิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงกับลักษณะของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

ข้อความถาม		ความคิดเห็น				
		จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1	พ่อแม่เป็นผู้รับฟังที่ดี เมื่อข้าพเจ้าต้องการระบายความในใจ					
2	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา เพื่อนยินดีช่วยเหลือ					
3	ข้าพเจ้าไม่สนิทกับญาติพี่น้อง					
4	ครูของข้าพเจ้าจะเป็นผู้ช่วยให้ข้าพเจ้าผ่านพ้นปัญหาอย่างเต็มความสามารถของท่าน					
5	พ่อแม่ไม่สนับสนุนในสิ่งที่ข้าพเจ้าทำ					
6	ข้าพเจ้าคิดว่ามีผู้ที่สามารถช่วยให้ข้าพเจ้าสบายใจได้					
7	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษากับคนในครอบครัวได้					
8	คนในครอบครัวหวังดีต่อข้าพเจ้า					
9	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีญาติพี่น้องคอยช่วยเหลือยามคับขันเสมอ					
10	ข้าพเจ้าและพ่อแม่จะไม่พูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารความคิดเห็นกัน					
11	เมื่อข้าพเจ้ามีเรื่องไม่สบายใจ ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาพ่อแม่ได้					
12	ข้าพเจ้าไม่ได้รับความไว้วางใจจากครู					
13	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่มีใครสามารถแบ่งปันความทุกข์สุขของข้าพเจ้าได้					
14	พ่อแม่ไม่ปลอบโยนข้าพเจ้า เมื่อข้าพเจ้ามีความกลัดกลุ้มเสียใจ					
15	พ่อแม่เห็นความสำคัญของข้าพเจ้า					

ตอนที่ 7 การรับรู้ทัศนสถานทางสังคม

คำชี้แจง นักเรียนเชื่อว่าคนใกล้ชิตนักเรียนต้องการให้นักเรียนทำสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้เพียงใด

ข้อคำถาม		ความคิดเห็น				
		จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1	แม่ของข้าพเจ้าต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด					
2	ข้าพเจ้าเชื่อว่าพ่อต้องการให้ข้าพเจ้าปิดไฟทุกครั้งหลังใช้เสร็จ					
3	ข้าพเจ้าเชื่อว่าครูต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด					
4	พ่อต้องการให้ข้าพเจ้าถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกครั้งเมื่อเลิกใช้					
5	ครูของข้าพเจ้าต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น					
6	แม่ชอบให้ข้าพเจ้าใช้หลอดประหยัดไฟ					
7	ข้าพเจ้าเชื่อว่าพ่อต้องการให้ข้าพเจ้าใช้แอร์เท่าที่จำเป็น					
8	ครูต้องการให้ข้าพเจ้าลดการใช้ไฟฟ้าอย่างฟุ่มเฟือย					
9	แม่ต้องการให้ข้าพเจ้าเปิดไฟเท่าที่จำเป็น					
10	พ่อต้องการให้ข้าพเจ้าลดการใช้ไฟฟ้าที่ไม่จำเป็นลง					
11	ข้าพเจ้าเชื่อว่าเพื่อนต้องการให้ข้าพเจ้าใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด					

ข้อคำถาม		ความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
12	โดยปกติข้าพเจ้าทำตามแม่ของข้าพเจ้า			
13	โดยปกติข้าพเจ้าทำตามพ่อของข้าพเจ้า			
14	โดยปกติข้าพเจ้าทำตามครูของข้าพเจ้า			
15	โดยปกติข้าพเจ้าทำตามเพื่อนของข้าพเจ้า			

ตอนที่ 8 การรับรู้ข่าวสารด้านพลังงาน

คำชี้แจง พิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงกับลักษณะของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

ข้อคำถาม		ความคิดเห็น				
		จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1	ข้าพเจ้ามักจะอ่านบทความที่เกี่ยวข้องกับพลังงานจากนิตยสารและวารสารต่างๆ					
2	ข้าพเจ้าเลือกอ่านหนังสือบันเทิงทั่วไปมากกว่าที่จะสนใจอ่านเรื่องสภาพปัญหาต่างๆในปัจจุบัน					
3	ข้าพเจ้าไม่เคยทบทวนรายการสารคดีทางโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับปัญหาพลังงานจนจบรายการเลย					
4	ข้าพเจ้าไม่สนใจดูการรณรงค์ประหยัดไฟในโทรทัศน์					
5	ข้าพเจ้าเคยชมนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับพลังงานทั้งในโรงเรียนและภายนอก					
6	ข้าพเจ้าไม่เคยตั้งใจอ่านโปสเตอร์รณรงค์เรื่องพลังงานใดๆ					
7	ข้าพเจ้าได้รับเกร็ดความรู้เรื่องพลังงานจากการอ่านโปสเตอร์ตามสถานที่ต่างๆ					

ข้อคำถาม		ความคิดเห็น				
		จริงที่สุด	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
8	ข้าพเจ้าไม่พูดคุยเรื่องพลังงานกับเพื่อน					
9	เมื่อข้าพเจ้าเกิดความสงสัยเกี่ยวกับพลังงาน ข้าพเจ้าจะไปปรึกษาผู้ที่มีความรู้					
10	เมื่อมีใครพูดคุยกันเรื่องพลังงานข้าพเจ้าจะฟัง ด้วยความสนใจ					
11	ข้าพเจ้าไม่สนใจฟังเรื่องเกี่ยวกับพลังงานจาก วิทยุ					
12	ข้าพเจ้าติดตามชมรายการเกี่ยวกับปัญหาพลัง งานทางโทรทัศน์					
13	การรับฟังเรื่องเกี่ยวกับพลังงานเป็นเรื่องน่าเบื่อ					

ตอนที่ 9 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือ

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ มณฑิราช. 2539. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมด้านป่าไม้กับความรู้ ความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ของเยาวชนจังหวัด กาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน. 2543. แผนอนุรักษ์พลังงานและแนวทาง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และลำดับความสำคัญการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อส่งเสริม การอนุรักษ์พลังงาน ในช่วงปีงบประมาณ 2543-2547. กรุงเทพมหานคร: กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน.
- กัลยา สุขปะทิว. 2538. ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการอนุรักษ์น้ำ และพฤติกรรมการอนุรักษ์น้ำตามการรับรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา คำสุวรรณ และนิตยา เสาร์มณี. 2524. จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: ศิลปบรรณการ.
- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย. 2543. น้ำมันแพงคุยกับแฟนต้องดับไฟ. ข่าวสาร กฟผ. 30 (มกราคม-กุมภาพันธ์): 18-19.
- _____. สำนักงานการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า. 2541. การจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า. กรุงเทพมหานคร: การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย.
- _____. _____. 2543. การจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าไทย 2536-2543. กรุงเทพมหานคร: การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย.
- กิตติศักดิ์ นภาพรณวรรตน์. 2535. การเปิดรับข่าวสารเพื่อการรณรงค์ให้ประหยัดน้ำประปา กับพฤติกรรมการใช้น้ำประปาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เกศรา พิทยภาณุ. 2539. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมการ สิ่งแวดล้อมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกษม จันทร. 2541. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการด้านทานยาเสพติดของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. ภาคนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิต- พัฒนบริหารศาสตร์.

- คอลิค บุญมะณู. 2538. จิตลักษณะและปัจจัยทางชีวสังคมบางประการที่มีผลต่อการยอมรับนโยบายทางการศึกษาด้านการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยของเด็กนักเรียนไทยมุสลิมในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- โครงการฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ. 2534. ความล้มเหลวจากการสร้างเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้า: บทเรียนจากการประเมินผลกระทบที่ผิดพลาด และทางออกเรื่องพลังงานไฟฟ้า. เอกสารประกอบการประชุมเวทีชาวบ้าน 34. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษาการพัฒนาสังคมและศูนย์เศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- งามตา วรินทร์านนท์. 2535. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- งามพิศ สัตย์สงวน. 2535. สังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จงจิต ศรีพรรณ. 2524. การสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร: บางกอกการพิมพ์.
- จาริยา อรรถอนุชิต. 2541. การเปิดรับข่าวสารด้านพลังงาน การรับรู้ประโยชน์ และการยอมรับใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในอนาคตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและเขตจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารุณี บุญนิพัทธ์. 2539. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความตระหนัก ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมเรื่องสิ่งแวดล้อมของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม เขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จำนง อติวัฒนสิทธิ์ และคณะ. 2540. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิตรา เจริญภัทรภัสซ์. 2537. การสนับสนุนทางสังคมของครอบครัวต่อผู้ป่วยเอดส์เต็มขั้น โรงพยาบาลบาราศนราดรุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. 2538. ทักษะคิด ความเชื่อ และพฤติกรรม: การวัดทรัพยากร และการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.

- จุฑาภรณ์ สกุลศักดิ์. 2536. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้น้ำอย่างประหยัดในครัวเรือนของแม่บ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จุฑามณี แสงสว่าง. 2543. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติป่าพรุโต๊ะแดงจังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จุลลดา ใช้หวดเจริญ. 2536. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือนของแม่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ฉลอง ภิรมย์รัตน์. 2521. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: ประจักษ์การพิมพ์.
- เฉลิมเดช เฉลิมลาภอักษร. 2543. เครื่องใช้ไฟฟ้า: สารานุกรมเรื่องการอนุรักษ์พลังงาน. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์อนุรักษ์พลังงานแห่งประเทศไทย.
- ชนิษฐา จารุวิชัยพงศ์. 2538. พฤติกรรมการใช้น้ำและการจัดการน้ำทิ้งของครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชม ภูมิภาค. 2516. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชุดา จิตพิทักษ์. 2525. พฤติกรรมศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สารมวลชน.
- ทิตยา สุวรรณะชญ. 2527. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ดวงจันทร์ สุทธาโรจน์. 2538. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2530. การวัดและการวิจัยทัศนคติที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ. เอกสารบรรยายพิเศษในวิชาสัมมนาสังคมศาสตร์เชิงพฤติกรรม วพป.589 สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. 2541. หลักและวิธีวิจัยทางสังคมพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอกซ์เพรสมีเดีย.
- _____. 2543. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. 2536. **ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.
- _____. อรพันธ์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์. 2529. **การควบคุมอิทธิพลของสื่อมวลชนกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดุขฎิ โยเหลา และประทีป จิณเฑียร. 2539. **ปัจจัยเชิงเหตุของพฤติกรรมอนุรักษ์น้ำของครูประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- ถวิล ธาราโกชน. 2532. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ทแก้ว เดชดำรง. 2538. **พฤติกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำแม่กลองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทัศนาก ทอภักดี. 2531. **ความเชื่ออำนาจในตน: หนึ่งในพฤติกรรมที่ควรส่งเสริม**. ประมวลบทความวิชาการด้านพฤติกรรมศาสตร์เอกสารฉบับพิเศษในวันครบรอบ ปีที่ 33. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ธงชัย สันติวงษ์. 2517. **พฤติกรรมผู้บริโภค**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธำมรงค์ ธรรมสาคร. 2541. **ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพน้ำทิ้งของผู้ปฏิบัติงานโรงไฟฟ้าแม่เมาะ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นภาพิยะศิรินนท์. 2541. **ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ**. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นภาพร มากอนันต์. 2536. **พฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เนาวรัตน์ เสถียรปัทมกร. 2541. **ความรู้ และพฤติกรรมจัดการมูลฝอยติดเชื้อของพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

- บรรชัย สืบสังข์. 2535. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมเกี่ยวกับ
ปัญหาสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น. วิทยานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บัณฑิต ดุลยรักษ์. 2538. เจตคติ และพฤติกรรมต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนมัธยม
ศึกษาดอนตันในเขตการศึกษา 2. ปัตตานี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- บุญธันธ์ เอ็มย่นยาว. 2541. ความรู้และพฤติกรรมในการป้องกันมลภาวะทางอากาศ
ของผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญเยี่ยม ตระกูลวงศ์. 2528. จิตวิทยาสังคมกับการสาธารณสุข: การใช้แรงสนับสนุนทางสังคม
แก้ไขปัญหาสาธารณสุข ใน สังคมวิทยาการแพทย์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
ชวนพิมพ์.
- บุญลี ชินนาพันธ์. 2541. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษา
วิทยาลัยเทคนิคลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญเลิศ เล็กสมบุญ. 2538. พฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการ
อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมตามคำรายงานของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุษบา ภู์สกุล. 2535. การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะ และการมี
ส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้:
ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา-
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปฐม สุคนธชาติ. 2537. พฤติกรรมการใช้น้ำของชาวกรุงเทพมหานครที่มีต่อการประหยัด
น้ำในสภาวะขาดแคลนน้ำ ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านแถว (ทาวน์เฮาส์) เขต
บางรัก. ภาควิชาปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก.
- ประมะ สตะเวทิน. 2533. หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- ประพล มลิณทจินดา. 2542. ความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การ-
บริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ประไพศรี วัลลีลักษณ์. 2540. พฤติกรรมการกำจัดมูลฝอยในครัวเรือนของกรรมการชุมชน
ในเขตเทศบาลเมืองนครนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกริก.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520. ทศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย.
กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____, และ สว่าง สุวรรณ. 2532. พฤติกรรมศาสตร์ พฤติกรรมสุขภาพ และสุขศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประเสริฐ แยมกลิ่นฟุ้ง. 2510. การจัดระเบียบทางสังคม. กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราโมทย์ สิมหลวง. 2543. พฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อมของข้าราชการ
ตำรวจ: ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี.
ภาคินพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปริยดา จิรกุลพัฒนา. 2536. การให้คุณค่าต่อสุขภาพ ความเชื่ออำนาจด้านสุขภาพและ
พฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปรีชา ตั้งตฤษณกุล. 2541. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้ไฟฟ้าในชีวิตประจำวัน
ของแม่บ้านในเขตเทศบาลเมืองลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปรีชา มาเจริญ. 2539. พฤติกรรมของประชาชนในการอนุรักษ์แม่น้ำแม่กลอง: ศึกษากรณี
อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
มหิดล.
- ปรีชาชาญ อินทรชิต. 2538. พฤติกรรมการสอนของครูกับความตระหนักและการปฏิบัติใน
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปฤฎา จันทรบุญเรือง. 2541. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ จิตสำนึกกับการมี
ส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในจังหวัดเลย. รายงาน
การวิจัย ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏเลย.
- ปวี จำปาทอง. 2538. ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่มีผลต่อพฤติกรรมการแยกทิ้งขยะ
ของ ประชาชนเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ปิยฉัตร กลิ่นสุวรรณ. 2538. ลักษณะจิตสังคมของพระสงฆ์ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทำงาน
ในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร "นักวิจัยทางสังคมศาสตร์" รุ่นที่ 5. 2540. ปัจจัยที่ส่งผลต่อ
เจตนาเชิงพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเยาวชนไทย.
กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษาและฝึกอบรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำนักงาน
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.
- พจน์ หาญพล. 2534. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมพึงประสงค์ด้านการชลประทาน
ของเกษตรกรในเขตโครงการพัฒนาเกษตรชลประทานแม่กลองใหญ่.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พณาลัย อยู่สำราญ. 2535. ตัวแปรทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทาง
การสอนของครูผู้สอนสังคมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พนิดา บุญชัยศรี. 2537. ผลกระทบของรายการโทรทัศน์ รายการเพื่อพิทักษ์สิ่งแวดล้อม
ของเราที่มีต่อความรู้ การนำไปปฏิบัติตาม และการถ่ายทอดสู่บุคคลใน
ครอบครัวของนักเรียนระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรรณราย พัทธกเจริญ. 2543. จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพ
กายและจิตของข้าราชการสูงอายุ. ภาควิชาปริญญาามหาบัณฑิต สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พัชรา ก้อยชูสกุล และ วิลาวัลย์ บุญประกอบ. 2536. พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของ
นักศึกษา กศ.บป. เชียงราย: สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ สถาบันราชภัฏ
เชียงราย.
- พัชรวิวรรณ ประสานพันธ์. 2533. ความรู้ เจตคติและพฤติกรรมของครูตำรวจตระเวน
ชายแดน ที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา-
ามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พันพร ไซติพิทักษ์ชูกุล. 2539. ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ ทศนคติและพฤติกรรมการใช้น้ำ
อย่างประหยัดภายในครัวเรือนของแม่บ้านในเขตเทศบาลเมืองลำปาง จังหวัด
ลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- พิมลพรรณ สุธิวงศ์. 2536. การรับทราบข่าวสารจากสื่อมวลชนกับการรับทราบข่าวสาร
การรณรงค์จากสื่อมวลชน จิตสำนึก และการมีส่วนร่วมในการใช้น้ำอย่าง
ประหยัดของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา-
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิสดาร แสงชาติ. 2541. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเกี่ยวกับการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม
ของประชาชนในเขตชนบท จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญา-
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พีระนันท์ บุรณะไธภณ. 2538. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และ การมี
ส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชน ในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พีระพงศ์ วงษ์สมาน. 2539. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม
ที่เกี่ยวกับมลพิษทางเสียง ของผู้ขับขีรถจักรยานยนต์ในเขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เพ็ญอนันต์ แสงสุข. 2541. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถม
ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง.
ปริญญาโทปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพฑูรย์ เครือแก้ว. 2513. ลักษณะสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลียงเชียงจงเจริญ.
- มณฑนา พุกกุล. 2541. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของพนักงานในกิจกรรมการ
รณรงค์เพื่อการอนุรักษ์พลังงานในอาคาร (ศึกษาเฉพาะกรณีโรงแรมเซ็นทรัล
พลาซา). วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มัทนา กิสสัย. 2543. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน
ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ต. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ยุวดี กฤษวัฒนาภรณ์. 2537. การสนับสนุนทางสังคมของครอบครัวที่มีอายุในเคหะชุมชน
ทุ่งสองห้อง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เยาวลักษณ์ ระจับพิศม์. 2538. พฤติกรรมในการอนุรักษ์แม่น้ำของนักเรียนและบทบาทใน
การส่งเสริมการอนุรักษ์แม่น้ำของครูซึ่งมีภูมิหลังต่างกันโรงเรียนประถม
ศึกษาที่ตั้งอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำแม่กลอง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เยาวลักษณ์ ไตรภวานนท์. 2538. กลยุทธ์การใช้สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนให้
มีทัศนคติใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ กรณีศึกษา: นักเรียนชั้น
ประถมศึกษา ปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา-
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิจิตร สีนะสาร. 2542. ความพึงพอใจ และทัศนคติที่มีต่อการเปิดรับข่าวสารโครงการ
รณรงค์ “ไทยช่วยไทย ร่วมใจประหยัดพลังงาน” ของประชาชนในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ระเบียบ ชาญช่าง. 2541. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทิ้งขยะ และสิ่งปฏิกูล
ในที่สาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษา เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
มหิดล.
- รัชนิกร ไกรชัยยะ. 2538. เจตคติและพฤติกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา
ศึกษาเฉพาะกรณี นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรมเพชรบุรี อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี.
เพชรบุรี: วิทยาลัยเกษตรกรรมเพชรบุรี กรมอาชีวศึกษา.
- เรืองฤทธิ์ กิตติวิทยาพงศ์. 2540. พฤติกรรมการทิ้งขยะของนักศึกษาวิทยาเขตวังไกลกังวล.
ประจวบคีรีขันธ์: สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตวังไกลกังวล.
- ลัดดา ประเสริฐวิริยะกุล. 2540. การเปิดรับข่าวสารเรื่องวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ การรับรู้
ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภค
ของชาวกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย.
- ลินดา สุวรรณดี. 2543. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ
ของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์. วิทยานิพนธ์ปริญญา-
มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วรรณ ลาวัณ. 2535. การศึกษาเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาเชิงพฤติกรรม
และพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือไม่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรรณิ์งาม ขจรกุลกิจ. 2538. การรณรงค์ประชาสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมศึกษาสื่อมวลชนเพื่อ
สร้างจิตสำนึกต่อนักศึกษานิเทศศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- วรรณี วรรณชาติ. 2541. ปัจจัยจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยง
เอดส์ของนักศึกษาชายในมหาวิทยาลัย. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วรรณี วุฒิวงศ์สัมพันธ์. 2541. ความรู้และพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้น้ำประปาของ
ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของการประปานครหลวง. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วราภรณ์ พงษ์ไพบูลย์. 2541. การเปิดรับข่าวสารโครงการรณรงค์ให้นิยมไทย ความ
ตระหนักถึงการแก้ไขปัญหามลพิษ และพฤติกรรมการซื้อสินค้าของผู้
บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย.
- วิศรา สารโกเศศ. 2538. การใช้สื่อโฆษณาของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยใน
การวางแผนกระตุ้นความสนใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร เรื่อง
การประหยัดพลังงานไฟฟ้า ศึกษาเฉพาะกรณี ภาพยนตร์โฆษณาชุดลูกเต็ม
บ้านหลานเต็มเมือง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัฒนา จันทรเสน. 2539. พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ในสถานศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วัฒนา อติโชติ. 2540. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การสนับสนุนทาง
สังคมการบรรลุลงานตามขั้นพัฒนาการและพฤติกรรมพลเมืองดีของวัยรุ่นภาค
กลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิชชุดา เมฆามวงศ์. 2537. พฤติกรรมการเป็นเจ้าของ และการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าของบ้าน
อยู่อาศัยในเขตการไฟฟ้านครหลวง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิชัย เขียดบัว. 2534. ลักษณะจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทาง
วิชาการของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ปริญญา-
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- วิภาเพ็ญ เจียสกุล. 2536. พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพื้นที่ ชัน
กลาง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิรัช ชมชื่น. 2536. พฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง
นครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

- วิไลลักษณ์ ฐิติพลธำรง. 2540. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส ความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระ ธีระวงศ์สกุล. 2540. ความรู้และพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในที่อยู่อาศัยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศรีสุตา วงศ์วิเศษกุล. 2540. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านพฤติกรรม การปฏิบัติเพื่อสุขภาพกับภาวะโภชนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศรีอัมพร เมฆหมอก. 2542. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของเด็กนักเรียนจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศศิวิมล ปาลศรี. 2538. การศึกษาพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด ของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. 2532. ความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของคนว่างงาน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศิริชัย ศรีเหนียง. 2542. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือนของข้าราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2522. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: ชัยศิริการพิมพ์.
- สนาน คุณประเสริฐ. 2535. ผลของการใช้สารชักจูงในการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- สนิ นัยวินิจ. 2539. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมกับความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
อันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพท่องเที่ยวของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง
จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมจิตต์ บัวเทศ. 2541. พฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงานของนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา-
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมจิตต์ สุพรรณทัศน์. 2526. ความหมายของพฤติกรรม. เอกสารการสอนชุดวิชาสุขศึกษา
หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สมพงศ์ บำรุงรส. 2539. พฤติกรรมการจัดหาน้ำสะอาดของผู้นำสตรีในชนบท: กรณีศึกษา
จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมฤดี ดอกเทียน. 2543. พฤติกรรมการไม่ทิ้งขยะมูลฝอยของประชาชนกลุ่มบุรพา
กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโทปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒ ประสานมิตร.
- สมาน มานะกิจ. 2539. ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ
ของผู้บริหาร และพนักงานสถานพยาบาลเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สรารุธ เดชารัตน์. 2541. พฤติกรรมของผู้บริโภคต่อสินค้าฉลากเขียว ของผู้ที่อยู่อาศัยใน
บ้านใหม่ กรณีศึกษาในตำบลช้างเผือก เขตเทศบาลนครเชียงใหม่. ปริญญา-
นิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สวณิต ยมาภัย. 2526. การสื่อสารของมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: 68 การพิมพ์.
- สากล จริยวิทยานนท์. 2528. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: โปรเฟสชั่นแนลพับลิชชิง.
- สากล จริยวิทยานนท์. 2541. ระเบียบวิธีการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: คณะพัฒนาสังคม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ. 2543. พลังงานเพื่อความเข้าใจ ใช้อย่าง
รู้ค่า พัฒนาสู่ความยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- _____. 2543. สถานการณ์พลังงานในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2543. วารสารนโยบาย
พลังงาน. (กรกฎาคม-กันยายน): 126-144.
- สิริลักษณ์ สุภาร. 2539. พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนโรงเรียนปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุชา และ สุรางค์ จันท์เอม. 2520. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.

- สุชาดา บุญประสพ. 2539. พฤติกรรมของประชาชนในการแก้ไขปัญหามลพิษน้ำท่าจีน
เน่าเสีย: ศึกษากรณีอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญา-
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุชาติ จันต๊ะวงศ์. 2535. การรับรู้และพฤติกรรมอนามัยของประชาชนในท้องถิ่นต่อมลพิษ
ทางอากาศ: กรณีศึกษา โรงไฟฟ้าและเหมืองถ่านหินลิกไนต์ อำเภอแม่เมาะ
จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุธิดา พันธุ์พัฒน์. 2540. ความรู้และพฤติกรรมการป้องกันเกี่ยวกับปัญหามลภาวะทาง
อากาศ ของตำรวจจราจรในพื้นที่การจราจรเมืองลำปาง และเมืองเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุนันฐา สุขเวช. 2542. จิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมของพนักงานบริษัทเอกชนที่ได้รับการ
รับรองระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14000) ศึกษาเฉพาะกรณี
บริษัท ไทยโอเลฟินส์ จำกัด. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิต-
พัฒนบริหารศาสตร์.
- สุนารี ประสานเสริมส่ง. 2536. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร และ
ทัศนคติที่มีต่อน้ำมันเบนซินไร้สารตะกั่ว ของผู้เลือกใช้น้ำมันเบนซินสำหรับ
รถยนต์นั่งส่วนบุคคลในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุนีย์ สีสวรรณ. 2540. ความรู้ และพฤติกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา
พยาบาลบรมราชชนนี เขตภาคเหนือตอนบน: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุพิศวง ธรรมนันทา. 2540. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพมหานคร: ดี.ดี.บุ๊คสไตร์.
- สุภัทรา เสงวนิชย์. 2541. การรับรู้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2540-2541
และพฤติกรรมประหยัดของบิดา มารดา และบุตรวันรุ่น. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุภารักษ์ จูตระกูล. 2537. การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ทัศนคติ และ
การมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้
ประโยชน์ใหม่ (Recycle) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุมาลี ตั้งจิตต์ศิลป์. 2537. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำ กับ ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำ ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร- ศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรศักดิ์ นันทะศิริ. 2538. พฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของชาชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดเชียงใหม่. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหาร- ศึกษาศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร- ศาสตร์.
- สุริยะ พันธุ์ดี. 2536. ความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาในโรงเรียนกับ จิตลักษณะและพฤติกรรมก้าวร้าวในนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. ปริญญา- นิพนธ์ปริญญาโทบริหาร- ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุวรรณีย์ ยุวชาติ. 2532. การศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนอาชีว- ศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา- โทบริหาร- ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุวชัย อารงค์สกุลศิริ. 2537. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย อย่างถูกต้องของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญา- นิพนธ์ปริญญาโทบริหาร- ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุวิมล ภักดีพิบูลย์. 2535. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของแม่บ้านในเขต กรุงเทพมหานครที่มีอิทธิพลต่อการกำจัดขยะมูลฝอย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหาร- ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุวิไล เรียงวัฒนสุข. ม.ป.ป. จิตวิทยาสังคม. เอกสารประกอบการเรียนวิชา จิตวิทยาสังคม (PC 363). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เสาวลักษณ์ มากแผ่นทอง. 2541. การศึกษาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของ ประชาชน กรณีศึกษา:บุคลากรของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหาร- ศึกษาศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- โสภา ชูพิกุลชัย. 2521. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- อนันต์ สุขเจริญ. 2540. ความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศและพฤติกรรมการป้องกันตนเอง จากมลพิษทางอากาศ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจจราจร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร- ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อรทัย ชื่นมนุษย์. 2519. จิตวิทยาขั้นสูง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- อรรถัย เวชภูมิ. 2540. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาของประชาชนในชุมชนแออัด เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา-มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณีประภา หอมเศรษฐี. 2520. การสื่อสารมวลชนเบื้องต้น. เอกสารประกอบการเรียนวิชา การสื่อสารมวลชนเบื้องต้น (MC 463). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. 2533. ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญา-มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อัญชนี วิทยาภัย บุนนาค. 2540. การแสวงหาข่าวสาร ทักษะคิด และพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพ. วิทยานิพนธ์ปริญญา-มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาคม จันมะโน. 2535. พฤติกรรมการป้องกันและการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนต่อปัญหามลพิษทางอากาศ ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา-มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อานนท์ อาภาภิรม. 2518. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: แพร์พิตยา.
- อารัญญา รักษิตานนท์. 2538. พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในที่อยู่อาศัยของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา-มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อำนวย แสงโนรี. 2537. การวิเคราะห์ และพฤติกรรมการใช้น้ำในกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาเฉพาะที่อยู่อาศัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- อำพรณ ยินดี. 2537. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา-มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อินทิรา ชินกะธรรม. 2538. การเปิดรับข่าวสารเพื่อการรณรงค์ให้ประหยัดน้ำประปาและพฤติกรรมการใช้น้ำประปาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณีสำนักงานประปาสาขาบางเขน. ภาคนิพนธ์ปริญญา-มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก.

- อุทัยวรรณ โกศลวัฒน์. 2539. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาน้ำเสียในโครงการบำบัดน้ำเสีย ของผู้บริหารธุรกิจ และเจ้าของสถานประกอบการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุบล เลี้ยววาริณ. 2534. ความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- Agree, Warren K., Ault, Phillip H. and Emery, Edwin. 1976. Introduction to Mass Communication. New York: Row and Harper.
- Ajzen, I. and Fishbein, M. 1980. Understanding Attitude and Predicting Social Behavior. New Jersey: Prentice-Hall.
- Allport, Gordon W. 1937. Personality: A Psychological Interpretation. New York: Holt.
- Bloom, Benjamine S. 1975. Taxonomy of Educational Objectives, Handbook 1 Cognitive Domain. New York: David Makay Company.
- Carl I. Hoveland, Janis, Irving L. and Harold H. Kelly. 1953. Communication and Persuasion: Psychological Studies of Opinion Change. New Haven: Yale University Press.
- Cobb, Sidney. 1976. Social Support as a Moderator of Life Stress. Psychosomatic Medicine 38(September-October): 300-301.
- Cronbach, Lee Joseph. 1972. The Dependability of Behavioral Measurements: Theory of Generalizability for Scores and Profiles. New York: Willey.
- Department of Energy Development and Promotion. 2001. (August, 23). DEDP/ Electric Power in Thailand 1999 (Online). Available URL: <http://www.dedp.go.th/Reports/document.asp?book=1&name=intro42>
- _____. 2001. (August, 23). DEDP/ Electric Power in Thailand 1999 (Online). Available URL: <http://www.dedp.go.th/Reports/document.asp?book=1&name=sitele42>
- Farber, B. A. 1983. Stress and Burnout in the Human Services Professions. New York: Perganon Press.

- Fishbein, M. and Ajzen, Icek. 1975. **Belief, Attitude, Intention, and Behavior: An Introduction to theory and Research.** Reading, Mass: Addison–Wesley.
- Gerbner, George. 1966. On Defining Communication: Still Another View. *Journal of Communication* 16(June): 102.
- Krech, David. et al. 1962. **Theory and Problem of Social Psychology Individual in Society: A Textbook of Social Psychology.** New York: McGraw–Hill Book Company.
- Miller, George A. 1951. **Language and Communication.** New York: McGraw–Hill.
- Mischel, Walter. 1974. Process in Delay of Gratification, in **Advances in Experimental Social Psychology.** New York: Academic Press, 7: 287.
- Pilisuk. 1982. Delivery of Social Support: The Social Inoculation. *American Journal Orthopsychiatry* 1(January): 21-29.
- Rotter, Julian B. 1966. Generalized Expectancy for Internal Versus External Control of Reinforcement, in **Psychological Monograph: General and Applied:**1-28.
- Sapir, Edward. 1930. Communication, in *Encyclopedia of the Social Sciences.* Vol. 4. New York: Macmillan: 79.
- Strickland, B.R. 1977. Internal–External Control of Reinforcement, in **Personality Variables in Social Behavior.** Blass, T. (ed.) New York: John Wiley & Sons: 219-280.
- Zanden, James W. Vander. 1990. **Social: The Core.** New York: McGraw–Hill.
- Zimbardo, and others. 1971. **Influenzing Attitude and Changing Behavior.** London: Addison–Wesley & Sons.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล

สินีนุช ม่วงกล้า

ประวัติการศึกษา

นิเทศศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 2
มหาวิทยาลัยรังสิต ปีการศึกษา 2541

ที่อยู่ปัจจุบัน

160/49 หมู่ 5 ถนนบางกรวย-ไทรน้อย
ตำบลบางกรวย อำเภอบางกรวย
จังหวัดนนทบุรี 11130

รางวัล และทุนอุดหนุนการวิจัย

- รางวัลเรียนดี หลักสูตรศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ปีการศึกษา 2543
- ทุนอุดหนุนการวิจัย ประจำปีงบประมาณ
2543 จากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์
พลังงาน กองอนุรักษ์พลังงานและ
พลังงานทดแทน สำนักงานคณะกรรมการ
นโยบายพลังงานแห่งชาติ